

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | شبیه ساز کنکور سراسری

دوره ققنوس ماز

بازگشت به آرامش، تمرکز و آمادگی برای کنکور ۱۴۰۴

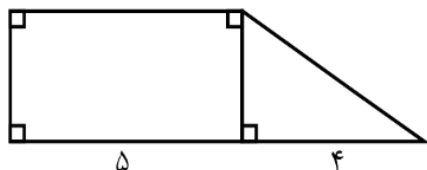
دفترچه شماره ۱

دوشنبه ۲۳ تیر ماه ۱۴۰۴

ردیف	ماده امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت زمان پاسخ گویی	ملاحظات
			از	تا		
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۸۵ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۳ دقیقه	
۴	روان شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۲ دقیقه	

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

- ۱- در شکل زیر، مساحت مستطیل از نصف مساحت مثلث، 10 واحد مربع بیشتر است. مساحت ذوزنقه چند واحد مربع است؟

(۱) $17/5$ (۲) 20 (۳) $22/5$ (۴) 25

- ۲- معادله درجه دوم $(k+1)x^2 + 3x + k^2 - 1 = 0$ را می‌توانیم با استفاده از روش تجزیه به کمک فاکتورگیری حل کنیم. ریشه‌های این معادله کدام است؟

(۱) $0, -\frac{3}{2}$ (۲) $0, \frac{3}{2}$ (۳) $-\frac{3}{2}, -1$ (۴) $\frac{3}{2}, 1$

- ۳- به ازای کدام مقدار a ، یکی از جواب‌های معادله $\frac{1}{x} + \frac{a}{x+2} = \frac{a+9}{x^2+2x}$ برابر $x=4$ است؟

(۱) -1 (۲) -3 (۳) 3 (۴) 1

- ۴- رابطه $f = \{(7, 21), (5, x+y), (-x+2, 4), (7, 2x^2+3)\}$ فقط به ازای یک مقدار حقیقی y تابع است. مقدار $2x+y$ کدام است؟

(۱) 13 (۲) 7 (۳) 4 (۴) 1

- ۵- چند نمودار تابع خطی می‌توان رسم کرد که بُرد آن‌ها برابر با مجموعه $\{y \in \mathbb{R} \mid 0 \leq y \leq 2\}$ باشد و ضمناً از نقطه $A \left(\frac{3}{2} \right)$ عبور کنند؟

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) بی‌شمار

- ۶- عرض رأس سهمی $f(x) = -(m-1)x^2 - 3x + 4$ برابر با مجموع ریشه‌های معادله $x^3 - 2x^2 = 0$ است. معادله محور تقارن سهمی f کدام است؟

(۱) $x = \frac{5}{2}$ (۲) $x = \frac{2}{5}$ (۳) $x = \frac{3}{4}$ (۴) $x = \frac{4}{3}$

- ۷- نقیض کدام گزاره، ارزش درست دارد؟

(۱) اگر تمام داده‌های آماری با هم برابر باشند، آن‌گاه واریانس آن‌ها برابر با صفر است.

(۲) معادله $x^2 - 3x + 4 = 0$ دارای ریشه حقیقی است.

(۳) وزن افراد متغیر کمی نسبتی است و جنسیت افراد، متغیر کیفی اسمی است.

(۴) $(\mathbb{N} \subseteq \mathbb{Z}) \vee (-\sqrt{2} > 3)$

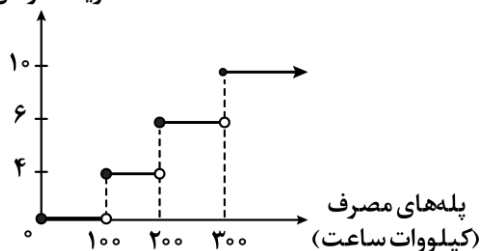
محل انجام محاسبات

- ۸- عبارت ریاضی توصیف کلامی «مربع ثلث عددی طبیعی از جذر نصف تفاضل عدد ۱ از آن عدد طبیعی، ۲ واحد بیشتر است» کدام است؟

$$\begin{aligned} (1) \quad \frac{x^2}{9} &= \sqrt{\frac{x-1}{2}} + 2 \\ (2) \quad \frac{x^2}{3} &= \sqrt{\frac{x-1}{2}} + 2 \\ (3) \quad \left(\frac{x}{3}\right)^2 &= \frac{\sqrt{x-1}}{2} + 2 \\ (4) \quad \left(\frac{x}{3}\right)^2 &= \frac{\sqrt{x-1}}{4} + 2 \end{aligned}$$

- ۹- با توجه به نمودار زیر، اگر هزینه برق مصرفی خانواده‌ای این ماه ۱۵۰۰۰ تومان باشد، مقدار مصرف در پله آخر چند کیلووات ساعت بوده است؟

هزینه (تومان)

(۱) ۱۷۰۰

(۲) ۱۲۰۰

(۳) ۸۰۰

(۴) ۴۰۰

- ۱۰- اگر $f = \{(-2, 6), (0, 1), (5, 8)\}$ و $g = \{(-2, 2), (1, 2), (5, 2)\}$ باشند، مجموع اعضای بُرد تابع $\frac{2f-g}{g^2}$ کدام است؟

(۴) ۹

(۳) ۸

(۲) ۶

(۱) ۵

- ۱۱- بهترین روش گردآوری داده‌ها در هر یک از موضوعات زیر به ترتیب کدام است؟
«تعداد روزهای پاییز ۱۴۰۳ که شاخص آلودگی هوای تهران بالاتر از ۱۰۰ بوده است - تعداد خودروهای تک‌سرنشین عبوری از اتوبان همت در روزهای ماه فروردین»

(۲) دادگان‌ها - دادگان‌ها

(۱) دادگان‌ها - مشاهده

(۴) مشاهده - مشاهده

(۳) پرسش‌نامه - مشاهده

- ۱۲- وزن نوشته شده روی قوطی‌های کنسرو تولید شده در شرکتی به صورت 1180 ± 20 است. انحراف معیار وزن این قوطی‌ها کدام است؟

(۴) ۲۰

(۳) ۴۰

(۲) ۵

(۱) ۱۰

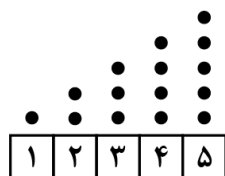
- ۱۳- در نمودار مقابل، اگر تمام داده‌های بعد از چارک سوم را حذف و تمام داده‌های قبل از چارک اول را ۲ برابر کنیم، میانگین داده‌های جدید کدام است؟

(۱) ۳/۶۵

(۲) ۳/۶

(۳) ۳/۵

(۴) ۳/۷۵

محل انجام محاسبات

۱۴- در یک روستا ۲۰۰ نفر از افراد بالای ۱۶ سال شاغل و ۳۰۰ نفر از افراد بالای ۱۶ سال بیکار هستند. در یک زمان مشخص، ۵۰ نفر از این افراد شاغل در اثر سانحه‌ای فوت می‌کنند و ضمناً ۱۰ نوزاد متولد می‌شوند. اگر x شغل جدید ایجاد شود نرخ بیکاری ۲۰ درصد کاهش می‌یابد. مجدداً چند شغل (y) ایجاد کنیم تا نرخ بیکاری نسبت به حالت قبل ۱۰ درصد کمتر شود؟

(۱) ۱۰۰ (۲) ۸۰ (۳) ۴۵ (۴) ۵۶

۱۵- مجموعه $A = \{1, 2, 3, \dots, 9\}$ چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد که یکی از عضوهای آن‌ها فرد و دو تا عضو دیگر آن‌ها زوج باشد؟

(۱) ۸۴ (۲) ۶۰ (۳) ۲۴ (۴) ۳۰

۱۶- در یک همایش قرار است ۷ نفر به ترتیب سخنرانی کنند. چقدر احتمال دارد بین افراد A و B حداکثر ۳ نفر سخنرانی می‌کنند؟

(۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{3}{7}$ (۴) $\frac{6}{7}$

۱۷- جمله هشتم دنباله
$$a_n = \begin{cases} 2a_n & \text{فرد } n \\ \frac{a_n}{4} + 2 & \text{زوج } n \end{cases}$$
 ، $a_1 = 4$ ، a_{n+1} کدام است؟

(۱) ۸ (۲) ۴ (۳) ۱۶ (۴) ۱۲

۱۸- در یک دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = 10n - 6$ مجموع جملات با شروع از جمله هفتم تا جمله هشتادم کدام است؟

(۱) ۳۴۷۱۶ (۲) ۳۴۰۰۰ (۳) ۳۱۷۴۶ (۴) ۳۲۰۰۰

۱۹- مجموع ۸ جمله اول یک دنباله هندسی ۲۱۱ برابر مجموع ۴ جمله اول آن است. اگر جمله اول دنباله ۳- باشد، جمله پنجم دنباله کدام است؟

(۱) $210\sqrt{3}$ (۲) ۶۳۰ (۳) $-210\sqrt{3}$ (۴) -۶۳۰

۲۰- حاصل $3\sqrt[3]{54} + 2\sqrt[3]{16} - 5\sqrt[3]{250}$ کدام است؟

(۱) صفر (۲) $-12\sqrt[3]{2}$ (۳) $+8\sqrt[3]{2}$ (۴) $-8\sqrt[3]{2}$

محل انجام محاسبات

۲۱- در کدام گزینه به ویژگی‌های نثر دوره «سامانی» و «غزنوی و سلجوقی» اشاره شده است؟

- (۱) طولانی بودن جملات - افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی نسبت بر جمع عربی
- (۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی - ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
- (۳) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار - افزایش کاربرد لغات عربی
- (۴) استفاده از لغات کم کاربرد فارسی - کوتاهی جملات

۲۲- کدام گزینه از ویژگی‌های متن زیر نیست؟

«چنین آورده‌اند که نصر بن احمد که واسطه عقد آل سامان بود و اوج دولت آن خاندان، ایام ملک او بود، و اسباب تمتع و علل ترقع در غایت ساختگی بود؛ خزاین آراسته و لشکر جرار و بندگان فرمانبردار. زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی و تابستان به سمرقند رفتی یا به شهرهای خراسان.»

- (۱) کاربرد لغات مهجور عربی
- (۲) استفاده از ترکیبات دشوار
- (۳) حذف فعل به قرینه
- (۴) استفاده از لغات کم کاربرد فارسی

۲۳- هر یک از عبارات زیر، معرف کدام چهره ادبی است؟

- الف: قصیده تمام و کمال در موضوع حکمی و اندرزی سرود.
ب: بسیاری از شاعران به پیروی از وی به تصوف و عرفان روی آوردند.
ج: تحت تأثیر خواجه عبدالله کتاب تفسیری نوشت.
د: باعث قوت و استحکام شعر غنایی شد.

- (۱) کسایی مروزی - انوری - نصرالله منشی - نظامی
- (۲) ناصر خسرو - سنایی - ابوالفضل میبدی - شهید بلخی
- (۳) کسایی مروزی - سنایی - ابوالفضل میبدی - رودکی
- (۴) ناصر خسرو - انوری - نصرالله منشی - فردوسی

۲۴- در کدام گزینه آثار شاعران و نویسندگان تماماً درست نوشته شده است؟

- (۱) مرصادالعباد: نجم‌الدین کبری / تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی
- (۲) مجالس المؤمنین: شیخ بهایی / تذکرة الاولیا: عطار نیشابوری
- (۳) اخلاق الاشراف: عبید زاکانی / جمشید و خورشید: سلمان ساوجی
- (۴) نفحات الانس: جامی / تذکرة دولتشاه: شاه نعمت‌الله ولی

۲۵- کدام یک از موارد زیر، از ویژگی‌های ادبی سبک عراقی محسوب می‌شود؟

- (۱) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است.
- (۲) شعر در این دوره وارد دربار شد و غزل عارفانه و عاشقانه از رونق افتاد.
- (۳) توجه به امور اخروی باعث رواج بیش تر تصوف شد.
- (۴) جایگاه تخلص در انتهای غزل تثبیت گردید.

۲۶- با توجه به ویژگی‌های سبک هندی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) آرایه‌های ادبی جز به صورت طبیعی و تصادفی کمتر در شعر استفاده شده است.
- (۲) شاعران سبک هندی به زبان بیشتر توجه دارند تا معنی.
- (۳) زبان سبک هندی را باید زبانی واقع گرا قلمداد کرد.
- (۴) شعر بیشتر در تکبیت خلاصه می‌شود.

- ۲۷- با توجه به تاریخ ادبیات، چند مورد نادرست ذکر شده است؟
- شعر نو تغزلی در دهه ۱۳۲۰ و اواخر ۱۳۳۰، از گسترده‌ترین جریان‌های زمان خود شد.
 - پس از خوانش شعر «آی آدم‌ها» در تیرماه ۱۳۲۵ شیوه‌نما در کنار شعر سنتی رواج یافت.
 - شاعران عصر انقلاب علاوه بر شعر سنتی، به‌ویژه غزل، مثنوی، رباعی و دوبیتی در قالب‌های نو هم طبع آزمایی کرده‌اند.
 - صادق هدایت، بزرگ علوی و جلال آل احمد از معروف‌ترین نویسندگان نسل اول هستند.
 - نمونه نثر پرشتاب و بریده‌بریده جلال را که از آن با عنوان «نثر تلگرافی» یاد می‌کنند در «ارزیابی شتاب‌زده» به کمال می‌بینیم.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- ۲۸- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، معرف چه کسی است؟
- وی سال‌ها به تدریس هنر و ادبیات در دانشگاه تهران مشغول بود.
 - اوج سخن او در قطعات اوست که در آن‌ها به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.
 - به کارگیری برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر اوست.
 - او علاوه بر داستان، در تئنگاری، سفرنامه‌نویسی، مقاله‌نویسی انتقادی و ترجمه نیز توانا است.
- (۱) سیمین بهبهانی - پروین اعتصامی - مهدی اخوان ثالث - سید محمدعلی جمال‌زاده
 (۲) سیمین بهبهانی - شهریار - علی اسفندیاری - سید محمدعلی جمال‌زاده
 (۳) سیمین دانشور - شهریار - علی اسفندیاری - جلال آل احمد
 (۴) سیمین دانشور - پروین اعتصامی - مهدی اخوان ثالث - جلال آل احمد

- ۲۹- در کدام گزینه جناس تام به کار رفته است؟
- (۱) مگس‌وار از سر خوان وصال خود مران ما را
 (۲) وگر سرو سرافرازت ز جنت سایه بردارد
 (۳) زاهد با من میما قصه پیمان که من
 (۴) دیده تا قامت چون سرو روان تو بدید
- ۳۰- آرایه‌های «واژه‌آرایی، جناس ناقص اختلافی، تشبیه، تضاد» در کدام گزینه یافت می‌شود؟
- (۱) خورشید رخس کرد بر آفاق تجلی
 (۲) که شاه‌ها، حالت شهزاده دریاب
 (۳) رقیبان در حق ما بد همی‌گویند و کی هرگز
 (۴) شب یلدا است هر تازی ز مویت، وین عجب کاری

- ۳۱- در کدام گزینه تعداد کمتری آرایه «تشبیه» دیده می‌شود؟
- (۱) دیده رخ چو آتش تو دید بر فروخت
 (۲) هر گه شراب عشق تو در من اثر کند
 (۳) چون که ز دانه هیچ نگردم ز تو جدا
 (۴) در فرقت تو زین تن بی‌جان خویشتن
- قندیل عشق در دل چون آب روشنم
 گر توبه آهن است به خامیش بشکنم
 گرچه به باد برده‌ای ای جان چو خرمنم
 در جامه ناپدیدتر از جان بی‌تنم

۳۲- شاعر در سرایش چند بیت از آرایه «استعاره» بهره نبرده است؟

- الف: ما در این شهر غریبیم و در این ملک فقیر
ب: در آفاق گشاده است ولیکن بسته است
ج: من نظر بازگرفتن نتوانم همه عمر
د: امروز گذشت بر من آن سرو روان
ه: در دلم بود که جان بر تو فشانم روزی
- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۳۳- در کدام گزینه همه آرایه‌های «تشبیه، استعاره، کنایه، مجاز» دیده می‌شود؟

- ۱) زنده دل نبود کسی کاو ذوق درویشان نداشت
۲) باش تا فردا بینی خواجه در صحرای حشر
۳) بس سیه کاسه است دنیا گرد خوان او مگرد
۴) اهل دنیا چون شترمرغانند و درویش اندر او

۳۴- بیت زیر کدام آرایه‌های ادبی را دارد؟

- «لاله‌ای بی‌داغ از دل بر نیاید سنگ را»
۱) تلمیح - استعاره مکنیه - حس آمیزی - تناسب
۲) تشخیص - حسن تعلیل - ایهام - کنایه
۳) اسلوب معادله - کنایه - تلمیح - ایهام تناسب
۴) ایهام - حسن تعلیل - جناس - اسلوب معادله

۳۵- آرایه‌های کدام گزینه در مقابل آن کاملاً درست نیامده است؟

- ۱) ز شوق محمل لیلی ز هر جا گرد می‌خیزد
۲) پیش خورشید قیامت ابر نتواند گرفت
۳) نمی‌گردد حریف نفس سرکش عقل دریادل
۴) از در و دیوار جانان حسن می‌ریزد مدام

۳۶- آرایه‌های «تشبیه، ایهام، اسلوب معادله، تناقض و تلمیح» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- الف: به امید عذر خواهان به نیاز عذر خواهی
ب: نعره منصورت از هر مو به سر خواهد زد
ج: صحبت نیکان بدان را خوب رسوا می‌کند
د: سرو سهی گفته‌اند او به از آن خاسته است
ه: ندارم تاب سودای کمند زلف مه‌رویان
- ۱) «ه»، «ج»، «د»، «ب»، «الف»
۲) «الف»، «د»، «ه»، «ب»، «ج»
۳) «د»، «ه»، «ج»، «الف»، «ب»
۴) «ب»، «ج»، «ه»، «الف»، «د»

۳۷- قاعده قافیه در چند بیت بر اساس قاعده «۲» است؟

- الف: گر مطربی رودی زند، بی می ندارد آبرو
ب: جمله دل‌ها مانند پیش او گرو
ج: اول دفتر به نام ایزد دانا
د: ای نفیس خرم باد صبا
ه: هنوزت دل ضعیف و جثه خرد است
- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

- ۳۸- در کدام بیت قافیۀ درونی بر اساس قاعدۀ «۱» و تبصرۀ قافیه سروده شده است؟
- (۱) آیم کنم جان را گرو، گویی مده زحمت، برو
(۲) ای سرو خوش بالای من، ای دلبر رعناي من
(۳) چندان که می بینم جفا آمید می دارم وفا
(۴) مقدار یار هم نفس چون من نداند هیچ کس
- ۳۹- وزن کدام بیت از تکرار سومین پایه آوایی بیت زیر به دست می آید؟
- «چه کار اندر بهشت آن مدعی را
(۱) مرا از توسست هر دم تازه عشقی
(۲) صدفوار بایسد زبان در کشیدن
(۳) با دلارامی مرا خاطر خوش است
(۴) هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی
- ۴۰- کدام مصراع ها در وزنی یکسان سروده شده اند؟
- الف: نشنیده ام که ماهی بر سر نهد کلاهی
ج: گر بزنی به خنجرم کز پی او دگر مرو
و: گرم آن قرار بودی که ز دوست برکنم دل
- (۱) «الف و د» - «ب و و» - «ج و ه»
(۲) «الف و ب» - «ج و ه» - «د و و»
(۳) «د و ج» - «الف و ب» - «ه و و»
(۴) «و و الف» - «ج و ه» - «ب و د»
- ۴۱- به ترتیب چند مصراع در وزن «مستفعل مستفعل مستفعل فع» و چند مصراع در وزن «مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن» سروده شده است؟
- الف: ترسم که ببینی رخ همچون قمر
ج: اگر قبول کنی سر نهیم بر قدمت
و: از ضعف به هر جا که نشستیم وطن شد
- (۱) سه - یک
(۲) یک - سه
(۳) دو - دو
(۴) سه - دو
- ۴۲- در کدام گزینه شاعر از اختیار قلب بهره برده است؟
- (۱) درد زده است جان من میوه جان من کجا
(۲) دوش ز چشم مردمان اشک به وام خواستم
(۳) یار ز من گسست و من بهر موافقت کنون
(۴) ناله خاقانی اگر دادستان شد از فلک
- ۴۳- اختیارات زبانی به کار رفته در بیت زیر، در کدام گزینه کامل آمده است؟
- «به این بی برگ و سامانی چو دولاب کهن دایم
سراپا زاری و اشکم چه سامان نیاز است این»
- (۱) حذف همزه ۱ مورد - بلند تلفظ کردن «و» عطف - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - بلند تلفظ کردن کسره اضافه ۱ مورد.
(۲) حذف همزه ۲ مورد - بلند تلفظ کردن مصوت پایان کلمه - بلند تلفظ کردن «و» ربط - بلند تلفظ کردن کسره اضافه ۱ مورد.
(۳) حذف همزه ۱ مورد - بلند تلفظ کردن مصوت پایان کلمه - بلند تلفظ کردن «و» ربط - بلند تلفظ کردن کسره اضافه ۲ مورد.
(۴) حذف همزه ۲ مورد - بلند تلفظ کردن «و» عطف - بلند تلفظ کردن کسره اضافه ۲ مورد - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

- ۴۴- در کدام گزینه همه انواع اختیارات شاعری زبانی به کار رفته است؟
 (۱) آرزویی نیست سلمان را به غیر از روی دوست
 (۲) ای دل ای دل گفتمت گر وصل یارت آرزوست
 (۳) ساقی دوران هر آن خون کز گلوی شیشه ریخت
 (۴) که چشم شیرگیر تو ندارد هیچ آهویی
- ۴۵- با توجه به ابیات زیر، کدام مورد نادرست است؟
 «فراخ‌دستیی از اندازه مگذران چندان
 نه نیلز پیرو امساک را زبونی کن
 (۱) قالب شعر، مخصوص بیان مضامین اخلاقی و پند و اندرز است.
 (۲) شعر اشاره دارد به اعتدال و میانه‌روی و رعایت حدّ وسط
 (۳) وزن شعر ناهمسان است و قافیه براساس قاعدهٔ «۱» است.
 (۴) شعر به دو صورت دسته‌بندی هجایی می‌شود و اختیار وزنی ابدال دارد.
- ۴۶- مفهوم کدام گزینه با بیت «مهتری گر به کام شیر در است / شو خطر کن ز کام شیر بجوی» تناسب مفهومی دارد؟
 (۱) یقین می‌دان که گر سختی کشیدی
 (۲) خواهی که مهتری و بزرگی به سربری
 (۳) هیبت و عز و بها با رنج تن باشد قرین
 (۴) صبر کن حافظ به سختی روز و شب
- ۴۷- مفهوم کدام گزینه با بیت «اسیرش نخواهد رهایی ز بند / شکارش نجوید خلاص از کمند» متناسب است؟
 (۱) زندگانی نتوان گفت و حیاتی که مراست
 (۲) زنده می‌کرد مرا دم‌به‌دم امید وصال
 (۳) چو عشق آمد از عقل دیگر مگوی
 (۴) سر از کمند تو سعدی به هیچ روی نتابد
- ۴۸- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟
 (۱) پادشاهی و گدایی بر ما یکسان است
 (۲) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
 (۳) پادشاهیت میسر نشود روز به خلق
 (۴) تن من فدای جانت سر بنده و آستان
- ۴۹- در ابیات کدام گزینه نوعی تقابل معنایی دیده می‌شود؟
 الف: در من این هست که صبرم ز نکورویان نیست
 ب: نیم‌جانی چه بود تا ندهد دوست به دوست
 ج: به صد جان آزد آن رغبت که جانان
 د: گه مرا پس می‌زنی گه باز پیشم می‌کشی
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «د» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ب» - «د»
- ۵۰- همهٔ گزینه‌ها با بیت «هر چه داری اگر به عشق دهی / کافرم گر جوی زیان بینی» تناسب مفهومی دارند، به جز:
 (۱) نیست ممکن چون سپند آسوده گردیدن مرا
 (۲) صائب فدای جلوۀ آن شهسوار شد
 (۳) گرم خون ریزد آن سلطان فدای بندگان او
 (۴) خجلت روی زمین از تنگدستی می‌کشد

۵۱- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به کدام گروه از اندیشمندان اجتماعی اشاره دارد؟

– مطالعه جوامع ساده و ابتدایی

– انتقاد به خودمداری فرهنگ غرب

– جوامع ابتدایی را متعلق به گذشته بشر دانستن

– مواجهه با فرهنگ‌های غیر غربی

(۱) مردم‌شناسان – مردم‌شناسان – جامعه‌شناسان – مردم‌شناسان

(۲) مردم‌شناسان – جامعه‌شناسان – مردم‌شناسان – جامعه‌شناسان

(۳) جامعه‌شناسان – مردم‌شناسان – جامعه‌شناسان – مردم‌شناسان

(۴) جامعه‌شناسان – جامعه‌شناسان – مردم‌شناسان – جامعه‌شناسان

۵۲- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

– جهان اجتماعی جدید چه پیامدی دارد؟

– تأثیر رویکرد دنیاگرایز بر جهان اجتماعی چیست؟

– ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند چیست؟

(۱) برداشته شدن الزام‌ها و شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید – فراهم شدن فرصت شکوفایی فطرت انسان – در نظر گرفتن فرصت‌ها و محدودیت‌ها

(۲) شکل‌گیری الزام‌های جدید مؤثر بر فعالیت اجتماعی اعضا – استفاده نکردن از توانمندی آدمی برای آبادی این جهان – پیدایش آگاهی و اراده‌ای نوین

(۳) تداوم پیامدهای الزامی – نادیده گرفتن استعدادهای معنوی انسان – در نظر گرفتن فرصت‌ها و محدودیت‌ها

(۴) شکل‌گیری الزام‌های جدید مؤثر بر فعالیت اجتماعی اعضا – بی‌توجهی به نیازهای مادی و دنیوی انسان – فعال بودن ما به عنوان کنشگر

۵۳- هر یک از مؤلفه‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام ابعاد خانواده است؟

– قداست خانواده

– امنیت

– امید به زندگی

– نگرش به ازدواج

(۱) تشکیل خانواده – موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها – اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن – فرزندآوری

(۲) دین و ارزش‌های اخلاقی – نظام حقوقی خانواده – اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن – تشکیل خانواده

(۳) تشکیل خانواده – موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها – سلامت – فرزندآوری

(۴) دین و ارزش‌های اخلاقی – نظام حقوقی خانواده – سلامت – تشکیل خانواده

ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی	توضیحات
عقلانیت	«ب»
«الف»	رهایی انسان از قیدوبندهای مانع رسیدن وی به کمال انسانی اش
تعهد و مسئولیت	«د»
«ج»	جلوگیری از پایمال شدن حقوق انسانها

۵۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول قرار می گیرند؟

- عدالت

- توجه به نقش انسانها در تعیین سرنوشت خود

- آزادی

- پاسخ به پرسشهای ثابت و متغیر بشر

- (۱) «ج» - «د» - «الف» - «ب»
- (۲) «ج» - «ب» - «الف» - «د»
- (۳) «الف» - «ب» - «ج» - «د»
- (۴) «الف» - «د» - «ج» - «ب»

۵۵- به ترتیب، هریک از عبارات زیر با موارد کدام گزینه ارتباط مفهومی دارند؟

- الف - نیازمندی به حمایت سیاستهای قومی و منطقه‌ای
- ب - محدود نشدن سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص
- ج - برداشتن موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی
- د - استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی

- (۱) اقتصاد در دوران قدیم - انباشت ثروت - مخدوش ساختن استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست‌های ملی - شناسایی و مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی
- (۲) اقتصاد سرمایه محور - شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای - حفظ منافع کانون‌های ثروت و قدرت - شناسایی و مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی
- (۳) اقتصاد در دوران قدیم - شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای - مخدوش ساختن استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست‌های ملی - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و فرهنگی
- (۴) اقتصاد سرمایه محور - انباشت ثروت - حفظ منافع کانون‌های ثروت و قدرت - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و فرهنگی

۵۶- پاسخ پرسش‌های زیر در ارتباط با منورالفکران به ترتیب کدام است؟

- بیشتر در کدام لژها سازمان یافتند؟
- بیداری را در گذر از کدام فرهنگ می‌دانستند؟
- در ایران چه چیزی را به منورالفکری ترجمه کردند؟
- اولین لژی که در ایران تأسیس کردند، کدام است؟
- (۱) آدمیت - غرب - اومانیسم - بیداری ایرانیان
- (۲) فراماسونری - غرب - روشنگری مدرن - آدمیت
- (۳) بیداری ایرانیان - اسلامی - اومانیسم - آدمیت
- (۴) فراماسونری - اسلامی - روشنگری مدرن - بیداری ایرانیان

۵۷- به ترتیب هریک از عبارتهای زیر مربوط به کدام نوع از دانش است؟

- پیدا کردن راه حل صحیح برای حل مشکلات
- سهیم و شریک شدن با دیگران در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها
- دانش تخصصی زبان فارسی
- جهان اجتماعی این دانش را در اختیار ما قرار می‌دهد.
- در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

- (۱) دانش علمی - دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی
- (۲) دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی
- (۳) دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی - دانش علمی - دانش عمومی
- (۴) دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی

۵۸- به ترتیب «امکان پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی از سوی انسان»، «توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان‌ها» و «فراهم شدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان» چگونه توسط علوم اجتماعی صورت می‌گیرد؟

- (۱) با داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - استفاده صحیح از طبیعت - آگاهی از فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری برای انسان
- (۲) با شناخت پدیده‌های اجتماعی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها
- (۳) با داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - استفاده صحیح از علوم طبیعی - نقد و اصلاح ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی
- (۴) با شناخت پدیده‌های اجتماعی - توجه به فواید علوم اجتماعی برای انسان - دادن قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی به انسان

۵۹- به ترتیب «مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی از دیدگاه نظریه‌پردازان کنش اجتماعی»، «نتیجه تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی»، «علت وجود نظریات متفاوت درباره پدیده‌های اجتماعی» و «زمان رواج بی‌سابقه مسئله خودکشی در جوامع صنعتی» به ترتیب کدام است؟

- (۱) آگاهی و معناداری - حذف اراده و خلاقیت - عمق پدیده‌های اجتماعی - پس از جنگ جهانی دوم
- (۲) ارادی و هدفمند - گرفتن شور زندگی از انسان - دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی - پس از انقلاب صنعتی
- (۳) ارادی و هدفمند - تأثیر بیشتر آگاهی و معنا - سطحی بودن پدیده‌های اجتماعی - پس از جنگ جهانی دوم
- (۴) آگاهی و معناداری - حذف ارزش و اخلاق - پیچیدگی پدیده‌های اجتماعی - پس از انقلاب صنعتی

۶۰- در عبارت زیر به ترتیب به کدام یک از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های اجتماعی اشاره شده است؟

«سارا قدی بلند دارد و سیاه‌پوست است. او با وضعیت اقتصادی نامناسب توانست در آزمون پذیرش مهماندار هواپیما قبول و در یک شرکت هواپیمایی استخدام شود.»

- (۱) اسمی - رتبه‌ای طبیعی - اسمی طبیعی - رتبه‌ای - رتبه‌ای طبیعی
- (۲) اسمی طبیعی - اسمی طبیعی - اسمی - رتبه‌ای طبیعی - رتبه‌ای
- (۳) اسمی - رتبه‌ای طبیعی - اسمی - رتبه‌ای اجتماعی - رتبه‌ای اجتماعی
- (۴) طبیعی - رتبه‌ای طبیعی - اجتماعی - رتبه‌ای طبیعی - رتبه‌ای اجتماعی

۶۱- هر یک از عبارات زیر به ترتیب ویژگی کدام جامعه را از نظر فارابی نشان می‌دهد؟

- علم در این مدینه به علم تجربی محدود نمی‌شود.
- نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند.
- جامعه‌ای است که از علوم عقلی بی‌بهره هستند.
- مردم با آن که علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آن بهره نمی‌گیرند.

(۱) مدینه فاسقه - مدینه جاهله - مدینه فاسقه - مدینه ضالّه

(۲) مدینه فاضله - مدینه ضالّه - مدینه فاسقه - مدینه جاهله

(۳) مدینه فاسقه - مدینه جاهله - مدینه ضالّه - مدینه فاضله

(۴) مدینه فاضله - مدینه ضالّه - مدینه جاهله - مدینه فاسقه

۶۲- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با عبارات کدام گزینه ارتباط دارد؟

- محل تبلور آرمان اجتماعی

- نتیجه تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه

- عوامل شکل‌گیری هویت جهان اجتماعی

- علت بیرونی تعارض فرهنگی

(۱) هنجارهای جهان اجتماعی - تغییر آرمان‌های اجتماعی یک جامعه - تعامل ابعاد سه گانه نفس، بدن و نقش اجتماعی - نوآوری و فعالیت اعضای جهان اجتماعی

(۲) ارزش‌های جهان اجتماعی - ایجاد زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها به واقعیت - عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر

(۳) عقاید جهان اجتماعی - تغییر آرمان‌های فرهنگی و اجتماعی یک جامعه - عقاید و آرمان‌های دینی در جهان اجتماعی - تأثیرپذیری از فعالیت اعضای جهان اجتماعی

(۴) ارزش‌های جهان اجتماعی - ایجاد زمینه تغییر و تحقق آرمان‌ها و عقاید - هنجارها و نمادهای خرد و کلان در جهان اجتماعی - تأثیرگذاری بر جهان‌های اجتماعی دیگر

۶۳- به ترتیب علت، مفهوم و پیامد عبارت‌های زیر کدام است؟

- انتخاب نام فیزیک اجتماعی برای جامعه‌شناسی توسط کنت

- سامان دادن ارتباط انسان‌ها با یکدیگر

- شناخت قواعد زندگی در اجتماعات

(۱) در نظر گرفته شدن جامعه همانند طبیعت - نظم اجتماعی - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی

(۲) نزدیک شدن جامعه‌شناسی به علم فیزیک - هم‌تغییری - فراهم آوردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح

(۳) نزدیک شدن جامعه‌شناسی به علم فیزیک - قواعد اجتماعی - برخورداری از فرصت‌ها و در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی آن

(۴) در نظر گرفته شدن جامعه همانند طبیعت - نظم اجتماعی - افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها

۶۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب رو به کدام بحران یا چالش جهان غرب است؟

- درباره مبانی علوم تجربی غربی تردید شد.
- در صورت فعال شدن بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، دیگر بار فعال خواهند شد.
- جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از جوامع غیر غربی حل می‌کنند.

- (۱) بحران علمی - بحران اقتصادی - چالش شمال و جنوب
 - (۲) بحران معرفتی - تقابل شمال و جنوب - چالش مرکز و پیرامون
 - (۳) بحران معنویت - چالش شرق و غرب - بحران علمی
 - (۴) چالش مرکز و پیرامون - چالش فقر و غنا - تردید درباره مبانی علوم تجربی
- ۶۵- عبارات زیر به ترتیب با موارد کدام گزینه ارتباط دارند؟

- فرهنگ یونان و روم باستان
 - ممانعت از آشکار شدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی در دوره خلافت
 - ناتوانی در دفاع از هویت خود
- (۱) دین مسیحیت - استبداد ایلی و قومی - فرهنگ‌های غیرتوحیدی
 - (۲) اعتقاد به خدایان متکثر - سکولاریسم پنهان - فرهنگ اومانیزم
 - (۳) قرون وسطی - پیامد غلبه جهان‌بینی سکولاریستی - رویکردهای تقدیرگرایانه
 - (۴) اساطیری - غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان و خوارزمشاهیان - محروم بودن از عقلانیت

۶۶- کدام گزینه در ارتباط با اهداف علم روان‌شناسی نادرست است؟

- (۱) آقای صادقی با بیان ویژگی‌های واژه «سازگاری» پژوهش خود را آغاز می‌کند: توصیف
- (۲) آقای جمالی دریافته است که تغذیه مادر در بارداری، بر هوش کودک تأثیرگذار است: تبیین
- (۳) دکتر پیروزی با تجویز دارو به فرد دارای فشار خون از سکنه جلوگیری کرده است: کنترل
- (۴) خانم واعظی می‌گوید: «استرس بر عملکرد مغز فرد «الف» تأثیر گذاشته و باعث افت تحصیلی او شده است.»: پیش‌بینی

۶۷- موقعیت زیر حاوی چه پیامی در خصوص رشد انسان است؟

«مادری می‌گوید: بچه من از همان اول که به دنیا آمد، زیاد گریه می‌کرد و بدخلق و بدقلق بود. راهنمایی‌های پزشک و روان‌شناس و راهکارهای آن‌ها کمک کرد تا رفتار مناسب‌تری با او داشته باشم و الان بچه هم، سازگاری بهتری دارد.»

- (۱) عوامل رشدی انسان صرفاً زیستی نیستند و محیط می‌تواند آن‌ها را تعدیل کند.
- (۲) عوامل زیستی در بدو تولد اثر دیرپا و گسترده‌ای بر رشد انسان دارند.
- (۳) عوامل مؤثر بر رشد انسان تماماً توسط محیط تعیین می‌شوند.
- (۴) عوامل رشدی تعدد زیادی دارند و از چیزهای زیادی اثر می‌پذیرند.

۶۸- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه ذکر شده است؟

- الف - کدام مورد برای نخستین‌بار در دوره نوجوانی شکل می‌گیرد؟
- ب - علت تحریک‌پذیری بالای نوجوانان چیست؟

ج - دستیابی به هویت مربوط به کدام‌یک از حوزه‌های رشد است؟

- (۱) تفکر فرضی - تغییرات هورمونی - درک اخلاقی
- (۲) تفکر لحظه‌به‌لحظه - تغییرات فیزیولوژیکی - اجتماعی
- (۳) پردازش - روحیه آرمان‌گرایی و عیب‌جویی - شناختی
- (۴) فراحافظه - پیامدهای ناسازگارانه رشد شناختی - اجتماعی

۶۹- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام‌یک از موارد مطرح شده همخوانی بیشتری دارد؟

- عادت کردن به یک محرک خاص به نحوی که به تدریج کمتر و کمتر به آن محرک می‌پردازیم.
- یک فرش دستباف زیبای ایرانی که حاوی نقوش چشم‌نواز است، در مقایسه با زیرانداز ساده، دارای تغییرات درونی بیشتری است.

- فردی با مطالعه چند صفحه از کتاب ابراز خستگی می‌کند در حالی که فرد دیگر می‌گوید: «تازه راه افتاده‌ام.»

- دانش‌آموزان در کلاس روان‌شناسی در پایه دوازدهم، تمرکز کمتری نسبت به پایه یازدهم دارند.

- (۱) عامل ایجاد تمرکز - خوگیری - درگیری و انگیزتگی ذهنی - یکنواختی و ثبات نسبی
- (۲) خوگیری - تغییرات درونی محرک‌ها - درگیری و انگیزتگی ذهنی - آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه
- (۳) عامل ایجاد تمرکز - یکنواختی و ثبات نسبی - تغییرات درونی محرک‌ها - یکنواختی و ثبات نسبی
- (۴) خوگیری - درگیری و انگیزتگی ذهنی - تغییرات درونی محرک‌ها - آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه

۷۰- منبع توجه ذکرشده در کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) یک مکانیک در نگاه به اشیای مختلف درون یک انبار بزرگ، به آچار و قطعات تعمیراتی توجه خیلی بیشتری می‌کند (اطلاعات موجود در حافظه).
- (۲) فردی که گریه خود را گم کرده بود و دنبال آن می‌گشت، با دیدن هر گریه در اطراف فکر می‌کرد که گریه خودش را پیدا کرده است (انتظارات).
- (۳) نوجوان بیش از آنکه به ظاهر کتاب کمک درسی توجه کند، به محتوای آن توجه می‌کند و اهمیت می‌دهد (حواس).
- (۴) وقتی چهار کتاب روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، زیست‌شناسی و اقتصاد را به دانش‌آموز علوم تجربی نشان دادند، کتاب زیست‌شناسی نگاه او را جلب کرد (اطلاعات موجود در حافظه).

۷۱- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- تکلیف اساسی فرد در مراحل شناخت، به بعد از حافظه، یعنی پرورش تفکر، مربوط می‌شود.
- برای اینکه حافظه در شما شکل بگیرد به تفکر قوی نیاز دارید.
- تفکر ابزاری برای دستیابی به مهارت‌های مهم‌تر، مانند حافظه است.
- حافظه در نقش فراهم‌سازی داده‌های خام برای تفکر است.

- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
(۲) درست - درست - نادرست - نادرست
(۳) نادرست - درست - درست - نادرست
(۴) نادرست - نادرست - درست - درست

۷۲- در عبارتهای زیر به ترتیب نوع رمزگردانی چه بوده است؟

- الف - به خاطر سپاری عکس‌های کتاب درسی در یک فرد ۱۸ ساله
- ب - حفظ کردن یک آواز توسط کودک ۶ ساله
- ج - حفظ کردن صحبت‌های معلم
- د - کدگذاری رمز تلفن همراه به تاریخ تولد

- (۱) جزئی - کلی - معنایی - دیداری
(۲) دیداری - شنیداری - جزئی - دیداری
(۳) جزئی - شنیداری - شنیداری - معنایی
(۴) کلی - جزئی - شنیداری - معنایی

۷۳- کدام گزینه در مورد موقعیت زیر درست است؟

«مراجع پس از آخرین جلسه، ناگهان دیگر به جلسات نیامد. درمانگر در تعجب بود و نمی‌دانست چرا چنین اتفاقی افتاده بود. با تحلیل روند جلسات، حدس‌هایی به ذهنش آمد اما همچنان قضیه را در ابهام می‌دید.»

- (۱) درمانگر هدف این موقعیت را به روشنی برای خود توصیف کرده است.
- (۲) نقطه آغاز پیدا کردن راه‌حل برای مسئله، در ذهن درمانگر مجسم شده است.
- (۳) فرصت‌ها و ابزارهای درمانگر، محدود بوده و او را نسبتاً ناتوان کرده است.
- (۴) طرح حدس‌ها نشان می‌دهد که موقعیت در کنترل کامل درمانگر است.

۷۴- کدام گزینه شامل دو مسئله خوب تعریف‌شده است؟

- (۱) نصب یک برنامه در تلفن همراه - علت بالا بودن رضایت از زندگی در کشور نروژ
- (۲) پیدا کردن نحوه کدنویسی یک سایت - حل مسئله برج هانوی
- (۳) تحلیل مفهوم انصاف در برابر عدالت - علت ایجاد ترافیک
- (۴) بزرگترین عدد پنج رقمی زوج - علت بالا رفتن آمار افسردگی

۷۵- هر عبارت زیر به کدام نوع تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- تصمیم‌گیری کلان برای اختصاص بودجه محدود به آموزش یا بهداشت
- انتخاب شغل مد نظر برای آینده از میان چهار شغل با شرایط خوب و مناسب
- انتخاب دو مؤسسه زبان برای یادگیری زبان انگلیسی
- انتخاب کاپیتان تیم فوتبال مدرسه از میان ۱۰ بازیکن برتر مدرسه

(۱) مهم ساده - مهم پیچیده - معمولی ساده - معمولی پیچیده

(۲) مهم پیچیده - مهم پیچیده - مهم ساده - معمولی پیچیده

(۳) مهم پیچیده - مهم ساده - مهم پیچیده - معمولی ساده

(۴) مهم ساده - مهم ساده - مهم پیچیده - معمولی ساده

۷۶- در موقعیت ذکرشده زیر، هر عبارت مشخص‌شده به کدام مرحله تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

«شیدا در شرف انتخاب گرایش مقطع ارشد خود است. وی به بررسی برنامه و جدول درسی هر گرایش روان‌شناسی می‌پردازد. بازار کار هر گرایش را بررسی می‌کند. وی گرایش روان‌شناسی تربیتی را برمی‌گزیند. پس از مدتی از کسب دانش در این حوزه حس رضایت دارد.»

(۱) بیان ویژگی‌های هر انتخاب - پایبندی به اجرای اولویت

(۲) ارزیابی پیامدهای هر انتخاب - اجرای بهترین اولویت

(۳) ارزیابی پیامدهای هر انتخاب - پایبندی به اجرای اولویت

(۴) بیان ویژگی‌های هر انتخاب - اجرای بهترین اولویت

۷۷- نوع اسناد در جملات زیر کدام است؟

- حریف امروز من در مسابقات به قدری قدرتمند بود که من ۳۰ ثانیه هم نتوانستم در برابر ضربه‌هایش مقاومت کنم.
- سال گذشته در کنکور رتبه خوبی نیاوردم و می‌دانم که دلیلش مطالعه نادرست و ناکافی‌ام بود.
- حس می‌کنم مطالعه این کتاب‌ها از ظرفیت من خارج است و توان کافی برای یادگیری‌شان را ندارم.

(۱) بیرونی - تحت کنترل - ناپایدار (۲) درونی - ناپایدار - تحت کنترل

(۳) درونی - فاقد کنترل - ناپایدار (۴) بیرونی - ناپایدار - فاقد کنترل

۷۸- از میان عوامل نگرشی تأثیر کدام یک مطلقاً مثبت بوده و کدام گزینه در ارتباط با نگرش در فراخنای زندگی نادرست است؟

(۱) باورها - در زمان تحصیلات دانشگاهی امکان بیشترین تغییر را پیدا می‌کند.

(۲) هدف - در برخورد با محیط همسالان و مدرسه تغییر زیادی دارد.

(۳) اسناد - نگرش‌های دوران کودکی هماهنگ با نگرش‌های خانواده است.

(۴) اراده - در دوره کودکی امکان تغییر بیشتری دارد.

۷۹- در کدام یک از گزینه‌های زیر به تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت اشاره دارد؟

(۱) نادر هر زمان احساس اضطراب دارد، از ذکر «یا قادر» استفاده کرده و آرامش خود را بازمی‌یابد.

(۲) ناصر در مراسمات مذهبی شرکت کرده و احساس درونی بهتری دارد.

(۳) عادل با توجه به تعالیم دینی مصرف دخانیات را حذف کرده و سلامتی خود را باز یافته است.

(۴) شیدا توانسته از طریق تعالیم دینی سیستم ایمنی بدن خود را تقویت نماید.

- ۸۰- هریک از افراد زیر از کدام‌یک از روش‌های مقابله با فشار روانی استفاده کرده‌اند؟
- کاظم اعتقاد دارد که با انرژی مثبت فرستادن، ثروت را به زندگی خود جذب خواهد کرد؛ در نتیجه از کار خود استعفا می‌دهد.
 - مهناز هر روز صبح ۵ دقیقه تمرین تمرکز کرده و در انتها به خود می‌گوید: «امروز روز خوبی است و تمام کارها با موفقیت انجام می‌شود.»
 - صابر قبل از شروع امتحان رانندگی در مورد نحوه رانندگی خود شوخی می‌کند تا فضا را تغییر دهد.
- (۱) در انتظار معجزه بودن - مقابله کوتاه‌مدت - مقابله سازگارانه
 - (۲) مقابله ناسازگارانه - مقابله سازگارانه - مقابله ناسازگارانه
 - (۳) منفعل بودن - مقابله بلندمدت - استفاده از حس شوخ‌طبعی
 - (۴) انجام رفتارهای بدون فکر و تأمل - استفاده از مهارت حل مسئله - مقابله کوتاه‌مدت

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | شبیه ساز کنکور سراسری

دوره ققنوس ماز

بازگشت به آرامش، تمرکز و آمادگی برای کنکور ۱۴۰۴

دفترچه شماره ۲

دوشنبه ۲۳ تیر ماه ۱۴۰۴

ردیف	ماده امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت زمان پاسخ‌گویی	ملاحظات
			از	تا		
۱	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه	
۳	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵		
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه	
۵	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه	

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

■ عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۹)

۸۱-

﴿لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا﴾:

- (۱) ما هیچ دانشی نداریم جز آنچه از تو آموخته‌ایم!
 (۲) جز آنچه تو به ما یاد داده‌ای ما را هیچ علمی نیست!
 (۳) هیچ دانشی از آن ما نیست مگر اینکه تو ما را بیاموزی!
 (۴) ما علمی نداریم مگر آنچه که تو به ما آموزش دادی!
- ۸۲- «بَعْدَمَا شَاهَدْتَ بِنَفْسِي تَسَاقُطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ فِي الْهِنْدُورَاسِ أَمَنْتُ بِأَنَّ اللَّهَ قَدْ يَرْزُقُ عِبَادَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَنْتَظِرُونَهُ!»:
 پس از آن که ...

- (۱) خودم افتادن پی‌درپی ماهی‌ها را از آسمان هندوراس دیدم ایمان آوردم که خداوند بندگان را از جایی روزی می‌دهد که هرگز انتظارش را ندارند!
 (۲) در هندوراس خودم شاهد بودم که ماهی‌ها از آسمان پی‌درپی افتادند ایمان آوردم که الله بندگان خود را گاهی از جایی روزی می‌دهد که انتظارش را نمی‌کشند!
 (۳) خودم در هندوراس پی‌درپی افتادن ماهی‌ها را از آسمان مشاهده کردم ایمان آوردم که گاهی خداوند به بندگان از جایی روزی می‌رساند که انتظارش را ندارند!
 (۴) خودم دیدم که در هندوراس ماهی‌ها از آسمان پی‌درپی می‌افتند ایمان آوردم که خدا قطعاً روزی بندگان خود را از جایی می‌دهد که انتظارش را نمی‌کشیدند!

۸۳-

«إِذَا أَحْسَنَ النَّاسُ وَاجِبَاتِهِمُ بِالنَّسْبَةِ إِلَى الْمُرَافِقِ الْعَامَّةِ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْحِفَاظِ عَلَيْهَا سَيَنْتَفِعُ بِهَا الْآخِرُونَ!»:

- (۱) اگر مردم وظایف خود را درباره تاسیسات عمومی به درستی انجام دهند و در مراقبت از آن‌ها همکاری کنند آیندگان از آنها بهره‌مند خواهند شد!
 (۲) وقتی بهترین مردم تکالیف خود را نسبت به تاسیسات عمومی انجام داده و در نگهداری از آن‌ها همکاری کنند دیگران نیز از آنها بهره‌مند خواهند شد!
 (۳) اگر مردم وظیفه خود را درباره تاسیسات عمومی درست انجام دهند و با کمک هم از آن‌ها مراقبت کنند آیندگان از آنها بهره می‌برند!
 (۴) هرگاه مردم تکالیف خود را نسبت به تاسیسات عمومی بهتر انجام بدهند و در نگهداری از آن‌ها همکاری نمایند، دیگران از آنها بهره خواهند برد!

۸۴-

«بَعْدَمَا فَرَّغْتَ قَاعَةَ الْمَطَارِ مِنَ الْمَسَافِرِينَ قَامَ الْعَمَالُ بِإِطْفَاءِ بَعْضِ الْمَكِيفَاتِ لِتَقْلِيلِ اسْتِهْلَاكِ الْكَهْرِبَاءِ!»:

- (۱) بعد از آن که سالن قطار از مسافر خالی شد کارگران اقدام به خاموش کردن برخی کولرها نمودند تا مصرف برق را کاهش دهند!
 (۲) پس از این که سالن فرودگاه از مسافران خالی گردید کارگران برای کاهش مصرف برق به خاموش کردن بعضی از کولرها پرداختند!
 (۳) پس از خالی شدن سالن فرودگاه از مسافران کارگران بعضی از کولرها را خاموش کردند تا مصرف برق کاهش بیابد!
 (۴) به محض اینکه سالن قطار خالی از مسافران شد کارگران برخاستند تا برای کاهش مصرف برق بعضی کولرها را خاموش کنند.

- ۸۵- «النَّاسُ كُلُّهُمْ مِنْ جِهَةِ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ أَكْفَاءُ وَ لَا فَرْقَ بَيْنَهُمْ وَ إِنَّمَا مَا يَسَبِّبُ أَنْ يَفُوقَ بَعْضُهُمْ بَعْضاً هُوَ التَّقْوَى!»: (۱) مردمان همه هنگام آفرینش نزد خداوند همسان هستند و هیچ فرقی میان آن‌ها نیست و چیزی که باعث می‌شود که بر یکدیگر برتری یابند، خدا ترسی است!
- (۲) مردم از نظر آفرینش پیش خداوند همگی یکسان هستند و هیچ فرقی ندارند و تنها تقواست که باعث می‌شود بعضی از آنان بر بعضی دیگر برتری داشته باشند!
- (۳) مردم تمامی از جهت آفرینش نزد خداوند همسان هستند و هیچ فرقی بین آنان نیست و آنچه باعث می‌شود که بر یکدیگر برتری یابند فقط پرهیزکاری است!
- (۴) همه مردم از نظر خلقت پیش خداوند همانند هستند و هیچ فرقی با هم ندارند و چیزی که باعث برتری آنان بر دیگران می‌شود یقیناً پرهیزکاری است!
- ۸۶- **عَيْنُ الْخَطَا:** (۱) هُنَاكَ لَحَظَاتٌ صَعِبَةٌ فِي حَيَاةِ كُلِّ إِنْسَانٍ يَجِبُ عَلَيْهِ أَنْ يَمُرَّ بِهَا! لِحِظَةِ هَيَّاسٍ سَخِيَّةٍ فِي زَنْدِجِي هَرِ انْسانِي وَجُودِ دَارِ دَارِ كِه بَايْدِ اَزْ اَن‌ها بَگِذَرْدِ!
- (۲) إِنَّ الزَّرَّافَةَ لَا تَتَكَلَّمُ مَعَ الْحَيَوَانَاتِ الْأُخْرَى لِأَنَّهَا لَا تَمْتَلِكُ الْأَحْبَالَ الصَّوْتِيَّةَ! زَرَّافَةُ بَا حَيَوَانَاتٍ دِيْگَرِ صَحْبَتِ نَمِي كَنْدِ زِيْرَا تَارِهاِي صَوْتِي نِدَارْدِ!
- (۳) اَعْلَمُ أَنَّ التَّرَدُّدَ فِي الْأُمُورِ يُسَبِّبُ أَنْ لَا تَقُومَ بِعَمَلٍ وَ تَشْعُرُ بِالضَّعْفِ! بَدَانِ كِه تَرْدِيدِ دَرِ كَارِها بَاعْثِ مِي شُودِ بِهِ كَارِي بَرْنَخِيْزِي وَ احْساسِ ضَعْفِ كْنِي!
- (۴) يَهْتَمُّ صَدِيقِي بِرَأْيِ النَّاسِ عَنْهُ وَ هُوَ لَا يَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْعَمَلَ يُضَيِّعُ عَمْرَهُ! دُوسْتَمِ بِهِ نَظَرِ مَرْدَمِ دَرِبَارَةُ خُودِشِ اَهْمِيَّتِ مِي دِهْدِ دَرِ حَالِي كِه نَمِي دَانْدِ اَيْنِ كَارِ عَمْرِشِ رَا تَلْفِ مِي كَنْدِ!
- ۸۷- **عَيْنُ الْخَطَا:** (۱) هَذِهِ حُبُوبٌ صَغِيرَةٌ تَنْمُو مِنْهَا أَشْجَارٌ كَبِيرَةٌ: اَيْن‌ها دانه‌هاِي كوچكي هستند كه از اَن‌ها درختان بزرگي مِي‌رويد!
- (۲) هَذِهِ حَجَرَةٌ جَهَّزْتُهَا لِاسْتِقْبَالِ زُؤَارِ مَرَقْدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ع): اَيْنِ اِتاقِ رَا بَرایِ اسْتِقْبَالِ زائِرانِ مَرَقْدِ اَميرِ مومنانِ (ع) آماده كرده‌ام!
- (۳) أَوْلَئِكَ الْمَوَاطِنُونَ مُضَيِّفُونَ فَلَا يَرُدُّونَ ضَيْفًا مِنْ بَيْتِهِمْ: اَن‌ شهروندانِ مِهمان‌نوازند و مِهماني رَا از خانه خُودِ ردِ نَمي كَنْند!
- (۴) تِلْكَ الْأَنْجَمُ الْمُنْتَشِرَةُ صَيَّرَتِ السَّمَاءَ لَوْحَةً جَمِيلَةً: اَن‌ ستارگانِ پخش شده آسمانِ رَا تابلويي زيبا گرْدانده‌اند!
- ۸۸- «بَادَهاِي شَدِيدِ دَرِ سَاحِلِ دَرِيَا وَزِيدِ. اَن‌ بادِها خانه‌هاِي بسياري رَا خراب كَرْدِ!»:
- (۱) عَصْفَتِ رِيَّاحٍ شَدِيدَةٍ فِي الشَّاطِئِ الْبَحْرِ. خَرَبَتْ تِلْكَ الرِّيَّاحُ الْبُيُوتَ الْكَثِيرَةَ!
- (۲) عَصْفَتِ رِيَّاحٍ شَدِيدَةٍ فِي شَاطِئِ الْبَحْرِ. خَرَبَتْ الرِّيَّاحُ الْبُيُوتَ الْكَثِيرَةَ!
- (۳) تَعَصَفَ رِيَّاحٍ شَدِيدَةٍ فِي شَاطِئِ الْبَحْرِ. خَرَبَتْ تِلْكَ الرِّيَّاحُ بُيُوتًا كَثِيرَةً!
- (۴) عَصْفَتِ رِيَّاحٍ شَدِيدَةٍ فِي شَاطِئِ الْبَحْرِ. خَرَبَتْ الرِّيَّاحُ بُيُوتًا كَثِيرَةً!
- ۸۹- **عَيْنُ الْخَطَا فِي الْمَفْهُومِ:** (۱) إِنْ تَزْرَعُوا الْعَدَوَانَ تَحْصِدُوا الْخَسْرَانَ! هَر چه كني بِه خُودِ كني / گر همه نيك و بد كني!
- (۲) قَدْ تُقَشَّ عَيْنُ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ! وَ قَوتِ رَا غَنيمَتِ دَانِ اَن قدر كه بتواني / حاصِلِ از حياتِ اِي جانِ اَيْنِ دَمِ اسْتِ تا داني!
- (۳) الْعَالَمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ! عِلْمِ كَرِ اَعْمالِ نِشانسِ نِستِ / كالبدي دارد و جانِش نِست!
- (۴) تَجْرِي الرِّيَّاحُ بِمَا لَا تَنْتَهِي السُّفُنُ! دَر دايِرَةُ قِسمَتِ، ما نِقْطَةُ تَسْلِيمِمْ / لطفِ اَنچه تو انديشي، حَكَمِ اَنچه تو فرمايي!

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٩٠ - ٩٤) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

يُحْكِي بَأَن تَاجِرَ مِلْحٍ (نَمَك) كَانَ يَحْمِلُ بِضَاعَتَهُ كُلَّ صَبَاحٍ إِلَى السُّوقِ عَلَى حِمَارِهِ وَفِي أَحَدِ الْأَيَّامِ عِنْدَمَا يَذْهَبُ التَّاجِرُ مَعَ الْحِمَارِ إِلَى السُّوقِ انْزَلِقَ (لِيزْ خُورِد) الْحِمَارُ قَرَبَ النَّهْرِ وَسَقَطَ فِي الْمَاءِ لَكِنَّهُ اسْتَطَاعَ أَنْ يَخْرُجَ مِنَ الْمَاءِ لِأَنَّ الْمِلْحَ ذَابَ فِي الْمَاءِ. بَعْدَ هَذِهِ الْحَادِثَةِ مَا كَانَ عَلَى التَّاجِرِ إِلَّا الْعُودَةُ إِلَى الْمَنْزِلِ لَتَعْوِيضَ كَمِيَّةَ الْمِلْحِ الْمَفْقُودِ ثُمَّ الذَّهَابُ إِلَى السُّوقِ، لَكِنْ كَانَ لِلْحِمَارِ رَأْيٌ آخَرٌ. فَقَدْ أُعْجِبَهُ أَنَّ النَّهْرَ خَفَّفَ الْوِزْنَ الَّذِي يَحْمِلُهُ. فَفِي هَذِهِ الْمَرَّةِ قَامَ بِرَمِي نَفْسِهِ بِالنَّهْرِ عَنْ قَصْدٍ. فَهَمَّ التَّاجِرُ خَطَّةَ الْحِمَارِ وَعَادَ إِلَى الْمَنْزِلِ لَكِنَّهُ فِي هَذِهِ الْمَرَّةِ أَخَذَ الْإِسْفَنْجَ وَوَضَعَهُ عَلَى الْحِمَارِ وَفِي الطَّرِيقِ كَرَّرَ الْحِمَارُ عَمَلَهُ وَلَكِنْ مَا نَقَصَ وِزْنُ الْبِضَاعَةِ بَلْ أَزْدَادَ. فَضَحِكَ التَّاجِرُ مِنَ الْحِمَارِ وَقَالَ: إِنَّ حِيلَتَكَ كُشِفَتْ وَ لَا يُمْكِنُكَ خِدَاعُ أَحَدٍ أَكْثَرَ مِنْ مَرَّةٍ.

٩٠- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (١) فِي الْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ انْتَبَهَ التَّاجِرُ إِلَى خَطَّةِ الْحِمَارِ!
- (٢) إِنْ لَمْ يَضَعْ التَّاجِرُ الْإِسْفَنْجَ عَلَى الْحِمَارِ لَكَرَّرَ عَمَلَهُ!
- (٣) قَامَ الْحِمَارُ بِرَمِي نَفْسِهِ فِي النَّهْرِ لِلْمَرَّةِ الْأُولَى مُتَعَمِّدًا!
- (٤) عِنْدَمَا سَقَطَ الْحِمَارُ فِي الْمَاءِ قَلَّ وَزْنُ الْمِلْحِ لِذَلِكَ خَرَجَ مِنْهُ سَهْلًا!

٩١- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) قَامَ التَّاجِرُ بِوَضْعِ الْإِسْفَنْجِ عَلَى الْحِمَارِ لِرَاحَتِهِ!
- (٢) فِي الْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ بَعْدَ الْمُرُورِ بِجَانِبِ النَّهْرِ انْزَلَقَ الْحِمَارُ!
- (٣) عِنْدَمَا سَقَطَ الْحِمَارُ فِي الْمَاءِ أَنْقَذَهُ التَّاجِرُ!
- (٤) الْمَاءُ خَفَّفَ وَزْنَ الْمِلْحِ لِذَلِكَ كَانَ يَحِبُّ الْحِمَارُ حَمْلَهُ!

٩٢- عَيْنُ الْأَقْرَبِ لِمَفْهُومِ النَّصِّ:

- (١) تَرْبِيَتِ نَاحِلٍ رَا چُونِ گَرْدِکَانِ بَرِ گَنْبِدِ اسْت!
- (٢) مَا لَا يَصْلَحُ بَعْضُهُ لَا يُتْرَكُ كُلُّهُ!
- (٣) عَاقِلٌ أَزِ يَکِ سَوْرَاخِ دُو بَارِ گَزِيْدِهِ نَمِي شُود!
- (٤) مِنْ جَرَّبِ الْمَجْرَبِ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٩٣ وَ ٩٤)

٩٣- «يُحْكِي - بِضَاعَةً - انْزَلِقَ - الْمَاءُ»:

- (١) يُحْكِي: فِعْلٌ مُضَارِعٌ - مَفْرُودٌ مَذْكَرٌ غَائِبٌ - مَجْرُودٌ ثَلَاثِيٌّ / فِعْلٌ وَ مَعَ نَائِبِ فَاعِلِهِ جُمْلَةٌ فِعْلِيَّةٌ
- (٢) انْزَلِقَ: فِعْلٌ مَاضٍ - مُزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ - مِنْ بَابِ انْفِعَالٍ وَ حُرُوفُهُ الزَّائِدَةُ ثَلَاثَةٌ / فِعْلٌ وَ فَاعِلُهُ «الْحِمَارُ»
- (٣) بِضَاعَةً: اسْمٌ - مَفْرُودٌ «جَمْعُهُ: بِضَائِعٌ» - مُؤَنَّثٌ - مُعْرَبٌ / مَفْعُولٌ وَ مَنْصُوبٌ
- (٤) الْمَاءُ: اسْمٌ - مَفْرُودٌ «جَمْعُهُ: الْمِيَاهُ» - مَذْكَرٌ - مُعْرَبٌ / مُجْرُورٌ «مِنْ الْمَاءِ: جَارٌ وَ مُجْرُورٌ»

٩٤- «وِزْنُ - التَّاجِرِ - كُشِفَتْ - يُمْكِنُ»:

- (١) وَزْنُ: اسْمٌ - مَفْرُودٌ «جَمْعُهُ: أَوْزَانٌ» - مَذْكَرٌ - مُعْرَبٌ / فَاعِلٌ لِفِعْلِ «نَقَصَ» وَ مَرْفُوعٌ
- (٢) التَّاجِرُ: اسْمٌ فَاعِلٌ - مَفْرُودٌ «جَمْعُهُ: التَّجَّارُ» - مَذْكَرٌ - مُعْرَبٌ / فَاعِلٌ وَ مَرْفُوعٌ بِالضَّمَّةِ
- (٣) كُشِفَتْ: فِعْلٌ مَاضٍ - مَفْرُودٌ مُؤَنَّثٌ غَائِبٌ - لَيْسَ لَهُ حَرْفُ زَائِدٍ «مَصْدَرُهُ: اكْتِشَافٌ» - مُجْهُولٌ / فِعْلٌ وَ الْجُمْلَةُ فِعْلِيَّةٌ
- (٤) يُمْكِنُ: فِعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْغَائِبِ - مِنْ بَابِ إِفْعَالٍ «مَصْدَرُهُ: إِمْكَانٌ» - يَأْخُذُ الْمَفْعُولَ / فِعْلٌ وَ فَاعِلُهُ «خِدَاعٌ»

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٩٥ - ١٠٠)

٩٥- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) بَعْدَ ظُهُورِ الْإِسْلَامِ قَدْ أَزْدَادَتِ الْكَلِمَاتُ الْعَرَبِيَّةُ فِي أَلْفَتِنَا!
- (٢) شَارَكَ الرُّمْلَاءُ فِي جَمِيعِ الْمُبَارَايَاتِ إِلَّا كُرَّةَ الْمُنْضَدَةِ!
- (٣) الشَّرْشَفُ قِطْعَةُ قُمَاشٍ تُوَضَّعُ عَلَى السَّرِيرِ!
- (٤) مِنْ فَضْلِكَ أَعْطَانِي بِطَاقَةً بِمَبْلَغِ خَمْسَةِ وَ عَشْرِينَ رِيَالًا!

۹۶- عین الخطأ عن العدد:

- (۱) سافرتُ إلى مشهد المقدّسة لزيارة مرقد الإمام الثامن!
- (۲) بقيت واحدة من زميلاتي في صالة الامتحان و لم تخرج!
- (۳) اشتريتُ سبعين و خمسة كتاباً لتجهيز مكتبة مدرستنا!
- (۴) يطالع جميع هؤلاء الطّلاب دروسهم في الحصّة الأولى!

۹۷- عین نوع الجمع یختلف عن الباقي:

- (۱) جاء مُدير المدرسة إلى صفّنا و بيّن جميع قوانين هذه المباراة لنا!
- (۲) يجب علينا أن نكون مشتاقين إلى مساعدة المساكين في الحياة دائماً!
- (۳) ساعدتُ إخواني في حلّ هذه الأسئلة الصّعبة و تعلّم بعض الدّروس!
- (۴) رأيتُ الطّالبات في قاعة الامتحانات و هنّ يتكلّمن مع مُدرستهنّ!

۹۸- عین الصّحيح عن نفي العبارة: «إنّي سأحاولُ لبلوغ أهدافي!»

- (۱) إنّي لكيلا أُحاولُ لبلوغ أهدافي!
- (۲) إنّي سلاأحاولُ لبلوغ أهدافي!
- (۳) إنّي لن أُحاولُ لبلوغ أهدافي!
- (۴) إنّي ما أُحاولُ لبلوغ أهدافي!

۹۹- عین المصدر لا يبيّن نوع الفعل:

- (۱) نحن نكرم ضيوفنا إكراماً راضين!
- (۲) يصدق زميلي في كلّ موضوع صدقاً كاملاً!
- (۳) يتلو القارئ القرآن تلاوة تؤثّر عليّ!
- (۴) أرشدني أستاذي في مقالتي إرشاد الأب الحنون!

۱۰۰- عین الخطأ في النداء:

- (۱) أيتها الأخوات، حاولن لصنع مستقبل مُفيد!
- (۲) يا قوم، أعيّنوني في إصلاح شؤونكم رجاءً!
- (۳) يا مَنْ رزقنا الطّيّبات، لك الحمد و الشكر!
- (۴) يا أيّها طُلاب، اطلبوا العلم و إن كان في مكان بَعيد!

۱۰۱- کدام گزینه درباره مفهوم خط زمان درست است؟

- (۱) ابزاری است که سبب می شود تا محقق بتواند ارتباط تاریخ و جغرافیا را به خوبی درک کند.
- (۲) نوعی گاه شماری است که از طریق آن می توان محدوده زمانی هر حکومت تاریخی را مشخص کرد.
- (۳) وسیله ای است که از طریق آن می توان ترتیب علت - معلولی رویدادهای پیش از تاریخ را بررسی کرد.
- (۴) نموداری است که به وسیله آن می توان رویدادهای یک دوره را به ترتیب زمان وقوع آنها نشان داد.

۱۰۲- هر یک از رویدادهای زیر در زمان کدام سلسله در چین رخ داده است؟

الف - گشایش جاده ابریشم

ب - یکسان کردن عیار و وزن سکه ها

ج - رواج مجدد آیین کنفوسیوس

د - پایان دادن به تفرقه سیاسی در چین

- (۱) «ب» و «د» ← سلسله هان، «الف» و «ج» ← سلسله چهاین
- (۲) «الف» و «ب» ← سلسله هان، «ج» و «د» ← سلسله چهاین
- (۳) «الف» و «ج» ← سلسله هان، «ب» و «د» ← سلسله چهاین
- (۴) «الف» و «ب» ← سلسله چهاین، «ج» و «د» ← سلسله هان

۱۰۳- کدام گزینه بیانگر علت کنجکاوی زیاد جهانگردان اروپایی برای جست و جوی بناهای هخامنشی در دوره صفویه است؟

- (۱) وجود آگاهی های تاریخی آمیخته با افسانه ها و قصه های شاهنامه
- (۲) گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا
- (۳) آگاهی محققان اروپایی از تاریخ ایران به واسطه نوشته های مورخان یونانی و رومی
- (۴) خوانده شدن خطوط باستانی و رمزگشایی کتیبه بیستون داریوش

۱۰۴- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، شرح نبردهای دریایی کدام شاهان هخامنشی را ارائه داده اند؟

- (۱) داریوش اول و خشایارشا
- (۲) اردشیر دوم و داریوش سوم
- (۳) اردشیر دوم و داریوش اول
- (۴) خشایارشا و داریوش سوم

۱۰۵- کدام گزینه درباره آناهیتا و پرستش آن در ایران دوره اشکانی درست است؟

- (۱) پرستش آناهیتا علاوه بر دوره اشکانیان، در دوران ماد و هخامنشی نیز رایج بود.
- (۲) برخی پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان، معابدی برای آناهیتا ساختند.
- (۳) تصویر آناهیتا در اواسط دوره اشکانی بر روی سکه های اشکانی نقش بسته بود.
- (۴) پرستش آن به قلمرو روم و چین گسترش یافت.

۱۰۶- کدام رویداد را می توان پیامد ناکامی قریش در جنگ خندق و کاهش فعالیت نظامی آنان علیه اسلام توصیف کرد؟

- (۱) پایان دادن به حضور قبیله های پیمان شکن و توطئه گر یهودی در مدینه
- (۲) فراهم شدن زمینه مساعد برای نشر اسلام در میان قبیله های منطقه حجاز
- (۳) تداوم سیاست تعقیب کاروان های تجاری قریش توسط مسلمانان
- (۴) کامل شدن نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام و الگوی حکومتی پیامبر

۱۰۷- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟

«وضعیت اقتصادی شبه جزیره عربستان به شدت متأثر از موقعیت»

(۱) جغرافیایی و شرایط طبیعی و اقلیمی آن بود

(۲) همسایگان متمدن در مجاورت این شبه جزیره بود

(۳) تجاری و شرایط و دادوستد با سرزمین های مجاور بود

(۴) فرهنگی و تمدنی آن و ارتباط با جوامع متمدن دنیای آن روز بود

۱۰۸- کدام گزینه بیانگر بهانه چنگیز خان مغول جهت هجوم به ایران است؟

(۱) از بین بردن تحرکات اسماعیلیان و سلب امنیت در مرزهای اترار

(۲) حملات مکرر سلسله های مسلمان ایرانی به مرزهای سرزمین مغولی

(۳) کشتار بازرگانان اعزامی مغول در شهرهای مرزی اترار

(۴) اختلاف با خلافت عباسی بر سرزمین های شرقی

۱۰۹- فرانک ها پس از کدام رویداد توانستند قلمرو خود را در اروپا گسترش دهند؟

(۱) بروز جنگ های صلیبی و کسب فتوحات اولیه

(۲) سقوط امپراتوری روم شرقی به دست ترکان مسلمان عثمانی

(۳) گرویدن به دین مسیحیت و اتحاد با کلیسای رم

(۴) تشکیل ارتش منظم و کارآمد از شوالیه ها

۱۱۰- کدام موارد درباره زمینه های پیدایش تاریخ نگاری جدید درست است؟

الف - جلب شدن توجه زمامداران و نخبگان ایران به دنیای غرب در دوران آقا محمدخان قاجار

ب - آغاز ترجمه آثار اروپایی، ذیل برنامه های اصلاحی عباس میرزا

ج - ترجمه آثار فراوان به فارسی در دوره ریاست محمدحسن خان اعتمادالسلطنه در دارالترجمه همایونی

د - گسترش ترجمه آثار اروپایی در زمان فتحعلی شاه قاجار

(۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «د» و «ج»

۱۱۱- دولت کمونیستی روسیه، چه زمانی تأسیس کشور اتحاد جماهیر شوروی را اعلام کرد؟

(۱) بعد از سرکوب مخالفان داخلی و برقراری اتحاد

(۲) بعد از انتقال مالکیت کارخانه ها و ماشین آلات به شورای کارگران

(۳) بعد از اشتراکی کردن زمین های کشاورزی

(۴) بعد از فراخواندن سربازان خود از جبهه های جنگ

۱۱۲- پس از کدام حادثه، جنبش ضداستعماری ملت ایران در جریان ملی شدن صنعت نفت در نخستین گام به پیروزی رسید؟

(۱) نخست وزیری مجدد دکتر مصدق و در اختیار گرفتن فرماندهی نیروهای مسلح

(۲) مخالفت نمایندگان مجلس شورای ملی با اعطای امتیاز نفت شمال به شوروی

(۳) مخالفت نمایندگان مجلس شانزدهم با قرارداد الحاقی گس-گلشایان

(۴) اعدام انقلابی رزم آرا به دست یکی از اعضای جمعیت فداییان اسلام

۱۱۳- در دوران جنگ تحمیلی و دفاع مقدس، کدام مناطق زیر توسط رژیم بعثی عراق دچار بمباران شیمیایی شدند؟

(۱) شهرهای خرمشهر و آبادان و بخش هایی از شهرستان دالاهو

(۲) شهرهای سردشت و آبادان و مناطقی از خرمشهر

(۳) شهرهای سردشت و حلبچه و روستای زرده

(۴) شهرهای آبادان و خرمشهر و روستای زرده

۱۱۴- با توجه به تصویر روبه‌رو، کدام گزینه درست است؟

(۱) محیط طبیعی مجموعه‌ای نامتعادل است که با ورود انسان به، آن زمینه‌های تغییر و تبدیلیش به محیط جغرافیایی فراهم می‌شود.

(۲) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و محیط طبیعی را به محیط جغرافیایی تبدیل می‌کند.

(۳) انسان با استفاده‌های نابخردانه از طبیعت و بهره‌وری بیش‌ازحد از آن، سبب برهم خوردن تعادل محیط می‌شود.

(۴) همواره میان محیط طبیعی و محیط انسانی روابط متقابل وجود دارد که این خود بیانگر دید ترکیبی در این زمینه است.

۱۱۵- با توجه به موارد زیر که هر مورد بیانگر گامی از پژوهش در جغرافیا می‌باشند، کدام مورد به‌درستی بیان‌شده است؟

الف - جغرافی‌دانان تلاش می‌کنند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به دست آورند.

ب - میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس پژوهشگر در این گام تأثیرگذار هستند.

ج - در این گام مطالعهٔ سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران موردنیاز پژوهشگر است.

د - در این گام حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش به وقوع می‌پیوندد.

(۱) از نظر ترتیب مراحل، مورد «د» بعد از مورد «الف» و قبل از مورد «ب» قرار می‌گیرد.

(۲) برای آغاز مراحل «ب» و «د» لازم است مراحل «ج» و «الف» ابتدا به‌طور کامل انجام شوند.

(۳) از نظر ترتیب مراحل، مورد «الف» بعد از مورد «ب» و قبل از مورد «ج» قرار می‌گیرد.

(۴) برای آغاز مرحلهٔ «د» لازم است ابتدا مورد «ج» و سپس موارد «ب» و «الف» انجام شوند.

۱۱۶- با توجه به نقشه‌های «الف» و «ب» و عبارت داده شده، کدام گزینه درست است؟

«موقعیت جغرافیایی هر کشور از دو نظر موقعیت مطلق و نسبی قابل بررسی است.»

مورد «ب»

مورد «الف»

(۱) «الف» برخلاف «ب» فقط به یک پدیده تعلق دارد و «الف» نشان‌دهندهٔ گستردگی ایران در مرکز منطقه معتدله نیمکرهٔ شمالی است.

(۲) «ب» همانند «الف» فقط به یک پدیده تعلق دارد و موقعیت «ب» در ایران از نظر قرارگیری در مجاورت خلیج فارس بررسی می‌شود.

(۳) «الف» برخلاف «ب» فقط به یک پدیده تعلق دارد و «الف» منجر به تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی و محیط‌زیست شده است.

(۴) «ب» همانند «الف» فقط به یک پدیده تعلق دارد و «ب» محل قرارگیری هر پدیده نسبت به منابع اقتصادی پیرامون خود را بررسی می‌کند.

۱۱۷- کدام مورد، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«اگر کانون آبگیری، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کند»

- (۱) بدون در نظر گرفتن میزان بارش، در دسته کانون‌های آبگیر اتفاقی جای می‌گیرد
- (۲) با در نظر گرفتن زمان بارش، در دسته کانون‌های آبگیر اتفاقی جای می‌گیرد
- (۳) بدون توجه به میزان و زمان بارش، جزء کانون‌های آبگیر فصلی به شمار می‌رود
- (۴) با توجه به میزان و زمان بارش، جزء کانون‌های آبگیر فصلی به شمار می‌رود

۱۱۸- کدام گزینه به عامل وحدت‌یابی در مفهوم ناحیه، به درستی اشاره می‌کند؟

- (۱) پراکندگی ادیان در سرتاسر شبه‌قاره هند یکسان و جمعیت یکنواختی دارد.
- (۲) در ناحیه صنعتی رور آلمان، ویژگی‌های انسانی ناحیه صنعتی جمهوری چک به چشم می‌خورد.
- (۳) ویژگی‌های بارشی جنگل‌های بارانی استوایی و تایگا، یکسان است.
- (۴) جنس اصلی خاک نواحی توندرا در کانادا، کرایوزول است.

۱۱۹- کدام عبارت در رابطه با جغرافیای بیابان آتاکاما به درستی بیان شده است؟

- الف - در منطقه جنب حاره و در اطراف مدار رأس‌السرطان منطقه پرفشاری را تشکیل داده است.
 - ب - در طبقه‌بندی B گروه آب و هوایی کوپن قرار گرفته است و اختلاف دما در آن زیاد است.
 - ج - جریان آب سرد که از قطب به سمت این ناحیه حرکت می‌کند، صعود نکردن هوا را تشدید می‌کند.
 - د - به دلیل قرار گرفتن در پشت کوه‌ها، از رسیدن توده‌هوا مرطوب به آن جلوگیری می‌شود.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۱۲۰- با بررسی موارد زیر، کدام عبارت در ارتباط با حفاظت از نواحی درست است؟

- الف - ایجاد تپه‌های ماسه‌ای
- ب - حفظ منابع آب
- ج - کاشت گیاهان
- د - نصب حفاظ‌های عمودی

- (۱) موارد «الف» و «د» به ترتیب مناسب نواحی بیابانی و ساحلی است و مورد «ب» از اقدامات حفاظت از همه نواحی می‌باشد.
- (۲) موارد «ج» و «د» به ترتیب مناسب نواحی بیابانی و کوهستانی است و مورد «ب» از اقدامات حفاظت از همه نواحی می‌باشد.
- (۳) موارد «الف» و «ب» به ترتیب در نواحی ساحلی و کوهستانی کاربرد دارند و مورد «ج» از اقدامات حفاظت از همه نواحی می‌باشد.

- (۴) موارد «د» و «الف» به ترتیب در نواحی بیابانی و ساحلی کاربرد دارند و مورد «ج» از اقدامات حفاظت از همه نواحی می‌باشد.

۱۲۱- با توجه به موارد زیر، کدام عبارت در ارتباط با خصوصیات و مشخصات مزارع غله تجاری، درست است؟

- الف - استفاده از بقایای برداشت غلات برای خوراک دام
- ب - استفاده از ماشین‌آلات مخصوص برای کاشت و برداشت محصول
- ج - اداره مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ

د - وجود کارخانه‌هایی در کنار مزارع برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات

- (۱) عبارت «الف» برخلاف عبارت‌های «ب» و «ج» با مشخصات این مزارع مغایرت دارد.
- (۲) عبارت «الف» همانند عبارت‌های «ج» و «د» با مشخصات این مزارع مطابقت دارد.
- (۳) عبارت «ب» برخلاف عبارت‌های «الف» و «د» با مشخصات این مزارع مطابقت دارد.
- (۴) عبارت «ب» همانند عبارت‌های «ج» و «د» با مشخصات این مزارع مغایرت دارد.

۱۲۲- با توجه به عبارت «گرچه تعریف مشخص و دقیقی درباره شهر و روستا ارائه نشده ولی صاحب نظران ملاک‌هایی برای تفاوت میان این دو در نظر گرفته‌اند» موارد «الف»، تا «هـ» در متن زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«فضای باز روستاها، شرایط را برای کشاورزی مساعد کرده ولی این مساوی با این نیست که تراکم جمعیت در آن»
 «الف» «ب» «ج»

بیشتر باشد؛ با این وجود همدلی در روستاها بیشتر است و همه این‌ها سبب می‌شود یک روستا در قاعده هرم
 «د» «هـ»

سلسله‌مراتب سکونتگاه باشد.

- (۱) فعالیت اقتصادی - وسعت و فضای سکونت و فعالیت - وسعت و فضای سکونت و فعالیت - میزان جمعیت - هرچه از قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه به سمت بالای هرم حرکت کنیم، جمعیت کاهش می‌یابد.
- (۲) وسعت و فضای سکونت و فعالیت - فعالیت اقتصادی - میزان جمعیت - فرهنگ و مناسبات اجتماعی - هرچه از قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه به سمت بالای هرم حرکت کنیم، جمعیت افزایش می‌یابد.
- (۳) فعالیت اقتصادی - فعالیت اقتصادی - وسعت و فضای سکونت و فعالیت - میزان جمعیت - هرچه از قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه به سمت بالای هرم حرکت کنیم، جمعیت افزایش می‌یابد.
- (۴) وسعت و فضای سکونت و فعالیت - وسعت و فضای سکونت و فعالیت - میزان جمعیت - فرهنگ و مناسبات اجتماعی - هرچه از قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه به سمت بالای هرم حرکت کنیم، جمعیت کاهش می‌یابد.

۱۲۳- با توجه به مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی و موارد زیر، کدام گزینه به درستی ترسیم شده است؟

الف - ورودی

ب - پردازش

ج - تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی اطلاعات

د - کدبندی و ذخیره‌سازی داده‌ها

۱۲۴- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

الف - تهران - قم - اصفهان

ب - جلفا - تبریز

ج - تهران - کرج - قزوین

د - تهران - مشهد

۱) «الف» اشاره به یکی از خطوط ریلی در دست اجرای کشور دارد و «ج» از پرتددترین خطوط ریلی کشور است.

۲) «الف» اشاره به یکی از خطوط ریلی بهره‌برداری شده کشور دارد و «د» از خطوط ریلی در حال برقی شدن است.

۳) «ب» تنها خط ریلی برقی شده کشور است و «ج» یکی از پرتددترین خطوط جاده‌ای کشور به شمار می‌آید.

۴) «ب» تنها خط ریلی در حال برقی شدن است و «د» یکی از خطوط ریلی برقی شده کشور به شمار می‌آید.

۱۲۵- با بررسی موارد «الف» و «ب» کدام مورد در خصوص عوامل مورد توجه در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل به درستی

تدوین شده است؟

الف - ناحیه‌ای که در آن جمعیت زیادی نیاز به جابجایی دارند نسبت به نواحی‌ای که تقاضای حمل‌ونقل فصلی دارند

در اولویت قرار می‌گیرد.

ب - شیوه حمل کالاهای گران‌قیمت مانند تجهیزات الکترونیکی با شیوه حمل کالاهایی همچون زغال سنگ و آهن

متفاوت است.

۱) در «الف» به عامل تقاضا در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل توجه شده است، در حالی که «ب» اشاره به اهمیت

توجه به نوع و حجم محموله در مدیریت حمل‌ونقل دارد.

۲) در «الف» به عامل سرعت و زمان در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل توجه شده است، در حالی که «ب» اشاره به

اهمیت توجه به هزینه‌ها در مدیریت حمل‌ونقل دارد.

۳) «الف» اشاره به اهمیت ویژگی‌های طبیعی نواحی در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل دارد، در حالی که در «ب»

عامل سرعت و زمان مورد توجه قرار گرفته است.

۴) «الف» اشاره به اهمیت تقاضا در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل دارد، در حالی که در «ب»، عامل هزینه‌ها در

مدیریت حمل‌ونقل مورد توجه قرار گرفته است.

۱۲۶- در کدام عبارت مغالطه شیوه نگارش کلمات وجود دارد؟

- (۱) کمال‌الدین اصفهانی به مناسبت قتل عام مغولان در اصفهان شعری سروده است.
- (۲) پادشاه قسم خورد که خون وزیر خود را نریزد؛ پس او را در حمام عمومی خفه کرد.
- (۳) خانه‌هایی که توسط پیمانکار خصوصی ساخته شده بودند، توسط شهرداری تخریب شدند.
- (۴) محمدرضا به دکتر صفایی خبر داد که مقاله‌اش در نشریه دانشگاه شهیدبهشتی چاپ شده است.

۱۲۷- کدام مورد فقط بر مفاهیم جزئی صدق می‌کند؟

مفهومی که

- (۱) فقط یک مصداق در جهان خارج دارد.
 - (۲) فرض بیش از یک مصداق برای آن محال است.
 - (۳) خیالی بوده و در عالم خارج از ذهن واقعیت ندارد.
 - (۴) ممکن است هیچ مصداقی در جهان خارج نداشته باشد.
- ۱۲۸- با توجه به اجزای مختلف یک تعریف مفهومی، کدام گزینه درست است؟

- (۱) نسبت میان مفهوم عام و مفهوم مجهول در تعریف صحیح، تساوی است.
- (۲) نسبت میان مفهوم عام و مفهوم خاص در تعریف، عموم و خصوص مطلق است.
- (۳) نسبت میان مجهول و مفهوم خاص در تعریف، همچون نسبت مربع و چهارضلعی است.
- (۴) نسبت میان مفهوم عام و مجهول در یک تعریف صحیح، همچون نسبت میان دیوار و آجر است.

۱۲۹- کدام گزینه استقرای تعمیمی بوده و از سایرین قوی‌تر است؟

- (۱) با اندازه گرفتن قد همه دانش‌آموزان مدرسه روستا به این نتیجه رسیدیم که میانگین قدی مردم روستای مذکور خوب است.

- (۲) درپوش بطری‌های نوشابه در حال سوختن و آب شدن است؛ با قطعیت می‌توان گفت که جنس آن‌ها نمی‌تواند فلزی باشد.
- (۳) حداقل ۷۰ درصد خوابگاه برای اخراج حسن، امضا جمع کرده‌اند؛ می‌توان گفت که خوابگاهیان رابطه خوبی با او ندارند.
- (۴) بارش باران در آبان ماه امسال نشان می‌دهد سال بسیار خوبی از نظر میزان بارش در انتظار مردم ایران خواهد بود.

۱۳۰- در کدام قضیه، دامنه مصادیق موضوع و محمول علامت متفاوتی دارند؟

- (۱) هیچ کار نیکی بدون پاداش دنیوی یا اخروی نیست. (۲) اغلب دادگاه‌ها متمایل به ایجاد سازش بین طرفین‌اند.
- (۳) ایلان ماسک رتبه ۱ در میان ثروتمندان جهان را دارد. (۴) ابن‌سینا مؤسس فلسفه مشاء در جهان اسلام نیست.

۱۳۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) در عبارت «گره محروم اگر پر داشتی / تخم گنجشک از زمین برداشتی» به عدم پیوستگی بین پر داشتن گربه و برداشتن تخم گنجشک حکم شده است.
- (۲) در بیت «رای خداوند راست حاکم و فرمانرواست / گر بکشد، بنده‌ایم ورنه بنوازد، غلام» یک قضیه شرطی به کار رفته و «بنده‌ایم» جواب شرط آن است.
- (۳) در بیت «هزار بوسه دهم بر سحای نامه تو / اگر ببینم بر مهر او، نگین تو را» یک قضیه شرطی متصل به کار رفته که مقدم و تالی در آن به ترتیب هستند.
- (۴) در عبارت «گر به صورت آدمی انسان بدی / احمد و بوجهل خود یکسان بدی» از آنجا که مصراع اول دارای ادات شرط است، پس مقدم محسوب می‌شود.

۱۳۲- مغالطات به کار رفته در همه گزینیه‌های زیر به درستی در مقابل آن‌ها ذکر شده است؛ به جز گزینۀ ...

- (۱) هر کسی که وطن فروش و بی‌هویت نباشد، تخریب آثار تاریخی- فرهنگی را محکوم می‌کند. ← مسموم کردن چاه
- (۲) امروز پسر من با امیر دعوا کرده است؛ امیر باید از مدرسه اخراج شود، چون می‌دانم حق با پسر من است. ← توسل به احساسات
- (۳) می‌گویند من ولخرج هستم؛ درحالی که تمام پولی که این ماه خرج کردم بیش‌تر از یک سکه طلا نبود. ← بار ارزشی کلمات
- (۴) فروشنده خطاب به مشتری می‌گوید: خانم باسلیقه و خوش‌پوشی مثل شما محال است این لباس را نپسندد. ← تله‌گذاری

۱۳۳- کدام گزاره درباره «تفکر» قابل پذیرش است؟

- (۱) اگر انسان از تمامی اطلاعات عالم بهره‌مند بود، هیچ‌گاه تفکر به وجود نمی‌آمد.
- (۲) انسان بدون تفکر، همانند حیوانی است که تنها می‌تواند برخی امور را بگذراند.
- (۳) دانش فلسفه دارای تعریف متفاوتی از اندیشه و تفکر نسبت به دانش منطق است.
- (۴) مهم‌ترین ویژگی انسان، پرسشگری می‌باشد که از سنین اولیه همراه او قرار دارد.

۱۳۴- کدام تشبیه بیان‌کننده نظریه وحدت اضداد از دیدگاه هراکلیتوس نیست؟

- (۱) در نظر خدا، همه چیز عادلانه و خوب و درست است؛ ولی انسان برخی چیزها را درست و برخی را نادرست می‌داند. در نهایت آن چیز موضوعی واحد با دیدگاه‌های متفاوت است.
- (۲) یک تیر و کمان بر روی زمین است که این کمان دائماً از دو سمت نیرویی بر زه وارد می‌کند و آن را می‌کشد؛ اما در نهایت این کمان در حالتی پایدار و هماهنگ دیده می‌شود.
- (۳) آب دریا که هم‌زمان پاک‌ترین و ناپاک‌ترین آب‌ها است؛ این آب را ماهیان و آبزیان می‌نوشند و برایشان گواراست، اما همان آب برای انسان‌ها خطرناک و غیر آشامیدنی است.
- (۴) انگور بر روی درخت می‌روید و رشد می‌کند و مستقیماً توسط انسان‌ها مصرف می‌شود؛ درحالی که اگر از درخت جدا شده و فرآیندی بر روی آن صورت بگیرد، تبدیل به سرکه می‌شود.

۱۳۵- کدام یک از موارد زیر می‌تواند گام اول در طریق کسب حکمت و دانایی از نظر سقراط باشد؟

- (۱) پذیرفتن خداوند به عنوان دانای حقیقی
- (۲) مورد پرسش قرار دادن امور اساسی
- (۳) فهمیدن راز پیام سروش معبد دلفی
- (۴) توجه کردن مردم به فضیلت

۱۳۶- کدام یک از گزاره‌های زیر به بهترین نحو دیدگاه پراگماتیسم را در مواجهه با مفهوم «حقیقت» بازتاب می‌دهد؟

- (۱) حقیقت همچنان که در قالب یک ایده ثابت و غیرقابل تغییر باقی می‌ماند، تنها از طریق تجزیه و تحلیل انتزاعی و منطقی قابل دستیابی است و ارتباط مستقیم با تجربه‌های عملی دارد.
- (۲) حقیقت تنها زمانی وجود دارد که یک باور به‌طور عملی و ملموس در زندگی روزمره به نتیجه قابل مشاهده‌ای منجر شود؛ بنابراین معیار درستی هر ایده به کارآمدی آن در عمل بستگی دارد.
- (۳) حقیقت در قالب یک ساختار ثابت و جهان‌شمول وجود دارد که مستقل از زمان و مکان قابل کشف نیست و هرگونه تغییر در آن تنها به دلیل فایده‌های علمی متفاوت آن موضوع است.
- (۴) حقیقت صرفاً یک امر شخصی است که به اراده و خواست فرد بستگی دارد و هیچ‌گونه ارتباطی با دنیای بیرون ندارد؛ در واقع چیزی را باید حقیقت دانست که در عمل سودمند باشد.

۱۳۷- کدام گزینه دربارهٔ انسان‌شناسی فلسفی افلاطون دقیق‌تر بیان شده است؟

- (۱) افلاطون بیان می‌کند: تنها موجودی که به‌صورت خاص دارای عقل و خرد می‌باشد؛ انسان است.
- (۲) نفس انسان، از جنس موجودات مجرد از ماده می‌باشد و غیرفانی، ازلی، ابدی و جاوید است.
- (۳) نفس، زیبا و آراسته به فضائل است؛ به‌همین دلیل وظیفهٔ هر انسانی، مراقبت از آن است.
- (۴) نمی‌توان نفس را که با ارزش‌ترین دارایی انسان است، فاقد هرگونه محدودیت دانست.

۱۳۸- کدام عبارت در مورد «ممتنع‌الوجود بالغیر» دقیق‌تر بیان شده است؟

- (۱) ماهیتی که صرف نظر از علت خارجی به عدم گرایش دارد؛ ممتنع‌الوجود بالغیر است؛ مانند دایرهٔ زاویه‌دار.
- (۲) ماهیتی که امتناعش وابسته به شرایط و اوضاع خاصی باشد، ممتنع بالغیر نام دارد؛ مانند پرندۀ سیمرغ.
- (۳) ممتنع‌الوجود بالغیر ماهیتی است که هیچ‌گاه قابل تصور در ذهن نبوده و به سوی عدم حرکت کرده است.
- (۴) با فرض وجود داشتن ممتنع‌الوجود بالغیر، قواعد بدیهی در ذهن انسان نقض شده و استثناء پیدا می‌کند.

۱۳۹- کدام گزینه مورد موافقت تجربه‌گرایان و مورد مخالفت هیوم قرار می‌گیرد؟

- (۱) هر چیزی در جهان باید بر اساس حس و تجربه تحلیل شود.
- (۲) درک هم‌زمانی و توالی پدیده‌ها از طریق حس صورت می‌گیرد.
- (۳) هم‌زمانی دائمی دو پدیده ما را به مفهوم ضروری علیت می‌رساند.
- (۴) تداعی علیت صرفاً یک حالت روان‌شناختی ناشی از توالی است.

۱۴۰- کدام گزینه دربارهٔ برهان اولیۀ ارسطو بر وجود خدا درست است؟

- (۱) در این برهان، خداوند به عنوان محرک نامتحرک اثبات می‌شود.
- (۲) پذیرش محال بودن تسلسل علل نامتناهی به آن ارتباطی ندارد.
- (۳) با مشاهدهٔ علت نخستین، وجود معلول، به‌نحو عقلانی اثبات می‌شود.
- (۴) با فرض گرفتن حرکت در جهان، وجود محرک اثبات می‌شود.

۱۴۱- کدام گزینه تسلسل علل نامتناهی را به درستی توضیح می‌دهد؟

- (۱) اینکه سلسلهٔ علت‌ها و معلول‌ها، منتهی به هیچ آغاز و ابتدایی نشوند.
- (۲) اینکه هیچ معلولی که خود علت نیست، در جهان وجود نداشته باشد.
- (۳) اینکه همهٔ موجودات این جهان، معلول علتی بالاتر از خود باشند.
- (۴) اینکه در رأس سلسلهٔ علل، علتی غیرمعلول وجود داشته باشد.

۱۴۲- کدام گزینه مناسب‌ترین تفسیر از گزارهٔ زیر است؟

فیلسوفان مسلمان می‌گویند: «ما فرزندان دلیل هستیم».

- (۱) عقل، وسیلهٔ شناخت انسان و ابزار تفکر و تعقل است.
- (۲) شرط پذیرش هر چیزی، مطابقت با عقل محض می‌باشد.
- (۳) دلایل عقلی محض یا تجربی، لازمهٔ پذیرش هر نظری است.
- (۴) دلایل تجربی را نمی‌توان برای پذیرش نظرات مبنا قرار داد.

۱۴۳- چرا ابن سینا با وجود اطلاع از اموری همچون سیل و زلزله و مرگ، عالم طبیعت را مجموعه‌ای رو به کمال می‌داند؟ زیرا

- (۱) این امور همگی به کمال نهایی طبیعت و اعتدال آن کمک می‌کنند
 - (۲) آنچه واقعاً شر و بدی به نظر می‌رسد، در ظاهر برای اعتدال جهان لازم است
 - (۳) با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان، نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد
 - (۴) این امور طبیعی را باید در نسبت با ماوراءالطبیعه بسنجیم تا عمق آن را دریابیم
- ۱۴۴- با توجه به بحث اصالت وجود و اعتباری بودن ماهیت، چند مورد از گزاره‌های زیر درست است؟
- معنای اصالت این است که مفهومی دارای منشأ واقعی باشد.
 - اصالت در اینجا به معنای آن چیزی است که در خارج تحقق دارد.
 - صرفِ مصداق ذهنی داشتن برای اصیل بودن کافی نیست.
 - وجود اصیل است و ماهیت، انتزاعی و کاملاً ذهنی است.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۴۵- کدام عبارت درباره امام خمینی (ره) نادرست است؟

- (۱) ایشان در دوره جوانی آثار بزرگ فیلسوفان اسلامی را تدریس می‌کرده است.
- (۲) از آثار مهم ایشان در زمینه عرفان می‌توان به «مصباح الهدایه» و «آداب الصلوة» اشاره کرد.
- (۳) علوم مقدماتی را نزد استادان بزرگ آن زمان از جمله سید ابولحسن رفیعی قزوینی و آیت‌الله شاه‌آبادی آموخت.
- (۴) هنگامی که تدریس فلسفه را در حوزه‌ها آغاز کرد، بزرگان حوزه چندان دیدگاه مساعدی راجع به تدریس فلسفه نداشتند.

۱۴۶- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک باغدار به همراه ۵ نفر کارگر و یک مهندس کشاورزی با تولید شش تن میوه به ارزش ۲/۲۵ میلیارد ریال، کدام مورد است؟

۱	اجاره ماهیانه باغ	۳۰ میلیون ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر کارگر	۵ میلیون ریال
۳	خرید منزل مسکونی صاحب باغ	۱۰ میلیون ریال
۴	اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز	$\frac{1}{5}$ حقوق ماهیانه مجموع کارکنان
۵	خرید سم و کود مورد نیاز	۲۵/۵ میلیون ریال
۶	کرایه حمل و نقل محصول	$\frac{3}{4}$ اجاره وسایل
۷	حقوق ماهیانه مهندس کشاورزی	۳۵ میلیون ریال

(۱) ۱,۰۷۷ میلیون ریال (زیان) (۲) ۱,۱۳۲ میلیون ریال (سود)

(۳) ۱,۱۳۲ میلیون ریال (زیان) (۴) ۱,۰۷۷ میلیون ریال (سود)

۱۴۷- ۳ نفر (افراد A، B و C) کل سهام یک شرکت فرضی را خریداری کرده‌اند. اگر ارزش هر سهم ۱۰۰ تومان باشد و اگر نفر سوم (C) مبلغ ۵۵۰۰ تومان برای خرید سهام هزینه کرده باشد و مالک ۲۵ درصد از سهام شرکت باشد، آنگاه:

الف - کل سرمایه شرکت چند تومان است؟

ب - اگر فرد دوم (B) مالک ۳۵ درصد از سهام شرکت باشد، آنگاه چند تومان برای خرید سهام هزینه کرده است؟

ج - اگر سود شرکت در پایان سال ۸۵۰ تومان باشد، سهم فرد اول (A) از سود چند تومان است؟

د - تعداد سهام‌های ارائه شده توسط شرکت کدام است؟

ه - تعداد سهام خریداری شده توسط فرد C کدام است؟

(۱) ۱۱۰۰۰ - ۷۷۰۰ - ۴۳۰ - ۲۲۰ - ۴۵ (۲) ۲۲۰۰۰ - ۷۷۰۰ - ۳۴۰ - ۲۲۰ - ۵۵

(۳) ۲۲۰۰۰ - ۶۵۰۰ - ۴۳۰ - ۱۱۰ - ۴۵ (۴) ۱۱۰۰۰ - ۶۵۰۰ - ۳۴۰ - ۱۱۰ - ۵۵

۱۴۸- چه تعداد از عبارات زیر نادرست هستند؟

الف - قانون دوم از اصول انتخاب درست، ترسیم قید بودجه است.

ب - هزینه هدررفته، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد از آن صرف نظر کرده است و نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم افراد داشته باشد.

ج - برای کارآفرینان مقایسه میان منافع و هزینه‌های کسب و کار، از مهم‌ترین مراحل راه‌اندازی یا استمرار آن است.

د - در مقایسه میان هزینه‌ها و منافع، اینکه چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم، یک اصل یکی و بین همه افراد یکسان است.

ه - در هر نقطه از زمان، هر شخص، شرکت یا کشور ممکن است منابع نامحدودی از نیروی کار، زمین قابل بهره‌برداری، سرمایه انسانی و فیزیکی در اختیار داشته باشد.

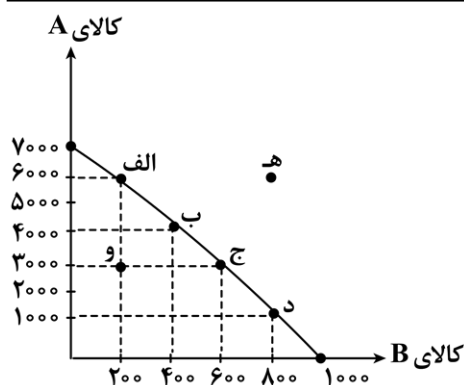
(۴) ۱

(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

محل انجام محاسبات

۱۴۹- با توجه به نمودار منحنی مرز امکانات تولید روبه‌رو به سؤالات پاسخ دهید:

الف - اگر این شرکت بخواهد ۱۰۰۰ واحد کالای B تولید کند، هزینه فرصت آن چه مقدار است؟

ب - تولید در کدام نقطه نیازمند افزایش منابع است؟

ج - هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» چند واحد پولی است؟

(قیمت هر واحد کالای A: ۱۰۰۰ واحد پولی / قیمت هر واحد

کالای B: ۲۰۰۰ واحد پولی)

(۲) ۷۰۰۰ واحد کالای A - «ه» - ۲,۰۰۰,۰۰۰

(۱) ۸۰۰ واحد کالای B - «ه» - ۲,۰۰۰,۰۰۰

(۴) ۸۰۰ واحد کالای B - «و» - ۴۰۰,۰۰۰

(۳) ۷۰۰۰ واحد کالای A - «و» - ۴۰۰,۰۰۰

۱۵۰- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارتهای زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

الف - شرکت توانیر در کشور ما به دلیل قانونی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌رود.

ب - هنگامی که دو کالا جانشین هم باشند، افزایش قیمت یک کالا، مقدار تقاضا برای کالای جانشینش را کاهش می‌دهد.

ج - اگر یک شرکت یا کشور، از تمامی فرصتهای خود برای بهتر شدن وضعیت خودش استفاده کرده باشد به گونه‌ای که این بهبود وضعیت، موجب بدتر شدن وضع دیگران نشده باشد، اقتصاد آن شرکت یا کشور کاراست.

د - دانش و مهارت افراد در یک مجموعه تولیدی، مربوط به عامل نیروی انسانی از عوامل تولید می‌باشد.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - ص - غ - ص (۳) غ - ص - غ - غ (۴) ص - غ - ص - ص

۱۵۱- کدام گزینه در رابطه با انواع مالیات صحیح است؟

(۱) مالیات‌های غیرمستقیم به دو دسته مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد تقسیم می‌شوند.

(۲) مهم‌ترین نوع مالیات بر درآمد، مالیات بر ارث است که از اموال و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت شده، دریافت می‌شود.

(۳) در مالیات بر ارزش افزوده، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

(۴) مالیات بر مصرف، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورهاست.

محل انجام محاسبات

۱۵۲- سه کشور مطابق جدول زیر، سه محصول فلز روی، نقره و پنبه را تولید می‌کنند. با فرض اینکه هر ۳ کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردار باشند و همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل برای تولید این سه محصول به کار گیرند:

کشور \ کالا	پنبه	نقره	روی
ایران	۸۷	۴۵	۶۹
پاکستان	۷۰	۴۰	۴۸
اندونزی	۷۸	۵۸	۸۹

الف - کدام کشور بهتر است در تولید پنبه تخصص و تمرکز یابد؟

ب - اگر هزینه فرصت تولید کالای پنبه در کشور پاکستان ۳۰ واحد و کالای نقره، ۵۰ واحد و کالای روی ۶۵ واحد باشد، این کشور در تولید چه کالایی مزیت نسبی دارد؟

ج - کدام مورد در رابطه با کشور اندونزی درست است؟

(۱) اندونزی - پنبه - در تولید کالای نقره مزیت مطلق دارد و باید کالاهای روی و پنبه را از کشور ایران وارد کند.

(۲) ایران - پنبه - در تولید کالاهای روی و نقره از مزیت مطلق برخوردار است و باید کالای پنبه مورد نیاز خود را از کشور ایران وارد کند.

(۳) اندونزی - روی - در تولید کالای نقره مزیت مطلق دارد و باید کالاهای روی و پنبه را از کشور ایران وارد کند.

(۴) ایران - روی - در تولید کالاهای روی و نقره از مزیت مطلق برخوردار است و باید کالای پنبه مورد نیاز خود را از کشور ایران وارد کند.

۱۵۳- نتیجه کدام یک از رویدادهای زیر، تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود؟

(۱) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۷

(۲) کنفرانس جهانی گات در سال ۱۹۴۷

(۳) کنفرانس تجارت جهانی نفتا در سال ۱۹۴۴

(۴) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴

۱۵۴- در این جدول سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدا و انتهای سال ۲۰۱۰ میلادی در ۳ کشور مختلف را ملاحظه می‌کنید. با فرض این که نرخ تورم در طی این سال در این کشورها برابر باشد، به ترتیب سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال برای کشور A و سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور C، چند واحد پولی است؟

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها	
	ابتدای سال	انتهای سال
A	؟	۱۲۶,۰۰۰
B	۱۵۳,۶۰۰	۱۹۲,۰۰۰
C	۲۵۰,۰۰۰	؟

(۲) ۱۰۰,۸۰۰ - ۷۸۵,۰۰۰

(۱) ۱۰۰,۸۰۰ - ۳۱۲,۵۰۰

(۴) ۱۰۰,۰۸۰ - ۷۸۵,۰۰۰

(۳) ۱۰۰,۰۸۰ - ۳۱۵,۲۰۰

محل انجام محاسبات

۱۵۵- پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

الف - در دوران صفویه، ثروت‌اندوزی کشورهای غربی و همچنین نوسازی سریع صنایع و تولیدات این کشورها به ترتیب نتیجه کدامیک از موارد زیر بوده است؟

ب - در بخش اقتصادی قانون اساسی نظام جمهوری اسلامی بر کدامیک از موارد زیر تأکید نشده است؟

(۱) چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان، رقابت با یکدیگر - تعیین سیاست‌های فرهنگی و اجتماعی

(۲) استعمار کشورهای دیگر، تسریع جریان توسعه کشورهای غربی - اقتصاد مردمی

(۳) استعمار کشورهای دیگر، چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان - نفی سلطه بیگانگان

(۴) رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر، استعمار کشورهای دیگر - استقلال اقتصادی

۱۵۶- اطلاعات جدول زیر دربردارنده ارقام تولید کالا و خدمات در سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ (با احتساب سال ۱۴۰۰

به‌عنوان سال پایه) را نشان می‌دهد. با توجه به جدول، اطلاعات کدام گزینه نادرست است؟

سال	کالا		خدمات	
	قیمت (واحد پولی)	مقدار (تن)	قیمت (واحد پولی)	مقدار (تن)
۱۴۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰	۵۰۰	۶۰۰
۱۴۰۱	۱۵۰۰	۳۰۰	۱۰۰۰	۵۰۰
۱۴۰۲	۲۰۰۰	۴۰۰	۲۵۰۰	۴۰۰

(۱)	نوع تولید	تولید کالا	تولید خدمات	مجموع
واقعی ۱۴۰۱	۳۰۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۵۵۰,۰۰۰	
(۲)	نوع تولید	تولید کالا	تولید خدمات	مجموع
اسمی ۱۴۰۱	۴۵۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۹۵۰,۰۰۰	

(۳)	نوع تولید	تولید کالا	تولید خدمات	مجموع
واقعی ۱۴۰۲	۴۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	
(۴)	نوع تولید	تولید کالا	تولید خدمات	مجموع
اسمی ۱۴۰۲	۸۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰	

۱۵۷- جدول روبه‌رو حاوی اطلاعات دهک‌های چهار کشور مختلف است؛ با توجه به این اطلاعات:

دهم	اول	دهک کشور
۲۷	۶	A
۲۴	۶	B
۲۲/۵	۴/۵	C
۳۰	۵	D

الف - کدام کشور ناعادلانه‌ترین وضعیت توزیع درآمد را دارد؟

ب - شاخص کشوری که مناسب‌ترین وضعیت توزیع درآمد را دارد چند است؟

پ - نسبت شاخص دهک‌ها در کشور B نسبت به کشور C چقدر است؟

ت - مفهوم شاخص دهک محاسبه شده در این جوامع چیست؟

(۱) کشور D - ۴ - ۸/۰ - ۱۰ درصد ثروتمندان جامعه چند برابر ۱۰ درصد فقرای جامعه درآمد داشته‌اند.

(۲) کشور D - ۳/۵ - ۱۰ - ۲۵ درصد ثروتمندان جامعه چند برابر ۱۰ درصد فقرای جامعه درآمد داشته‌اند.

(۳) کشور B - ۴ - ۸/۰ - ۱۰ درصد فقرای جامعه چند برابر ۱۰ درصد ثروتمندان جامعه درآمد داشته‌اند.

(۴) کشور B - ۳/۵ - ۱۰ - ۲۵ درصد فقرای جامعه چند برابر ۱۰ درصد ثروتمندان جامعه درآمد داشته‌اند.

محل انجام محاسبات

۱۵۸- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارت‌های زیر در رابطه با خمس در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
 - بعد از گذشت یک سال، ۵ درصد درآمد به همراه ارزش اقلام مصرفی که در طول یک سال خریده‌اید (چه استفاده کرده باشید چه نه) تحت عنوان خمس باید پرداخت گردد.

- به صورت طبیعی، در پرداخت خمس، سال مالی از اولین روز سال (۱ فروردین) شروع می‌شود.
 - در اسلام، پرداخت خمس موجب توزیع مجدد ثروت می‌شود و عدالت اقتصادی را در جامعه گسترش می‌دهد.
 - کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند تا بتوانند ادامه حیات دهند.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) غ - ص - ص (۳) ص - غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۱۵۹- شما قصد خرید تلویزیون جدید دارید و دو مدل مختلف را با هم مقایسه می‌کنید:
 مدل اول - تلویزیون ۴K (کیفیت تصویر ۴ برابر بیشتر از ۱۰۸۰P) با صفحه‌نمایش ۵۵ اینچی، فناوری OLED (رنگ‌های تیره را به طور واقعی نمایش دهد)، سیستم صوتی Dolby Atmos و قابلیت‌های هوشمند پیشرفته و قیمت بالا
 مدل دوم - تلویزیون با کیفیت تصویر ۱۰۸۰P صفحه‌نمایش ۵۰ اینچی، فناوری LED (نمی‌تواند رنگ‌های تیره را به طور کامل نمایش دهد)، سیستم صوتی استاندارد و قابلیت‌های هوشمند محدودتر و قیمت ارزان‌تر نسبت به مدل اول
 با توجه به ویژگی‌های ذکر شده، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) اگر کیفیت تصویر و تجربه سینمایی مهم باشد، تلویزیون مدل دوم مناسب‌تر است؛ چون با فناوری LED رنگ‌ها و سیاهی‌ها را به طور واقعی نمایش می‌دهد.

(۲) اگر قیمت ارزان‌تر و فضای کمتر برای تلویزیون اهمیت داشته باشد، تلویزیون مدل دوم انتخاب مناسب‌تری است چون قیمت پایین‌تر و اندازه صفحه‌نمایش کوچک‌تر دارد.

(۳) اگر ویژگی‌های هوشمند و دسترسی به برنامه‌های مختلف مهم باشد، تلویزیون مدل دوم مناسب‌تر است چون ساده‌تر است و از قابلیت‌های محدودتری برخوردار است.

(۴) اگر اندازه صفحه‌نمایش بزرگ‌تر برای شما مهم باشد، تلویزیون مدل دوم مناسب‌تر است چون اندازه صفحه‌نمایش آن ۵۰ اینچ است.

۱۶۰- فردی ۲۵۰ ورقه سهم را به ارزش کلی ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان در عرضه اولیه شرکت خریداری کرده است. در صورتی که سود هر برگه سهم در پایان سال برابر با پنج هزار و پانصد تومان باشد، آنگاه:

الف - قیمت اسمی و قیمت بازاری هر ورقه سهم به ترتیب، چند هزار تومان است؟

ب - اگر منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس باشد و کل مخارج فرد برابر با ۳۷۵ هزار تومان شده باشد، خمس سالیانه پرداختی او چند هزار تومان است؟

(۱) ۱۸۰، ۱۸۵/۵ - ۲۰۰ (۲) ۱۱۲۵، ۱۱۳۰/۵ - ۳۵۰

(۳) ۱۸۰، ۱۸۵/۵ - ۳۵۰ (۴) ۱۱۲۵، ۱۱۳۰/۵ - ۲۰۰

محل انجام محاسبات

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | شبیه ساز کنکور سراسری

دوره ققنوس ماز

بازگشت به آرامش، تمرکز و آمادگی برای کنکور ۱۴۰۶

دفترچه پاسخ

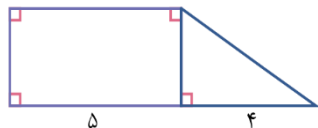
دوشنبه ۲۳ تیر ماه ۱۴۰۴

دیس	مسؤل درس	طراحان	ویراستاران
ریاضی	محمد نوربخش	محمد نوربخش - سعید عزیزخانی - امیر زراندوز محمد یگانه - حمیدرضا سجودی	ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسنی - سحر شاهسنایی
زبان و ادبیات فارسی	حسن وسکری	حسن وسکری - مهدی ضیایی - علی امیرسلیمانی افشین محی الدین - مجتبی بلاغتی ابوالفضل غلامی - مهران قندی - فاطمه حمیدی	فاطمه عباسی - اعظم نوری نیا محمد رزمی
علوم اجتماعی	الهام میرزایی	الهام میرزایی - فروغ تیموریان - آزاده میرزایی الهام رضایی - بهزاد اندرز	آزاده میرزایی - کوثر رعدی محمد حسین هاشمی
روان شناسی	الهه همایون زاده	الهه همایون زاده - حمیدرضا توکلی - مژده طالب	علی رضانی - احسان کلاته امیر حسین محمدپور
زبان عربی	هاله کریمی	هاله کریمی - کاظم غلامی - محمدعلی تابانفر محمدعلی کاظمی نصرآبادی - روح الله گلشن	مریم آقایی - کیارش پورمهدی
تاریخ	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند - منصوره حاجی زاده کیان کیانی دوست - رویا بهیاد	سارا خداوردیان - مریم خسروی سیدمهدی کیانفر - محمدرسائی
جغرافیا	آزاده میرزایی	فرشید مشعرپور - سید مصطفی دهنوی کیان کیانی دوست	زهرا فروغی - مریم خسروی عرفان جمشیدی
فلسفه و منطق	امیرمحمد نصیری	امیرمحمد نصیری - حسن صدری - کیمیا طهماسبی الهه فاضلی - محمد قربانی - محمد کشوری	کیمیا طهماسبی - حسن صدری ساناز نامداری
اقتصاد	آرش بدری	سارا شریفی - آرش بدری - کوثر رعدی احمد منصوری - امیر محمدبیگی	فاطمه ایزی - آفرین ساجدی فاطمه شوشتری - کیمیا یوسفیان

۱- در شکل زیر، مساحت مستطیل از نصف مساحت مثلث، ۱۰ واحد مربع بیشتر است. مساحت دوزنقه چند واحد مربع است؟

(۱) ۱۷/۵

(۲) ۲۰

(۳) ۲۲/۵

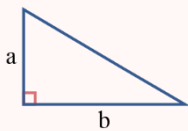
(۴) ۲۵

(متوسط - مسائل توصیفی و معادله - محاسباتی / شکل دار - ۱۰۰۱)

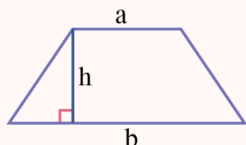
پاسخ: گزینه ۱

(۱) مساحت مثلث قائم الزاویه برابر نصف حاصل ضرب دو ضلع زاویه قائمه است.

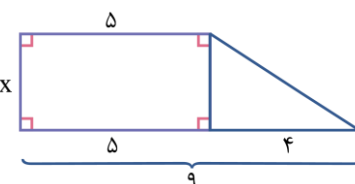

$$S = \frac{1}{2}ab$$

$$S = \frac{1}{2}h(a+b)$$

(۲) مساحت دوزنقه برابر نصف حاصل ضرب ارتفاع در مجموع دو قاعده است.

فرض کنید عرض مستطیل برابر x باشد. در این صورت داریم:

$$\text{مساحت مستطیل} = 5x$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{1}{2} \times 4 \times x = 2x$$

$$5x = \frac{1}{2} \times 4 \times x + 10 \Rightarrow 5x = 2x + 10 \Rightarrow 3x = 10 \Rightarrow x = \frac{10}{3}$$

$$\text{مساحت دوزنقه} = \frac{1}{2} \times \frac{10}{3} \times (5+9) = \frac{1}{2} \times \frac{10}{3} \times 14 = \frac{70}{3}$$

گروه آموزشی ماز

۲- معادله درجه دوم $(k+1)x^2 + 3x + k^2 - 1 = 0$ را می‌توانیم با استفاده از روش تجزیه به کمک فاکتورگیری حل کنیم. ریشه‌های این معادله کدام است؟

(۴) $1, \frac{3}{2}$

(۳) $-1, \frac{-3}{2}$

(۲) $\frac{3}{2}, 0$

(۱) $\frac{-3}{2}, 0$

(متوسط - حل معادله با تجزیه - مفهومی / محاسباتی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ با شرط $c = 0$ می‌توان از روش تجزیه به کمک فاکتورگیری استفاده کرد، در این صورت باید در دو جمله باقیمانده از عامل مشترک فاکتور گرفت:

$$ax^2 + bx + c = 0 \xrightarrow{c=0} ax^2 + bx = 0 \Rightarrow x(ax + b) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ ax + b = 0 \Rightarrow x = \frac{-b}{a} \end{cases}$$

در این روش یکی از ریشه‌ها همواره $x = 0$ و دیگری همواره $x = \frac{-b}{a}$ است.

ابتدا ضرایب a، b و c را شناسایی می‌کنیم:

$$\begin{cases} a = k+1 \\ b = 3 \\ c = k^2 - 1 \end{cases}$$

با توجه به درسنامه ارائه شده باید $c = 0$ باشد.

$$c = k^2 - 1 = 0 \Rightarrow k^2 = 1 \Rightarrow k = \pm 1$$

از طرفی با توجه به اینکه معادله از درجه دوم است ضریب x^2 یعنی a نباید صفر باشد:

$$a = k+1 \neq 0 \Rightarrow k \neq -1$$

بنابراین از بین مقادیر k، مقدار $k = 1$ قابل قبول است. با جایگذاری آن در معادله داریم:

$$2x^2 + 3x = 0 \Rightarrow x(2x + 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ 2x + 3 = 0 \Rightarrow 2x = -3 \Rightarrow x = \frac{-3}{2} \end{cases}$$

۳- به ازای کدام مقدار a ، یکی از جواب‌های معادله $\frac{1}{x} + \frac{a}{x+2} = \frac{a+9}{x^2+2x}$ برابر $x=4$ است؟

۱ (۴)

۳ (۳)

-۳ (۲)

-۱ (۱)

(آسان - معادله شامل عبارت گویا - محاسباتی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

ابتدا در طرف چپ معادله، مخرج مشترک می‌گیریم و سپس دو طرف معادله را برابر هم قرار می‌دهیم.

$$\frac{1}{x} + \frac{a}{x+2} = \frac{a+9}{x^2+2x} \Rightarrow \frac{x+2+ax}{x(x+2)} = \frac{a+9}{x(x+2)}$$

$$\Rightarrow \frac{(a+1)x+2}{x(x+2)} = \frac{a+9}{x(x+2)}$$

مخرج کسرها برابر یکدیگرند، پس صورت کسرها هم باید برابر هم باشند؛ یعنی:

$$(a+1)x+2 = a+9 \xrightarrow{x=4} 4(a+1)+2 = a+9$$

$$\Rightarrow 4a+4+2 = a+9 \Rightarrow 3a = 3 \Rightarrow a = 1$$

محاسبه پارامتر مجهول در معادله گویا

در صورتی که در معادله گویا، پارامتر مجهولی غیر از x وجود داشته باشد و سؤال یکی از جواب‌های معادله را داده باشد، جواب داده شده را به جای x در معادله قرار می‌دهیم و با رسیدن به یک معادله جدید بر حسب پارامتر مجهول، مقدار آن پارامتر را به دست می‌آوریم.

گروه آموزشی ماز

۴- رابطه $f = \{(7, 21), (5, x+y), (-x+2, 4), (7, 2x^2+3)\}$ فقط به ازای یک مقدار حقیقی y تابع است. مقدار $2x+y$ کدام است؟

۱ (۴)

۴ (۳)

۷ (۲)

۱۳ (۱)

(دشوار - مفهوم تابع - محاسباتی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

دو زوج مرتب با مؤلفه اول ۷ داریم، پس مؤلفه‌های دوم آن‌ها باید برابر باشند؛ یعنی:

$$2x^2+3=21 \Rightarrow 2x^2=18 \Rightarrow x^2=9 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \\ x=-3 \end{cases}$$

به ازای $x=3$ رابطه f به صورت $f = \{(7, 21), (5, 3+y), (-1, 4)\}$ است، چون مؤلفه‌های اول متمایزند پس رابطه به ازای هر مقدار y تابع می‌شود. از آنجایی که در صورت سؤال گفته شده رابطه f فقط به ازای یک مقدار حقیقی y تابع است، پس $x=3$ قابل قبول نیست. به ازای $x=-3$ داریم:

$$f = \{(7, 21), (5, y-3), (5, 4)\}$$

$$\Rightarrow y-3=4 \Rightarrow y=7$$

$$2x+y = -6+7 = 1 \Rightarrow \text{خواسته مسئله}$$

اگر رابطه‌ای به صورت زوج مرتبی داشته باشیم در صورتی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی مؤلفه‌های اول برابر نداشته باشند. در صورتی که یک رابطه زوج مرتبی مؤلفه‌های اول برابر داشته باشد برای آن که تابع شود باید مؤلفه‌های دوم آن‌ها نیز برابر باشند.

گروه آموزشی ماز

۵- چند نمودار تابع خطی می‌توان رسم کرد که بُرد آن‌ها برابر با مجموعه $\{y \in \mathbb{R} \mid 0 \leq y \leq 2\}$ باشد و ضمناً از نقطه $A \Big|_y^3$ عبور کنند؟

۴ بی‌شمار

۳ دو

۲ یک

۱ صفر

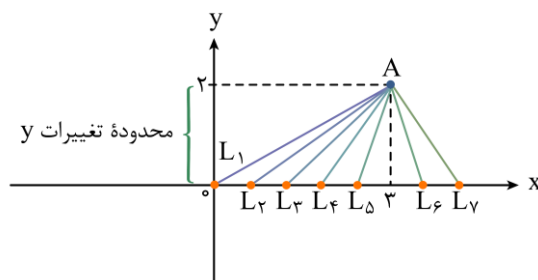
(متوسط - نمودار تابع خطی - مفهومی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

بهتر است برای این مدل سؤالات، یک شکل مناسب رسم کنیم، مطابق شکل زیر می‌توانیم بی‌شمار نمودار تابع خطی رسم کنیم که از $A \Big|_y^3$ گذشته و بردشان هم

مجموعه $\{y \in \mathbb{R} \mid 0 \leq y \leq 2\}$ باشد:

در شکل بالا تمام خطوط (به عبارت دقیق تر تمام پاره خط‌های) L_1 ، L_2 ، L_3 و ... از نقطه A گذشته و برد خواسته شده را دارند.

گروه آموزشی ماز

۶- عرض رأس سهمی $f(x) = -(m-1)x^2 - 3x + 4$ برابر با مجموع ریشه‌های معادله $x^3 - 2x^2 = 0$ است. معادله محور تقارن سهمی f کدام است؟

$$x = \frac{4}{3} \quad (۴)$$

$$x = \frac{3}{4} \quad (۳)$$

$$x = \frac{2}{5} \quad (۲)$$

$$x = \frac{5}{2} \quad (۱)$$

(دشوار - نمودار تابع درجه ۲ - مفهومی / کاربردی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

$$x^3 - 2x^2 = 0 \xrightarrow{\text{فکتوراز } x^2} x^2(x-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = 2 \end{cases} \Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها} = 2$$

$$y_S = \frac{-\Delta}{4a} \quad y_S = 2 \rightarrow 2 = \frac{-(9 + 4(m-1)(4))}{4(m-1)}$$

$$\Rightarrow 2 = \frac{9 + 16m - 16}{4m - 4} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 16m - 7 = 8m - 8$$

$$\Rightarrow 8m = -1 \Rightarrow m = -\frac{1}{8}$$

$$x = \frac{4}{3} : \text{معادله محور تقارن سهمی} \Rightarrow x = \frac{4}{3} = \frac{12}{9} = \frac{4}{3} \Rightarrow x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{3}{-2(m-1)} = \frac{3}{-2(-\frac{1}{8}-1)} = \frac{3}{-2(-\frac{9}{8})} = \frac{3}{\frac{9}{4}} = \frac{12}{9} = \frac{4}{3}$$

گروه آموزشی ماز

۷- نقیض کدام گزاره، ارزش درست دارد؟

(۱) اگر تمام داده‌های آماری با هم برابر باشند، آنگاه واریانس آن‌ها برابر با صفر است.

(۲) معادله $x^2 - 3x + 4 = 0$ دارای ریشه حقیقی است.

(۳) وزن افراد متغیر کمی نسبتی است و جنسیت افراد، متغیر کیفی اسمی است.

(۴) $(N \subseteq Z) \vee (-\sqrt{2} > 3)$

(متوسط - ترکیب شرطی - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

برای نوشتن نقیض یک گزاره کافی است در ابتدا جمله «چنین نیست که» را اضافه کنیم یا فعل جمله را نفی کنیم.

مثال

۲ عددی زوج است ← نقیض: «چنین نیست که ۲ عددی زوج است یا ۲ عددی زوج نیست»

تذکره!

در این مثال می‌توان از جمله ۲ عددی فرد است نیز استفاده کرد چون در مقابل زوج بودن، فرد بودن را داریم.

بررسی گزینه‌ها:

باید گزاره‌ای را انتخاب کنیم که ارزش آن نادرست باشد تا ارزش نقیض آن، درست شود. حالا تک‌تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

۱ (واریانس آن‌ها صفر است) $\Rightarrow$ (تمام داده‌ها برابر باشند)
 $\underbrace{\text{خودمان } T \text{ فرض می‌کنیم}}_T$

دقت کنید که در گزاره شرطی، اگر مقدم و تالی به هم وابسته باشند، مقدم را درست فرض کرده و فقط ارزش تالی را تعیین می‌کنیم اگر تالی هم درست بود می‌گوییم ارزش کل گزاره درست است.

۲ ارزش‌گذاری داده شده نادرست است.

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-3)^2 - 4(1)(4) = 9 - 16 = -7$$

چون معادله $x^2 - 3x + 4 = 0$ ریشه حقیقی ندارد:

۳ (جنسیت، متغیر کیفی اسمی است) $\wedge$ (وزن، متغیر کمی نسبتی است)
 $\underbrace{\quad}_T \quad \underbrace{\quad}_T$

۴ $(N \subseteq Z) \vee (-\sqrt{2} > 3)$
 $\underbrace{\quad}_T \quad \underbrace{\quad}_F$

۸- عبارت ریاضی توصیف کلامی «مربع ثلث عددی طبیعی از جذر نصف تفاضل عدد ۱ از آن عدد طبیعی، ۲ واحد بیشتر است» کدام است؟

$$\left(\frac{x}{3}\right)^2 = \frac{\sqrt{x-1}}{4} + 2 \quad (4)$$

$$\left(\frac{x}{3}\right)^2 = \frac{\sqrt{x-1}}{2} + 2 \quad (3)$$

$$\frac{x^2}{3} = \sqrt{\frac{x-1}{2}} + 2 \quad (2)$$

$$\frac{x^2}{9} = \sqrt{\frac{x-1}{2}} + 2 \quad (1)$$

(متوسط - استدلال و نماد - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

اگر عدد طبیعی مورد نظر را x فرض کنیم، با توجه به توصیف فارسی داده شده، خواهیم داشت:

$$\frac{x^2}{9} = \left(\frac{x}{3}\right)^2 = \text{مربع ثلث عددی طبیعی} \Rightarrow \text{ثلث عددی طبیعی} = \frac{x}{3}$$

$$\frac{x-1}{2} = \text{نصف تفاضل عدد ۱ از عدد طبیعی} \Rightarrow x-1 = \text{تفاضل عدد ۱ از عدد طبیعی}$$

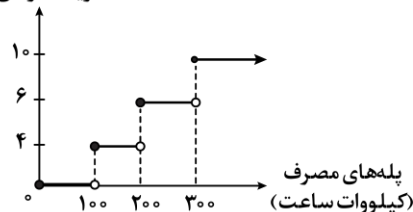
$$\sqrt{\frac{x-1}{2}} = \text{جذر نصف تفاضل عدد ۱ از عدد طبیعی}$$

$$\xrightarrow{\text{عبارت مطلوب}} \frac{x^2}{9} = \sqrt{\frac{x-1}{2}} + 2$$

گروه آموزشی ماز

۹- با توجه به نمودار زیر، اگر هزینه برق مصرفی خانواده‌ای این ماه ۱۵۰۰۰ تومان باشد، مقدار مصرف در پله آخر چند کیلووات ساعت بوده است؟

هزینه (تومان)

(۱) ۱۷۰۰

(۲) ۱۲۰۰

(۳) ۸۰۰

(۴) ۴۰۰

(متوسط - تابع پلکانی - مفهومی / محاسباتی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

• هزینه پله اول (از ۰ تا ۱۰۰ کیلووات ساعت)

تومان $100 \times 4 = 400$ = هزینه پله دوم (از ۱۰۰ تا ۲۰۰ کیلووات ساعت)

تومان $100 \times 6 = 600$ = هزینه پله سوم (از ۲۰۰ تا ۳۰۰ کیلووات ساعت)

$(x - 300) \times 10 = 10x - 3000$ = هزینه پله آخر (از ۳۰۰ تا x کیلووات ساعت)

$15000 = 10x - 3000 + 600 + 400 \Rightarrow 15000 = 10x - 1900 \Rightarrow 10x = 17000 \Rightarrow x = 1700$

پس مقدار مصرف پله آخر برابر می‌شود با:

$$\Rightarrow 10x = 17000 \Rightarrow x = 1700$$

گروه آموزشی ماز

۱۰- اگر $f = \{(-2, 6), (0, 1), (5, 8)\}$ و $g = \{(-2, 2), (1, 2), (5, 2)\}$ باشند، مجموع اعضای بُرد تابع $\frac{2f-g}{g^2}$ کدام است؟

(۴) ۹

(۳) ۸

(۲) ۶

(۱) ۵

(متوسط - اعمال روی توابع زوج مرتبی - محاسباتی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

ابتدا $D_g \cap D_f$ را محاسبه می‌کنیم: $\{-2, 5\}$

حال در این دامنه عبارت داده شده را محاسبه می‌کنیم:

$$2f = \{(-2, 6 \times 2), (0, 1 \times 2), (5, 8 \times 2)\} = \{(-2, 12), (0, 2), (5, 16)\}$$

$$2f - g = \{(-2, 12 - 2), (5, 16 - 2)\} = \{(-2, 10), (5, 14)\}$$

$$g^2 = \{(-2, 2^2), (1, 2^2), (5, 2^2)\} = \{(-2, 4), (1, 4), (5, 4)\}$$

$$\Rightarrow \frac{2f-g}{g^2} = \left\{(-2, \frac{10}{4}), (5, \frac{14}{4})\right\} = \left\{(-2, \frac{5}{2}), (5, \frac{7}{2})\right\}$$

$$\Rightarrow \text{مجموع اعضای بُرد} = \frac{5}{2} + \frac{7}{2} = \frac{12}{2} = 6$$

تذکره! دامنه $\frac{2f-g}{g^2}$ هم همان $\{-2, 5\}$ است.

گروه آموزشی ماز

۱۱- بهترین روش گردآوری داده‌ها در هر یک از موضوعات زیر به ترتیب کدام است؟

- «تعداد روزهای پاییز ۱۴۰۳ که شاخص آلودگی هوای تهران بالاتر از ۱۰۰ بوده است - تعداد خودروهای تک‌سرنشین عبوری از اتوبان همت در روزهای ماه فروردین»
- (۱) دادگان‌ها - مشاهده
(۲) دادگان‌ها - دادگان‌ها
(۳) پرسش‌نامه - مشاهده
(۴) مشاهده - مشاهده

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - آمارگیری و گردآوری - مفهومی - ۱۰۰۳)

روش‌های گردآوری

۱- مشاهده: بدون نیاز به فرد پاسخگو است.

۲- پرسش‌نامه: مجموعه‌ای از سؤالات از پیش تهیه شده که توسط تعدادی پاسخگو تکمیل می‌شود.

۳- مصاحبه: بین مصاحبه‌گر (آمارگیر) و مصاحبه‌شونده یا همان پاسخگو انجام می‌شود.

۴- دادگان‌ها: شامل مجموعه‌ای از اطلاعات ذخیره شده است.

تعداد روزهایی که در پاییز ۱۴۰۳ شاخص آلودگی هوای تهران بالاتر از ۱۰۰ بوده است ثبت شده و برای به دست آوردن آن از روش دادگان‌ها استفاده می‌کنیم. برای مشخص کردن تعداد خودروهای تک‌سرنشین عبوری از اتوبان همت در روزهای ماه فروردین از روش مشاهده استفاده می‌کنیم.

گروه آموزشی ماز

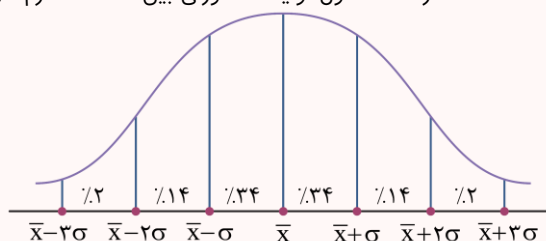
۱۲- وزن نوشته شده روی قوطی‌های کنسرو تولید شده در شرکتی به صورت 1180 ± 20 است. انحراف معیار وزن این قوطی‌ها کدام است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۵ (۳) ۴۰ (۴) ۲۰

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - انحراف معیار - محاسباتی - ۱۰۰۳)

روی بسته‌بندی مواد غذایی معمولاً وزن محصول را به عنوان مثال به صورت 100 ± 20 گرم می‌نویسند. منظور این است که وزن این محصول بین $100 - 20 = 80$ تا $100 + 20 = 120$ گرم است. این فاصله به این معنی است که ۹۶ درصد محصول تولید شده وزنی بین ۸۰ تا ۱۲۰ گرم دارد و بر اساس منحنی نرمال زیر، این فاصله معادل $(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma)$ است.

با توجه به صورت سؤال وزن قوطی‌های تولید شده بین دو عدد $180 - 20 = 160$ گرم و $180 + 20 = 200$ گرم است؛ بنابراین وزن ۹۶ درصد قوطی‌های تولیدی در فاصله $(160, 200)$ قرار دارد که معادل فاصله $(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma)$ است، پس داریم:

$$\begin{cases} \bar{x} - 2\sigma = 160 \\ \bar{x} + 2\sigma = 200 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \bar{x} = 180 \\ 2\sigma = 20 \Rightarrow \sigma = 10 \end{cases}$$

مشابه این سؤال در کنکور سراسری دی‌ماه ۱۴۰۱ آمده است.

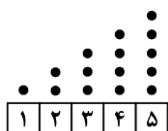
محصول تولیدی یک شرکت، در بطری بسته‌بندی می‌شود. بنا بر آنچه روی بطری‌ها درج شده، تقریباً حجم ۹۶٪ بطری‌های بسته‌بندی‌شده، بین ۲۲۰ و ۲۳۰ میلی‌لیتر است. واریانس حجم بطری‌ها کدام است؟

- (۱) ۲/۵۶ (۲) ۶/۲۵ (۳) ۱۶ (۴) ۲۵

پاسخ: گزینه ۲

گروه آموزشی ماز

۱۳- در نمودار مقابل، اگر تمام داده‌های بعد از چارک سوم را حذف و تمام داده‌های قبل از چارک اول را ۲ برابر کنیم، میانگین داده‌های جدید کدام است؟

(۱) ۳/۶۵

(۲) ۳/۶

(۳) ۳/۵

(۴) ۳/۷۵

این داده‌ها باید حذف شوند

این داده‌ها باید ۲ برابر شوند

نوشتن داده‌های اولیه

نوشتن داده‌های جدید

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{2 + 6(4) + 3(3) + 2(5)}{12} = \frac{45}{12} = 3.75$$

گروه آموزشی ماز

۱۴- در یک روستا ۲۰۰ نفر از افراد بالای ۱۶ سال شاغل و ۳۰۰ نفر از افراد بالای ۱۶ سال بیکار هستند. در یک زمان مشخص، ۵۰ نفر از این افراد شاغل در اثر سانحه‌ای فوت می‌کنند و ضمناً ۱۰ نوزاد متولد می‌شوند. اگر x شغل جدید ایجاد شود نرخ بیکاری ۲۰ درصد کاهش می‌یابد. مجدداً چند شغل (y) ایجاد کنیم تا نرخ بیکاری نسبت به حالت قبل ۱۰ درصد کمتر شود؟

۵۶ (۴)

۴۵ (۳)

۸۰ (۲)

۱۰۰ (۱)

(۱) نرخ بیکاری عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال

(۲) بیکار به فردی بالای ۱۶ سال می‌گویند که به طور موقت بیکار شده یا در جستجوی شغل باشد یا منتظر شروع یک کار جدید از تاریخ مشخص باشد و این تعریف برای همه کشورهای یکسان است.

دقت کنید که اضافه شدن ۱۰ نوزاد به جمعیت روستا تغییری در جمعیت بیکار (و جمعیت فعال) ایجاد نمی‌کند، چون ما با افراد بالای ۱۶ سال کار داریم ولی فوت ۵۰ نفر از افراد شاغل بالای ۱۶ سال، جمعیت فعال را کم می‌کند:

$$\text{نرخ اولیه بیکاری} = \frac{300}{300+200} \times 100 = \frac{300}{500} \times 100 = 60\%$$

$$\text{نرخ جدید بیکاری} = 60 - 20 = 40$$

$$\Rightarrow 40 = \frac{300 - x}{450} \times 100 \Rightarrow 30000 - 100x = 18000$$

$$\Rightarrow 100x = 12000 \Rightarrow x = 120$$

$$\text{نرخ جدیدتر بیکاری} = 40 - 10 = 30$$

$$\Rightarrow 30 = \frac{(300 - x) - y}{450} \times 100$$

$$\Rightarrow 30 = \frac{(300 - 120) - y}{45} \times 10$$

$$\Rightarrow (180 - y) \times 10 = 30 \times 45$$

$$\Rightarrow 1800 - 10y = 1350$$

$$\Rightarrow 10y = 450 \Rightarrow y = 45$$

گروه آموزشی ماز

۱۵- مجموعه $A = \{1, 2, 3, \dots, 9\}$ چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد که یکی از عضوهای آن‌ها فرد و دو تا عضو دیگر آن‌ها زوج باشد؟

۳۰ (۴)

۲۴ (۳)

۶۰ (۲)

۸۴ (۱)

مجموعه A ، $n = 9$ عضو دارد که ۵ تای آن‌ها یعنی اعداد ۱، ۳، ۵، ۷، ۹ فرد و ۴ تای آن‌ها یعنی اعداد ۲، ۴، ۶، ۸ زوج هستند. بنابراین داریم:

«دو تا از اعضای زیرمجموعه‌ها از ۴ عدد زوج انتخاب شوند» و «یکی از اعضای زیرمجموعه‌ها از ۵ عدد فرد انتخاب شود»

$$\binom{5}{1} \times \binom{4}{2} = 5 \times 6 = 30$$

در مورد زیرمجموعه‌های یک مجموعه n عضوی داریم:

(۱) تعداد کل زیرمجموعه‌های آن برابر 2^n است.

(۲) تعداد زیرمجموعه‌های یا تعداد عضو زوج و با تعداد عضو فرد برابر 2^{n-1} است. به عبارت دیگر نیمی از تعداد کل زیرمجموعه‌های یک مجموعه n عضوی دارای تعداد عضوهای زوج و نیم دیگر دارای تعداد عضوهای فرد هستند.

۳) تعداد زیرمجموعه‌های k عضوی آن برابر $C(n, k) = \binom{n}{k}$ است.

گروه آموزشی ماز

۱۶- در یک همایش قرار است ۷ نفر به ترتیب سخنرانی کنند. چقدر احتمال دارد بین افراد A و B حداکثر ۳ نفر سخنرانی می‌کنند؟

$$\frac{6}{7} \quad (۴)$$

$$\frac{3}{7} \quad (۳)$$

$$\frac{5}{6} \quad (۲)$$

$$\frac{2}{3} \quad (۱)$$

(دشوار - فاکتوریل و جایگشت - محاسباتی - ۱۳۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

برای سخنرانی ۷ نفر به ترتیب تعداد جایگشت‌های آن‌ها برابر تعداد اعضای فضای نمونه است:

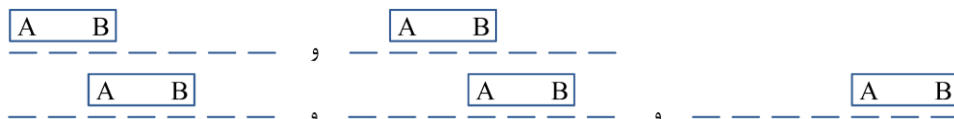
$$n(S) = 7!$$

برای شمردن تعداد اعضای پیشامد خواسته شده چهار حالت داریم:

حالت اول: بین A و B هیچ‌کس سخنرانی نکند: در واقع افراد A و B پشت هم سخنرانی می‌کنند بنابراین آن‌ها را به صورت یک دسته در نظر می‌گیریم. تعداد جایگشت A و B در دسته خود برابر $2!$ است. از طرفی دسته A و B با ۵ نفر دیگر تشکیل ۶ دسته مختلف را می‌دهند که تعداد جایگشت آن‌ها برابر $6!$ است بنابراین:

$$6! \times 2! = \text{تعداد حالت‌ها}$$

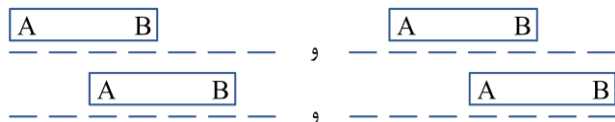
حالت دوم: بین A و B یک نفر سخنرانی کند:

همان‌طور که مشخص است برای محل قرارگیری افراد A و B، ۵ حالت مختلف داریم. از طرفی برای جابجایی افراد A و B، $2!$ حالت داریم و در نهایت تعداد جایگشت ۵ نفر باقیمانده در ۵ جایگاه باقیمانده برابر $5!$ است، بنابراین:

$$5! \times 2! \times 5! = \text{تعداد حالت‌ها}$$

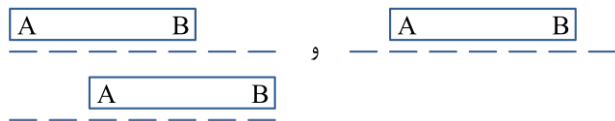
حالت سوم: بین A و B دو نفر سخنرانی کنند:

همان‌طور که مشخص است برای محل قرارگیری افراد A و B، ۴ حالت مختلف داریم. از طرفی برای جابجایی افراد A و B، $2!$ حالت داریم و در نهایت تعداد جایگشت ۵ نفر باقیمانده در ۵ جایگاه باقیمانده برابر $5!$ است، بنابراین:

$$5! \times 2! \times 4! = \text{تعداد حالت‌ها}$$

حالت چهارم: بین A و B سه نفر سخنرانی کنند:

همان‌طور که مشخص است برای محل قرارگیری افراد A و B، ۳ حالت مختلف داریم. از طرفی برای جابجایی افراد A و B، $2!$ حالت داریم و در نهایت تعداد جایگشت ۵ نفر باقیمانده در ۵ جایگاه باقیمانده برابر $5!$ است، بنابراین:

$$5! \times 2! \times 3! = \text{تعداد حالت‌ها}$$

در نهایت اگر پیشامد گفته شده در صورت سؤال را با C نمایش دهیم داریم:

$$n(C) = (2! \times 6!) + \underbrace{(5! \times 2! \times 5!) + (4! \times 2! \times 5!) + (3! \times 2! \times 5!)}_{(2! \times 5!)(5+4+3)} + \underbrace{12(2! \times 5!)}_{2 \times 2 \times 6 \times 5!} = (2! \times 6!) + (4! \times 6!)$$

$$\Rightarrow n(C) = 6 \times 6!$$

$$P(C) = \frac{n(C)}{n(S)} = \frac{6 \times 6!}{7!} = \frac{6 \times \cancel{6!}}{7 \times \cancel{6!}} = \frac{6}{7}$$

مشابه این سؤال در کنکور سراسری ۱۴۰۱ داخل طراحی شده بود:

پنج بازیکن فوتبال تیم مدرسه‌ای، به طور تصادفی در یک ردیف کنار یکدیگر می‌ایستند. اگر دروازه‌بان و کاپیتان دو نفر متفاوت باشند، با کدام احتمال بین دروازه‌بان و کاپیتان دقیقاً دو نفر حضور دارند؟

$$(1) \frac{1}{5} \quad (2) \frac{1}{10} \quad (3) \frac{1}{15} \quad (4) \frac{1}{20}$$

پاسخ: گزینه ۱

گروه آموزشی ماز

$$17- \text{جمله هشتم دنباله } a_n = \begin{cases} 2a_n & \text{فرد } n \\ \frac{a_n}{4} + 2 & \text{زوج } n \end{cases}, a_1 = 4 \text{ کدام است؟}$$

$$(1) 8 \quad (2) 4 \quad (3) 16 \quad (4) 12$$

(متوسط - دنباله - محاسباتی - ۱۳۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

با قرار دادن $n=1$ ، $n=2$ و $n=3$ به ترتیب جمله‌های دوم، سوم و چهارم را به دست می‌آوریم:

$$\frac{n=1}{\text{فرد}} \rightarrow a_2 = 2a_1 = 2 \times 4 = 8$$

$$\frac{n=2}{\text{زوج}} \rightarrow a_3 = \frac{a_2}{4} + 2 = \frac{8}{4} + 2 = 4$$

$$\frac{n=3}{\text{فرد}} \rightarrow a_4 = 2a_3 = 2 \times 4 = 8$$

با توجه به چهار جمله اول دنباله مشخص می‌شود که جملات با شماره فرد برابر ۴ و جملات با شماره زوج برابر ۸ هستند، یعنی:

$$4, 8, 4, 8, \dots$$

بنابراین جمله هشتم برابر ۸ است.

مشابه این سؤال در کنکور سراسری ۱۴۰۱ طرح شده است.

$$\text{جمله } 400\text{ام دنباله اعداد با رابطه } a_1 = 1 \text{ و } a_{n+1} = \begin{cases} 1 & \text{زوج } n \\ \frac{1}{1+a_n} & \text{فرد } n \end{cases} \text{ کدام است؟}$$

$$(1) 2 \quad (2) 1 \quad (3) \frac{1}{2} \quad (4) \text{صفر}$$

پاسخ: گزینه ۳

گروه آموزشی ماز

۱۸- در یک دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = 10n - 6$ مجموع جملات با شروع از جمله هفتم تا جمله هشتماد کدام است؟

$$(1) 34716 \quad (2) 34000 \quad (3) 31746 \quad (4) 32000$$

(خیلی دشوار - مجموع جملات دنباله حسابی - مفهومی / کاربردی - ۱۳۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

ابتدا جمله هفتم و سپس جمله هشتماد دنباله را به دست می‌آوریم برای این منظور، کافی است به جای n در جمله عمومی، به ترتیب اعداد ۷ و ۸۰ را قرار دهیم:

$$a_n = 10n - 6 \Rightarrow \begin{cases} \frac{n=7}{\rightarrow} a_7 = 10(7) - 6 = 70 - 6 = 64 \\ \frac{n=80}{\rightarrow} a_{80} = 10(80) - 6 = 800 - 6 = 794 \end{cases}$$

از طرفی از جمله هفتم تا جمله هشتماد، تعداد جملات برابر می‌شود با:

$$n = 80 - 7 + 1 = 74$$

حالا مجموع جملات خواسته شده را به دست می‌آوریم؛ جمله هفتم در واقع نقش جمله اول را دارد و جمله هشتماد هم جمله آخر است:

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) = \frac{74}{2}(64 + 794) = 37 \times 858 = 31746$$

دام تستی

اکثر بچه‌ها فکر می‌کنند از جمله هفتم تا جمله هشتماد به تعداد $n = 80 - 7$ جمله وجود دارد در صورتی که حتماً باید جواب را با عدد ۱ جمع کرد.

گروه آموزشی ماز

۱۹- مجموع ۸ جمله اول یک دنباله هندسی ۲۱۱ برابر مجموع ۴ جمله اول آن است. اگر جمله اول دنباله ۳- باشد، جمله پنجم دنباله کدام است؟

$$(1) 210\sqrt{3} \quad (2) 630 \quad (3) -210\sqrt{3} \quad (4) -630$$

(دشوار - مجموع جملات دنباله هندسی - محاسباتی - ۱۳۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

در دنباله هندسی با جمله اول a_1 ، نسبت مشترک r ، جمله آخر a_n ، مجموع n جمله اول دنباله را با S_n نمایش می‌دهیم و داریم:

$$S_n = a_1 \frac{1-r^n}{1-r} \quad \text{رابطه (۱)} \quad S_n = \frac{a_1 - a_n r}{1-r} \quad \text{رابطه (۲)}$$

مجموع ۸ جمله اول را با S_8 و مجموع ۴ جمله اول را با S_4 نمایش می‌دهیم:

$$\frac{S_8}{S_4} = 211 \Rightarrow \frac{\cancel{a_1} \frac{1-r^8}{\cancel{1-r}}}{\cancel{a_1} \frac{1-r^4}{\cancel{1-r}}} = 211 \Rightarrow \frac{1-r^8}{1-r^4} = 211 \xrightarrow{\text{تجزیه به کمک اتحاد مزدوج}} \frac{(1-r^4)(1+r^4)}{1-r^4} = 211 \Rightarrow 1+r^4 = 211 \Rightarrow r^4 = 210$$

با توجه به اینکه $a_1 = -3$ است داریم:

$$a_8 = a_1 r^7 = -3 \times 210 = -630$$

در دنباله هندسی اگر مجموع n جمله اول را با S_n و مجموع n جمله دوم را با S_{2n} نمایش دهیم داریم:

$$\frac{S_{2n}}{S_n} = 1+r^n$$

در این سؤال $n = 4$ را جایگذاری می‌کنیم:

$$\frac{S_8}{S_4} = 1+r^4 = 211 \Rightarrow r^4 = 210$$

و با توجه به اینکه $a_1 = -3$ است داریم:

$$a_8 = a_1 r^7 = -3(210) = -630$$

دقت کنید نیازی به محاسبه مقدار r ندارید و با داشتن مقدار r^4 سؤال به راحتی حل می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۲۰- حاصل $3\sqrt[3]{54} + 2\sqrt[3]{16} - 5\sqrt[3]{250}$ کدام است؟

(۴) $-8\sqrt[3]{2}$

(۳) $+8\sqrt[3]{2}$

(۲) $-12\sqrt[3]{2}$

(۱) صفر

(متوسط - ریشه نام - محاسباتی - ۱۳۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

برای ساده کردن رادیکال‌ها با فرجه ۳ باید عدد زیر رادیکال را به صورت حاصل ضرب دو عدد طوری بنویسیم که یکی ریشه سوم داشته باشد. مثلاً برای $\sqrt[3]{24}$ می‌توان نوشت:

$$\sqrt[3]{24} = \sqrt[3]{8 \times 3} = \sqrt[3]{8} \times \sqrt[3]{3} = 2\sqrt[3]{3}$$

$$3\sqrt[3]{54} = 3\sqrt[3]{27 \times 2} = 3\sqrt[3]{27} \times \sqrt[3]{2} = 3 \times 3\sqrt[3]{2} = 9\sqrt[3]{2}$$

$$2\sqrt[3]{16} = 2\sqrt[3]{8 \times 2} = 2\sqrt[3]{8} \times \sqrt[3]{2} = 2 \times 2\sqrt[3]{2} = 4\sqrt[3]{2}$$

$$5\sqrt[3]{250} = 5\sqrt[3]{125 \times 2} = 5\sqrt[3]{125} \times \sqrt[3]{2} = 5 \times 5\sqrt[3]{2} = 25\sqrt[3]{2}$$

$$\Rightarrow 9\sqrt[3]{2} + 4\sqrt[3]{2} - 25\sqrt[3]{2} = -12\sqrt[3]{2}$$
 عبارت خواسته شده

گروه آموزشی ماز

۲۱- در کدام گزینه به ویژگی‌های نثر دوره «سامانی» و «غزنوی و سلجوقی» اشاره شده است؟

- ۱) طولانی بودن جملات - افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی نسبت بر جمع عربی
- ۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی - ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
- ۳) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار - افزایش کاربرد لغات عربی
- ۴) استفاده از لغات کم کاربرد فارسی - کوتاهی جملات

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - سبک خراسانی - خط به خط - ۱۰۰۷)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ ویژگی نثر دوره غزنوی و سلجوقی - ویژگی نثر دوره سامانی
- ۲ ویژگی نثر دوره سامانی - ویژگی نثر دوره سامانی
- ۳ ویژگی نثر دوره غزنوی و سلجوقی - ویژگی نثر دوره غزنوی و سلجوقی
- ۴ ویژگی نثر دوره سامانی - ویژگی نثر دوره سامانی

ویژگی‌های نثر دوره اول

- سامانی
- ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
- تکرار فعل یا اسم به ضرورت معنی
- کوتاهی جملات
- لغات کم کاربرد فارسی
- کم بودن لغات عربی
- نشانه‌های جمع فارسی بیش از نشانه‌های جمع عربی
- محتوا
- بیشتر: علمی
- حماسی
- تاریخی
- دینی
- نمونه آثار
- ترجمه تفسیر طبری
- تاریخ بلعمی
- التفهیم
- شاهنامه منثور ابومنصوری
- غزنوی و سلجوقی
- اطناب (طولانی بودن جملات)
- تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار
- حذف افعال به قرینه
- افزایش کاربرد لغات عربی
- نمونه آثار
- تاریخ بیهقی
- قابوس‌نامه
- سفرنامه ناصر خسرو
- سیاست‌نامه
- کیمیای سعادت
- کشف‌المحجوب

گروه آموزشی ماز

۲۲- کدام گزینه از ویژگی‌های متن زیر نیست؟

«چنین آورده‌اند که نصر بن احمد که واسطه عقد آل سامان بود و اوج دولت آن خاندان، ایام مُلک او بود، و اسباب تمنع و علل ترفع در غایت ساختگی بود؛ خزاین آراسته و لشکر جرّار و بندگان فرمانبردار. زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی و تابستان به سمرقند رفتی یا به شهرهای خراسان.»

- ۱) کاربرد لغات مهجور عربی
- ۲) استفاده از ترکیبات دشوار
- ۳) حذف فعل به قرینه
- ۴) استفاده از لغات کم کاربرد فارسی

(متوسط - سبک سده پنجم و ششم - خط به خط - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

لغات کم کاربرد فارسی در این متن دیده نمی شود.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ کاربرد لغات مهجور عربی: تمتع، ترفع، جرّار
- ۲ ترکیبات دشوار: اسباب تمتع، علل ترفع
- ۳ خزاین آراسته [بود] و لشکر جرّار [بود] و بندگان فرمانبردار [بودند]. تابستان به سمرقند رفتی یا به شهرهای دیگر [ارفتی] حذف فعل به قرینه لفظی.

گروه آموزشی ماز

۲۳- هر یک از عبارات زیر، معرف کدام چهره ادبی است؟

الف: قصیده تمام و کمال در موضوع حکمی و اندرزی سرود.

ب: بسیاری از شاعران به پیروی از وی به تصوّف و عرفان روی آوردند.

ج: تحت تأثیر خواجه عبدالله کتاب تفسیری نوشت.

د: باعث قوت و استحکام شعر غنایی شد.

(۲) ناصر خسرو - سنایی - ابوالفضل میبدی - شهید بلخی

(۱) کسای مروزى - انورى - نصرالله منشى - نظامی

(۴) ناصر خسرو - انوری - نصرالله منشی - فردوسی

(۳) کسای مروزى - سنایی - ابوالفضل میبدی - رودکی

(متوسط - سبک سده پنجم و ششم - ترکیبی - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه ها:

«الف»: آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب قطعه های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصیده تمام و کمال در این موضوع سرود «کسای مروزى» بود.

«ب»: تحول روحی و معنوی سنایی آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید؛ آن چنان که به پیروی از وی بسیاری از شاعران به تصوّف و عرفان روی آوردند و شاعران بزرگی چون عطار و مولوی ظهور کردند.

«ج»: نمونه دیگر از نثر موزون که تحت تأثیر خواجه عبدالله نوشته شد، کتاب تفسیر «کشف الاسرار و عده الابرار» ابوالفضل میبدی است.

«د»: شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.

شاعران و نویسندگان درس های چهارم و دهم

محمد بن زکریای رازی:

از دانشمندان بزرگ قرن چهارم

ابوعلی سینا:

متبحر در تمام علوم روزگار

صاحب تحقیق و تألیف

سراینده شعر به فارسی و عربی

محمد بن جریر طبری:

نویسنده «تفسیر طبری» به زبان عربی

رودکی:

بنیان گذاری شعر فارسی ← لقب «پدر شعر فارسی»

قوت و استحکام شعر غنایی

فردوسی:

اوج حماسه ملی ایران و شعر حماسی

شهید بلخی:

قوت و استحکام شعر غنایی

کسای مروزى:

قصیده تمام و کمال در موعظه و نصیحت

ناصر خسرو:

ادامه دهنده شیوه کسای در قصیده تعلیمی

یادآور سروده های شاعران قرن چهارم

پایبندی به اعتقادات خاص دینی ← کناره گیری از دربارها

ابوعلی بلعمی:

ترجمه «تاریخ الرسل و الملوك» به فارسی به امر منصور بن نوح سامانی

افزودن و حذف برخی مطالب ← تالیف مستقل: تاریخ بلعمی

درس دهم:

انوری:

تلاش برای آوردن مضامین دقیق در غزل

تحولی که ایجاد کرد ← ظهور شاعران بزرگ در غزل در قرن هفتم

سنایی:

تحولی که ایجاد کرد ← ظهور شاعران بزرگ در غزل در قرن هفتم

ابتدا مدیحه‌گوی، در دوره دوم شاعری مسغول سیر و سلوک معنوی

تحول روحی و معنوی او: آغازی برای دگرگونی عمیق شعر فارسی

شاعران به پیروی از او به عرفان روی آوردند ← ظهور امثال عطار و مولوی

خاقانی و نظامی:

شاعران آذربایجان

متمایز کردن سبک شعر فارسی از آنچه در نواحی دیگر رایج بود.

جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی:

از شاعران حوزه ادبی فارس و نواحی مرکزی

تأثیرگذار در تغییر سبک

خواجه عبدالله انصاری:

به کمال رساندن نثر موزون

آثار او سرآمد همه نثرهای موزون فارسی‌اند.

ابوالفضل میبدی:

تأثیرپذیری از خواجه عبدالله در نوشتن تفسیر «کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار» به نثر موزون

ابوالمعالی نصرالله منشی:

نویسنده نخستین نمونه نثر فنی در سال ۵۳۶ هـ.ق.: کلیله و دمنه

گروه آموزشی ماز

۲۴- در کدام گزینه آثار شاعران و نویسندگان تماماً درست نوشته شده است؟

۱) مرصادالعباد: نجم‌الدین کبری / تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی

۲) مجالس‌المؤمنین: شیخ بهایی / تذکرة‌الاولیا: عطار نیشابوری

۳) اخلاق‌الاشراف: عبید زاکانی / جمشید و خورشید: سلمان ساوجی

۴) نفحات‌الانس: جامی / تذکرة دولتشاه: شاه نعمت‌الله ولی

(دشوار - ویژگی‌های شعر و نثر سبک هندی - ترکیبی - ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مرصادالعباد: نجم‌الدین رازی

۲) مجالس‌المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری

۴) تذکرة دولتشاه: دولتشاه سمرقندی

آثارنامه: فهرست کتب درس اول علوم و فنون ادبی ۲

توضیحات	نویسنده	کتاب
معارف بشری و مسائل عرفانی منظوم	مولانا	مثنوی معنوی
گفته مولانا و نوشته شده توسط شاگردان مثنوی		دیوان شمس
نامه‌های مولانا به قلم خودش - نشان‌دهنده سبک نثر او		فیه ما فیه
نثر مسجع		مجالس سبعه
مثنوی		مکاتیب
	سعدی	گلستان
		بوستان
	عطار نیشابوری	تذکرةالاولیا
مثنوی	فخرالدین عراقی	عشاق‌نامه
هر فصل مربوط به یک مبحث عرفانی است و با تمثیل و حکایت به پایان می‌رسد.		لمعات
سیر و سلوک عارفانه - در قالب نظم و نثر	نجم‌الدین رازی	مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد
در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی		
سبک نثر:		
۱. گاهی ساده و گاهی دارای سجع و موازنه		
۲. نقل آیات، احادیث و اشعاری از خود و دیگران		
۳. نثر شیوا و آراسته و دل‌انگیز	عظام‌الملک جوینی	تاریخ جهانگشا
۴. مرتبه والا در بین متون عرفانی		
نثر مصنوع و دشوار		
محتوا:		
۱. ظهور چنگیز		
۲. احوال و فتوحات چنگیز	خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی	جامع التواریخ
۳. تاریخ خوارزمشاهیان		
۴. فتح قلعه‌های اسماعیلیه		
۵. حکومت جانشینان حسن صباح		
نثر عالمانه و پخته	شمس قیس رازی	المعجم فی معاییر اشعار العجم
درباره علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر		
سبک نثر: در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب ساده و عالمانه	سلمان ساوجی	جمشید و خورشید
مثنوی		
به شیوه داستان‌های نظامی	عبید زاکانی	موش و گربه
منظومه		
بیان ناهنجاری‌های اجتماعی به شیوه طنز و تمثیل		
مثنوی		
مثنوی		
مثنوی	حمدالله مستوفی	تاریخ گزیده
تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ ه.ق.		
مثنوی	جامی	بهارستان
به تقلید از گلستان سعدی		
به شیوه تذکرةالاولیا		
بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان		
مثنوی		
به پیروی از نظامی	دولتشاه سمرقندی	تذکرة دولتشاه
به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشته شده است.		
شرح احوال بیش از صد شاعر ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف		

دام تستی

به نام نویسنده‌گانی که مشابه نام دیگر نویسندگان است دقت کنید. نجم‌الدین کبری از عرفای قرن ششم است و نجم‌الدین رازی نویسنده «مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد».

گروه آموزشی ماز

۲۵- کدام یک از موارد زیر، از ویژگی‌های ادبی سبک عراقی محسوب می‌شود؟

- ۱) به‌کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است.
- ۲) شعر در این دوره وارد دربار شد و غزل عارفانه و عاشقانه از رونق افتاد.
- ۳) توجه به امور اخروی باعث رواج بیش‌تر تصوف شد.
- ۴) جایگاه تخلص در انتهای غزل تثبیت گردید.

در شعر این دوره کاربرد غزل بیش‌تر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید.

بررسی سایر موارد:

- ۱ ویژگی زبانی سبک عراقی است.
- ۲ نادرست است؛ زیرا شعر این دوره از دربار خارج شد، قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.
- ۳ ویژگی فکری سبک عراقی است.

گروه آموزشی ماز

۲۶- با توجه به ویژگی‌های سبک هندی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) آرایه‌های ادبی جز به صورت طبیعی و تصادفی کمتر در شعر استفاده شده است.
- ۲) شاعران سبک هندی به زبان بیشتر توجه دارند تا معنی.
- ۳) زبان سبک هندی را باید زبانی واقع‌گرا قلمداد کرد.
- ۴) شعر بیشتر در تک‌بیت خلاصه می‌شود.

شعر هندی شعری معنی‌گراست، نه صورت‌گرا و شاعران به معنی بیش‌تر توجه دارند تا به زبان.

گروه آموزشی ماز

۲۷- با توجه به تاریخ ادبیات، چند مورد نادرست ذکر شده است؟

- شعر نو تغزلی در دهه ۱۳۲۰ و اواخر ۱۳۳۰، از گسترده‌ترین جریان‌های زمان خود شد.
- پس از خوانش شعر «آی آدم‌ها» در تیرماه ۱۳۲۵ شیوه نیما در کنار شعر سنتی رواج یافت.
- شاعران عصر انقلاب علاوه بر شعر سنتی، به‌ویژه غزل، مثنوی، رباعی و دوبیتی در قالب‌های نو هم طبع آزمایی کرده‌اند.
- صادق هدایت، بزرگ علوی و جلال آل احمد از معروف‌ترین نویسندگان نسل اول هستند.
- نمونه نثر پرشتاب و بریده‌بریده جلال را که از آن با عنوان «نثر تلگرافی» یاد می‌کنند در «ارزیابی شتاب‌زده» به کمال می‌بینیم.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

(دشوار - تاریخ ادبیات معاصر قبل انقلاب - خط به خط - ۱۴۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

موارد «۱»، «۴» و «۵» نادرست هستند.

- شعر نو تغزلی در دهه ۱۳۲۰ و اوایل ۱۳۳۰، از گسترده‌ترین جریان‌های زمان خود شد.

- صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک از معروف‌ترین نویسندگان نسل اول هستند. جلال آل احمد از نویسندگان سبک تلفیقی است.
- نمونه نثر پرشتاب و بریده‌بریده جلال را که از آن با عنوان «نثر تلگرافی» یاد می‌کنند در داستان بلند «مدیر مدرسه» به کمال می‌بینیم.

شعر دوره معاصر

پیشگامان شعر نو

- تقی رفعت
- شمس کسمایی
- ابوالقاسم لاهوتی
- جعفر خامنه‌ای
- نیما یوشیج

گروه آموزشی ماز

۲۸- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، معرف چه کسی است؟

- وی سال‌ها به تدریس هنر و ادبیات در دانشگاه تهران مشغول بود.
- اوج سخن او در قطعات اوست که در آن‌ها به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.
- به کارگیری برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر اوست.
- او علاوه بر داستان، در تکنگاری، سفرنامه‌نویسی، مقاله‌نویسی انتقادی و ترجمه نیز توانا است.
- ۱) سیمین بهبهانی - پروین اعتصامی - مهدی اخوان ثالث - سید محمدعلی جمال‌زاده
- ۲) سیمین بهبهانی - شهریار - علی اسفندیاری - سید محمدعلی جمال‌زاده
- ۳) سیمین دانشور - شهریار - علی اسفندیاری - جلال آل احمد
- ۴) سیمین دانشور - پروین اعتصامی - مهدی اخوان ثالث - جلال آل احمد

(متوسط - تاریخ ادبیات معاصر قبل انقلاب - خط به خط - ۱۲۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

- سیمین دانشور متولد شیراز و دانش‌آموخته زبان و ادبیات فارسی در دوره دکتری از دانشگاه تهران است. وی سال‌ها به تدریس هنر و ادبیات در این دانشگاه مشغول بود.

- پروین در قصیده به سبک ناصر خسرو به روانی و لطافت سعدی شعر می‌سراید. اوج سخن پروین در قطعات اوست که در آن‌ها به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.
- بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، کهن‌گرایی، به کارگیری ترکیبات زیبا و خوش‌آهنگ و برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر مهدی اخوان ثالث است.

- جلال علاوه بر داستان، در تکنگاری، سفرنامه‌نویسی، مقاله‌نویسی انتقادی و ترجمه نیز توانا است.

گروه آموزشی ماز

۲۹- در کدام گزینه جناس نام به کار رفته است؟

- ۱) مگس‌وار از سر خوان وصال خود مران ما را
- ۲) وگر سرو سرافراز ز جنت سایه بردارد
- ۳) زاهد با من میما قصه پیمان که من
- ۴) دیده تا قامت چون سرو روان تو بدید
- نه مهمان توام آخر بخوان روزی بخوان ما را
- دگر برگ سرافرازی نباشد شاخ طوبی را
- از پی پیمانه‌ای صد عهد و پیمان بشکنم
- همه خون جگر از دیده روان است مرا

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

«خوان» در مصراع اول به معنای «سفره» و در مصراع دوم از مصدر «خواندن» به معنای «صدا زدن» است.
از سر سفره وصال خود ما را مران. من مهمان توام روزی مرا صدا بزن و فراخوان.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ «سرافراز» و «سرافرازی» جناس ناهمسان افزایشی دارد. اگر تو در بهشت خودنمایی کنی درخت طوبی دیگر جایگاهی نخواهد داشت.
- ۳ بین «پیما» و «پیمان» و نیز بین «پیمان» و «پیمانه» جناس ناهمسان افزایشی برقرار است. ای ساقی من از برای پیمانه‌ای شراب صد توبه را خواهم شکست پس با من سخن از عهد و پیمان مکن.
- ۴ روان در هر دو مصراع به معنای «جاری» است. از وقتی چشمم قامت سرو رونده تو را دید اشک از چشم من جاری است.

لیست واژگان مستعد جناس تام	
معانی	کلمه
محبت، خورشید	مهر
نمکین، غوغا، یکی از دستگاه‌های موسیقی	شور
رونده، روح	روان
یکی از مزه‌ها، معشوق خسرو	شیرین
خوراکی سفیدرنگ و شیرین، کنیز خسرو پرویز	شکر
شکبایی، نام گیاهی تلخ	صبر
آدمیان، مردمک چشم	مردم
رایحه، آرزو	بو
نام کشور، تاب	چین
نغمه، حجاب	پرده
تجارت، سیاهی، عشق	سودا
پیمان، زمانه	عهد
دیشب، شانه	دوش
قامت، متضاد پایین	بالا
دست، نوعی ساز	چنگ
چوبی خوشبو، نوعی ساز	عود
توشه، سامان، بن مضارع ساختن، آلت موسیقی	ساز
قاعده، نوعی ساز، یکی از کتب ابن سینا	قانون
قصد، نغمه	آهنگ
آبرو، مایه نوشیدنی	آب
میوه، اجازه، بن مضارع باریدن	بار
سینه، میوه	بر
روشنی، قیمت	بها
توشه، صدا، یکی از گوشه‌های موسیقی ایرانی	نوا
پدر رستم، حيله، آواز	دستان
پدر رستم، پیر	زال
متضاد دروغ، مستقیم، دقیقاً	راست
مجوز، نوعی حشره	پروانه
گذاشت، جنت	بهشت
انصاف، بن ماضی دادن	داد
بقیه، جاودان	باقی
وسط، کمر	میان
ساحل، آغوش	کنار
آرزو، دهان	کام
خود، خویشاوند	خویش

گروه آموزشی ماز

۳۰- آرایه‌های «واژه‌آرایی، جناس ناقص اختلافی، تشبیه، تضاد» در کدام گزینه یافت می‌شود؟

- ۱) خورشید رخس کرد بر آفاق تجلی
 - ۲) که شاه‌ها، حالت شهزاده دریاب
 - ۳) رقیبان در حق ما بد همی‌گویند و کی هرگز
 - ۴) شب یلدا است هر تاری ز مویت، وین عجب کاری
- ای دیده‌وران، طاقت دیدار که دارد؟
که نه روزش قرار است و نه شب خواب
توانند از نکورویان جدا کردن بدان ما را
که من روزی نمی‌بینم، خود این شب‌های یلدا را

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - جناس - خط به خط - ۱۰۱۲)

تکرار: کلمه‌های «شب» و «یلدا» در بیت تکرار شده است.

جناس ناقص اختلافی: تاری، کاری

تشبیه: هر تاری از مویت (مثل) شب یلداست.

تضاد: شب و روز

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ تشبیه: خورشید رخس	واژه‌آرایی (تکرار)، جناس ناقص اختلافی و تضاد ندارد.
۲ واژه‌آرایی: «نه»	تضاد: روز، شب
۳ واژه‌آرایی: «ما»	جناس ناقص اختلافی (ما، را)
- تشبیه و تضاد ندارد.

گروه آموزشی ماز

۳۱- در کدام گزینه تعداد کمتری آرایه «تشبیه» دیده می‌شود؟

۱) دیده رخ چو آتش تو دیدد برفروخت	قنبدیل عشق در دل چو آب روشنم
۲) هر گه شراب عشق تو در من اثر کند	گر توبه آهن است به خامیش بشکنم
۳) چون گه ز دانه هیچ نگرمد ز تو جدا	گرچه به باد برده‌ای ای جان چو خرمنم
۴) در فرقت تو زین تن بی‌جان خویشتن	در جامه ناپدیدتر از جان بی‌تنم

پاسخ: گزینه ۴

در این بیت فقط یک تشبیه وجود دارد: [من] مانند جان بی‌تن هستم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ رخ چو آتش / قنبدیل عشق (اضافه تشبیهی) / دل چو آب
۲ شراب عشق (اضافه تشبیهی) / توبه [مانند] آهن است.
۳ [من] چون گه (گاه) هستم / تو [مانند] دانه هستی / من مانند خرمن

مشاوره‌نامه: شمارش تشبیه

همان طور که می‌دانید تشبیه به انواع «گسترده» و «فشرده» (یا «بلیغ») تقسیم می‌شود. تفاوت نوع اول با دوم در این است که در نوع اول ادات تشبیه و وجه شبه می‌آید و در نوع دوم نمی‌آید. تشبیه فشرده خود به تشبیه اسنادی، اضافی و درون‌واژه‌ای تقسیم می‌شود. بنابراین برای شمارش تشبیه:

به دنبال ادات تشبیه بگردید؛ در جمله‌ها به دنبال «چون»، «مانند»، «مثل» و ... و در کلمه‌ها به دنبال «مانند»، «وار»، «فام»، «رنگ»، «سار»، «سان» و ... دقت کنید که «چون» در معنای ادات تشبیه به کار رفته باشد و نه حرف ربط وابسته‌ساز.

جملات اسنادی را برای یافتن تشبیه‌های اسنادی بررسی کنید.

کلمات مرکب را برای یافتن تشبیه‌های درون‌واژه‌ای بررسی کنید.

ترکیب‌های اضافی را برای یافتن تشبیه‌های اضافی بررسی کنید.

گروه آموزشی ماز

۳۲- شاعر در سرایش چند بیت از آرایه «استعاره» بهره نبرده است؟

الف: ما در این شهر غریبیم و در این ملک فقیر	۱ (۱)
ب: در آفاق گشاده است ولیکن بسته است	۲ (۲)
ج: من نظر باز گرفتن نتوانم همه عمر	۳ (۳)
د: امروز گذشت بر من آن سرو روان	۴ (۴)
ه: در دلم بود که جان بر تو فشانم روزی	

پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

الف: کمند استعاره مصرحه از زلف یار / دام استعاره مصرحه از عشق

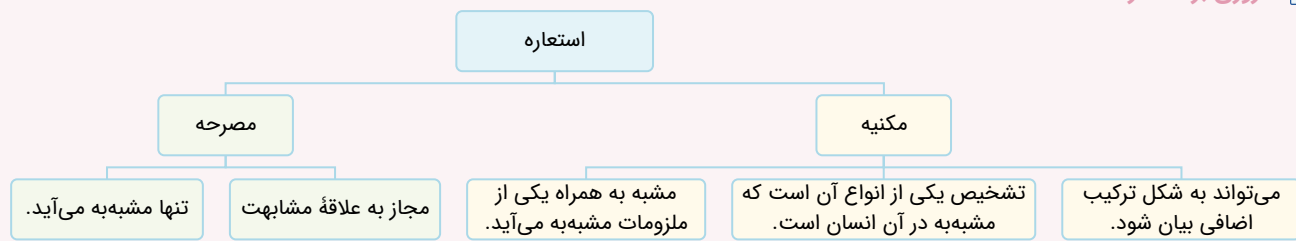
ب: در آفاق (اضافه استعاری (استعاره مکنیه)) / پای دل (اضافه استعاری (استعاره مکنیه از نوع تشخیص))

ج: خسرو استعاره مصرحه از یار

د: سرو روان استعاره مصرحه از معشوق

ه: هیچ استعاره‌ای ندارد (متاع در مصراع دوم در تشبیه شرکت کرده است: جان [مانند] متاعی حقیر است).

گروه آموزشی ماز

۳۳- در کدام گزینه همهٔ آرایه‌های «تشبیه، استعاره، کنایه، مجاز» دیده می‌شود؟

- ۱) زنده دل نبود کسی کاو ذوق درویشان نداشت
 - ۲) باش تا فردا ببینی خواجه در صحرای حشر
 - ۳) بس سیه‌کاسه است دنیا گرد خوان او مگرد
 - ۴) اهل دنیا چون شترمرغانند و درویش اندر او
- جان ندارد زنده‌ای کاو حالت ایشان نداشت
هم‌چو خر در گل که اسبی بهر این میدان نداشت
کاو نمک در شوربا و چاشنی در نان نداشت
بلبل قدسی است، الفت با شترمرغان نداشت

(دشوار - کنایه - ترکیبی - ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینهٔ ۲

مجاز: «فردا» مجاز از «قیامت»

کنایه: «هم‌چو خر در گل گیر کردن» کنایه از «دچار مشکل شدن»

تشبیه: خواجه به خر

استعاره: «میدان» استعارهٔ مصرحه از «قیامت»، «اسب» استعارهٔ مصرحه از «توشهٔ آخرت»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «زنده‌دل» کنایه از «شاداب»، «جان نداشتن» کنایه از «مردن»
 - ۳) «سیه‌کاسه» کنایه از «خسب و پست»
 - ۴) «خوان» مجاز از «غذاها و نعمت‌ها»، «نان» مجاز از «غذا»
- دو تشبیه: اهل دنیا چون شترمرغانند. درویش [مانند] بلبل قدسی است. شترمرغان (مصرع دوم) استعارهٔ مصرحه از «اهل دنیا»
بیت فاقد آرایهٔ «مجاز» و «کنایه» است.

گروه آموزشی ماز

۳۴- بیت زیر کدام آرایه‌های ادبی را دارد؟

- «لاله‌ای بی‌داغ از دل برنیايد سنگ را»
- ۱) تلمیح - استعارهٔ مکنیه - حس‌آمیزی - تناسب
 - ۲) تشخیص - حسن تعلیل - ایهام - کنایه
 - ۳) اسلوب معادله - کنایه - تلمیح - ایهام تناسب
 - ۴) ایهام - حسن تعلیل - جناس - اسلوب معادله
- کوهکن تا خون خود در دامن کهسار ریخت

(متوسط - حسن تعلیل، حس‌آمیزی و اسلوب معادله - ترکیبی - ۱۲۱۲)

پاسخ: گزینهٔ ۲

تشخیص: دل داشتن سنگ / داغ (درد و ماتم) داشتن لاله
حسن تعلیل: پدیدهٔ واقعی: داغ داشتن لاله (سیاهی داخل گل لاله)؛ علت: کشته شدن فرهاد در بیستون
ایهام در کلمهٔ «داغ»: ۱. سیاهی داخل گل لاله ۲. درد و ماتم
کنایه: «خون ریختن» کنایه از مردن
بیت فاقد آرایه‌های «حس‌آمیزی»، «اسلوب معادله»، «ایهام تناسب» و «جناس» است.

ایهام تناسب

ایهام تناسب آن است که شاعر یا نویسنده‌ای واژه‌های دوماعنی را به کار برد که یکی از معانی آن از متن فهمیده می‌شود و معنی دیگرش با دیگر کلمات متن مراعات نظیر دارد. معنای اول را معنای قابل قبول و معنای دوم را معنای غیر قابل قبول می‌نامند.
تفاوت ایهام با ایهام تناسب چیست؟
در ایهام هر دو معنای یک واژه می‌تواند از متن فهمیده شود و در نتیجه متن دو معنای متفاوت دارد، اما در ایهام تناسب فقط یکی از دو معنای واژه از متن فهمیده می‌شود. تمام واژگان مستعد ایهام، مستعد ایهام تناسب نیز هستند.

گروه آموزشی ماز

۳۵- آرایه‌های کدام گزینه در مقابل آن کاملاً درست نیامده است؟

- ۱) ز شوق محمل لیلی ز هر جا گرد می‌خیزد
- ۲) پیش خورشید قیامت ابر نتواند گرفت
- ۳) نمی‌گردد حریف نفس سرکش عقل دربادل
- ۴) از در و دیوار جانان حسن می‌ریزد مدام

(متوسط - حسن تعلیل، حسن آمیزی و اسلوب معادله - ترکیبی - ۱۳۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

تلمیح: به داستان حضرت یوسف (ع) و دلدادگی زلیخا به وی اشاره دارد.

بیت فاقد «ایهام تناسب» است. واژه «مدام» فقط به معنای «دائم» در بیت به کار رفته است و معنای شراب از آن برداشت نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ تشخیص و استعاره مکنیه: بی‌تاب بودن غزالها

حسن تعلیل: پدیده: بلندی گردن آهو، علت: اشتیاق آهوها برای دیدن محمل لیلی خانم از دور!

۲ مصراع اول مثال و مصداقی برای مصراع دوم است (اسلوب معادله): زلف چگونه می‌تواند آن چهره مثل آتش را بپوشاند؟ همچنان که ابر نمی‌تواند جلوی تابش

خورشید قیامت را بگیرد.

تشبیه «روی» به «آتش»

۳ بیت دارای اسلوب معادله است. (مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است)

ایهام: زیردست: ۱. معنای ظاهری (پایین‌تر قرار گرفتن آب نسبت به روغن) ۲. کنایه از مطیع و رام کردن

گروه آموزشی ماز

۳۶- آرایه‌های «تشبیه، ایهام، اسلوب معادله، تناقض و تلمیح» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- الف: به امید عذرخواهان به نیاز عذرخواهی
ب: نعره منصورت از هر مو به سر خواهد زدن
ج: صحبت نیکان بدان را خوب رسوا می‌کند
د: سرو سهری گفته‌اند او به از آن خاسته است
ه: ندارم تاب سودای کمند زلف مه‌رویان

۱ «الف»، «د»، «ه»، «ب»، «ج»

۲ «الف»، «د»، «ه»، «ب»، «ج»

۳ «الف»، «د»، «ه»، «ب»، «ج»

۴ «الف»، «د»، «ه»، «ب»، «ج»

(آسان - حسن تعلیل، حسن آمیزی و اسلوب معادله - ترکیبی - ۱۳۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

الف: عبارت «گناه بی‌گناهی» تناقض دارد.

ب: بیت تلمیح به داستان عارف بزرگ، «منصور حلاج»، دارد.

ج: اسلوب معادله دارد.

د: در هر دو مصراع با مقایسه قد یار با درخت سرو و راه رفتن یار با کبک دری، معشوق را برتر دانسته است (دو تشبیه تفضیل).

ه: ترکیب «افتاده بر گردن» ایهام دارد: ۱. موهای یار بر گردن او ریخته شده است. ۲. دیدن موهای زیبای یار بر گردن من افتاده است. (کنایه از این‌که مجبورم و راه

فراری ندارم!)

«سودا» ایهام تناسب دارد: ۱. هوس و عشق (قابل قبول) ۲. سیاه که در این معنای غیر قابل قبول با زلف تناسب دارد.

«تاب» ایهام تناسب دارد ۱. تحمل و توان (قابل قبول) ۲. در معنای غیر قابل قبول «پیچ و تاب زلف» با زلف تناسب دارد.

گروه آموزشی ماز

۳۷- قاعده قافیه در چند بیت بر اساس قاعده ۲ است؟

- الف: گر مطربی رودی زند، بی می ندارد آبرو
ب: جمله دل‌ها مانند پیش او گرو
ج: اول دفتر به نام ایزد دانا
د: ای نفس خرم باد صبا
ه: هنوزت دل ضعیف و جثه خرد است

۱ یک ۲ دو ۳ سه ۴ چهار

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

قافیه در موارد «ب» و «ه» بر اساس قاعده «۲» است:

«ب»: واژه‌های قافیه: گرو، نو

«ه»: واژه‌های قافیه: خُرد، دستبرد

بررسی موارد نادرست:

«الف»: واژه‌های قافیه: آبرو، بو

«ج»: واژه‌های قافیه: دانا، توانا

«د»: واژه‌های قافیه: صبا، مرحبا

دام تستی

یکی از تله‌های رایج مبحث قافیه گول زدن دانش‌آموز با شکل نوشتاری واژگان مختوم به حرف «و» است. از آنجایی که این حرف می‌تواند نشان‌دهنده صامت /و/ یا مصوت /او/ باشد، کلمات قافیه‌ای که با این حرف به پایان رسیده‌اند می‌توانند مشمول قاعده ۱ یا ۲ شوند. پس به تلفظ کلمات دقت داشته باشید: کلمات مختوم به /و/ مشمول قاعده ۲ و کلمات مختوم به /او/ مشمول قاعده ۱ می‌شوند.

گروه آموزشی ماز

۳۸- در کدام بیت قافیه درونی بر اساس قاعده «۱» و تبصره قافیه سروده شده است؟

- (۱) آیم کنم جان را گرو، گویی مده زحمت، برو
(۲) ای سرو خوش‌بالای من، ای دلبر رعنا، من
(۳) چندان که می‌بینم جفا آمید می‌دارم وفا
(۴) مقدار یار هم نفس چون من نداند هیچ کس
- خدمت کنم تا واروم گویی که ای ابله بیا
لعل لب‌ت حلوا، من، از من چرا رنجیده‌ای؟
چشمانت می‌گویند «لا» ابروت می‌گوید «نعم»
ماهی که بر خشک افتد قیمت بداند آب را

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

در بیت گزینه «۲» قافیه‌های درونی عبارت‌اند از: خوش‌بالای، رعنا، حلوا

حرف «ی» الحاقی محسوب می‌شود و قاعده قافیه نیز قاعده «۱» است؛ زیرا کلمات به مصوت بلند /آ/ ختم شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ قافیه‌های درونی عبارت‌اند از: گرو، برو
۳ قافیه‌های درونی عبارت‌اند از: جفا، وفا
۴ قافیه‌های درونی عبارت‌اند از: هم‌نفس، هیچ‌کس
- قافیه‌های درونی عبارت‌اند از: گرو، برو
قافیه‌های درونی عبارت‌اند از: جفا، وفا
قافیه‌های درونی عبارت‌اند از: هم‌نفس، هیچ‌کس

گروه آموزشی ماز

۳۹- وزن کدام بیت از تکرار سومین پایه آوایی بیت زیر به دست می‌آید؟

- «چه کار اندر بهشت آن مدعی را
(۱) مرا از توسست هر دم تازه عشقی
(۲) صدف‌وار بایسد زبان در کشیدن
(۳) با دل‌رامی مرا خاطر خوش است
(۴) هنگام تنگ‌دستی در عیش کوش و مستی
- که میل امروز با حوری ندارد
تو را هر ساعتی حسنی دگر باد
که وقتی که حاجت بود، در چکانی
کز دلم یک‌باره برآرد آرام را
کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را

(متوسط - پایه‌های آوایی همسان (۱) - خط به خط - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۲

تقطیع هجایی و وزن بیت صورت سؤال:

چ	کا	رَن	دَر	بِ	هَش	تَان	مُد	دَ	عِی	را
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
ک	مِی	لِم	رَو	ز	بَا	حَو	رِی	نَ	دَا	رَد
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعی (فعولن)		

با توجه به سومین پایه آوایی این بیت یعنی رکن «فعولن»، جواب سؤال بی‌تی است که وزن آن از تکرار رکن «فعولن» به دست بیاید.

ص	دَف	وَار	ر	بَا	یَد	زَ	بَان	دَر	ک	شِی	دَن
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
ک	وَق	تِی	ک	حَا	جَت	بُ	وَد	دُر	چ	کَا	نِی
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
فعولن				فعولن				فعولن			فعولن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱	مَ	را	از	تُس	ت	هَر	دَم	تا	ز	عِش	قی
	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
	تُ	را	هَر	سا	عَ	تِی	حُس	نی	دِ	گَر	باد
	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
	مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			فعولن	

۳	با	دِ	لا	را	می	مَ	را	خا	طِر	خُ	شَسْت
	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U
	کَز	دِ	لَم	پِک	با	رِ	بُر	دا	را	م	را
	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U
	فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن	

۴	هِن	گا	م	تَن	گ	دَس	تِی	دَر	عِی	ش	کو	شُ	مَس	تِی
	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-
	کِین	کِی	م	یا	یِ	هَس	تِی	قا	رون	کُ	نَد	گِ	دا	را
	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-
	مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			فعولن	

گروه آموزشی ماز

۴۰- کدام مصراع‌ها در وزنی یکسان سروده شده‌اند؟

الف: نشنیده‌ام که ماهی بر سر نهد کلاهی

ج: گر بزنی به خنجرم کز پی او دگر مرو

و: گرم آن قرار بودی که ز دوست برکنم دل

ب: دل هر که صید کردی نکشد سر از کمندت

د: سرو بلند بستان با این همه لطافت

ه: با لب او چه خوش بود گفت و شنید و ماجرا

(۲) «الف و ب» - «ج و ه» - «د و و»

(۴) «و و الف» - «ج و ه» - «ب و د»

(۱) «الف و د» - «ب و و» - «ج و ه»

(۳) «د و ج» - «الف و ب» - «ه و و»

(دشوار - پایه‌های آوایی همسان دو لختی - خط به خط - ۱۱۱۱)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی مصراع‌ها براساس گزینه ۱: مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن و یا مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

«الف»:

نَش	نِی	دِ	اَم	کِ	ما	هَی	بَر	سَر	نَ	هَدَ	کُ	لا	هَی
-	-	-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	-	-
مستفعلن			فعولن			مستفعلن			فعولن			مفعول فاعلاتن	

«د»:

سَر	و	بُ	لَن	دِ	بُس	تَان	با	اِین	هَ	مِ	لِ	طَا	فَت
-	-	-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	-	-
مستفعلن			فعولن			مستفعلن			فعولن			مفعول فاعلاتن	

«ب»:

دِ	لِ	هَر	کِ	صِی	دِ	کَر	دِی	نَ	کِ	شَد	سَ	رَز	کَ	مَن	دَت
-	-	-	U	-	-	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
فعلاتُ				فاعلاتن				فعلاتُ				فاعلاتن			

«و»:

گَ	رَ	مَان	قَ	را	ر	بو	دی	کِ	زِ	دو	ست	بَر	کَ	نَم	دِل
-	-	-	U	-	-	U	-	U	U	-	U	-	-	U	-
فعلاتُ			فاعلاتن			فعلاتُ			فاعلاتن			فاعلاتن			

«ج»:

گَر بَ زَ نِی	بَ خَن جَ رَم	کَز پَ یِ او	دَ گَر مَ رُو
- U U -	- U - U	- U U -	- U - U
مفتعلن	مفاعِلن	مفتعلن	مفاعِلن

«ه»:

بَا لَ بَ او	چَ خُش بُ وَد	گُف تَ شِ نِی	دُ مَ جَ را
- U U -	- U - U	- U U -	- U - U
مفتعلن	مفاعِلن	مفتعلن	مفاعِلن

گروه آموزشی ماز

۴۱- به ترتیب چند مصراع در وزن «مستفعل مستفعل مستفعل فع» و چند مصراع در وزن «مفاعِلن فعلاَتِن مفاعِلن فعلاَتِن» سروده شده است؟

- الف: ترسَم که ببینی رخ همچون قمرت
ج: اگر قبول کنی سر نهیم بر قدمت
و: از ضعف به هر جا که نشستیم وطن شد
- ب: از لشکر صبرم علمی بیش نماند
د: غمی بداد که یک ذره باز می‌نستاند
ه: رسید کار به جایی که عقل خیره بماند
- (۱) سه - یک (۲) یک - سه (۳) دو - دو (۴) سه - دو

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - پایه‌های آوایی همسان دو لختی - خط به خط - ۱۱۱۱)

تقطیع هجایی و وزن مصراع‌ها:

«الف»:

تَر سَم کِ بَ	بِی نِی رُ خِ	هَم چُن قَ مَ	رَت
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
مستفعلُ	مستفعلُ	مستفعلُ	فع

«ب»:

اَز لَش کَ رَ	صَب رَم عَ لَ	مِی بی شِ نَ	ماند
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
مستفعلُ	مستفعلُ	مستفعلُ	فع

«ج»:

اَ گَر قَ بو	ل کُ نِی سَر	نَ هِی مَ بَر	قَ دَ مَت
- U - U	- U - U	- U - U	- U - U
مفاعِلن	فعلاَتِن	مفاعِلن	فعِلن

«د»:

غَ مِی بَ دا	دَ کِ یَک دَر	رَ با زَ مِی	نَ سِ تا نَد
- U - U	- U - U	- U - U	- U - U
مفاعِلن	فعلاَتِن	مفاعِلن	فعلاَتِن

«و»:

اَز ضَع فَ بَ	هَر جا کِ نَ	شَس تی مَ وَ	طَن شُد
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
مستفعلُ	مستفعلُ	مستفعلُ	مستف (فعِلن)

«ه»:

رَ سِی دَ کا	رَ بَ جا یِی	کِ عَق لَ خِی	رَ بَ ما نَد
- U - U	- U - U	- U - U	- U - U
مفاعِلن	فعلاَتِن	مفاعِلن	فعلاَتِن

گروه آموزشی ماز

۴۲- در کدام گزینه شاعر از اختیار قلب بهره برده است؟

- (۱) درد زده است جان من میوه جان من کجا
(۲) دوش ز چشم مردمان اشک به وام خواستم
(۳) یار ز من گسست و من بهر موافقت کنون
(۴) ناله خاقانی اگر دادستان شد از فلک
- درد مرا نشانه کرد درد نشان من کجا
این همه اشک عاریه است اشک روان من کجا
بند روان گسسته‌ام انیس روان من کجا
ناله من نیست غم دادستان من کجا

(متوسط - اختیارات وزنی شاعری - خط به خط - ۱۲۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

وزن بیت: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

نا	ل	ی	خا	قا	نی	ی	گر	دا	د	سی	تان	ش	دز	ف	لک
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
نا	ل	ی	من	ن	بس	ت	غم	دا	د	سی	تا	ن	من	ک	جا
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-

رکن دوم در مصراع نخست بر وزن «مفتعلن» آمده است، حال آن که باید بر وزن «مفاعیلن» می آمد؛ چرا که وزن شعر «مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن» است.

بررسی سایر گزینه ها:

۱	در	د	ز	دس	ت	جا	ن	من	می	و	ی	جا	ن	من	ک	جا
۲	در	د	م	را	ن	شا	ن	گرد	در	د	ن	شا	ن	من	ک	جا
۳	دو	ش	ز	چش	م	مر	د	مان	آش	ک	ب	وا	م	خا	س	ثم
	این	ه	م	آش	ک	عا	ر	یت	آش	ک	ر	وا	ن	من	ک	جا
	یا	ر	ز	من	گ	سس	ت	من	به	ر	م	وا	ف	قت	ک	نون
	بن	د	ر	وان	گ	سس	ت	ام	ان	سی	ر	وا	ن	من	ک	جا
	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
	وزن	مفتعلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفتعلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفتعلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

اختیار شاعری قلب

اختیار شاعری قلب یعنی شاعر می تواند به جای توالی «U -»، توالی «- U» را بیاورد یا برعکس. این اختیار شاعری معمولاً در ارکان «مفتعلن» و «مفاعیلن» رخ می دهد. تفاوت این دو رکن در ترتیب هجای کوتاه و بلند آغازین آن هاست:

مُف	ث	ع	لُن
-	U	U	-
م	فا	ع	لُن
U	-	U	-

پس شاعران اجازه دارند به جای مفتعلن، مفاعیلن بیاورند یا برعکس. مثال:

کی	ست	ک	پی	غا	م	من	ب	شه	ر	شر	وان	ب	زد
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-
یک	س	خ	نز	من	ب	دان	مر	د	س	خن	دان	ب	زد
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

شاعر در رکن سوم مصراع اول به جای مفتعلن، مفاعیلن آورده است.

گروه آموزشی ماز

۴۳- اختیارات زبانی به کار رفته در بیت زیر، در کدام گزینه کامل آمده است؟

- «به این بی برگ و سامانی چو دولاب کهن دایم
سراپا زاری و اشکم چه سامان نیاز است این»
- حذف همزه ۱ مورد - بلند تلفظ کردن «و» عطف - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - بلند تلفظ کردن کسره اضافه ۱ مورد.
 - حذف همزه ۲ مورد - بلند تلفظ کردن مصوت پایان کلمه - بلند تلفظ کردن «و» ربط - بلند تلفظ کردن کسره اضافه ۱ مورد.
 - حذف همزه ۱ مورد - بلند تلفظ کردن مصوت پایان کلمه - بلند تلفظ کردن «و» ربط - بلند تلفظ کردن کسره اضافه ۲ مورد.
 - حذف همزه ۲ مورد - بلند تلفظ کردن «و» عطف - بلند تلفظ کردن کسره اضافه ۲ مورد - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

(متوسط - اختیارات شاعری - خط به خط - ۱۲۰۵)

پاسخ: گزینه ۴

تقطیع هجایی و وزن بیت و بررسی اختیارات زبانی:

ب	عین	بی	بر	گ	سا	ما	نی	چ	دو	لا	ب	ک	هن	دا	یم
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	U	-	-	-
س	را	پا	زا	ری	ی	عش	کم	چ	سا	ما	ن	ن	یا	زس	تین
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	U	-	-	-
	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

اختیارات زبانی:

- حذف همزه: هجای ۱۵ و هجای ۱۶ مصراع دوم
بلند تلفظ کردن «و» عطف: هجای ۶ مصراع دوم (ی: هـ -)
بلند تلفظ کردن کسره اضافه: هجای ۱۲ هردو مصراع (ب: هـ -)، (ن: هـ -)
کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی»: هجای ۵ مصراع دوم (ری: U -)

گروه آموزشی ماز

۴۴- در کدام گزینه همه انواع اختیارات شاعری زبانی به کار رفته است؟

- (۱) آرزویی نیست سلمان را به غیر از روی دوست
(۲) ای دل ای دل گفتمت گر وصل یارت آرزوست
(۳) ساقی دوران هر آن خون کز گلوی شیشه ریخت
(۴) که چشم شیرگیر تو ندارد هیچ آهویی

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - اختیارات شاعری - خط به خط - ۱۲۰۵)

در گزینه «۳» همه انواع اختیارات شاعری زبانی به کار رفته است:

سا	قی	ی*	دو	ران	ه	ران*	خون	کز	گ	لو	ی	شی	ش	ریخت
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- اختیار حذف همزه در هجای چهارم رکن سوم

ء	ر	زو	یی	نی	ست	سَل	مان	را	ب	غی	رَز*	رو	ی	دوست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

۲- اختیار حذف همزه در هجای سوم

ء	د	لِ*	دل	گف	ت	مَت	گر	وَص	ل	یا	رَت	ء	ر	زوست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

۴- تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند هجاهای سوم، هفتم و هشتم

ک	چَش	م*	شی	ر	گی	ر*	ت*	ن	دا	رَد	هی	چ	ء	هو	یی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

گروه آموزشی ماز

۴۵- با توجه به ابیات زیر، کدام مورد نادرست است؟

- «فراخ دستی از اندازه مگذران چندان
نه نیز پیرو امساک را زبونی کن
(۱) قالب شعر، مخصوص بیان مضامین اخلاقی و پند و اندرز است.
(۲) شعر اشاره دارد به اعتدال و میانه‌روی و رعایت حد و وسط
(۳) وزن شعر ناهمسان است و قافیه براساس قاعده «۱» است.
(۴) شعر به دو صورت دسته‌بندی می‌شود و اختیار وزنی ابدال دارد.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - اختیارات شاعری - ترکیبی - ۱۲۰۸)

فراخ دستی ز اندازه مگذران چندان

که آفتاب معاش بدل شود به سها

ف	را	خ	دَس	تی	زن	دا	مفعولن	ز	مَگ	ذ	ران	چَن	* فعلن
U	-	U	-	-	-	-	-	U	-	U	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ک	آ	ف	تا	ب	م	عَا	شَت	ب	دَل	ش	وَد	پ	سُ
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱- قالب شعر قطعه است و مخصوص موضوعات اخلاقی و پند و اندرز. موضوع شعر میانه‌روی در بذل و بخشش است و پرهیز از امساک

۲ شعر اشاره دارد به رعایت حد وسط و حدیث «خیرالامور اوسطها».

۳ وزن شعر «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعّلن» ناهمسان است و واژه‌های قافیه «سُها»، «رَها» حرف قافیه مصوّت بلند «ا» براساس قاعدهٔ «۱» است.

گروه آموزشی ماز

۴۶- مفهوم کدام گزینه با بیت «مَهتری گر به کام شیر در است / شو خطر کن ز کام شیر بجوی» تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) یقین می‌دان که گر سختی کشیدی
- ۲) خواهی که مهتری و بزرگی به سربری
- ۳) هیبت و عز و بها با رنج تن باشد قرین
- ۴) صبر کن حافظ به سختی روز و شب

(متوسط - کارگاه تحلیل فصل دوم - مفهومی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

در مصراع نخست بیت گزینهٔ «۳» همانند صورت سؤال، توصیه به «جستن بزرگی و عزت در سختی‌ها» است و می‌گوید: رسیدن به عزت و بزرگی با سختی‌ها همراه است و شرافت و قدرت با دین برقرار می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مطمئن باش اگر سختی بکشی نهایتاً به آسانی خواهی رسید.
- ۲) اگر می‌خواهی بزرگ و برتر باشی، از حال زیردستان بی‌خبر نباش.
- ۴) ای حافظ! در سختی‌ها صبور باش؛ زیرا عاقبت کامروا خواهی شد.

گروه آموزشی ماز

۴۷- مفهوم کدام گزینه با بیت «اسیرش نخواهد رهایی ز بند / شکارش نجوید خلاص از کمند» متناسب است؟

- ۱) زندگانی نتوان گفت و حیاتی که مراست
- ۲) زنده می‌کرد مرا دم‌به‌دم امید وصال
- ۳) چو عشق آمد از عقل دیگر مگوی
- ۴) سر از کمند تو سعدی به هیچ روی نتابد

(متوسط - پایه‌های آوایی - مفهومی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

مفهوم گزینهٔ «۴» مانند صورت سؤال این است که «عاشق خواهان رهایی از بند عشق نیست» و می‌گوید «سعدی هیچ‌گاه خواهان رهایی از عشق نیست و عاشق جان دادن برای معشوق است».

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) زندگی من حیات واقعی نیست و تنها کسانی که به وصل معشوق رسیده‌اند زندهٔ واقعی هستند.
- ۲) به امید وصال زنده‌ام و اگر آن نبود، تا کنون مرده بودم.
- ۳) عشق عقل را از بین می‌برد و عاشق مانند گوی اسیر چوگان است.

گروه آموزشی ماز

۴۸- کدام گزینه با عبارت «دانا چو طبلهٔ عطار است؛ خاموش و هنرنمای» تناسب مفهومی ندارد؟

- ۱) ترجمان دل صاحب‌نظران خاموشی است
- ۲) سکوت معنویان چیست عجز و خاموشی
- ۳) پیش راه شکوه خونین نگیرد خاموشی
- ۴) هنری نیست که در پردهٔ خاموشی نیست

(متوسط - تشبیه - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

در این بیت برخلاف صورت سؤال و سایر گزینه‌ها که سخن از «توصیه به رازداری» است، توصیه به سکوت و خاموشی نشده است. شاعر می‌گوید: «با خاموشی و سکوت نمی‌توان روی این درد بزرگ سرپوش نهاد و آن را پنهان کرد».

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) سکوت دانایان و هنرمندان، نشانهٔ دانایی و ادراک آن‌هاست.
- ۲) انسان‌های اهل معنی سکوت اختیار می‌کنند در حالی که آدم‌های پرمدها بسیار سخن می‌گویند.
- ۴) همهٔ هنرها در سکوت وجود دارد و سکوت، آغاز عمل است.

گروه آموزشی ماز

- ۴۹- در ابیات کدام گزینه نوعی تقابل معنایی دیده می‌شود؟
- الف: در من این هست که صبرم ز نکورویان نیست
ب: نیم‌جانی چه بود تا ندهد دوست به دوست
ج: به صد جان آرزو آن رغبت که جانان
د: گه مرا پس می‌زنی گه باز پیشم می‌کشی
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «د» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ب» - «د»

(متوسط - کارگاه تحلیل فصل سوم - مفهومی - ۱۳۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

در ابیات گزینه «۲» می‌توان نوعی تقابل دید:

«ج»: آن لحظه‌ای که معشوق مرا از خود می‌راند، اما باز مرا با عشق تمام می‌خواهد بسیار ارزشمند است.
«د»: گاهی مرا از خود می‌رانی و گاهی نیز مرا نزد خودت از این رفتار دوگانه‌ات خشنود نیستی. با دل من مثل یک چهارپا رفتار مکن!

بررسی موارد نادرست:

«الف»: من از زیبارویان نمی‌توانم صبوری کنم. از دیدن گل و لاله می‌توانم خودداری کنم، اما از زیبارویان دوری کردن دشوار است.
«ب»: جان در راه معشوق فدا کردن کار مهمی نیست. حتی اگر صد جان نیز داشته باشم در راه معشوق فدا می‌کنم تا او از من آزاده‌خاطر نباشد.

گروه آموزشی ماز

- ۵۰- همه گزینه‌ها با بیت «هر چه داری اگر به عشق دهی / کافر گر جوی زبان بینی» تناسب مفهومی دارند، به جز:
- (۱) نیست ممکن چون سپند آسوده گردیدن مرا
(۲) صائب فدای جلوئه آن شهسوار شد
(۳) گرم خون ریزد آن سلطان فدای بندگان او
(۴) خجلت روی زمین از تنگدستی می‌کشد
- تا نسازم خرده جان را فدای سوختن
عقل و شکیب و صبر و قراری که داشتم
که عاشق کز بلا ترسد نباشد مرد مردانه
نقد جان را گر کند صائب فدای پای تو

(متوسط - کارگاه تحلیل فصل سوم - مفهومی - ۱۳۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

مفهوم صورت سؤال و سایر گزینه‌ها این است که «عشق لایق جانفشانی است»، اما مفهوم گزینه «۲» «از دست دادن صبر و تحمل در عاشقی» است و می‌گوید: صائب! در راه عشق، عقل و قرار و شکیبایی‌ام را از دست دادم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱- من مانند اسپند روی آتش، تا جانم را فدای معشوق نکنم، به آرامش نمی‌رسم.
۳- اگر معشوق خون مرا بریزد فدای سر بندگان! زیرا عاشقی که از بلا ترسد، مرد عشق نیست!
۴- اگر عاشق (شاعر) حتی جانم را هم فدای پای معشوق کند، از بی‌چیزی خود خجالت‌زده است!

گروه آموزشی ماز

۵۱- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به کدام گروه از اندیشمندان اجتماعی اشاره دارد؟

- مطالعه جوامع ساده و ابتدایی
 - انتقاد به خودمداری فرهنگ غرب
 - جوامع ابتدایی را متعلق به گذشته بشر دانستن
 - مواجهه با فرهنگ‌های غیرغربی
- (۱) مردم‌شناسان - مردم‌شناسان - جامعه‌شناسان - مردم‌شناسان
(۲) مردم‌شناسان - جامعه‌شناسان - مردم‌شناسان - جامعه‌شناسان
(۳) جامعه‌شناسان - مردم‌شناسان - جامعه‌شناسان - مردم‌شناسان
(۴) جامعه‌شناسان - جامعه‌شناسان - مردم‌شناسان - جامعه‌شناسان

(متوسط - جهان‌های اجتماعی - خط به خط - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

در جهان غرب، نوعی تقسیم‌کار میان جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان شکل گرفته بود. وظیفه جامعه‌شناسی، مطالعه جوامع صنعتی و شهری پیشرفته (جوامع غربی) بود و مردم‌شناسی به مطالعه جوامع ساده و ابتدایی می‌پرداخت. جامعه‌شناسان غربی، جوامع ابتدایی را متعلق به گذشته بشر می‌پنداشتند که در دوران کودکی یعنی مراحل اولیه رشد خود باقی‌مانده‌اند (جوامع غیرغربی). وقتی مردم‌شناسان بنا به وظیفه حرفه‌ای خود، با فرهنگ‌های غیرغربی مواجه شدند، به پیچیدگی و عمق آنها و اشتباه جامعه‌شناسان غربی پی بردند. از این رو، یکی از مهم‌ترین انتقادهای خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند.

اگر ما فقط جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم، شاید گمان کنیم که جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد ولی هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می‌گشاییم که هم‌اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم، به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.

گروه آموزشی ماز

۵۲- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- جهان اجتماعی جدید چه پیامدی دارد؟
- تأثیر رویکرد دنیاگرای بر جهان اجتماعی چیست؟
- ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند چیست؟
- (۱) برداشته شدن الزام‌ها و شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید - فراهم شدن فرصت شکوفایی فطرت انسان - در نظر گرفتن فرصت‌ها و محدودیت‌ها
- (۲) شکل‌گیری الزام‌های جدید مؤثر بر فعالیت اجتماعی اعضا - استفاده نکردن از توانمندی آدمی برای آبادی این جهان - پیدایش آگاهی و اراده‌ای نوین
- (۳) تداوم پیامدهای الزامی - نادیده گرفتن استعدادها و معنوی انسان - در نظر گرفتن فرصت‌ها و محدودیت‌ها
- (۴) شکل‌گیری الزام‌های جدید مؤثر بر فعالیت اجتماعی اعضا - بی‌توجهی به نیازهای مادی و دنیوی انسان - فعال بودن ما به عنوان کنشگر

(متوسط - اراده فرصت و محدودیت جهان اجتماعی - مفهومی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- با تغییر جهان اجتماعی موجود و در پی آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.
- برخی جهان‌های اجتماعی نسبت به نیازهای مادی و دنیوی انسان بی‌توجه‌اند و با رویکرد دنیاگرای خود، از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.
- ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند.
- در آخرین قسمت گزینه «۴» اشاره به اراده و آگاهی نوین نشده است؛ بنابراین نادرست است.

هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

گروه آموزشی ماز

۵۳- هر یک از مؤلفه‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام ابعاد خانواده است؟

- قداست خانواده

- امنیت

- امید به زندگی

- نگرش به ازدواج

- (۱) تشکیل خانواده - موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها - اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن - فرزندآوری
- (۲) دین و ارزش‌های اخلاقی - نظام حقوقی خانواده - اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن - تشکیل خانواده
- (۳) تشکیل خانواده - موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها - سلامت - فرزندآوری
- (۴) دین و ارزش‌های اخلاقی - نظام حقوقی خانواده - سلامت - تشکیل خانواده

پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - هویت ایرانی و خانواده - خط به خط - ۱۰۱۴)

بررسی موارد:

- قداست خانواده ← دین و ارزش‌های اخلاقی

- امنیت ← نظام حقوقی خانواده

- امید به زندگی ← سلامت

- نگرش به ازدواج ← تشکیل خانواده

گروه آموزشی ماز

۵۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرند؟

- عدالت

- توجه به نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشت خود

- آزادی

- پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر

(۱) «ج» - «د» - «الف» - «ب»

(۲) «ج» - «ب» - «الف» - «د»

(۳) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

(۴) «الف» - «د» - «ج» - «ب»

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - فرهنگ جهانی - مفهومی - ۱۱۰۲)

بررسی موارد:

- عدالت ← جلوگیری از پایمال شدن حقوق انسان‌ها «ج»

- تعهد و مسئولیت ← توجه به نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشت خود «د»

- آزادی ← رهایی انسان از قیدوبندهایی که مانع رسیدن به کمال انسانی‌اش می‌شود. «الف»

- عقلانیت ← پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر «ب»

ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی	توضیحات
عدالت	جلوگیری از قطبی شدن جهان و پایمال شدن حقوق انسان‌ها
معنویت	پاسخ به پرسش‌های بنیادین آدمی درباره مرگ و زندگی
حقیقت	معیار و میزان سنجش عقاید و ارزش‌ها
عقلانیت	پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر
آزادی	رهايي انسان از قیدوبندهای مانع رسیدن وی به کمال انسانی‌اش
تعهد و مسئولیت	توجه به نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشت خود

گروه آموزشی ماز

۵۵- به ترتیب، هریک از عبارات زیر با موارد کدام گزینه ارتباط مفهومی دارند؟

الف - نیازمندی به حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای

ب - محدود نشدن سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص

ج - برداشتن موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی

د - استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی

۱) اقتصاد در دوران قدیم - انباشت ثروت - مخدوش ساختن استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست‌های ملی - شناسایی و مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی

۲) اقتصاد سرمایه محور - شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای - حفظ منافع قانون‌های ثروت و قدرت - شناسایی و مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی

۳) اقتصاد در دوران قدیم - شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای - مخدوش ساختن استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست‌های ملی - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و فرهنگی

۴) اقتصاد سرمایه محور - انباشت ثروت - حفظ منافع قانون‌های ثروت و قدرت - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و فرهنگی

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - تحولات نظام جهانی - مفهومی - ۱۱۰۸)

بررسی موارد:

«الف»: اقتصاد سرمایه محور، در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود ولی به تدریج، انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

«ب» و «د»: با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود. آن‌ها با استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی، تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می‌کنند.

«ج»: قانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود، از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند و استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست‌های ملی را مخدوش می‌سازند.

نکته

برخی معتقدند جهانی شدن فرایندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد و در حال ایجاد نظامی نوین است که تجارت و تولید بین‌المللی آن را به پیش می‌راند.

گروه آموزشی ماز

۵۶- پاسخ پرسش‌های زیر در ارتباط با منورالفکران به ترتیب کدام است؟

- بیشتر در کدام لژها سازمان یافتند؟

- بیداری را در گذر از کدام فرهنگ می‌دانستند؟

- در ایران چه چیزی را به منورالفکری ترجمه کردند؟

- اولین لژی که در ایران تأسیس کردند، کدام است؟

۲) فراماسونری - غرب - روشنگری مدرن - آدمیت

۱) آدمیت - غرب - اومانیسم - بیداری ایرانیان

۴) فراماسونری - اسلامی - روشنگری مدرن - بیداری ایرانیان

۳) بیداری ایرانیان - اسلامی - اومانیسم - آدمیت

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - سرآغاز بیداری اسلامی - خط به خط - ۱۱۱۳)

بررسی موارد:

- منورالفکران بیشتر در لژهای فراماسونری سازمان می‌یافتند.

- برخلاف بیدارگران اسلامی، بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی و پیوستن به فرهنگ غرب می‌دانستند.

- در ایران، اومانیسم را به آدمیت و روشنگری مدرن را به منورالفکری ترجمه کردند.

- لژ آدمیت و لژ بیداری ایرانیان از اولین لژهایی بود که منورالفکران در ایران تأسیس کردند.

نکته

به موازات نخستین بیدارگران اسلامی، منورالفکران گروه دیگری بودند که در جوامع اسلامی پیدا شدند. این گروه شیفته فرهنگ غرب بودند.

گروه آموزشی ماز

۵۷- به ترتیب هریک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام نوع از دانش است؟

- پیدا کردن راه حل صحیح برای حل مشکلات
- سهیم و شریک شدن با دیگران در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها
- دانش تخصصی زبان فارسی
- جهان اجتماعی این دانش را در اختیار ما قرار می‌دهد.
- در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

- (۱) دانش علمی - دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی
- (۲) دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی
- (۳) دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی
- (۴) دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی

(آسان - ذخیره دانشی - خط به خط - ۱۲۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- افرادی که درباره مسائل و مشکلات، شناخت علمی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه‌حلی صحیح پیدا کنند.
- ما انسان‌ها، در بدو ورود به جهان اجتماعی، با دیگران در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها سهیم و شریک می‌شویم که به آن دانش عمومی می‌گویند.
- زبان یک پدیده اجتماعی است. ما درباره این پدیده اجتماعی هم دانش عمومی و هم دانش علمی داریم. دانش متخصصان زبان فارسی، دانش علمی است و فراتر از دانش عمومی است.

- جهان اجتماعی یا جامعه و فرهنگ، دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

- ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم، بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

دانش عمومی	سهیم و شریک شدن ما انسان‌ها در مجموعه‌ای از آگاهی و دانش‌ها با دیگران است.
	گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ما است.
	درباره آن کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.
	در تعامل با دیگران آن را به کار می‌بریم.
	در زندگی اجتماعی، مانند هوا برای انسان است.
دانش علمی	با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید.
	کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.
	آسیب‌ها و اشکالاتی که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند را شناسایی می‌کند.
	توانایی دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی را دارد.
	با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۵۸- به ترتیب «امکان پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی از سوی انسان»، «توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان‌ها» و «فراهم شدن فرصت

موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان» چگونه توسط علوم اجتماعی صورت می‌گیرد؟

- (۱) با دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - استفاده صحیح از طبیعت - آگاهی از فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری برای انسان
- (۲) با شناخت پدیده‌های اجتماعی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - دآوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها
- (۳) با دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - استفاده صحیح از علوم طبیعی - نقد و اصلاح ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی
- (۴) با شناخت پدیده‌های اجتماعی - توجه به فواید علوم اجتماعی برای انسان - دادن قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی به انسان

(دشوار - فواید علوم اجتماعی - مفهومی - ۱۲۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.

- دانشمندان با کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی، می‌توانند تأثیر اجتماعات را بر زندگی انسان‌ها توضیح دهند.

علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آنها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

نکته

ما با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آنها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم. علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف را از یکدیگر فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۵۹- به ترتیب «مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی از دیدگاه نظریه‌پردازان کنش اجتماعی»، «نتیجه تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی»، «علت وجود نظریات متفاوت درباره پدیده‌های اجتماعی» و «زمان رواج بی‌سابقه مسئله خودکشی در جوامع صنعتی» به ترتیب کدام است؟

- (۱) آگاهی و معناداری - حذف اراده و خلاقیت - عمق پدیده‌های اجتماعی - پس از جنگ جهانی دوم
- (۲) ارادی و هدفمند - گرفتن شور زندگی از انسان - دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی - پس از انقلاب صنعتی
- (۳) ارادی و هدفمند - تأثیر بیشتر آگاهی و معنا - سطحی بودن پدیده‌های اجتماعی - پس از جنگ جهانی دوم
- (۴) آگاهی و معناداری - حذف ارزش و اخلاق - پیچیدگی پدیده‌های اجتماعی - پس از انقلاب صنعتی

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - جامعه‌شناسی تفسیری - ترکیبی - ۱۳۰۵)

بررسی موارد:

- نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.

- تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد.

- وجود نظریات متفاوت، نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آنهاست.

- پس از انقلاب صنعتی، مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

نکته

برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۶۰- در عبارت زیر به ترتیب به کدام یک از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های اجتماعی اشاره شده است؟

«سارا قدی بلند دارد و سیاه‌پوست است. او با وضعیت اقتصادی نامناسب توانست در آزمون پذیرش مهماندار هواپیما قبول و در یک شرکت هواپیمایی استخدام شود.»

- (۱) اسمی - رتبه‌ای طبیعی - اسمی طبیعی - رتبه‌ای - رتبه‌ای طبیعی
- (۲) اسمی طبیعی - اسمی طبیعی - اسمی - رتبه‌ای طبیعی - رتبه‌ای
- (۳) اسمی - رتبه‌ای طبیعی - اسمی - رتبه‌ای اجتماعی - رتبه‌ای اجتماعی
- (۴) طبیعی - رتبه‌ای طبیعی - اجتماعی - رتبه‌ای طبیعی - رتبه‌ای اجتماعی

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - نابرابری و رویکردها - مفهومی - ۱۳۰۷)

بررسی موارد:

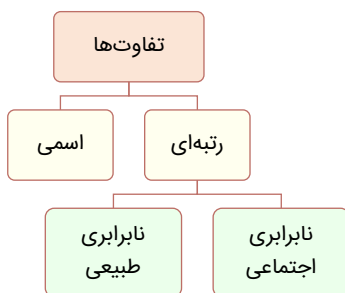
- سارا (زن) ← اسمی

- قدی بلند ← رتبه‌ای طبیعی

- سیاه‌پوست ← اسمی

- وضعیت اقتصادی نامناسب ← رتبه‌ای اجتماعی

- قبولی و استخدام در شرکت هواپیمایی ← رتبه‌ای اجتماعی

گروه آموزشی ماز

۶۱- هر یک از عبارات زیر به ترتیب ویژگی کدام جامعه را از نظر فارابی نشان می‌دهد؟

- علم در این مدینه به علم تجربی محدود نمی‌شود.

- نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند.

- جامعه‌ای است که از علوم عقلی بی‌بهره هستند.

- مردم با آن که علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آن بهره نمی‌گیرند.

- (۱) مدینه فاسقه - مدینه جاهله - مدینه فاسقه - مدینه ضالّه
- (۲) مدینه فاضله - مدینه ضالّه - مدینه فاسقه - مدینه جاهله
- (۳) مدینه فاسقه - مدینه جاهله - مدینه ضالّه - مدینه فاضله
- (۴) مدینه فاضله - مدینه ضالّه - مدینه جاهله - مدینه فاسقه

(متوسط - علم مدنی و علم عمران - خط به خط - ۱۳۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- در مدینه فاضله، علم به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را هم در برمی‌گیرد.
- در مدینه ضالّه، نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند.
- فارابی جوامعی را که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند، مدینه جاهله می‌نامد.
- در مدینه فاسقه، مردم با آن که علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آن بهره نمی‌گیرند.

انواع جامعه از نظر فارابی

مدینه جاهله: جوامعی که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند.

مدینه فاضله: جامعه‌ای که بر محور علم سازمان یافته و جامعه آرمانی اوست.

مدینه فاسقه: در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله شکل گرفته است.

مدینه ضالّه: در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل گرفته است.

گروه آموزشی ماز

۶۲- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با عبارات کدام گزینه ارتباط دارد؟

- محل تبلور آرمان اجتماعی
- نتیجه تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه
- عوامل شکل‌گیری هویت جهان اجتماعی
- علت بیرونی تعارض فرهنگی

- ۱) هنجارهای جهان اجتماعی - تغییر آرمان‌های اجتماعی یک جامعه - تعامل ابعاد سه گانه نفس، بدن و نقش اجتماعی - نوآوری و فعالیت اعضای جهان اجتماعی
- ۲) ارزش‌های جهان اجتماعی - ایجاد زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها به واقعیت - عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر
- ۳) عقاید جهان اجتماعی - تغییر آرمان‌های فرهنگی و اجتماعی یک جامعه - عقاید و آرمان‌های دینی در جهان اجتماعی - تأثیرپذیری از فعالیت اعضای جهان اجتماعی
- ۴) ارزش‌های جهان اجتماعی - ایجاد زمینه تغییر و تحقق آرمان‌ها و عقاید - هنجارها و نمادهای خرد و کلان در جهان اجتماعی - تأثیرگذاری بر جهان‌های اجتماعی دیگر

(متوسط - علل درونی تحولات هویتی - ترکیبی - ۱۴۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- محل تبلور آرمان اجتماعی، ارزش‌های جهان اجتماعی است.
- نتیجه تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه این است که به وسیله تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم می‌سازند.
- عوامل شکل‌گیری هویت اجتماعی، عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان است.
- علت بیرونی تعارض فرهنگی، تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

تعارض فرهنگی

ناشی از علل درونی: به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی باز می‌گردد.

ناشی از علل بیرونی: پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

گروه آموزشی ماز

۶۳- به ترتیب علت، مفهوم و پیامد عبارت‌های زیر کدام است؟

- انتخاب نام فیزیک اجتماعی برای جامعه‌شناسی توسط کنت
- سامان دادن ارتباط انسان‌ها با یکدیگر
- شناخت قواعد زندگی در اجتماعات

- ۱) در نظر گرفته شدن جامعه همانند طبیعت - نظم اجتماعی - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی
- ۲) نزدیک شدن جامعه‌شناسی به علم فیزیک - هم‌تغییری - فراهم آوردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح
- ۳) نزدیک شدن جامعه‌شناسی به علم فیزیک - قواعد اجتماعی - برخورداری از فرصت‌ها و در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی آن
- ۴) در نظر گرفته شدن جامعه همانند طبیعت - نظم اجتماعی - افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها

(متوسط - فواید علوم اجتماعی - ترکیبی - ۱۳۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- جامعه‌شناسی در آغاز سعی کرد به علوم اجتماعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود (علت) به همین دلیل آگوست کنت نام فیزیک اجتماعی را برای این رشته برگزید.

– قواعد اجتماعی ارتباط ما با یکدیگر را امکان پذیر می سازد و سامان می دهد و کنش های ما را برای یکدیگر قابل پیش بینی می کنند و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می آورد.

– ما با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات (علت) هم از فرصت های آن ها برخوردار می شویم و هم از آسیب های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می مانیم. (پیامد)

گروه آموزشی ماز

۶۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب رو به کدام بحران یا چالش جهان غرب است؟

- درباره مبانی علوم تجربی غربی تردید شد.
- در صورت فعال شدن بسیاری از چالش های درونی کشورهای غربی، دیگر بار فعال خواهند شد.
- جوامع غربی چالش های درونی خود را از طریق بهره کشی از جوامع غیر غربی حل می کنند.

- (۱) بحران علمی – بحران اقتصادی – چالش شمال و جنوب
- (۲) بحران معرفتی – تقابل شمال و جنوب – چالش مرکز و پیرامون
- (۳) بحران معنویت – چالش شرق و غرب – بحران علمی
- (۴) چالش مرکز و پیرامون – چالش فقر و غنا – تردید درباره مبانی علوم تجربی

(آسان – بحران های معرفتی و معنوی – ترکیبی – ۱۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

– تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی در حقیقت تردید درباره بنیان های هویتی فرهنگ غرب یعنی لایه های عمیق یا همان فلسفه روشنگری بود با این پرسش بحران معرفتی علمی ظاهر شد.

– تقابل شمال و جنوب، تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش های درونی کشورهای غربی دیگر بار فعال خواهند شد.

– بر اساس نظریه مرکز و پیرامون، جوامع غربی چالش های درونی خود را از طریق بهره کشی از کشورهای غیر غربی حل می کنند، به این ترتیب که با ثروت به دست آمده از کشورهای پیرامونی، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود را تأمین می کنند.

نکته

❖ نیمه اول قرن بیستم: با روشن شدن محدودیت های علم تجربی، علم از دایره های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.

❖ نیمه دوم قرن بیستم: با روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت. آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ های دیگر نیز می تواند وجود داشته باشد.

گروه آموزشی ماز

۶۵- عبارات زیر به ترتیب با موارد کدام گزینه ارتباط دارند؟

- فرهنگ یونان و روم باستان
- ممانعت از آشکار شدن ظرفیت های فرهنگ اسلامی در دوره خلافت
- ناتوانی در دفاع از هویت خود

- (۱) دین مسیحیت – استبداد ایلی و قومی – فرهنگ های غیرتوحیدی
- (۲) اعتقاد به خدایان متکثر – سکولاریسم پنهان – فرهنگ اومانیسم
- (۳) قرون وسطی – پیامد غلبه جهان بینی سکولاریستی – رویکردهای تقدیرگرایانه
- (۴) اساطیری – غلبه قدرت هایی مانند سلجوقیان و خوارزمشاهیان – محروم بودن از عقلانیت

(آسان – رنسانس و فرهنگ غرب – ترکیبی – ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

– در فرهنگ اساطیری یونان و روم باستان با غفلت از نگاه توحیدی به عالم، خداوندگاران متکثر پرستیده می شدند.

– در عصر خلافت در فرهنگ اسلامی، غلبه قدرت هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله ای رفتار می کردند، مانع می شد تا ظرفیت های فرهنگ اسلامی و ارزش های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود.

– فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا (در سطح اول) باید به پرسش های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

دو سطح عقلانیت فرهنگی جهانی

۱ سطح اول عقلانیت: ابتدا باید به پرسش های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد.

۲ سطح دوم عقلانیت: فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ پرسش های ثابت و متغیر بشر را داشته باشد و بر اساس عقاید و ارزش های بنیادین خود، به این پرسش ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد.

۶۶- کدام گزینه در ارتباط با اهداف علم روان شناسی نادرست است؟

- ۱) آقای صادقی با بیان ویژگی‌های واژه «سازگاری» پژوهش خود را آغاز می‌کند: توصیف
- ۲) آقای جمالی دریافته است که تغذیه مادر در بارداری، بر هوش کودک تأثیرگذار است: تبیین
- ۳) دکتر پیروزی با تجویز دارو به فرد دارای فشار خون از سکنه جلوگیری کرده است: کنترل
- ۴) خانم واعظی می‌گوید: «استرس بر عملکرد مغز فرد «الف» تأثیر گذاشته و باعث افت تحصیلی او شده است.»: پیش‌بینی

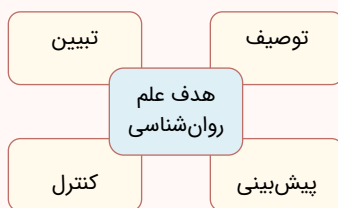
پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - تعریف روان‌شناسی و شناخت - مفهومی - ۱۱۰۱)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) بیان ویژگی‌ها مربوط به هدف توصیف است.
- ۲) واژه «تأثیرگذار» مربوط به تبیین است.
- ۳) در این گزینه با تجویز دارو، فشار خون کنترل شده است.
- ۴) عبارت این گزینه مربوط به گذشته و هدف تبیین است؛ درحالی که پیش‌بینی ناظر به آینده است.

اهداف علم روان‌شناسی

توصیف: بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چپستی مفهوم و موضوعی است که محقق قصد مطالعه آن را دارد.
تبیین: بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده است. هر دانشمند زمانی که یک پدیده را تبیین می‌کند، در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده در جهان است.
پیش‌بینی: توانایی حدس زدن و احتمال دادن رخ دادن یا ندادن یک پدیده است.
کنترل: تحت سلطه در آوردن و اداره یک پدیده است.

گروه آموزشی ماز

۶۷- موقعیت زیر حاوی چه پیامی در خصوص رشد انسان است؟

- «مادری می‌گوید: بچه من از همان اول که به دنیا آمد، زیاد گریه می‌کرد و بدخلق و بدقلق بود. راهنمایی‌های پزشک و روان‌شناس و راهکارهای آن‌ها کمک کرد تا رفتار مناسب‌تری با او داشته باشم و الان بچه هم، سازگاری بهتری دارد.»
- ۱) عوامل رشدی انسان صرفاً زیستی نیستند و محیط می‌تواند آن‌ها را تعدیل کند.
 - ۲) عوامل زیستی در بدو تولد اثر دیرپا و گسترده‌ای بر رشد انسان دارند.
 - ۳) عوامل مؤثر بر رشد انسان تماماً توسط محیط تعیین می‌شوند.
 - ۴) عوامل رشدی تعدد زیادی دارند و از چیزهای زیادی اثر می‌پذیرند.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - رشد و عوامل مؤثر بر آن - مفهومی - ۱۱۰۲)

این متن در ابتدا به عامل زیستی (بدخلقی کودک) اشاره می‌کند که از بدو تولد او حضور داشته است اما رفتار مادر در نقش یک عامل محیطی موجب تعدیل این عامل زیستی شده است که چنین نکته‌ای فقط در گزینه «۱» وجود دارد.

عوامل مؤثر بر رشد

عوامل وراثتی	عوامل محیطی
- یکی از عوامل زیستی مؤثر بر رشد، وراثت است. - عوامل وراثتی، ایجادکننده صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است. - وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد یا پختگی دارد. - یکی از جذاب‌ترین موضوعات برای دانشمندان برای فهم بهتر نقش عوامل وراثتی (ژنتیکی) در ظاهر و رفتار، مطالعه بر روی دوقلوها است.	- در بیرون فرد وجود دارد و بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و مراحل رشد تأثیر دارد. - یادگیری، یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد و بسیاری از توانمندی‌های جسمانی و شناختی، به موازات افزایش سن در کودکان از طرق مختلف به یادگیری نیاز دارد. - محیط، در ترتیب آشکار شدن مراحل رشد، هیچ نقش مستقیمی ایفا نمی‌کند و فقط زمانی به بهترین صورت بر کودک اثر می‌گذارد که با رشد، هماهنگ باشند. مثلاً: در یک خانواده پرجمعیت و خانواده تک‌فرزند، کودکان در سن یکسانی شروع به صحبت می‌کنند اما در خانواده پرجمعیت، کودک لغات بیشتری می‌آموزد.

گروه آموزشی ماز

۶۸- پاسخ هریک از پرسش های زیر در کدام گزینه ذکر شده است؟

الف - کدام مورد برای نخستین بار در دوره نوجوانی شکل می گیرد؟

ب - علت تحریک پذیری بالای نوجوانان چیست؟

ج - دستیابی به هویت مربوط به کدام یک از حوزه های رشد است؟

- (۱) تفکر فرضی - تغییرات هورمونی - درک اخلاقی
(۲) تفکر لحظه به لحظه - تغییرات فیزیولوژیکی - اجتماعی
(۳) پردازش - روحیه آرمان گرایی و عیب جویی - شناختی
(۴) فراحافظه - پیامدهای ناسازگارانه رشد شناختی - اجتماعی

(متوسط - رشد اجتماعی، اخلاقی و هویت نوجوان - خط به خط - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

الف: جز مورد گزینه «۳»، سایر موارد برای نخستین بار در نوجوانی شکل می گیرند.

ب: به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی، تحریک پذیری نوجوانان افزایش می یابد.

ج: یکی از تغییرات رشد اجتماعی دوره نوجوانی دستیابی به هویت است.

گروه آموزشی ماز

۶۹- هر یک از عبارت های زیر به ترتیب با کدام یک از موارد مطرح شده همخوانی بیشتری دارد؟

- عادت کردن به یک محرک خاص به نحوی که به تدریج کمتر و کمتر به آن محرک می پردازیم.

- یک فرش دستباف زیبای ایرانی که حاوی نقوش چشم نواز است، در مقایسه با زیرانداز ساده، دارای تغییرات درونی بیشتری است.

- فردی با مطالعه چند صفحه از کتاب ابراز خستگی می کند در حالی که فرد دیگر می گوید: «تازه راه افتاده ام».

- دانش آموزان در کلاس روان شناسی در پایه دوازدهم، تمرکز کمتری نسبت به پایه یازدهم دارند.

- (۱) عامل ایجاد تمرکز - خوگیری - درگیری و انگیزتگی ذهنی - یکنواختی و ثبات نسبی
(۲) خوگیری - تغییرات درونی محرک ها - درگیری و انگیزتگی ذهنی - آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه
(۳) عامل ایجاد تمرکز - یکنواختی و ثبات نسبی - تغییرات درونی محرک ها - یکنواختی و ثبات نسبی
(۴) خوگیری - درگیری و انگیزتگی ذهنی - تغییرات درونی محرک ها - آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه

(متوسط - توجه و تمرکز - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- عادت کردن به یک محرک خاص به طوری که به تدریج کمتر و کمتر به آن می پردازیم. ← خوگیری

- یک فرش دستباف نسبت به یک زیرانداز ساده، تغییرات و اشکال بیشتری دارد. ← تغییرات درونی محرک ها

- فردی با مطالعه به سرعت خسته شده و فرد دیگر تازه پرانرژی می شود و راه می افتد. ← درگیری و انگیزتگی ذهنی

- از آنجایی که در پایه یازدهم، روان شناسی را مطالعه کرده ایم در پایه دوازدهم، آشنایی نسبی با محرک داریم؛ بنابراین از تمرکز ما کاسته می شود.

عوامل و موانع ایجاد تمرکز

گروه آموزشی ماز

۷۰- منبع توجه ذکر شده در کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) یک مکانیک در نگاه به اشیای مختلف درون یک انبار بزرگ، به آچار و قطعات تعمیری توجه خیلی بیشتری می کند (اطلاعات موجود در حافظه).

(۲) فردی که گربه خود را گم کرده بود و دنبال آن می گشت، با دیدن هر گربه در اطراف فکر می کرد که گربه خودش را پیدا کرده است (انتظارات).

(۳) نوجوان بیش از آنکه به ظاهر کتاب کمک درسی توجه کند، به محتوای آن توجه می کند و اهمیت می دهد (حواس).

(۴) وقتی چهار کتاب روان شناسی، جامعه شناسی، زیست شناسی و اقتصاد را به دانش آموز علوم تجربی نشان دادند، کتاب زیست شناسی نگاه او را جلب کرد (اطلاعات موجود در حافظه).

(متوسط - توجه و تمرکز - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

در گزینه «۳» نوجوان به دلیل سبک پردازش مفهومی به محتوا توجه کرده است. حواس را می توان در جایگاه پردازش ادراکی قرار دارد که ظاهر و امور ظاهری را مدنظر قرار می دهد اما توجه به محتوای کتاب، نشان می دهد که شخص از حواس گذر کرده است.

منابع توجه

- منابع توجه تحت تأثیر سه عامل هستند:
- ❖ حواس ما که به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک می‌شوند.
 - ❖ اطلاعات موجود در حافظه، در واقع حافظه ما یکی از منابع مهم توجه است و هرکس متناسب با فعالیت و علایق خود با برخی محرک‌ها بیشتر در ارتباط است و طبیعی است که از میان همه محرک‌های محیطی به محرک‌های آشنا و موجود در حافظه توجه کند.
 - ❖ سبک پردازش و انتظارات افراد که باعث می‌شود تا محرک‌های خاصی انتخاب شود؛ یعنی فرد با توجه به انتظارات خود فقط به محرک‌های خاصی توجه می‌کند و به دنبال همان محرک‌ها می‌گردد.

گروه آموزشی ماز

۷۱- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- تکلیف اساسی فرد در مراحل شناخت، به بعد از حافظه، یعنی پرورش تفکر، مربوط می‌شود.
- برای اینکه حافظه در شما شکل بگیرد به تفکر قوی نیاز دارید.
- تفکر ابزاری برای دستیابی به مهارت‌های مهم‌تر، مانند حافظه است.
- حافظه در نقش فراهم‌سازی داده‌های خام برای تفکر است.

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست	(۲) درست - درست - نادرست - نادرست
(۳) نادرست - درست - درست - نادرست	(۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

(دشوار - مطالعه و حافظه - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- برای اینکه تفکر در شما شکل بگیرد به حافظه قوی نیاز دارید.
- حافظه ابزاری برای دستیابی به مهارت‌های مهم‌تر، مانند تفکر است.

گروه آموزشی ماز

۷۲- در عبارتهای زیر به ترتیب نوع رمزگردانی چه بوده است؟

- الف - به خاطر سپاری عکس‌های کتاب درسی در یک فرد ۱۸ ساله
- ب - حفظ کردن یک آواز توسط کودک ۶ ساله
- ج - حفظ کردن صحبت‌های معلم
- د - کدگذاری رمز تلفن همراه به تاریخ تولد

(۱) جزئی - کلی - معنایی - دیداری	(۲) دیداری - شنیداری - جزئی - دیداری
(۳) جزئی - شنیداری - شنیداری - معنایی	(۴) کلی - جزئی - شنیداری - معنایی

(آسان - حافظه و مراحل آن - مفهومی - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- «الف»: به خاطر سپاری عکس‌های کتاب درسی در یک فرد ۱۸ ساله: رمزگردانی کلی و دیداری
- «ب»: حفظ کردن یک آواز توسط کودک ۶ ساله: رمزگردانی جزئی و شنیداری
- «ج»: حفظ کردن صحبت‌های معلم: رمزگردانی شنیداری
- «د»: کدگذاری رمز تلفن همراه به تاریخ تولد: رمزگردانی معنایی

انواع رمزگردانی

- رمزگردانی به صورت‌های مختلفی انجام می‌شود:
- رمزگردانی در کودکان: (۱) به صورت جزء به جزء انجام می‌شود و شامل جزئیات موضوع است (۲) امکان خطای بیشتری دارد.
 - رمزگردانی در بزرگسالان: (۱) به صورت کلی و خلاصه است. (۲) امکان خطای کمتری دارد.

گروه آموزشی ماز

۷۳- کدام گزینه در مورد موقعیت زیر درست است؟

- «مراجع پس از آخرین جلسه، ناگهان دیگر به جلسات نیامد. درمانگر در تعجب بود و نمی‌دانست چرا چنین اتفاقی افتاده بود. با تحلیل روند جلسات، حدس‌هایی به ذهنش آمد اما همچنان قضیه را در ابهام می‌دید.»
- (۱) درمانگر هدف این موقعیت را به روشنی برای خود توصیف کرده است.
 - (۲) نقطه آغاز پیدا کردن راه‌حل برای مسئله، در ذهن درمانگر مجسم شده است.
 - (۳) فرصت‌ها و ابزارهای درمانگر، محدود بوده و او را نسبتاً ناتوان کرده است.
 - (۴) طرح حدس‌ها نشان می‌دهد که موقعیت در کنترل کامل درمانگر است.

(خیلی دشوار - تعریف، اهمیت، انواع ویژگی‌های حل مسئله - مفهومی - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ در این موقعیت، هدف به صراحت تعریف نشده است؛ زیرا درمانگر همچنان در ابهام قرار دارد.
- ۲ موقعیت فعلی هم برای او معین نیست چون نتوانسته راه‌حلی پیدا کند و گامی به جلو بنهد.
- ۳ در مسئله توانمندی‌ها محدود است و این درمانگر هم در محدودیت قرار دارد.
- ۴ حل مسئله با آگاهی روی می‌دهد که موجب کنترل ما می‌شود اما در این مسئله، درمانگر کنترل چندانی ندارد.

ویژگی‌های مسئله

- ویژگی‌های مسئله عبارت‌اند از:
- ۱ هدفمند است: وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود. یکی از دلایل اینکه برخی از افراد راه‌حل مسئله را نمی‌دانند، این است که «هدف» را به صراحت تعریف نکرده‌اند.
 - ۲ مسئله یک «فرایند و جریان» تحت کنترل است: فرد باید کاملاً درگیر موضوع باشد و به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل داشته باشد. در جریان حل مسئله هر چه فرد جدی‌تر باشد، احتمال انتخاب راه‌حل‌های بهتر، بیشتر می‌شود.
 - ۳ در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است: بسیاری از افراد توانایی‌های خود را نمی‌شناسند و عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها، باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.
 - ۴ در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد: در رسیدن به هدف، شناخت موقعیت فعلی به شما کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به خوبی شناسایی کرده و راه‌حل‌های بهتری ارائه دهید.

گروه آموزشی ماز

۷۴- کدام گزینه شامل دو مسئله خوب تعریف شده است؟

- ۱ نصب یک برنامه در تلفن همراه - علت بالا بودن رضایت از زندگی در کشور نروژ
- ۲ پیدا کردن نحوه کد نویسی یک سایت - حل مسئله برج هانوی
- ۳ تحلیل مفهوم انصاف در برابر عدالت - علت ایجاد ترافیک
- ۴ بزرگترین عدد پنج رقمی زوج - علت بالا رفتن آمار افسردگی

(متوسط - تعریف، اهمیت، انواع و ویژگی‌های حل مسئله - مفهومی - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده
- ۲ خوب تعریف شده - خوب تعریف شده
- ۳ خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده
- ۴ خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده

انواع مسئله

- مسائل را با توجه به معیارهای زیر می‌توان به دو نوع خوب تعریف شده و خوب تعریف نشده تقسیم کرد:
۱. شناسایی موقعیت اولیه
 ۲. فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس
 ۳. تعریف دقیق هدف
 ۴. امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف
- به عبارت بهتر در مسائل خوب تعریف شده اصول و قوانین دقیقی برای حل مسئله وجود دارد، درحالی‌که در مسائل خوب تعریف نشده ابهامات و پیچیدگی‌هایی وجود دارد که به راحتی قابل تعریف نیستند.

گروه آموزشی ماز

۷۵- هر عبارت زیر به کدام نوع تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- تصمیم‌گیری کلان برای اختصاص بودجه محدود به آموزش یا بهداشت
 - انتخاب شغل مد نظر برای آینده از میان چهار شغل با شرایط خوب و مناسب
 - انتخاب دو مؤسسه زبان برای یادگیری زبان انگلیسی
 - انتخاب کاپیتان تیم فوتبال مدرسه از میان ۱۰ بازیکن برتر مدرسه
- ۱) مهم ساده - مهم پیچیده - معمولی ساده - معمولی پیچیده
 - ۲) مهم پیچیده - مهم پیچیده - مهم ساده - معمولی پیچیده
 - ۳) مهم پیچیده - مهم ساده - مهم پیچیده - معمولی ساده
 - ۴) مهم ساده - مهم ساده - مهم پیچیده - معمولی ساده

(دشوار - تعریف تصمیم‌گیری و انواع آن - مفهومی - ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- تصمیم‌گیری کلان کاری است مهم و دشوار و اما تخصیص بودجه بین دو گزینه مردد شده؛ پس از این جهت تصمیم ساده است.
- انتخاب شغل کاری است مهم و اثرگذار در زندگی شخص و به دلیل تعداد زیاد گزینه‌ها تصمیمی پیچیده است.
- انتخاب موسسه زبان کار سخت و سرنوشت‌سازی نیست و از طرف دیگر تعداد گزینه‌ها نیز محدود است؛ پس تصمیم معمولی ساده است.
- انتخاب کاپیتان را می‌توان معمولی در نظر گرفت اما از نظر انتخاب از میان ۱۰ نفر، کار ساده‌ای نیست.

انواع تصمیم‌گیری

- تصمیم‌گیری را براساس معیار و ملاک‌هایی می‌توان به انواعی تقسیم کرد؛ این ملاک‌ها عبارت‌اند از:
- (۱) تعداد اولویت‌ها: هرچه تعداد اولویت‌ها و گزینه‌ها بیشتر باشد، تصمیم پیچیده‌تر است و هرچه تعداد آن‌ها کمتر باشد، تصمیم ساده‌تر است.
 - (۲) اهمیت تصمیم: بر این اساس تصمیم‌ها به مهم و معمولی تقسیم می‌شوند.
 - (۳) تعداد افراد تصمیم‌گیرنده: تصمیمات به فردی و گروهی تقسیم می‌شوند.

گروه آموزشی ماز

۷۶- در موقعیت ذکرشده زیر، هر عبارت مشخص‌شده به کدام مرحله تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

«شیدا در شرف انتخاب گرایش مقطع ارشد خود است. وی به بررسی برنامه و جدول درسی هر گرایش روان‌شناسی می‌پردازد. بازار کار هر گرایش را بررسی

می‌کند. وی گرایش روان‌شناسی تربیتی را برمی‌گزیند. پس از مدتی از کسب دانش در این حوزه حس رضایت دارد.»

- (۱) بیان ویژگی‌های هر انتخاب - پایبندی به اجرای اولویت
- (۲) ارزیابی پیامدهای هر انتخاب - اجرای بهترین اولویت
- (۳) ارزیابی پیامدهای هر انتخاب - پایبندی به اجرای اولویت
- (۴) بیان ویژگی‌های هر انتخاب - اجرای بهترین اولویت

(متوسط - مراحل، موانع و پیامدها در تصمیم‌گیری - کاربردی - ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- بررسی برنامه و جدول درسی مربوط به هر رشته، اشاره دارد به مرحله سوم تصمیم‌گیری یعنی بیان ویژگی‌های هر انتخاب.
- انتخاب یک گرایش خاص، اشاره دارد به مرحله پنجم تصمیم‌گیری یعنی اجرای بهترین اولویت.
- پایبندی به اولویت درست نیست؛ زیرا شامل تلاش و کوشش در آن گرایش و مطالعه دقیق و هدفمند است.

مراحل تصمیم‌گیری

مراحل	اقدام مورد نیاز	مثال توضیحی
۱	شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر	انتخاب رشته تحصیلی
۲	شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم	انتخاب رشته تحصیلی دوره دوم متوسطه از بین چهار انتخاب
۳	بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت	بررسی دروس هر رشته و ...
۴	ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	امنیت شغلی و علایق تحصیلی
۵	اجرای بهترین اولویت	انتخاب رشته علوم انسانی
۶	تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر	مطالعه دقیق، هدفمند و کارآمد دروس این رشته
۷	بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر	پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی

گروه آموزشی ماز

۷۷- نوع اسناد در جملات زیر کدام است؟

- حریف امروز من در مسابقات به قدری قدرتمند بود که من ۳۰ ثانیه هم نتوانستم در برابر ضربه‌هایش مقاومت کنم.
- سال گذشته در کنکور رتبه خوبی نیاوردم و می‌دانم که دلیلش مطالعه نادرست و ناکافی‌ام بود.
- حس می‌کنم مطالعه این کتاب‌ها از ظرفیت من خارج است و توان کافی برای یادگیری‌شان را ندارم.
- (۱) بیرونی - تحت کنترل - ناپایدار
- (۲) درونی - ناپایدار - تحت کنترل
- (۳) درونی - فاقد کنترل - ناپایدار
- (۴) بیرونی - ناپایدار - فاقد کنترل

(خیلی دشوار - اسناد - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- اسناد بیرونی (به حریف قوی) صورت گرفته که تحت کنترل شخص هم نیست.
- اسناد درونی (به مطالعه نکردن خود) صورت گرفته که تحت کنترل شخص است و نیز ناپایدار است؛ چون مطالعه قابل تغییر است.
- اسناد درونی (به ظرفیت یادگیری خود) صورت گرفته اما اسنادی پایدار و خارج از کنترل شخص است.

اسناد

- در اسناد فرد شکست یا موفقیت خود را به عوامل بیرونی مانند قد، دشواری تکلیف و... نسبت می‌دهد و این امر برای او یأس و دلسردی را به همراه خواهد داشت.
- برای موفقیت در هر کاری فرد باید به عواملی توجه کند که:**
- ۱) در کنترل خودش باشد.
 - ۲) به عوامل ناپایدار مربوط شود که بتواند تغییری در آن ایجاد کند؛ یعنی بتواند با تلاش موانع رسیدن به هدف را برطرف کند.
 - ۳) پیروزی یا شکست را به عوامل درونی مانند تلاش نسبت دهد، نه به عوامل بیرونی مانند دشواری تکلیف.

گروه آموزشی ماز

۷۸- از میان عوامل نگرشی تأثیر کدام یک مطلقاً مثبت بوده و کدام گزینه در ارتباط با نگرش در فراخوانی زندگی نادرست است؟

- ۱) باورها - در زمان تحصیلات دانشگاهی امکان بیشترین تغییر را پیدا می‌کند.
- ۲) هدف - در برخورد با محیط همسالان و مدرسه تغییر زیادی دارد.
- ۳) اسناد - نگرش‌های دوران کودکی هماهنگ با نگرش‌های خانواده است.
- ۴) اراده - در دوره کودکی امکان تغییر بیشتری دارد.

(متوسط - نگرش و مهم‌ترین عوامل آن - ترکیبی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

از میان عوامل نگرشی تأثیر هدف و اراده مطلقاً مثبت است.

نگرش‌های دوران کودکی هماهنگ با نگرش خانواده است. این نگرش‌ها در مدرسه نیز از هماهنگی برخوردار است و در دوران تحصیل دانشگاهی امکان تغییر بیشتری پیدا می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۷۹- در کدام یک از گزینه‌های زیر به تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت اشاره دارد؟

- ۱) نادر هر زمان احساس اضطراب دارد، از ذکر «یا قادر» استفاده کرده و آرامش خود را بازمی‌یابد.
- ۲) ناصر در مراسمات مذهبی شرکت کرده و احساس درونی بهتری دارد.
- ۳) عادل با توجه به تعالیم دینی مصرف دخانیات را حذف کرده و سلامتی خود را باز یافته است.
- ۴) شیدا توانسته از طریق تعالیم دینی سیستم ایمنی بدن خود را تقویت نماید.

(دشوار - مقابله با فشار روانی منفی - مفهومی - ۱۱۰۸)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت
- ۲) تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت
- ۳) تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت
- ۴) تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت

تأثیر مذهب بر سلامت

مذهب از دو راه مستقیم و غیرمستقیم بر سلامت تأثیر دارد:

راه مستقیم

• مذهب و رفتارهای معنوی از طریق ایجاد آرامش ذهنی، کاهش فشار روانی، رابطه با خداوند و ایجاد روحیه مثبت حاصل از شرکت در مراسم دینی، عبادت و افزایش احساس حمایت اجتماعی باعث بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن می‌شود.

راه غیرمستقیم

• افراد مذهبی در مقایسه با دیگر افراد، سبک زندگی سالم‌تری دارند و از رفتارهای پرخطر جنسی، مصرف سیگار، الکل و تغذیه نامناسب اجتناب می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

- ۸۰- هریک از افراد زیر از کدام یک از روش های مقابله با فشار روانی استفاده کرده اند؟
- کاظم اعتقاد دارد که با انرژی مثبت فرستادن، ثروت را به زندگی خود جذب خواهد کرد؛ در نتیجه از کار خود استعفا می دهد.
 - مهناز هر روز صبح ۵ دقیقه تمرین تمرکز کرده و در انتها به خود می گوید: «امروز روز خوبی است و تمام کارها با موفقیت انجام می شود.»
 - صابر قبل از شروع امتحان رانندگی در مورد نحوه رانندگی خود شوخی می کند تا فضا را تغییر دهد.
 - ۱) در انتظار معجزه بودن - مقابله کوتاه مدت - مقابله سازگارانه
 - ۲) مقابله ناسازگارانه - مقابله سازگارانه - مقابله ناسازگارانه
 - ۳) منفعل بودن - مقابله بلندمدت - استفاده از حس شوخ طبعی
 - ۴) انجام رفتارهای بدون فکر و تأمل - استفاده از مهارت حل مسئله - مقابله کوتاه مدت

(متوسط - مقابله با فشار روانی منفی - مفهومی - ۱۱۰۸)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- کاظم منتظر یک اتفاق خارق العاده است: در انتظار معجزه بودن - مقابله ناسازگارانه
- مهناز در حال تلقین کردن جملات مثبت به خود است: مقابله کوتاه مدت - مقابله سازگارانه
- صابر در حال طنزپردازی است: استفاده از حس شوخ طبعی - مقابله سازگارانه

مقابله با فشار روانی

مقابله با فشار روانی به دو صورت است: الف) مقابله سازگارانه ب) مقابله ناسازگارانه

الف) مقابله های سازگارانه عبارتند از: استفاده از مهارت حل مسئله، مشورت و راهنمایی گرفتن، استفاده از حس شوخ طبعی و فعالیت بدنی و ورزش کردن.

همچنین مقابله های سازگارانه به دو نوع کوتاه مدت و بلندمدت نیز تقسیم می شوند:

روش های سازگارانه کوتاه مدت: تنفس عمیق، گفتن عبارت ایست، شمردن اعداد، تلقین برخی جملات، خواندن یک بیت شعر یا یک جمله، ترک موقعیت، خوردن یک لیوان آب خنک، به خاطر آوردن یک رویداد خوشایند یا یک بیت شعر خوشایند.

روش های سازگارانه بلندمدت: ورزش های هوازی، تمرین آرام سازی خود، استفاده از روش های حل مسئله، نوشتن خاطرات، تغذیه مناسب، حمایت های اجتماعی، تفریح و سرگرمی، برنامه ریزی زمان بندی شده.

ب) مقابله های ناسازگارانه نیز عبارتند از: منفعل بودن، در انتظار معجزه بودن، انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل، استفاده از داروهای شیمیایی، دخانیات و سایر موارد مشابه.

گروه آموزشی ماز

عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنْ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۹)

۸۱- ﴿لَا عَلَمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا﴾:

- ۱) ما هیچ دانشی نداریم جز آنچه از تو آموخته‌ایم!
- ۲) جز آنچه تو به ما یاد داده‌ای ما را هیچ علمی نیست!
- ۳) هیچ دانشی از آن ما نیست مگر اینکه تو ما را بیاموزی!
- ۴) ما علمی نداریم مگر آنچه که تو به ما آموزش دادی!

(متوسط - خط به خط - تمارین درس اول - ۱۲۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) آموخته‌ایم («علَّمْتَنَا» از «عَلِمْتُ + نا» ساخته شده است و «نا» مفعول است، نه فاعل.)
- ۳) تو ما را بیاموزی (اولاً لفظ «ما» ترجمه نشده است، ثانیاً «عَلِمْتُ» فعل ماضی است، نه مضارع.)
- ۴) علمی نداریم (در ترجمه «لا»ی نفی جنس باید از «هیچ» استفاده کنیم.)

نکات ترجمه‌ای لای نفی جنس رو همین‌جا یاد بگیر

«لا» وقتی همراه اسم «نکره مفرد» بیاید، «لا»ی نفی جنس است و در هنگام ترجمه آن از لفظ «هیچ» استفاده می‌کنیم.
مثال: «لا مصيبةً أعظم من الجهل»: هیچ بلایی بزرگ‌تر از نادانی نیست.

تذکره!

در اصطلاحاتی مانند «لاشک» (بی‌تردید) - «لا بأس» (اشکالی ندارد) - «لا بد» (ناگزیر)، با اینکه «لا»ی نفی جنس دیده می‌شود، نیابردن «هیچ» در ترجمه خطا محسوب نمی‌شود.

نکته

وقتی بعد از «لا + اسم» حرف «ل» به کار برود، غالباً معنای «مالکیت» دارد و می‌توانیم آن را به صورت «دارد، از آن ...» ترجمه کنیم.

یادآوری: تفاوت معنایی سه فعل زیر را حتماً یاد بگیرید:

«عَلِمَ» (یَعْلَمُ): دانست «عَلَّمَ» (يُعَلِّمُ): یاد داد «تَعَلَّمَ» (يَتَعَلَّمُ): یاد گرفت

گروه آموزشی ماز

۸۲- «بعدما شاهدت بنفسي تساقط الأسماك من السماء في الهندوراس آمنْتُ بأنَّ الله قد يرزق عباده من حيث لا ينتظرونه!»: پس از آن که ...

- ۱) خودم افتادن پی‌درپی ماهی‌ها را از آسمان هندوراس دیدم ایمان آوردم که خداوند بندگان را از جایی روزی می‌دهد که هرگز انتظارش را ندارند!
- ۲) در هندوراس خودم شاهد بودم که ماهی‌ها از آسمان پی‌درپی افتادند ایمان آوردم که الله بندگان خود را گاهی از جایی روزی می‌دهد که انتظارش را نمی‌کشند!
- ۳) خودم در هندوراس پی‌درپی افتادن ماهی‌ها را از آسمان مشاهده کردم ایمان آوردم که گاهی خداوند به بندگان از جایی روزی می‌رساند که انتظارش را ندارند!
- ۴) خودم دیدم که در هندوراس ماهی‌ها از آسمان پی‌درپی می‌افتند ایمان آوردم که خدا قطعاً روزی بندگان خود را از جایی می‌دهد که انتظارش را نمی‌کشیدند!

(متوسط - ترکیبی - متن درس سوم - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) آسمان هندوراس (حرف «فی» در «فی الهندوراس» ترجمه نشده است.)
روزی می‌دهد («قد» در اینجا معنای «گاهی» می‌دهد.)
هرگز (اضافی است.)
- ۲) افتادند («تساقط» مصدر است، نه فعل ماضی.)
- ۴) می‌افتند (مانند گزینه ۲)
قطعاً (در عبارت عربی معادلی ندارد.)
نمی‌کشیدند («ينتظرون» فعل مضارع است و دلیلی ندارد که آن را به صورت ماضی استمراری ترجمه کنیم.)

قَلِقَ «قد» رو یاد بگیر!

حرف «قد» وقتی همراه فعل مضارع بیاید، معنای «گاهی، شاید» می‌دهد، ولی اگر همراه فعل ماضی آمده باشد، معنای ماضی نقلی می‌دهد. در این حالت می‌توان «قد» را به معنای «یقیناً» گرفت.

مثال:

«قد رزق»: روزی داده است. «قد يرزق»: گاهی روزی می‌دهد.

گروه آموزشی ماز

۸۳- «إذا أحسنَ النَّاسَ واجباتهم بالنَّسبة إلى المرافق العامة و تعاونوا على الحفاظ عليها سينتفع بها الآخرون!»:

- ۱) اگر مردم وظایف خود را درباره تاسیسات عمومی به درستی انجام دهند و در مراقبت از آن‌ها همکاری کنند آیندگان از آنها بهره‌مند خواهند شد!
- ۲) وقتی بهترین مردم تکالیف خود را نسبت به تاسیسات عمومی انجام داده و در نگهداری از آن‌ها همکاری کنند دیگران نیز از آنها بهره‌مند خواهند شد!
- ۳) اگر مردم وظیفه خود را درباره تاسیسات عمومی درست انجام دهند و با کمک هم از آن‌ها مراقبت کنند آیندگان از آنها بهره می‌برند!
- ۴) هرگاه مردم تکالیف خود را نسبت به تاسیسات عمومی بهتر انجام بدهند و در نگهداری از آن‌ها همکاری نمایند، دیگران از آنها بهره خواهند برد!

(آسان - ترکیبی - متن درس دوم - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) بهترین مردم («أحسن») در اینجا فعل است، نه اسم تفضیل.
- دیگران («آخرین» به معنای «آیندگان» است).
- نیز (اضافی است).
- ۳) وظیفه («واجبات» جمع است).
- با کمک هم («تعاونوا» فعل است؛ نه اسم).
- بهره می‌برند («سینتفع» فعل مستقبل است).
- ۴) بهتر (مانند گزینه ۲) - دیگران (مانند گزینه ۲)

نکته: «أحسن»

فعل «أحسن» وقتی همراه مفعول به کار برود معنای «درست انجام داد» می‌دهد و اگر بدون مفعول بیاید یعنی «نیکی کرد».

مثال:

«إني أحسنُ عملي لأنجح»: من کارم را درست انجام دادم تا موفق شوم.

مفعول

«إني أحسنُ إلى الآخرين ليرحموني ربّي»: من به دیگران خوبی کردم تا پروردگارم به من رحم کند.

دام تستی: آخر و آخر

به تفاوت معنایی دو کلمه «آخر» و «آخر» توجه داشته باشید.

«آخر»: پایان «آخرین، آخرون»: آیندگان

«آخر»: دیگر «آخرین، آخرون»: دیگران

گروه آموزشی ماز

۸۴- «بعدما فرغت قاعة المطار من المسافرين قام العمال بإطفاء بعض المكيفات لتقليل استهلاك الكهرباء!»:

- ۱) بعد از آن که سالن قطار از مسافران خالی شد کارگران اقدام به خاموش کردن برخی کولرها نمودند تا مصرف برق را کاهش دهند!
- ۲) پس از این که سالن فرودگاه از مسافران خالی گردید کارگران برای کاهش مصرف برق به خاموش کردن بعضی از کولرها پرداختند!
- ۳) پس از خالی شدن سالن فرودگاه از مسافران کارگران بعضی از کولرها را خاموش کردند تا مصرف برق کاهش بیابد!
- ۴) به محض اینکه سالن قطار خالی از مسافران شد کارگران برخاستند تا برای کاهش مصرف برق بعضی کولرها را خاموش کنند!

(آسان - ترجمه - متن درس هفتم - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

کلمات مهم:

«بعدما»: پس از آن که	«فرغت»: خالی شد
«قاعة المطار»: سالن فرودگاه	«قام ... بـ»: اقدام کرد
«العمال»: کارگران	«إطفاء»: خاموش کردن
«المكيفات»: کولرها	«تقليل»: کاهش، کم کردن
«استهلاك الكهرباء»: مصرف برق	

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) سالن قطار («المطار» یعنی «فرودگاه»)
- مسافر («المسافرين» جمع است، نه مفرد).
- کاهش ... دهند («تقليل» مصدر است، نه فعل).
- ۳) خالی شدن («فرغت» فعل است، نه اسم).
- خاموش کردند («قام بـ» ترجمه نشده است).
- کاهش بیابد (اولاً «تقليل» به معنای «کاهش دادن» است، نه «کاهش یافتن»، ثانیاً «تقليل» اسم است، نه فعل).
- ۴) به محض آن که (معنای درستی برای «بعدما» نیست).
- سالن قطار (مانند گزینه ۱)
- برخواستند («قام» چون در این عبارت به همراه «بـ» آمده معنای «اقدام کرد» دارد).

استراتژی: فعل ≠ مصدر

هنگام ترجمه باید مراقب باشید که فعل‌ها به صورت اسم و مصدرها به صورت فعل ترجمه نشوند.

مثال: «اجتهدتُ كثيراً للنجاح في الامتحانات.»

ترجمه‌های غلط:

۱. بسیار تلاش کردم تا در امتحانات موفق شوم. («النجاح» مصدر است و دلیلی ندارد که به شکل فعل ترجمه کنیم.)

۲. تلاشم برای موفقیت در امتحانات بسیار بود. («اجتهدتُ» فعل است و ترجمه آن به صورت «تلاش» صحیح نیست.)

ترجمه صحیح: «برای موفقیت در امتحانات بسیار تلاش کردم.»

تبصره: اگر مصدری در نقش مفعول برای فعل قبل از خود قرار گرفته باشد، می‌توانیم آن را به صورت مضارع التزامی ترجمه کنیم.

مثال: «أريدُ إغلاقَ الحنفياتِ المفتوحة.» ← می‌خواهم شیرهای باز (آب) را ببندم.

مفعول

گروه آموزشی ماز

۸۵- «النَّاسُ كُلُّهُمْ مِنْ جِهَةِ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ أَكْفَاءٌ وَلَا فَرْقَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّمَا يَسَبِّبُ أَنْ يَفُوقَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا هُوَ التَّقْوَى!»:

(۱) مردمان همه هنگام آفرینش نزد خداوند همسان هستند و هیچ فرقی میان آن‌ها نیست و چیزی که باعث می‌شود که بر یکدیگر برتری یابند، خدا ترسی است!

(۲) مردم از نظر آفرینش پیش خداوند همگی یکسان هستند و هیچ فرقی ندارند و تنها تقواست که باعث می‌شود بعضی از آنان بر بعضی دیگر برتری داشته باشند!

(۳) مردم تمامی از جهت آفرینش نزد خداوند همسان هستند و هیچ فرقی بین آنان نیست و آنچه باعث می‌شود که بر یکدیگر برتری یابند فقط پرهیزکاری است!

(۴) همه مردم از نظر خلقت پیش خداوند همانند هستند و هیچ فرقی با هم ندارند و چیزی که باعث برتری آنان بر دیگران می‌شود یقیناً پرهیزکاری است!

(متوسط - ترکیبی - متن درس اول - ۱۴۰۱)

پاسخ گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ هنگام (ترجمه صحیحی برای «من جهة» نیست.)

خدا ترسی است (لفظ «إنما» در ترجمه لحاظ نشده است.)

۲ ندارند (ترجمه درستی برای «بینهم» نیست.)

برتری داشته باشند («أن يفوق» باید به صورت مضارع التزامی ترجمه شود، نه ماضی التزامی.)

۴ هیچ فرقی باهم ندارند (اولاً «باهم» اضافی است، ثانیاً مانند گزینه ۲، «بینهم» به درستی ترجمه نشده است.)

برتری («أن يفوق» فعل است، نه اسم.)

دیگران (ترجمه درستی برای «بعضهم بعضاً» نیست.)

یقیناً (ترجمه درستی برای لفظ «إنما» نیست.)

«إنما» که بود و چه کرد؟

«إنما» به معنی «فقط، تنها» است و وقتی در یک عبارت به کار برود، لفظ «فقط» یا «تنها» باید همراه بخش دوم عبارت به کار برود.

مثال: «إنما الفخر لعقلٍ ثابت.» ← «افتخار تنها برای خردی استوار است.»

گروه آموزشی ماز

۸۶- عَيْنُ الْخَطَا:

(۱) هناك لحظات صعبة في حياة كلِّ إنسان يجب عليه أن يمرَّ بها! لحظه‌های سختی در زندگی هر انسانی وجود دارد که باید از آن‌ها بگذرد!

(۲) إن الزَّرافة لا تتكلم مع الحيوانات الأخرى لأنها لا تمتلك الأصوات! زرافه با حیوانات دیگر صحبت نمی‌کند زیرا تارهای صوتی ندارد!

(۳) اعلم أنَّ التَّردُّد في الأمور يُسبِّب أن لا تقوم بعمل و تشعر بالضعف! بدان که تردید در کارها باعث می‌شود به کاری برنخیزی و احساس ضعف کنی!

(۴) يهتَمُّ صديقي برأي النَّاسِ عنه و هو لا يعلم أنَّ هذا العمل يُضَيِّع عمره! دوستم به نظر مردم دربارهٔ خودش اهمیت می‌دهد در حالی که نمی‌داند این کار عمرش را تلف می‌کند!

(متوسط - ترکیبی - تمرین درس دوم - ۱۴۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

لا تقوم ب: نپردازی، اقدام نکنی

نکته: به تشابه دو فعل زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	«ماضی»	«مضارع»	«نوع فعل»
۱	«قام: ایستاد، برخاست»	«يَقُومُ: می‌ایستد، برمی‌خیزد»	«ثلاثی مجزء»
۲	«قامَ پ: به ... پرداخت (اقدام کرد)»	«يَقُومُ پ: به ... می‌پردازد (اقدام می‌کند)»	«ثلاثی مجزء»

گروه آموزشی ماز

۸۷- عین الخطأ:

- ۱) هذه حبوب صغيرة تنمو منها أشجار كبيرة: اینها دانه‌های کوچکی هستند که از آنها درختان بزرگی می‌روید!
- ۲) هذه حجرة جهزتها لاستقبال زوار مرقد أمير المؤمنين (ع): این اتاق را برای استقبال زائران مرقد امیر مومنان (ع) آماده کرده‌ام!
- ۳) أولئك المواطنون مضافون فلا يردون ضيفاً من بيتهم: آن شهروندان مهمان‌نوازند و مهمانی را از خانه خود رد نمی‌کنند!
- ۴) تلك الأنجم المنتشرة صيرت السماء لوحة جميلة: آن ستارگان پخش شده آسمان را تابلویی زیبا گردانده‌اند!

(آسان - ترجمه - تمرین درس اول - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۲

در گزینه ۲ «حجرة» اسم بدون «ال» است؛ پس «هذه حجرة» باید به صورت یک جمله ترجمه شود، نه یک گروه اسمی: «این اتاقی است که آن را برای استقبال از زائران مرقد امیر مومنان (ع) آماده کرده‌ام.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «حبوب» جمع است و بدون «ال»؛ پس «هذه» را باید به صورت جمع ترجمه کنیم.
- ۳ «المواطنون» اسم «ال» دار است؛ پس «أولئك» باید به صورت مفرد ترجمه شود.
- ۴ «الأنجم» هم دارای «ال» است؛ پس «تلك الأنجم المنتشرة» را به صورت گروه اسمی ترجمه می‌کنیم.

تکنیک تستی: اسم اشاره

در ترجمه جملاتی که با اسم اشاره شروع می‌شوند باید توجه کنید که:

۱. اگر «اسم اشاره + اسم ال دار» داشته باشیم:
 - ✓ باید اسم اشاره را به صورت مفرد ترجمه کنیم.
 - ✓ اسم اشاره و اسم بعدی‌اش را به صورت یک گروه اسمی وابسته به هم ترجمه کنیم.
- مثال: «هؤلاء المعلمات المشفقات يدرسون جيداً.» ← این معلم‌های دلسوز به خوبی درس می‌دهند.
۲. اگر «اسم اشاره + اسم بدون ال» داشته باشیم:
 - ✓ اسم اشاره را از نظر تعداد، مطابق با اسم بعدی‌اش ترجمه می‌کنیم.
 - ✓ بعد از اسم بدون «ال» و وابسته‌های آن باید از یک فعل اسنادی مانند «است، هستند، بود و ...»
- مثال: «هذه نجوم كثيرة زانت سماء الليل.» ← این‌ها ستارگان بسیاری هستند که آسمان شب را آراسته‌اند.

گروه آموزشی ماز

۸۸- «بادهایی شدید در ساحل دریا وزید. آن بادهای خانه‌های بسیاری را خراب کرد!»:

- ۱) عصفت رياح شديدة في الشاطئ البحر. خربت تلك الرياح البيوت الكثيرة!
- ۲) عصفت ریح شديدة في شاطئ البحر. خربت الرياح البيوت الكثيرة!
- ۳) تعصف ریح شديدة في شاطئ البحر. خربت تلك الرياح بيوتاً كثيرة!
- ۴) عصفت رياح شديدة في شاطئ البحر. خربت الرياح بيوتاً كثيرة!

(متوسط - ترکیبی - تمرین درس چهارم - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی گزینه‌ها:

- «بادهای: ریح» جمع است، نه مفرد ← رد گزینه‌های ۲ و ۳
- «ساحل دریا: شاطئ البحر» ترکیب «اضافی» است و «شاطی» به عنوان «مُضاف» نباید «ال» بگیرد. ← رد گزینه ۱
- «وزید: عصفت» ماضی است، نه مضارع ← رد گزینه ۳
- «خانه‌های بسیاری: بیوتاً كثيرة» ترکیب وصفی «نکره» است، نه «معرفه» ← رد گزینه‌های ۱ و ۲

حواست هست؟

چون در ابتدا «بادهایی» (به شکل «نکره») اومده و بعد در ادامه جمله با اسم اشاره «آن» همراه شده، در تعریب (فارسی به عربی) برای اسم دوم، هم می‌تونیم «همون اسم اشاره» رو بیاریم و هم می‌تونیم اصلاً اسم اشاره نیاریم؛ یعنی اسم دوم رو فقط به شکل یک اسم «ال» دار بیاریم که کاملاً درسته!

گروه آموزشی ماز

۸۹- عین الخطأ في المفهوم:

- ۱) إن تزرعوا العدوان تحصدوا الخسران!: هرچه کنی به خود کنی
- ۲) قد تُفْتَش عین الحياة في الظلمات!: وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی
- ۳) العالم بلا عمل كالشجر بلا ثمر!: علم کز اعمال نشانس نیست
- ۴) تجري الرياح بما لا تشتهي السفن!: در دایره قسمت، ما نقطه تسلیمیم

(متوسط - خط به خط - متن درس ۲ - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

عبارت این گزینه با توجه به ترجمه‌اش (گاهی چشمه زندگی در تاریکی‌ها جست‌وجو می‌شود.) با بیت مقابل خود ارتباطی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «اگر دشمنی بکارید، زیان درو می‌کنید.»
- ۳ «عالم بدون عمل مانند درخت بدون میوه است.»
- ۴ «بادها به [سمتی] جریان دارند که کشتی‌ها نمی‌خواهند.»

گروه آموزشی ماز

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۹۰ - ۹۴) بما يناسب النَّصَّ:

يُحْكِي بَأَنَّ تاجر ملح (نمک) كان يحمل بضاعته كلَّ صباح إلى السُّوق على حماره و في أحد الأيام عندما يذهب التاجر مع الحمار إلى السُّوق انزلق (لیز خورد) الحمار قرب النَّهر و سقط في الماء لكنَّه استطاع أن يخرج من الماء لأنَّ الملح ذاب في الماء. بعد هذه الحادثة ما كان على التاجر إلا العودة إلى المنزل لتعويض كمية الملح المفقود ثم الذهاب إلى السُّوق. لكن كان للحمار رأى آخر. فقد أعجبه أنَّ النَّهر خَفَّفَ الوزن الذي يحمله. ففي هذه المَرَّة قام برمي نفسه بالنَّهر عن قصد. فهم التاجر خطَّة الحمار و عاد إلى المنزل لكنَّه في هذه المَرَّة أخذ الاسفنج و وضعه على الحمار و في الطَّرِيق كَرَّر الحمار عمله ولكن ما نقص وزن البضاعة بل ازداد. فضحك التاجر من الحمار و قال: إِنَّ حيلتك كُشِفَتْ و لا يَمَكِّنُكَ خداع أحد أكثر من مَرَّة.

ترجمه متن:

حکایت می‌شود که یک تاجر نمک هر صبح بار خود را بر پشت الاغش حمل می‌کرد. در یکی از روزها وقتی تاجر با الاغ به بازار رفت، الاغ نزدیک رودخانه لیز خورد و در آب افتاد اما توانست که از آب خارج شود، زیرا نمک در آب ذوب شد. بعد از این حادثه تاجر نمی‌توانست کاری کند، جز اینکه برای جبران مقدار نمک از دست رفته به خانه برگردد سپس به بازار برود، اما الاغ نظر دیگری داشت. خوشش آمده بود که رودخانه وزن باری را که حمل می‌کرد سبک کرد. پس این بار به عمد به انداختن خود در رودخانه اقدام کرد. تاجر نقشه الاغ را فهمید، و به خانه برگشت، اما این بار اسفنج را برداشت و آن را بر الاغ گذاشت و در راه الاغ کارش را تکرار کرد، اما وزن بار کم نشد، بلکه زیاد شد. پس تاجر به الاغ خندید و گفت: حقه‌ات برملا شد، و نمی‌توانی کسی را بیش از یک‌بار فریب بدهی.

گروه آموزشی ماز

۹۰- عَيِّنِ الخَطَأَ:

- ۱) في المَرَّة الثانية انتبه التاجر إلى خطَّة الحمار!
- ۲) إن لم يضع التاجر الاسفنج على الحمار لكَّر عملَه!
- ۳) قام الحمار برمي نفسه في النَّهر للمَرَّة الأولى متعمِّداً!
- ۴) عندما سقط الحمار في الماء قَلَّ وزن الملح لذلك خرج منه سهلاً!

(دشوار - مفهومی - متن درس پنجم - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۳

الاغ از عمد در بار اول خودش را در رودخانه انداخت. (بار اول لیز خورد، اما بار دوم و سوم از عمد این کار را کرد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ در بار دوم، تاجر متوجه نقشه الاغ شد!
- ۲ اگر تاجر اسفنج را بر الاغ نمی‌گذاشت، قطعاً کارش را تکرار می‌کرد!
- ۴ وقتی الاغ در آب افتاد وزن نمک کم شد، به همین خاطر به سادگی از آن خارج شد!

گروه آموزشی ماز

۹۱- عَيِّنِ الصَّحِيحَ:

- ۱) قام التاجر بوضع الاسفنج على الحمار لراحته!
- ۲) في المَرَّة الثانية بعد المرور بجانب النَّهر انزلق الحمار!
- ۳) عندما سقط الحمار في الماء أنقذه التاجر!
- ۴) الماء خَفَّفَ وزن الملح لذلك كان يحبَّ الحمار حملة!

(متوسط - مفهومی - متن درس پنجم - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۴

«آب وزن نمک را سبک کرد، به همین خاطر الاغ حمل آن را دوست می‌داشت.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ تاجر به گذاشتن اسفنج بر الاغ برای راحتی‌اش اقدام کرد.
- ۲ در بار دوم بعد از گذر از کنار رودخانه الاغ لیز خورد. (عمداً داخل آب شد)
- ۳ وقتی الاغ در آب افتاد، تاجر او را نجات داد. (خودش بیرون آمد)

گروه آموزشی ماز

۹۲- عَيِّنِ الْأَقْرَبَ لمفهوم النَّصِّ:

- ۱) تربية ناهل را چون گردکان بر گنبد است!
- ۲) ما لا يصلح بعضُه لا يترك كلُّه!
- ۳) عاقل از یک سوراخ دو بار گزیده نمی‌شود!
- ۴) من جزب المجزب حَلَّتْ به التَّدَامَة!

(متوسط - مفهومی - متن درس پنجم - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ چیزی که برخی از آن اصلاح نمی‌شود، همه‌اش رها نمی‌شود.

۴ هر کس آزموده را بیازماید، پشیمان می‌شود.

گروه آموزشی ماز

■ عَيْن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۳ و ۹۴)

۹۳ - «يحكى» - بضاعة - انزلق - الماء:

- (۱) يحكى: فعل مضارع - مفرد مذكر غائب - مجرد ثلاثي / فعل و مع نائب فاعله جملة فعلية
- (۲) انزلق: فعل ماض - مزيد ثلاثي - من باب انفعال و حروفه الزائدة ثلاثة / فعل و فاعله «الحمار»
- (۳) بضاعة: اسم - مفرد «جمعه: بضائع» - مؤنث - معرب / مفعول و منصوب
- (۴) الماء: اسم - مفرد «جمعه: المياه» - مذكر - معرب / مجرور «من الماء: جار و مجرور»

(متوسط - ترکیبی - ثلاثی مجرد و مزيد - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد نادرست:

باب انفعال دو حرف زائد دارد، نه سه تا.
سایر گزینه‌ها صحیح هستند.

گروه آموزشی ماز

۹۴ - «وزن» - التاجر - كُشِفَ - يمكن:

- (۱) وزن: اسم - مفرد «جمعه: أوزان» - مذكر - معرب / فاعل لفعل «نقص» و مرفوع
- (۲) التاجر: اسم فاعل - مفرد «جمعه: التجار» - مذكر - معرب / فاعل و مرفوع بالضمة
- (۳) كُشِفَ: فعل ماض - مفرد مؤنث غائب - ليس له حرف زائد «مصدره: اكتشف» - مجهول / فعل و الجملة فعلية
- (۴) يمكن: فعل مضارع - للغائب - من باب افعال «مصدره: إمكان» - يأخذ المفعول / فعل و فاعله «خداع»

(آسان - ترکیبی - یادآوری قواعد - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد نادرست:

«كُشِفَ» ثلاثی مجرد و مصدر آن «كشِفَ» است، نه «اكتشف».

گروه آموزشی ماز

■ عَيْن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۹۵ - ۱۰۰)

۹۵ - عَيْن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) بعد ظهور الإسلام قد ازدادت الكلمات العربية في لغتنا!
- (۲) شارك الزملاء في جميع المباريات إلا كرة المُنَصِّدَة!
- (۳) الشَّرِشَفُ قطعة فُماشٍ تُوضَعُ عَلَى السَّرِير!
- (۴) من فضلك أعطني بطاقة بِمَبْلَغِ خَمْسَةِ و عَشْرِينَ رِبَالاً!

(متوسط - اسلوب الاستثناء - ترکیبی - ۱۲۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد نادرست:

شارَكْ صورت صحیح این فعل است زیرا ماضی باب مفاعلة است.
كُرَّة نیز صورت صحیح این واژه است.
تلفظ برخی واژگان در عربی و فارسی متفاوت‌اند. در تست‌های ضبط حركات حتماً تلفظ عربی را مدنظر داشته باشید.

گروه آموزشی ماز

۹۶ - عَيْن الخطأ عن العدد:

- (۱) سافرتُ إلى مشهد المقدسة لزيارة مرقد الإمام الثامن!
- (۲) بقيت واحدة من زميلاتي في صالة الامتحان و لم تخرج!
- (۳) اشتريتُ سبعين و خمسة كتاباً لتجهيز مكتبة مدرستنا!
- (۴) بطالع جميع هؤلاء الطلاب دروسهم في الحصّة الأولى!

(آسان - مفهومی - قواعد اعداد - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

نکته

اعداد دو رقمی، یعنی اعداد «معطوف» (۲۱ تا ۹۹) طبق ساختار [یکان + و + دهگان] در جمله می‌آیند؛ پس در این اعداد، ابتدا رقم «یکان» و سپس رقم «دهگان» می‌آید.
با توجه به نکته فوق، «خمسة و سبعين» (۷۵) صحیح است.

مشاوره

در سال‌های اخیر، تقریباً هر سال یک تست از بحث اعداد در بخش قواعد کنکور مطرح شده است.

گروه آموزشی ماز

۹۷ - عَيْن نوع الجمع يختلف عن الباقي:

- (۱) جاء مدير المدرسة إلى صفنا و بين جميع قوانين هذه المباراة لنا!
- (۲) يجب علينا أن نكون مشتاقين إلى مساعدة المساكين في الحياة دائماً!
- (۳) ساعدتُ إخواني في حل هذه الأسئلة الصعبة و تعلم بعض الدروس!
- (۴) رأيتُ الطالبات في قاعة الامتحانات و هن يتكلمن مع مُدرستهن!

(دشوار - مفهومی - یادآوری قواعد - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

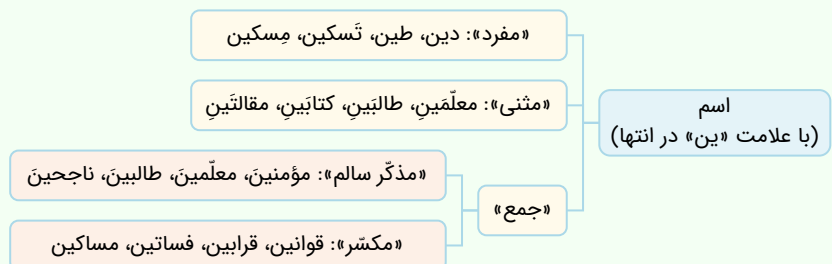
۱ «قوانین» جمع مکسر است.

دام تستی

دقت کنید «المباراة» مسابقه» مفرد است؛ پس آن را با «جمع مؤنث سالم» یا «جمع مکسر» اشتباه نگیرید. (جمع «المباراة» کلمه «المباریات» است.)

نکته

برخی از اسامی در انتهای خود علامت «ین» دارند که نباید آن‌ها را با اسم‌های «مثنی» یا «جمع مذکر سالم» اشتباه گرفت؛ در واقع چند مدل [اسم با علامت «ین» در انتها] داریم. به نمودار زیر دقت کنید:

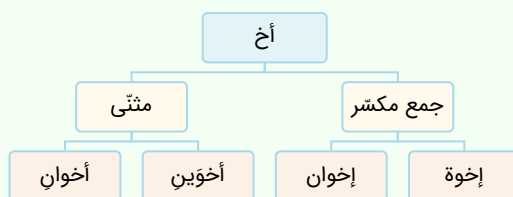

۲ «مشتاقین» جمع مذکر سالم و «المساکین» جمع مکسر است.

۳ «إخوان»، «الدّروس» و «الأسئلة» هر سه جمع مکسر هستند.

نکته

به کلمه «أخ» و حالت‌های مختلف آن دقت کنید:

دام تستی

دقت کنید «أخ» جمع مذکر سالم ندارد؛ پس مبدا «إخوان» را جمع مذکر سالم در نظر بگیرید! «الطالبات» و «الامتحانات» هر دو جمع مؤنث سالم هستند.

بنابراین در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» جمع «مکسر» وجود دارد، اما در گزینه «۴» فقط جمع «سالم» دیده می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۹۸- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنْ نَفْيِ الْعِبَارَةِ: «إِنِّي سَأُحَاوِلُ لِبُلُوغِ أَهْدَافِي!»

(۱) إِنِّي لِكَيْلَا أُحَاوِلُ لِبُلُوغِ أَهْدَافِي!

(۲) إِنِّي سَلَا أُحَاوِلُ لِبُلُوغِ أَهْدَافِي!

(۳) إِنِّي لَنْ أُحَاوِلُ لِبُلُوغِ أَهْدَافِي!

(۴) إِنِّي مَا أُحَاوِلُ لِبُلُوغِ أَهْدَافِي!

(آسان - معرفه و نکره - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

مستقبل مثبت (س / سوف + مضارع) را به شکل «لَنْ + مضارع» منفی می‌کنیم: سَأُحَاوِلُ: تلاش خواهیم کرد ← منفی: لَنْ أُحَاوِلُ: تلاش نخواهم کرد

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ لکیلا (لکي + لا) أُحَاوِلُ: تا تلاش نکنم (مضارع التزامی منفی)

۲ بعد از حروف «س»، «سوف» حرف «لا» نمی‌آید.

۴ فعل مضارع گاهی با «ما» منفی می‌شود ← ما أُحَاوِلُ: تلاش نمی‌کنم

خب توجه داشته باشید که حروف (لا، ما، لن، لم) در عربی منفی‌کننده هستند.

۱ لا ← ویژه فعل مضارع (گاهی هم ماضی)

۲ ما ← هم می‌تواند فعل ماضی و هم مضارع را منفی کند.

۳ لن ← بر سر فعل مضارع می‌آید و آن را به مستقبل منفی تبدیل می‌کند ← (لن یدهب: نخواهد رفت)

۴ لم ← بر سر مضارع می‌آید و آن را به ماضی منفی (ساده و نقلی) تبدیل می‌کند ← لم یکتب = ننوشت، ننوشته است. حواستان باشد «لَمْ» را با «لِمَ» برای چه» استفهامی اشتباه نگیرید.

۹۹- عَيْنَ المصدر لَا يُبَيِّنُ نوع الفعل:

- (۲) يصدق زميلي في كل موضوع صدقاً كاملاً
(۴) أرشدني أستاذي في مقالتي إرشاد الأب الحنون!

- (۱) نحن نكرم ضيوفنا إكراماً راضين!
(۳) يتلو القارئ القرآن تلاوة تؤثر علي!

(متوسط - ترکیبی - مفعول مطلق - ۱۲۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ «إكراماً» مصدر «تُكْرَمُ» و مفعول مطلق تأكیدی است؛ چون نه مضاف‌الیه گرفته و نه صفت. دقت کنید که «راضين» حال است!
- ۲ «صدقاً» مصدر «يُصدقُ» و مفعول مطلق نوعی است؛ چون صفت (كاملاً) گرفته است.
- ۳ «تلاوةً» مصدر «يُتْلَوُ» و «تُؤَثَّرُ» جمله وصفیه است؛ پس «تلاوة» مفعول مطلق نوعی محسوب می‌شود.
- ۴ «إرشاد» مصدر «أُرشد» و «الأب» مضاف‌الیه است؛ پس «إرشاد» مفعول مطلق نوعی حساب می‌شود.

مفعول مطلق

مصدري منصوب از جنس فعل جمله و هم‌سنخ با آن است (یعنی در حروف ریشه با آن فعل اشتراک دارد و از حیث مجزء یا مزید بودن با فعل تناسب دارد) که در جمله می‌آید و یکی از این دو کار را انجام می‌دهد:

۱. تأکید وقوع فعل: به این معنا که فعل بدون هیچ تردیدی انجام گرفته و هیچ شکی در وقوع فعل نیست. به این مفعول مطلق، **مفعول مطلق تأکیدی** گفته می‌شود.
ساختار مفعول مطلق تأکیدی: فعل + ... + مصدر فعل (تنهای تنها بدون هیچ صفت یا مضاف‌الیه)
مثال: «يَصْبِرُ الْمُؤْمِنُ أَمَامَ الْمَصَائِبِ صَبْرًا»: مومن در مقابل ناگواری‌ها بی‌گمان صبر می‌کند.
مثال: «تَعَرَّفَ الْعُلَمَاءُ عَلَى هَذِهِ الظَّاهِرَةِ تَعَرُّفًا»: دانشمندان این پدیده را حقیقتاً شناختند.
۲. نوع و چگونگی وقوع فعل را بیان می‌کند. در این حالت به آن **مفعول مطلق نوعی (بیانی)** گفته می‌شود.
ساختار مفعول مطلق نوعی: فعل + ... + مصدر + صفت یا مضاف‌الیه
مثال: «يَصْبِرُ الْمُؤْمِنُ أَمَامَ الْمَصَائِبِ صَبْرًا جَمِيلًا»: مومن در مقابل ناگواری‌ها به زیبایی صبر می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۱۰۰- عَيْنَ الخطأ في النداء:

- (۲) يا قوم، أعينوني في إصلاح شؤونكم رجاء!
(۴) يا أيها طُلاب، أطلبوا العلم و إن كان في مكان بعيد!

- (۱) أيتها الأخوات، حاولن لصنع مستقبل مُفيد!
(۳) يا مَنْ رَزَقْنَا الطَّيِّبَاتِ، لك الحمد و الشكر!

(متوسط - ترکیبی - منادی - ۱۲۰۵)

پاسخ: گزینه ۴

شکل صحیح گزینه ۴ یکی از این دو حالت است:

- «الف»: يا أيها الطُلاب («أيتها، أيتها» برای خطاب کردن اسم‌های «ال» دار به کار می‌روند.)
«ب»: يا طُلاب

منادا

بسیاری اوقات برای ما پیش آمده که کسی یا کسانی را صدا زده‌ایم.

مثال: ای دانش‌آموزان! در مطالعه کوشش کنید.

در مثال بالا «ای» حرف ندا و «دانش‌آموزان» منادا نامیده می‌شود. کلمه «منادا» اسم مفعول است به معنای «صدا زده شده، ندا داده شده»

✓ در زبان عربی نیز چنین اسلوب و ساختاری را برای ندا دادن داریم: (یا) حرف ندا + منادا (اسم)

✓ پرکاربردترین حرف ندا در عربی «یا» می‌باشد.

✓ منادا اسمی است که بلافاصله بعد از حرف ندا می‌آید.

✓ منادا ویژگی ظاهری خاصی دارد که باید با انواع آن آشنا شویم.

✓ منادا فقط یک کلمه است.

انواع منادا

منادا یا به صورت تک کلمه‌ای (غیر مضاف) یا به صورت مضاف در جمله دیده می‌شود.

در صورتی که غیر مضاف باشد، ممکن است «ال» داشته باشد یا نداشته باشد.

۱. منادا غیر مضاف بدون «ال»:

در این حالت منادا - اگر معرب باشد - ضمه دارد.

مثال: «يا تلميذُ اجتهد في دروسك»

اگر منادا در این حالت مبنی باشد، علامت اعراب را ظاهر نمی‌کند.

مثال: «يا مَنْ إسمُهُ ذواء و ذِكْرُهُ شفاء»

۲. منادا غیر مضاف همراه با «ال»:

اگر اسمی که می‌خواهیم آن را صدا بزنیم «ال» داشته باشد، باید از «أيتها» برای مذکر و «أيتها» برای مؤنث استفاده کنیم.

مثال: «يا أَيُّهَا الْمُعَلِّمُونَ عَلِّمُوا التَّلَامِيذَ»

مثال: «يا أَيُّهَا الطَّالِبَةُ لَا تَتَكَاسَلِي»

در اینگونه موارد «یا» حرف ندا و «أَيُّهَا» و «أَيُّهَا» به همراه اسم بعدشان گروه منادایی هستند.

اسم بعد از «أَيُّهَا» و «أَيُّهَا» مرفوع می‌شوند.

در این موارد گاهی «یا» حذف می‌شود. «أَيُّهَا» و «أَيُّهَا» نیز معنای خاصی ندارند و فقط واسطه بین «یا» و اسم «ال» دار هستند.

۳. منادا مضاف:

وقتی منادا مضاف‌الیه داشته باشد، منصوب می‌شود.

مثال: «يا تَلْمِيزُ الصَّفِّ لَا تَهْمِسْ مَعَ زَمِيلِكَ»

نکته ترجمه

اگر در اسلوب ندا فعل غایب بیاید، به صورت مخاطب ترجمه می‌شود تا ترجمه روان و صحیح باشد.

مثال: «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ... ای کسانی که ایمان آورده‌اید ...»

◆ گروه آموزشی ماز ◆

۱۰۱- کدام گزینه درباره مفهوم خط زمان درست است؟

- (۱) ابزاری است که سبب می‌شود تا محقق بتواند ارتباط تاریخ و جغرافیا را به خوبی درک کند.
- (۲) نوعی گاه‌شماری است که از طریق آن می‌توان محدوده زمانی هر حکومت تاریخی را مشخص کرد.
- (۳) وسیله‌ای است که از طریق آن می‌توان ترتیب علت - معلولی رویدادهای پیش از تاریخ را بررسی کرد.
- (۴) نموداری است که به وسیله آن می‌توان رویدادهای یک دوره را به ترتیب زمان وقوع آن‌ها نشان داد.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - زمان و مکان - خط به خط - ۱۰۰۲)

در نظر داشته باشید که نظم و ترتیب رویدادها که به آن «گاه‌شماری یا کرونولوژی» می‌گویند، در مطالعه و پژوهش تاریخ، اهمیت فراوانی دارد. خط زمان، نموداری است که به وسیله آن می‌توان رویدادهای یک دوره یا دوران‌های مختلف تاریخی را به ترتیب زمان وقوع آن‌ها نشان داد.

مشاوره

مفاهیم تاریخی، مثل تاریخ‌شناسی، منبع‌شناسی و ... از اساسی‌ترین مباحث هستند و باید اول اونا را بلد باشید تا بتوانید یک رویداد تاریخی رو همراه با تمام حواشیش درک کنید.

استراتژی

اگر فقط بلد باشی که خط زمان، چه شکلیه و به چه صورت ارائه می‌شه، کار تمومه و به پاسخ میرسی.

گروه آموزشی ماز

۱۰۲- هر یک از رویدادهای زیر در زمان کدام سلسله در چین رخ داده است؟

الف - گشایش جاده ابریشم

ب - یکسان کردن عیار و وزن سکه‌ها

ج - رواج مجدد آیین کنفوسیوس

د - پایان دادن به تفرقه سیاسی در چین

(۲) «الف» و «ب» ← سلسله هان، «ج» و «د» ← سلسله چهاین

(۱) «ب» و «د» ← سلسله هان، «الف» و «ج» ← سلسله چهاین

(۴) «الف» و «ب» ← سلسله چهاین، «ج» و «د» ← سلسله هان

(۳) «الف» و «ج» ← سلسله هان، «ب» و «د» ← سلسله چهاین

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - هند و چین - خط به خط - ۱۰۰۵)

گشایش جاده ابریشم و همچنین رواج مجدد آیین کنفوسیوس در زمان سلسله «هان» اتفاق افتاد و شی‌هوانگ‌تی که یکی از فرمانروایان سلسله «چهاین» بود، مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را به منظور رونق تجارت یکسان کرد و به تفرقه سیاسی در چین پایان داد.

رویدادهای زمان سلسله «هان» و سلسله «چهاین»

سلسله «هان»	سلسله «چهاین»
- پیشرفت در زمینه‌های کشاورزی، صنعت و علم و فرهنگ - ابداعات و اختراعات مهم - گسترش قلمرو از سمت جنوب و غرب - گسترش جاده ابریشم و بازگشایی آن - رواج آیین کنفوسیوس - راهبایی آیین بودا به چین	- یکی از فرمانروایان سلسله چهاین به نام ژنگ به تفرقه سیاسی چین پایان داد. - عنوان شی‌هوانگ‌تی (امپراتور اول) که مخصوص خدایان و قهرمانان اساطیری بود را برای خود برگزید. - نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی - ساخت شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها - تکمیل دیوار چین - رونق تجارت و یکسان کردن عیار و وزن سکه‌ها

گروه آموزشی ماز

۱۰۳- کدام گزینه بیانگر علت کنجکاوی زیاد جهانگردان اروپایی برای جست‌وجوی بناهای هخامنشی در دوره صفویه است؟

(۱) وجود آگاهی‌های تاریخی آمیخته با افسانه‌ها و قصه‌های شاهنامه

(۲) گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا

(۳) آگاهی محققان اروپایی از تاریخ ایران به واسطه نوشته‌های مورخان یونانی و رومی

(۴) خوانده شدن خطوط باستانی و رمزگشایی کتیبه بیستون داریوش

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور - خط به خط - ۱۰۰۷)

در دوره صفویه، تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن، دو چندان شد زیرا در آن زمان، نویسندگان و محققان اروپایی به واسطه نوشته‌های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان، اخبار و آگاهی قابل توجهی درباره سلسله‌ها و شاهان ایران در دوره باستان در اختیار داشتند. به همین دلیل برخی از جهانگردان اروپایی در دوره صفویه با کنجکاوی زیاد در جست‌وجوی بناها و آثار تاریخی دوره هخامنشی به خصوص در فارس بودند.

پیشینه تحقیقات جدید درباره تاریخ ایران باستان

دوره صفویه	دوره قاجاریه
- تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به کشور و شناخت تاریخ و فرهنگ آن - آشنایی نویسندگان و محققان اروپایی با نوشته‌های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی - کنجکاوی محققان اروپایی و جهانگردان اروپایی در جستجوی بناها و آثار تاریخی دوره هخامنشی به خصوص در فارس	- گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا - ورود اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان و باستان‌شناس - افزایش بازدیدکنندگان خارجی از مکان‌های تاریخی پاسارگاد و شوش - در زمان محمدرضا، راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ‌نوشته داریوش در بیستون را ترجمه کرد. - علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران - دولت فرانسه اجازه حفاری و امتیاز انحصاری کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران را دریافت کرد. - در سال ۱۳۰۶ ش - خارج شدن کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان - شروع فعالیت باستان‌شناسان برجسته‌ای مانند هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی - پرورش باستان‌شناسان برجسته ایرانی مثل عزت‌الله نگهبان و علی سامی

گروه آموزشی ماز

۱۰۴- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، شرح نبردهای دریایی کدام شاهان هخامنشی را ارائه داده‌اند؟

(۱) داریوش اول و خشایارشا (۲) اردشیر دوم و داریوش سوم (۳) اردشیر دوم و داریوش اول (۴) خشایارشا و داریوش سوم

(متوسط - از ورود آریایی‌ها پایان هخامنشیان - خط به خط - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۱

عبارت صورت سؤال مربوط به نبردهای دریایی ماراتن و سالامیس است که اولی مربوط به دوره داریوش اول است و دومی در دوره خشایارشا (پسر و جانشین داریوش) رخ داد.

نکته

قطعه نبردهای دریایی دیگری رخ داده است که کتاب آنها را ذکر نکرده!

مشاوره

این سؤال رو میشه به هزار و یک شکل دیگه طرحش کرد! مثلاً نام جنگ‌ها، طرفین جنگ‌ها و ...

حکومت هخامنشی

بعد از مرگ کوروش و وقایعی که به دنبالش پیش آمد، داریوش فرمانروای هخامنشی و ایران گردید. در دوره او به هر حال قسمتهایی از آسیای صغیر جزء حدود و قلمرو ایران بود! در نظر داشته باشید که این دوره هم‌زمان است با دوران حضور دولت - شهرهای آتن و اسپارت در یونان! به هر حال، وقوع جنگ و زد و خورد میان ایران و یونان اجتناب‌ناپذیر بود؛ اما نکته اینجا است که یونان با ما، راه زمینی نداشت، به همین دلیل باید از طریق دریا و کشتی یا ما به آنجا می‌رفتیم یا آنها به سرزمین ما می‌آمدند و در نهایت چیزی که اتفاق می‌افتد نبرد دریایی میان دو طرف است؛ پس وقتی دارید روایت یا رویداد تاریخی را می‌خوانید، منطق خود را به کار ببندید!

گروه آموزشی ماز

۱۰۵- کدام گزینه درباره آناهیتا و پرستش آن در ایران دوره اشکانی درست است؟

- پرستش آناهیتا علاوه بر دوره اشکانیان، در دوران ماد و هخامنشی نیز رایج بود.
- برخی پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان، معابدی برای آناهیتا ساختند.
- تصویر آناهیتا در اواسط دوره اشکانی بر روی سکه‌های اشکانی نقش بسته بود.
- پرستش آن به قلمرو روم و چین گسترش یافت.

(متوسط - دین و اعتقادات - خط به خط - ۱۰۱۴)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

- پرستش میترا علاوه بر دوره اشکانیان، در دوران ماد و هخامنشیان نیز رایج بوده است.
- برخی از شاهان اشکانی تصویر آتشدانی که نشانه گرایش آن‌ها به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه‌های خود نقش کرده‌اند.
- پرستش ایزد مهر (یا میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت.

دین در عهد اشکانی

بیشتر ایرانیان بر دین، سنت‌ها، آداب و رسوم نیاکان خود باقی ماندند.

در دوران سلوکیان و اشکانیان علاوه بر اهوره‌مزدا، خدایان کهن ایرانی همچون مهر و آناهیتا هم ستایش می‌شدند.

برخی از شاهان اشکانی به تقلید از یونانیان، معابدی برای آناهیتا ساختند.

در اواسط دوره اشکانی دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت.

بلاش یکم دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود.

برخی شاهان اشکانی تصویر آتشدانی را که نشانه گرایش آنان به کیش زرتشتی بود بر روی سکه‌های خود نقش کردند.

پرستش ایزد مهر یا (میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت.

۱۰۶- کدام رویداد را می‌توان پیامد ناکامی قریش در جنگ خندق و کاهش فعالیت نظامی آنان علیه اسلام توصیف کرد؟

- (۱) پایان دادن به حضور قبیله‌های پیمان‌شکن و توطئه‌گر یهودی در مدینه
- (۲) فراهم شدن زمینه مساعد برای نشر اسلام در میان قبیله‌های منطقه حجاز
- (۳) تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان
- (۴) کامل شدن نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام و الگوی حکومتی پیامبر

(متوسط - تشکیل حکومت نبوی - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

ناکامی قریش در جنگ خندق و کاهش فعالیت‌های نظامی آنان علیه اسلام، زمینه مساعدی برای نشر اسلام در میان قبیله‌های منطقه حجاز و گسترش محدوده حکومت پیامبر فراهم آورد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ پایان دادن به حضور قبیله‌های پیمان‌شکن و توطئه‌گر یهودی در مدینه، پیامد تداوم دسیسه‌گری‌های یهودیان علیه مسلمانان بود.
- ۳ تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان، وقوع جنگ بدر در سال دوم هجرت را به دنبال داشت.
- ۴ پس از پیمان‌نامه مدینه و نزول تدریجی آیات مربوط به جهاد، خمس، زکات و ... نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام و الگوی حکومتی پیامبر کامل شد.

مشاوره

دقت کن که روابط علت - معلولی میان پدیده‌ها رو خوب بلد باشی؛ به خصوص توی تاریخ اسلام که هر عمل و پدیده‌ای، نتیجه مهمی داشته!

گروه آموزشی ماز

۱۰۷- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«وضعیت اقتصادی شبه‌جزیره عربستان به شدت متأثر از موقعیت»

- (۱) جغرافیایی و شرایط طبیعی و اقلیمی آن بود.
- (۲) همسایگان متمدن در مجاورت این شبه‌جزیره بود.
- (۳) تجاری و شرایط و دادوستد با سرزمین‌های مجاور بود.
- (۴) فرهنگی و تمدنی آن و ارتباط با جوامع متمدن دنیای آن روز بود.

(آسان - آستانه ظهور اسلام - خط به خط - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

وضعیت اقتصادی شبه‌جزیره عربستان به شدت متأثر از موقعیت جغرافیایی و شرایط طبیعی و اقلیمی آن بود.

موقعیت شبه‌جزیره عربستان پیش از اسلام

شبه‌جزیره عربستان پیش از اسلام از موقعیت مخصوص به خود برخوردار بود؛ چه از نظر اقتصاد، چه از نظر حکومت و چه از نظر فرهنگی و سایر جوانب یک تمدن! اما پس از اسلام، خیلی از این جوانب تغییر کرد و متناسب با فرهنگ و تمدن اسلامی شکل گرفت.

دام تستی

در نگاه اول شاید گزینه‌های «۲» و «۴» نیز به نظر صحیح بیایند اما با کمی دقت متوجه می‌شوید که مجاورت با کشورهای متمدن سودی برای شبه‌جزیره عربستان نداشت و دستاورد تمدنی قابل توجهی نداشتند.

گروه آموزشی ماز

۱۰۸- کدام گزینه بیانگر بهانه چنگیز خان مغول جهت هجوم به ایران است؟

- (۱) از بین بردن تحرکات اسماعیلیان و سلب امنیت در مرزهای اترار
- (۲) حملات مکرر سلسله‌های مسلمان ایرانی به مرزهای سرزمین مغولی
- (۳) کشتار بازرگانان اعزامی مغول در شهرهای مرزی اترار
- (۴) اختلاف با خلافت عباسی بر سرزمین‌های شرقی

(آسان - اوضاع سیاسی در عصر مغول تیموری - خط به خط - ۱۱۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره

هر حادثه‌ای قطعاً به دلیل اصلی داشته! مثلاً تو درس ۱۰ می‌خوانی که محمود غزنوی به بهانه جهاد در راه خدا به هند حمله می‌کنه و اینجا هم چنگیز به بهانه‌ای میاد سمت ایران! ولی همه اینا بهانه و یک هدف یا مقصود اصلی پشتش هست! پس این نکات رو خوب به ذهن بسپرن! چنگیز خان مغول به بهانه کشتار بازرگانان اعزامی خود در شهر مرزی اترار، فرمان هجوم به ایران را صادر کرد.

هجوم مغول به ایران

مغول‌ها، دسته‌هایی از قبایل زردپوست بودند که در پی اقدامات سیاسی، نظامی و حقوقی چنگیز متحد و قدرتمند شدند. شرایط نامساعد طبیعی، پاسخگوی نیازهای اقتصادی آنها نبود و در نتیجه برای تأمین معاش خود به جنگ و هجوم به سرزمین‌های دیگر روی آوردند.

گروه آموزشی ماز

۱۰۹- فرانک‌ها پس از کدام رویداد توانستند قلمرو خود را در اروپا گسترش دهند؟

- (۱) بروز جنگ‌های صلیبی و کسب فتوحات اولیه
- (۲) سقوط امپراتوری روم شرقی به دست ترکان مسلمان عثمانی
- (۳) گرویدن به دین مسیحیت و اتحاد با کلیسای رم
- (۴) تشکیل ارتش منظم و کارآمد از شوالیه‌ها

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - تحولات سیاسی اجتماعی قرون وسطا - خط به خط - ۱۱۱۵)

فرانک‌ها با گرویدن به دین مسیحیت و اتحاد با کلیسای رم بود که توانستند قلمرو خود را گسترش دهند. در نظر داشته باشید که خود شارلمانی یکی از آن‌ها بود!

پادشاهی شارلمانی

فرانک‌ها دسته‌ای از ژرمن‌ها بودند که با تصرف سرزمین گل، حکومت خود را بنیان نهادند. آنان پس از گرویدن به دین مسیحیت و اتحاد با کلیسای رم، قلمرو خود را گسترش دادند. پادشاهی فرانک‌ها در زمان شارل بزرگ مشهور به شارلمانی به اوج قدرت رسید.

گروه آموزشی ماز

۱۱۰- کدام موارد درباره زمینه‌های پیدایش تاریخ‌نگاری جدید درست است؟

- الف - جلب شدن توجه زمامداران و نخبگان ایران به دنیای غرب در دوران آقا محمدخان قاجار
- ب - آغاز ترجمه آثار اروپایی، ذیل برنامه‌های اصلاحی عباس میرزا
- ج - ترجمه آثار فراوان به فارسی در دوره ریاست محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه در دارالترجمه همایونی
- د - گسترش ترجمه آثار اروپایی در زمان فتحعلی‌شاه قاجار

(۴) «د» و «ج»

(۳) «الف» و «ب»

(۲) «الف» و «د»

(۱) «ب» و «ج»

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - تحولات تاریخ‌نگاری - خط به خط - ۱۲۰۱)

تاریخ‌نگاری نوین

صدها سال ثبت و ضبط وقایع از سوی مورخان مسلمان که تعداد قابل توجهی از آنان ایرانی هستند، میراثی غنی و منبع مهمی برای فهم و تفسیر بسیاری از رخدادها و مهم تاریخی برای ما فراهم آورده است. با این وجود، عده‌ای از تاریخ‌نگاران سنتی، بیشتر به ثبت وقایع شاهان و امور آن‌ها همت داشتند. آن‌ها آثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند و گاه با زبان تملق و مدح شاهان سخن گفته و پیش از آن‌که مورخ حقیقت باشند، کاتب دربار بودند. در دوره معاصر تاریخ‌نگاری جدید به تدریج در ایران رواج یافت که از نظر بینش و روش با تاریخ‌نویسی سنتی متفاوت بود. در دوره فتحعلی‌شاه قاجار نیز، به تدریج ترجمه آثار اروپایی آغاز شد. نوشته‌های تاریخی بخش قابل توجهی از نخستین آثار ترجمه شده از زبان‌های اروپایی به فارسی را تشکیل می‌دادند و ترجمه آن‌ها تأثیر بسزایی در آشنایی نویسندگان و مورخان ایرانی با بینش و روش مورخان اروپایی داشت.

در دوران پادشاهی فتحعلی‌شاه قاجار، جنگ‌های ایران و روسیه توجه زمامداران و نخبگان ایرانی را به دنیای غرب جلب کرد. آنان با مقایسه وضعیت ایران و غرب، در جست‌وجوی درک علل پیشرفت جوامع غربی و عقب‌ماندگی جامعه ایران برآمدند. در نتیجه چنین کنجکاوی‌هایی بود که ذیل برنامه‌های اصلاحی عباس میرزا (ولیعهد فتحعلی‌شاه) ترجمه آثار اروپایی به تدریج آغاز شد و سپس در زمان ناصرالدین‌شاه با تأسیس مدرسه دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی گسترش یافت.

محمد حسن‌خان اعتمادالسلطنه، از مورخان مشهور عصر قاجار، یکی از چهره‌های برجسته فرهنگی این دوره بود که به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد. در دوره ریاست او آثار فراوانی به فارسی ترجمه شد.

بررسی موارد نادرست:

«الف»: در دوران پادشاهی فتحعلی‌شاه قاجار، جنگ‌های ایران و روسیه توجه زمامداران و نخبگان ایران را به دنیای غرب جلب کرد.

«د»: ترجمه آثار اروپایی در زمان ناصرالدین‌شاه و با تأسیس مدرسه دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی گسترش یافت.

دام تستی

حواستون به اسامی گفته شده در هر مورد باشد، به خصوص در مورد «د» که اگر یادتون باشه، در زمان فتحعلی‌شاه ترجمه آثار اروپایی آغاز شد و در دوره ناصرالدین‌شاه گسترش یافت.

گروه آموزشی ماز

۱۱۱- دولت کمونیستی روسیه، چه زمانی تأسیس کشور اتحاد جماهیر شوروی را اعلام کرد؟

- (۱) بعد از سرکوب مخالفان داخلی و برقراری اتحاد
- (۲) بعد از انتقال مالکیت کارخانه‌ها و ماشین‌آلات به شورای کارگران
- (۳) بعد از اشتراکی کردن زمین‌های کشاورزی
- (۴) بعد از فراخواندن سربازان خود از جبهه‌های جنگ

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - زمینه‌ها و علل جنگ جهانی اول - خط به خط - ۱۲۰۶)

دولت کمونیستی روسیه بعد از سرکوب مخالفان داخلی و برقراری اتحاد، تأسیس کشور «اتحاد جماهیر شوروی» را اعلام کرد.

انقلاب روسیه

وقوع انقلاب در جبهه جنگ جهانی اول هم تأثیر گذاشت. لنین که به مردم وعده صلح داده بود، متصرفات وسیعی را به متحدین واگذار کرد و در مقابل با آنها قرارداد صلح بست و سربازان روسی را از جبهه‌های جنگ خارج کرد. با این وجود، صلح واقعی نصیب مردم روسیه نشد و دیری نپایید که آنها درگیر جنگ داخلی شدند. دولت کمونیستی روسیه بعد از سرکوب مخالفان داخلی و برقراری اتحاد، تأسیس کشور «اتحاد جماهیر شوروی» را اعلام کرد. کشور جدید از اتحاد روسیه و مناطق متعلق به امپراتوری روسیه به وجود آمد.

گروه آموزشی ماز

۱۱۲- پس از کدام حادثه، جنبش ضداستعماری ملت ایران در جریان ملی شدن صنعت نفت در نخستین گام به پیروزی رسید؟

- (۱) نخست‌وزیری مجدد دکتر مصدق و در اختیار گرفتن فرماندهی نیروهای مسلح
- (۲) مخالفت نمایندگان مجلس شورای ملی با اعطای امتیاز نفت شمال به شوروی
- (۳) مخالفت نمایندگان مجلس شانزدهم با قرارداد الحاقی گس-گلشایان
- (۴) اعدام انقلابی رزم‌آرا به دست یکی از اعضای جمعیت فداییان اسلام

(آسان - نفت و زمینه‌های نهضت - خط به خط - ۱۳۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره

این سؤال هم می‌تونه راحت باشه و هم متوسط! ساده اگر خط به خط کتاب درسی رو خونده باشی و متوسط اگر ندونی که رابطه علت - معلولی میون گزینه‌ها به چه شکله! به کلمه نخستین در صورت سؤال دقت کنین!

پس از اعدام انقلابی رزم‌آرا به دست خلیل طهماسبی یکی از اعضای جمعیت فداییان اسلام، مهم‌ترین مانع بر سر راه ملی شدن صنعت نفت برداشته شد. چند روز بعد از آن، نخست مجلس شورای ملی و سپس مجلس سنا در ۲۹ اسفند ۱۳۲۹ طرح ملی شدن صنعت نفت را تصویب کردند و جنبش ضداستعماری ملت ایران در گام نخست به پیروزی رسید.

دام تستی

ممکنه گزینه «۱» برای شما دام باشه چون تقریباً داره درباره یک گام دیگر مصدق بعد از پیروزی در دادگاه لاهه می‌گه...

گروه آموزشی ماز

۱۱۳- در دوران جنگ تحمیلی و دفاع مقدس، کدام مناطق زیر توسط رژیم بعثی عراق دچار بمباران شیمیایی شدند؟

- (۱) شهرهای خرمشهر و آبادان و بخش‌هایی از شهرستان دالاهو
- (۲) شهرهای سردشت و آبادان و مناطقی از خرمشهر
- (۳) شهرهای سردشت و حلبچه و روستای زرده
- (۴) شهرهای آبادان و خرمشهر و روستای زرده

(آسان - شروع جنگ تحمیلی و دفاع مقدس مردم - خط به خط - ۱۳۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

پس از آزادسازی خرمشهر، صدام به بمباران شهرها با استفاده از بمب‌های شیمیایی پرداخت. بمباران شیمیایی شهر سردشت در استان آذربایجان غربی، روستای زرده از توابع شهرستان دالاهو در استان کرمانشاه و شهر حلبچه در کردستان عراق، از جمله جنایت‌های جنگی حکومت بعثی عراق به شمار می‌رود.

گروه آموزشی ماز

۱۱۴ - با توجه به تصویر روبه‌رو، کدام گزینه درست است؟

- (۱) محیط طبیعی مجموعه‌ای نامتعادل است که با ورود انسان به، آن زمینه‌های تغییر و تبدیلیش به محیط جغرافیایی فراهم می‌شود.
- (۲) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و محیط طبیعی را به محیط جغرافیایی تبدیل می‌کند.
- (۳) انسان با استفاده‌های نابخردانه از طبیعت و بهره‌وری بیش‌ازحد از آن، سبب برهم خوردن تعادل محیط می‌شود.
- (۴) همواره میان محیط طبیعی و محیط انسانی روابط متقابل وجود دارد که این خود بیانگر دید ترکیبی در این زمینه است.

(دشوار - جغرافیا علمی برای زندگی بهتر - مفهومی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

تصویر به بادگیر دوطبقه ابرکوه اشاره دارد و مصداقی از این موضوع است که: فناوری‌های جدید، انسان را قادر به بهره‌برداری از اعماق زمین کرده و میزان دسترسی انسان را گسترش داده است. تصویر نشان می‌دهد که انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود.

روابط متقابل انسان با محیط

انسان و محیط دو عامل مهم در علم جغرافیا است. محیط طبیعی مجموعه‌ای متعادل است. با ورود انسان زمینه‌های تغییر در محیط فراهم می‌شود. هوش و استعداد انسان به او در جهت تغییر کمک می‌کند تا از محیط خود بهره‌مند شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ محیط طبیعی متعادل است.

۳ و ۴ ارتباطی با تصویر ندارند.

گروه آموزشی ماز

۱۱۵ - با توجه به موارد زیر که هر مورد بیانگر گامی از پژوهش در جغرافیا می‌باشند، کدام مورد به‌درستی بیان شده است؟

- الف - جغرافی‌دانان تلاش می‌کنند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به دست آورند.
- ب - میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس پژوهشگر در این گام تأثیرگذار هستند.
- ج - در این گام مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران موردنیاز پژوهشگر است.
- د - در این گام حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش به وقوع می‌پیوندد.

(۱) از نظر ترتیب مراحل، مورد «د» بعد از مورد «الف» و قبل از مورد «ب» قرار می‌گیرد.

(۲) برای آغاز مراحل «ب» و «د» لازم است مراحل «ج» و «الف» ابتدا به‌طور کامل انجام شوند.

(۳) از نظر ترتیب مراحل، مورد «الف» بعد از مورد «ب» و قبل از مورد «ج» قرار می‌گیرد.

(۴) برای آغاز مرحله «د» لازم است ابتدا مورد «ج» و سپس موارد «ب» و «الف» انجام شوند.

(متوسط - روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا - مفهومی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

موارد زیر به ترتیب به گام‌های زیر اشاره دارند.

«الف»: گام سوم جمع‌آوری اطلاعات - جغرافی‌دانان در این گام تلاش می‌کنند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به دست آورند.

«ب»: گام دوم تدوین فرضیه‌ها - میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس پژوهشگر در این گام تأثیرگذار هستند.

«ج»: گام اول بیان مسئله و طرح سؤال - در این گام مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران موردنیاز پژوهشگر است.

«د»: گام چهارم پردازش اطلاعات - در این گام حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش به وقوع می‌پیوندد.

با توجه به این موارد، ترتیب مراحل به‌صورت ابتدا مورد «ج»، سپس مورد «ب»، سپس مورد «الف» و در نهایت مورد «د» خواهد بود و تنها گزینه «۴» به‌درستی بیان شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۱۶- با توجه به نقشه‌های «الف» و «ب» و عبارت داده شده، کدام گزینه درست است؟
«موقعیت جغرافیایی هر کشور از دو نظر موقعیت مطلق و نسبی قابل بررسی است.»

مورد «ب»

مورد «الف»

- (۱) «الف» برخلاف «ب» فقط به یک پدیده تعلق دارد و «الف» نشان‌دهنده گستردگی ایران در مرکز منطقه معتدله نیمکره شمالی است.
- (۲) «ب» همانند «الف» فقط به یک پدیده تعلق دارد و موقعیت «ب» در ایران از نظر قرارگیری در مجاورت خلیج فارس بررسی می‌شود.
- (۳) «الف» برخلاف «ب» فقط به یک پدیده تعلق دارد و «الف» منجر به تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی و محیط‌زیست شده است.
- (۴) «ب» همانند «الف» فقط به یک پدیده تعلق دارد و «ب» محل قرارگیری هر پدیده نسبت به منابع اقتصادی پیرامون خود را بررسی می‌کند.

(دشوار - موقعیت جغرافیایی ایران - ترکیبی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

طبق کتاب درسی نقشه «الف» نشان‌دهنده موقعیت مطلق یا ریاضی ایران و نقشه «ب» نشان‌دهنده موقعیت نسبی ایران است.

نکته

هر پدیده در روی زمین دارای موقعیت ریاضی است که این موقعیت فقط به آن پدیده تعلق دارد. همه پدیده‌ها موقعیت نسبی دارند.

موقعیت مطلق و موقعیت نسبی

محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.
محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.
ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب (نه مرکز!) منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است. گستردگی کشور ما در این عرض‌ها به تنوع آب‌وهوا در آن منجر شده است. این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط‌زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است. (رد گزینه «۱» و تأیید گزینه «۳»)

گروه آموزشی ماز

۱۱۷- کدام مورد، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«اگر کانون آبیگری، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کند»

- (۱) بدون در نظر گرفتن میزان بارش، در دسته کانون‌های آبیگر اتفاقی جای می‌گیرد
- (۲) با در نظر گرفتن زمان بارش، در دسته کانون‌های آبیگر اتفاقی جای می‌گیرد
- (۳) بدون توجه به میزان و زمان بارش، جزء کانون‌های آبیگر فصلی به شمار می‌رود
- (۴) با توجه به میزان و زمان بارش، جزء کانون‌های آبیگر فصلی به شمار می‌رود

(آسان - آب‌های قابل دسترس ایران - خط به خط - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

اگر کانون‌های آبیگر در فصول سرد سال، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کنند، بدون توجه به میزان بارش و زمان آن جزء کانون‌های فصلی به شمار می‌روند.

انواع کانون‌های آبیگر

ویژگی‌ها	نوع کانون
کانون‌های آبیگری که بیش از ۵۰۰ میلی‌متر بارش داشته باشند و حداقل در هشت ماه از سال، این بارش‌ها اتفاق بیفتد.	دائمی
اگر کانون‌های آبیگر در فصول سرد سال، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کنند، بدون توجه به میزان بارش و زمان آن، جزء این دسته به شمار می‌روند.	فصلی
در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک که گاهی بارش‌های کوتاه و اتفاقی رخ می‌دهد، نوعی کانون آبیگر موقت شکل می‌گیرد که از این نوع‌اند.	اتفاقی

نکته

در تعیین یک کانون آبیگر به عنوان کانون فصلی، میزان بارش و زمان آن تأثیری ندارند؛ بلکه تنها حفظ ذخیره برف تا ابتدای ماه‌های گرم سال ملاک تعیین این نوع کانون آبیگر است.

گروه آموزشی ماز

۱۱۸- کدام گزینه به عامل وحدت‌یابی در مفهوم ناحیه، به‌درستی اشاره می‌کند؟

- ۱) پراکندگی ادیان در سرتاسر شبه‌قاره هند یکسان و جمعیت یکنواختی دارد.
- ۲) در ناحیه صنعتی رور آلمان، ویژگی‌های انسانی ناحیه صنعتی جمهوری چک به چشم می‌خورد.
- ۳) ویژگی‌های بارشی جنگل‌های بارانی استوایی و تایگا، یکسان است.
- ۴) جنس اصلی خاک نواحی توندرا در کانادا، کرایوزول است.

پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - معنا و مفهوم ناحیه - مفهومی - ۱۱۰۱)

منظور از وحدت‌یابی چیست؟ ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است که به این موضوع «وحدت‌یابی» می‌گویند. در گزینه‌های مطرح‌شده، تنها موارد مورد چهارم است که با این اصل مطابقت دارد چون درباره اصل وحدت‌یابی در یک ناحیه مشخص صحبت می‌کند.

مشاوره

این سؤال کاملاً مفهومی و متناسب با مفاهیم اصلی متن درسی هست؛ یعنی اومدیم از مبحث ناحیه و مفهوم اون، یه سری مصداق از خود کتاب درسی ارائه دادیم تا دانش و استدلال شما رو بسنجیم.

ناحیه

بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد؛ به‌طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. در این تعریف دوتا نکته وجود دارد، یکی اصل وحدت‌یابی و دیگری تمایز با نواحی اطراف!

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ادیان گوناگونی در هند وجود دارد که بر اساس معیارهای انسانی ناحیه‌بندی شده‌اند.
- ۲) ویژگی‌های ناحیه صنعتی رور آلمان قطعاً متفاوت و متمایز از ناحیه صنعتی چک است.
- ۳) ویژگی‌های بارشی دو ناحیه یکسان نیست!

گروه آموزشی ماز

۱۱۹- کدام عبارت در رابطه با جغرافیای بیابان آتاکاما به‌درستی بیان‌شده است؟

- الف - در منطقه جنب حاره و در اطراف مدار رأس‌السرطان منطقه پرفشاری را تشکیل داده است.
- ب - در طبقه‌بندی B گروه آب و هوایی کوپن قرار گرفته است و اختلاف دما در آن زیاد است.
- ج - جریان آب سرد که از قطب به سمت این ناحیه حرکت می‌کند، صعود نکردن هوا را تشدید می‌کند.
- د - به دلیل قرار گرفتن در پشت کوه‌ها، از رسیدن توده‌های مرطوب به آن جلوگیری می‌شود.

۱) «الف» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - طبقه‌بندی نواحی آب و هوایی - ترکیبی - ۱۱۰۳)

بررسی موارد:

در نواحی پرفشار، فرونشینی هوا مانع صعود هوا و در نتیجه، بارش می‌شود. چنان‌که پیش‌تر گفتیم، در منطقه جنب‌حاره‌ای توده‌های هوا در حوالی مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی فرو می‌نشینند و منطقه پرفشار را ایجاد می‌کنند. البته در برخی سواحل قاره‌ها مانند سواحل آمریکای جنوبی و سواحل جنوب غربی آفریقا بیابان‌هایی پدید آمده‌اند (بیابان آتاکاما در آمریکای جنوبی و نامیب در آفریقا) و در این مناطق نیز علت اصلی به وجود آمدن بیابان، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هواست. هرچند جریان‌های آب سرد که از قطب به سمت این نواحی در حرکت‌اند، صعود نکردن هوا را تشدید و تقویت می‌کنند و موجب بیابانی شدن این نواحی می‌شوند. (درستی مورد «ج»)
دقت کنید که بیابان آتاکاما در آمریکای جنوبی قرار دارد و نمی‌تواند در اطراف مدار رأس‌السرطان (نیمکره شمالی) قرار داشته باشد! (نادرستی مورد «الف»)
بیابان‌ها به‌طور کلی در طبقه‌بندی B گروه آب و هوایی کوپن قرار گرفته‌اند و اختلاف دما در آن‌ها زیاد است. (درستی مورد «ب»)
علت تشکیل بیابان آتاکاما استقرار در نواحی پرفشار است نه دوری از منابع رطوبت. دوری از منابع رطوبت، بیابان‌های گبی و تکه ماکان را تشکیل داده است. (نادرستی مورد «د»)

مشاوره

این سؤال از یه مبحث تست‌خیز و پراهمیت طرح شده و اون مبحث انواع بیابان‌هاست. حالا باید توجه کنی که اولاً، فرق بین بیابان‌های گرم و سرد چیه، دوماً مصادیقشون کدوماست، سوماً هر کدوم چه ویژگی‌هایی دارن و تو چه دسته‌ای از طبقه‌بندی آب‌وهوایی قرار می‌گیرن.

گروه آموزشی ماز

۱۲۰- با بررسی موارد زیر، کدام عبارت در ارتباط با حفاظت از نواحی درست است؟

الف - ایجاد تپه‌های ماسه‌ای

ب - حفظ منابع آب

ج - کاشت گیاهان

د - نصب حفاظ‌های عمودی

- (۱) موارد «الف» و «د» به ترتیب مناسب نواحی بیابانی و ساحلی است و مورد «ب» از اقدامات حفاظت از همه نواحی می‌باشد.
 (۲) موارد «ج» و «د» به ترتیب مناسب نواحی بیابانی و کوهستانی است و مورد «ب» از اقدامات حفاظت از همه نواحی می‌باشد.
 (۳) موارد «الف» و «ب» به ترتیب در نواحی ساحلی و کوهستانی کاربرد دارند و مورد «ج» از اقدامات حفاظت از همه نواحی می‌باشد.
 (۴) موارد «د» و «الف» به ترتیب در نواحی بیابانی و ساحلی کاربرد دارند و مورد «ج» از اقدامات حفاظت از همه نواحی می‌باشد.

(دشوار - حفاظت از نواحی زیستی - ترکیبی - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۳

ایجاد تپه‌های ماسه‌ای از اقدامات حفاظت از نواحی ساحلی، حفظ منابع آب از اقدامات حفاظت از نواحی بیابانی و کوهستانی، کاشت گیاهان از اقدامات حفاظت از نواحی بیابانی، ساحلی و کوهستانی و نصب حفاظ‌های عمودی از اقدامات حفاظت از نواحی ساحلی است. بنابراین، گزینه «۳» صحیح است.

نوع محیط	اقدامات
محیط بیابانی	- کاشت گیاهان سازگار و مقاوم با نواحی خشک مانند بته، گنار، آکالیپتوس، اقاچیا، گز، تاغ و اسکنبیل - مقابله با برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و چرای بی‌رویه دام‌ها - مالچ پاشی روی ماسه‌ها برای تثبیت آنها و جلوگیری از حرکتشان (مانند ریگ یا بقایای گیاهان)
محیط ساحلی	- حفاظت از سواحل در مقابل بالا آمدن آب و کاهش انرژی امواج با: • نصب و احداث انواع حفاظ‌های عمودی • موج‌شکن • دیواره‌های دریایی - حفاظت از تپه‌های ماسه‌ای - تثبیت تپه‌های ماسه‌ای از طریق: • کشت گیاهان سازگار با محیط روی آنها • انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل • ایجاد تپه‌های ماسه‌ای مصنوعی - پاک‌سازی سواحل از انواع آلودگی‌ها - تدوین مقررات و قوانین و نظارت بر فعالیت‌های گردشگری و سایر فعالیت‌ها - زهکشی اراضی ساحلی (خارج کردن آب از آنها)
محیط کوهستانی	- کشت گیاهان بر روی دامنه‌ها برای جلوگیری از فرسایش خاک - حفاظت از تنوع زیستی و حیات وحش - ایجاد حوضچه‌های ذخیره و سیل‌بند و جمع‌آوری آب و جلوگیری از به هدر رفتن آب - پاک‌سازی کوهستان‌ها از آلودگی‌ها - تدوین قوانین و مقررات برای فعالیت‌های گردشگری - افزایش آگاهی عمومی در زمینه مراقبت از محیط کوهستان

گروه آموزشی ماز

۱۲۱- با توجه به موارد زیر، کدام عبارت در ارتباط با خصوصیات و مشخصات مزارع غله تجاری، درست است؟

الف - استفاده از بقایای برداشت غلات برای خوراک دام

ب - استفاده از ماشین‌آلات مخصوص برای کاشت و برداشت محصول

ج - اداره مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ

د - وجود کارخانه‌هایی در کنار مزارع برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات

- (۱) عبارت «الف» برخلاف عبارت‌های «ب» و «ج» با مشخصات این مزارع مغایرت دارد.
 (۲) عبارت «الف» همانند عبارت‌های «ج» و «د» با مشخصات این مزارع مطابقت دارد.
 (۳) عبارت «ب» برخلاف عبارت‌های «الف» و «د» با مشخصات این مزارع مطابقت دارد.
 (۴) عبارت «ب» همانند عبارت‌های «ج» و «د» با مشخصات این مزارع مغایرت دارد.

(متوسط - اقتصاد و کشاورزی - خط به خط - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

استفاده از ماشین‌آلات مخصوص برای کاشت و برداشت محصول، اداره مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ و وجود کارخانه‌هایی در کنار مزارع برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات از خصوصیات مزارع غله تجاری است. در مزارع غله تجاری، معمولاً از بقایای برداشت غلات برای خوراک دام استفاده می‌شود.

کشت غله تجاری

- غلات مانند: گندم، برنج، ذرت، جو، چاودار و ارزن
- بخش عمده غذای مردم کشورهای آسیایی و آفریقایی غلات است.
- میانگین تولید سالانه غلات در جهان: ۱/۵ میلیارد تن
- تولیدکنندگان بخش عمده گندم جهان: چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا
- ذرت در اغلب نواحی دنیا کشت می‌شود و ایالات متحده آمریکا تولیدکننده حدود ۴۰ درصد ذرت جهان است.
- بیشتر برنج دنیا در قاره آسیا به ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی کشت می‌شود. (تولید برنج به شرایط خاص آب و هوایی گرمسیری و نیمه گرمسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است).
- چین، هند، اندونزی، بنگلادش، ویتنام، تایلند و ... از تولیدکنندگان عمده برنج در جهان هستند.
- مزارع غله تجاری معمولاً بسیار بزرگ بوده و کاشت و برداشت محصول به صورت ماشینی صورت می‌گیرد. گاه این مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ اداره می‌شوند. در این نوع کشاورزی، در کنار مزارع معمولاً کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف ایجاد می‌شود که اصطلاحاً به آن «کشت و صنعت» می‌گویند.

گروه آموزشی ماز

۱۲۲- با توجه به عبارت «گرچه تعریف مشخص و دقیقی درباره شهر و روستا ارائه نشده ولی صاحب نظران ملاک‌هایی برای تفاوت میان این دو در نظر گرفته‌اند» موارد «الف»، «ب» تا «ه» در متن زیر به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«فضای باز روستاها، شرایط را برای کشاورزی مساعد کرده ولی این مساوی با این نیست که تراکم جمعیت در آن بیشتر باشد؛ با این وجود همدلی در

«ج»

«ب»

«الف»

روستاها بیشتر است و همه این‌ها سبب می‌شود یک روستا در قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه باشد.»

«د»

«ه»

- (۱) فعالیت اقتصادی - وسعت و فضای سکونت و فعالیت - وسعت و فضای سکونت و فعالیت - میزان جمعیت - هرچه از قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه به سمت بالای هرم حرکت کنیم، جمعیت کاهش می‌یابد.
- (۲) وسعت و فضای سکونت و فعالیت - فعالیت اقتصادی - میزان جمعیت - فرهنگ و مناسبات اجتماعی - هرچه از قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه به سمت بالای هرم حرکت کنیم، جمعیت افزایش می‌یابد.
- (۳) فعالیت اقتصادی - فعالیت اقتصادی - وسعت و فضای سکونت و فعالیت - میزان جمعیت - هرچه از قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه به سمت بالای هرم حرکت کنیم، جمعیت افزایش می‌یابد.
- (۴) وسعت و فضای سکونت و فعالیت - وسعت و فضای سکونت و فعالیت - میزان جمعیت - فرهنگ و مناسبات اجتماعی - هرچه از قاعده هرم سلسله‌مراتب سکونتگاه به سمت بالای هرم حرکت کنیم، جمعیت کاهش می‌یابد.

(دشوار - تفاوت و حوزه نفوذ سکونتگاه‌ها - مفهومی - ۱۳۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

فضای باز روستاها به ملاک وسعت و فضای سکونت و فعالیت اشاره دارد، کشاورزی منظور همان فعالیت اقتصادی است، تراکم جمعیت هم که مربوط به میزان جمعیت است، همدلی هم مربوط به فرهنگ و مناسبات اجتماعی است؛ می‌ماند مورد آخر که باید بگوییم هرچه از قاعده هرم به بالا حرکت کنیم، جمعیت و خدمات افزایش می‌یابد.

مشاوره

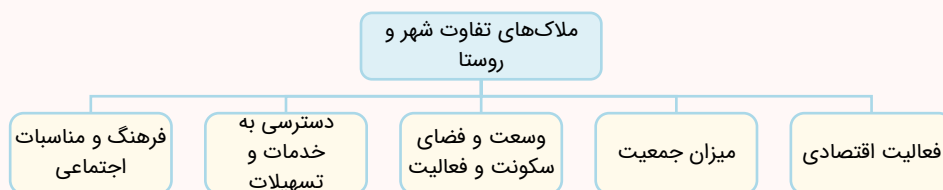
این‌جور سؤال‌ها به پیام دارن و اون اینه که متن داده شده رو باید با دقت بخونی تا بتونی گزینه صحیح رو انتخاب کنی!

استراتژی

سؤال ترکیبی از دو تا مبحثه! یکی سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها و دیگری ملاک‌های تفاوت شهر و روستا! همون ماجرای سلسله مراتب سکونتگاه رو بدونی بازی رو بردی!

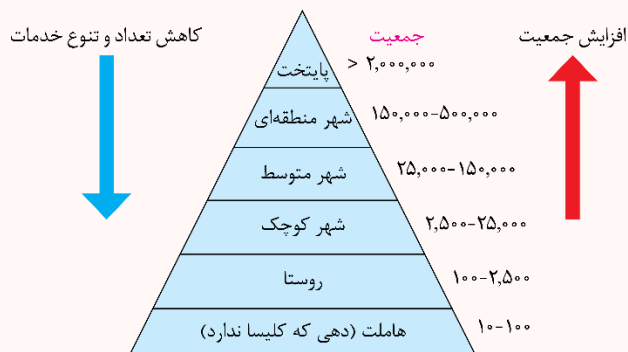
تفاوت‌های شهر و روستا

اول به نمودار زیر توجه کنید:

حالا از دل این مبحث، بحث سلسله مراتب سکونتگاه بیرون می آید؛ سلسله مراتب سکونتگاه یعنی رتبه بندی سکونتگاهها برحسب اهمیت! برای این منظور سکونتگاهها را بر اساس میزان جمعیت و عملکرد، طبقه بندی می کنند. به تصویر زیر توجه کنید:

یک نمونه رتبه بندی یا سلسله مراتب سکونتگاهها در اروپا

تصویر چه می گوید؟ هرچه از قاعده هرم به سمت بالا حرکت کنیم، جمعیت افزایش و خدمات بیشتر می شود و برعکس!

گروه آموزشی ماز

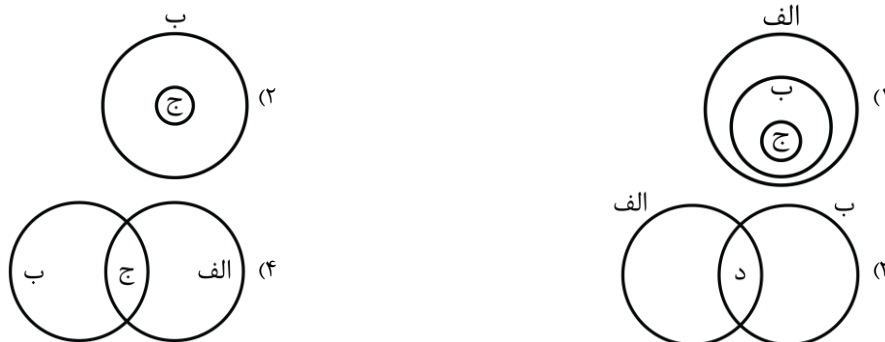
۱۳۳- با توجه به مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی و موارد زیر، کدام گزینه به درستی ترسیم شده است؟

الف - ورودی

ب - پردازش

ج - تجزیه و تحلیل فضایی و مدل سازی اطلاعات

د - کدبندی و ذخیره سازی داده ها

(دشوار - سامانه اطلاعات جغرافیایی - مفهومی - ۱۴۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه ها:

۱ «ب» زیرمجموعه «الف» نیست بلکه مرحله ای جداگانه دارد.

۲ «ج» مربوط به پردازش است. در این مرحله اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل سازی می شود.

۳ و ۴ «الف» و «ب» اشتراکی در مراحل ندارند.

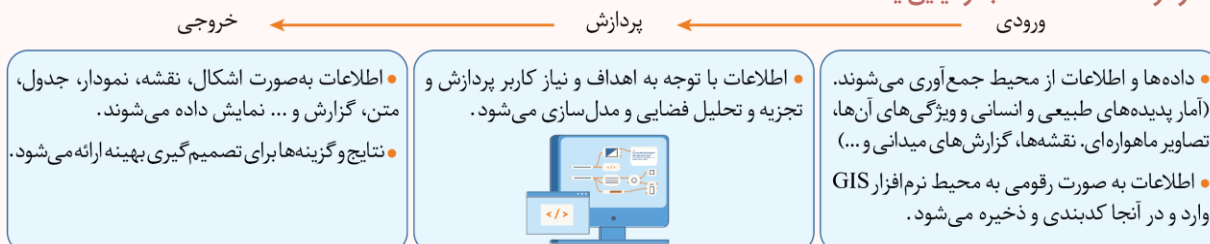
مشاوره

اول باید دقت کنی که موارد چه ارتباطی با هم دارند و بعد بری سراغ بررسی تصاویر!

استراتژی

اگه بدونی «د» مربوط به «الف» و «ج» مربوط به «ب» هست، نصف راه رو رفتی.

مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی یا GIS

گروه آموزشی ماز

۱۲۴- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

الف - تهران - قم - اصفهان

ب - جلفا - تبریز

ج - تهران - کرج - قزوین

د - تهران - مشهد

- ۱) «الف» اشاره به یکی از خطوط ریلی در دست اجرای کشور دارد و «ج» از پرتددترین خطوط ریلی کشور است.
 ۲) «الف» اشاره به یکی از خطوط ریلی بهره‌برداری شده کشور دارد و «د» از خطوط ریلی در حال برقی شدن است.
 ۳) «ب» تنها خط ریلی برقی شده کشور است و «ج» یکی از پرتددترین خطوط جاده‌ای کشور به شمار می‌آید.
 ۴) «ب» تنها خط ریلی در حال برقی شدن است و «د» یکی از خطوط ریلی برقی شده کشور به شمار می‌آید.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - حمل و نقل جاده‌ای و ریلی - ترکیبی - ۱۳۰۳)

آزادراه‌های تهران - کرج - قزوین و تهران - قم از پرتددترین آزادراه‌های کشورند.

مسیر جلفا - تبریز (۱۴۸ کیلومتر) تنها خط برقی کشور است.

مهم‌ترین پروژه‌های در دست اجرای شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران نیز عبارت‌اند از:

- ❖ احداث راه آهن سریع‌السیر (قطار پرسرعت) تهران - قم - اصفهان (به طول ۴۱۰ کیلومتر).
- ❖ برقی کردن راه آهن تهران - مشهد (به طول ۱۰۰۰ کیلومتر).

گروه آموزشی ماز

۱۲۵- با بررسی موارد «الف» و «ب» کدام مورد در خصوص عوامل مورد توجه در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل به درستی تدوین شده است؟

الف: ناحیه‌ای که در آن جمعیت زیادی نیاز به جابجایی دارند نسبت به نواحی‌ای که تقاضای حمل‌ونقل فصلی دارند در اولویت قرار می‌گیرد.

ب: شیوه حمل کالاهای گران‌قیمت مانند تجهیزات الکترونیکی با شیوه حمل کالاهایی همچون زغال سنگ و آهن متفاوت است.

۱) در «الف» به عامل تقاضا در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل توجه شده است، در حالی که «ب» اشاره به اهمیت توجه به نوع و حجم محموله در مدیریت حمل‌ونقل دارد.

۲) در «الف» به عامل سرعت و زمان در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل توجه شده است، در حالی که «ب» اشاره به اهمیت توجه به هزینه‌ها در مدیریت حمل‌ونقل دارد.

۳) «الف» اشاره به اهمیت ویژگی‌های طبیعی نواحی در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل دارد، در حالی که در «ب» عامل سرعت و زمان مورد توجه قرار گرفته است.

۴) «الف» اشاره به اهمیت تقاضا در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل دارد، در حالی که در «ب»، عامل هزینه‌ها در مدیریت حمل‌ونقل مورد توجه قرار گرفته است.

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - عوامل مؤثر در مدیریت حمل و نقل - ترکیبی - ۱۳۰۴)

در مدیریت حمل‌ونقل باید به میزان و نوع تقاضا توجه کرد. برای مثال، ناحیه‌ای که در آن جمعیت زیادی نیاز به جابه‌جایی دارند یا رساندن خدمات آموزشی و بهداشتی به آنها ضروری است، نسبت به نواحی‌ای که تقاضای حمل‌ونقل فصلی یا موقتی دارند، در اولویت قرار می‌گیرند. (عامل تقاضا)

در انتخاب شیوه حمل‌ونقل به نوع و حجم محموله‌ها توجه می‌شود؛ برای مثال، شیوه حمل‌ونقل برخی کالاها که به مراقبت خاص یا کانتینرهای یخچال‌دار نیاز دارند، مانند گل، دارو یا مواد غذایی، با شیوه حمل کالاهای گران‌قیمت، مانند تجهیزات الکترونیکی یا کالاهای سنگین و حجیم، مانند زغال سنگ و آهن، متفاوت است. به‌طور کلی، هرچه حجم محموله بیشتر باشد، هزینه حمل آن کمتر می‌شود. (عامل نوع و حجم محموله)

عوامل مورد توجه در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل

۱- دسترسی (مسیرها و شبکه‌ها)	■ هرچه میزان انحراف یا پیچ‌وخم‌ها کمتر باشد، احداث راه آسان‌تر و کم هزینه‌تر است. ■ هرچه مجموع طول مسیرهای پیموده شده، از یک مکان به مکان‌های دیگر و همچنین تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند کمتر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است.
۲- نوع و حجم محموله	■ شیوه حمل‌ونقل برخی کالاها که به مراقبت خاص یا کانتینرهای یخچال‌دار نیاز دارند (گل، دارو یا مواد غذایی)، با شیوه حمل کالاهای گران‌قیمت (تجهیزات الکترونیکی) یا کالاهای سنگین و حجیم (زغال سنگ و آهن) متفاوت است. ■ به‌طور کلی، هرچه حجم محموله بیشتر باشد، هزینه حمل آن کمتر می‌شود.
۳- سرعت و زمان	برخی کالاها باید به سرعت حمل شوند و به مقصد برسند؛ درحالی‌که برای برخی دیگر، صرف زمان طولانی مشکلی ایجاد نمی‌کند.
۴- هزینه‌ها	■ در برنامه‌ریزی حمل‌ونقل برای هر ناحیه، هزینه‌های سرمایه‌ای و عملیاتی برای ساختن راه‌ها، پایانه‌ها و خرید ناوگان و همچنین بازدهی آنها محاسبه می‌شود. ■ هرچه قیمت انرژی مصرف شده در یک شیوه حمل‌ونقل بیشتر باشد، هزینه حمل بیشتر می‌شود.
۵- تقاضا	در مدیریت حمل‌ونقل باید به میزان و نوع تقاضا توجه کرد. برای مثال، ناحیه‌ای که در آن جمعیت زیادی نیاز به جابه‌جایی دارند یا رساندن خدمات آموزشی و بهداشتی به آنها ضروری است، نسبت به نواحی‌ای که تقاضای حمل‌ونقل فصلی یا موقتی دارند، در اولویت قرار می‌گیرند.
۶- ویژگی‌های طبیعی	ویژگی‌های طبیعی نواحی همچون آب‌وهوا، نوع سواحل از نظر بریدگی یا مخاطرات و ناهمواری‌ها بر مدیریت سامانه‌های حمل‌ونقل تأثیر می‌گذارند.
۷- حفظ محیط زیست	مشکلات زیست‌محیطی ناشی از حمل‌ونقل از دو جنبه تأثیر حمل‌ونقل بر مصرف انرژی و تأثیر حمل‌ونقل بر محیط زندگی قابل توجه است.
۸- ایمنی	یکی از موضوعات مهم در مدیریت حمل‌ونقل، تأمین ایمنی مسافران و کالاها در هنگام جابه‌جایی است.

۱۲۶- در کدام عبارت مغالطه شیوه نگارش کلمات وجود دارد؟

- ۱) کمال الدین اصفهانی به مناسبت قتل عام مغولان در اصفهان شعری سروده است.
- ۲) پادشاه قسم خورد که خون وزیر خود را نریزد؛ پس او را در حمام عمومی خفه کرد.
- ۳) خانه‌هایی که توسط پیمانکار خصوصی ساخته شده بودند، توسط شهرداری تخریب شدند.
- ۴) محمدرضا به دکتر صفایی خبر داد که مقاله‌اش در نشریه دانشگاه شهیدبهشتی چاپ شده است.

(متوسط - لفظ و معنا - ترکیبی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

با توجه به محل قرارگیری ویرگول، عبارت موجود در گزینه ۱ می‌تواند دارای دو معنای مختلف باشد:

الف) کمال الدین اصفهانی به مناسبت قتل عام مغولان در اصفهان، شعری سروده است.

ب) کمال الدین اصفهانی به مناسبت قتل عام مغولان، در اصفهان شعری سروده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ این عبارت دارای مغالطه توسل به معنای ظاهری است؛ چرا که دلالت مطابقی و التزامی با یکدیگر جابه‌جا شده‌اند.

۳ این عبارت فاقد مغالطه است؛ چرا که مشخص است که چه کسی خانه‌ها را ساخته و چه کسی تخریب کرده است.

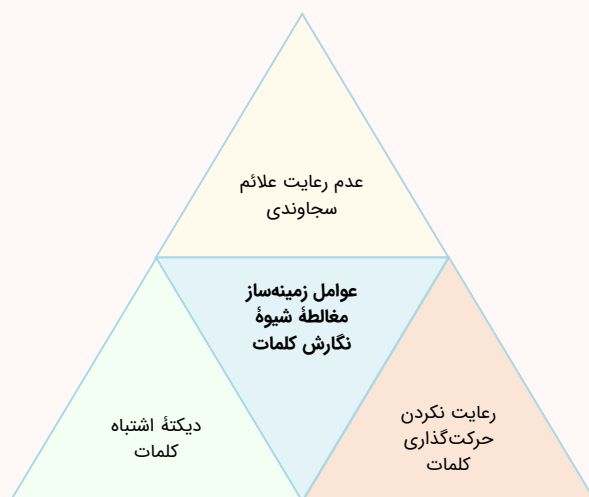
تذکر!

اگر عبارت مذکور به صورت زیر بیان می‌شد، دارای مغالطه شیوه نگارش کلمات بود:

خانه‌های ساخته شده توسط شهرداری تخریب شدند.

۴ این عبارت دارای مغالطه ابهام در مرجع ضمیر است؛ چرا که مشخص نیست که مقاله دکتر صفایی چاپ شده یا مقاله محمدرضا.

مغالطه شیوه نگارش کلمات:

گروه آموزشی ماز

۱۲۷- کدام مورد فقط بر مفاهیم جزئی صدق می‌کند؟

مفهومی که

- ۱) فقط یک مصداق در جهان خارج دارد.
- ۲) فرض بیش از یک مصداق برای آن محال است.
- ۳) خیالی بوده و در عالم خارج از ذهن واقعیت ندارد.
- ۴) ممکن است هیچ مصداقی در جهان خارج نداشته باشد.

(متوسط - مفهوم و مصداق - مفهومی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

فقط مفاهیم جزئی نمی‌توانند بیش از یک مصداق خارجی داشته باشند و فرض بیش از یک مصداق برای آن‌ها محال است؛ درحالی‌که سایر گزینه‌ها از اوصاف مفاهیم کلی نیز محسوب می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ مفاهیم کلی نیز ممکن است «تک مصداقی» باشند.

مثال برای «کلی تک مصداقی»: مولود کعبه

مثال برای «جزئی تک مصداقی»: شهر تهران

۳ مفاهیم کلی نیز ممکن است «خیالی» باشند.

مثال برای «کلی خیالی»: دیو مثال برای «جزئی خیالی»: سیندرلا

۴ مفاهیم کلی نیز ممکن است «بدون مصداق خارجی» باشند.

رد گزینه

گزینه‌های ۳ و ۴ عیناً یک چیز را می‌گویند و از آنجا که یک تست نمی‌تواند ۲ پاسخ داشته باشد، پس هردو خط می‌خورند.

تفاوت گزینه ۱ و ۲:

گزینه ۱: ملاک همین لحظه است و در آن لحظه فقط یک مصداق در جهان خارج وجود دارد؛ اما ممکن است بعداً مصداق دیگری اضافه شود.
گزینه ۲: ملاک همیشه است و هیچ‌گاه امکان ندارد که مصداق دیگری (ذهنی یا خارجی) برای آن مفهوم ایجاد شود.

مشابه تست مذکور در کتکور سراسری خارج ۱۳۹۶ با نگرش دیگری طرح شده بود.

کدام مورد بر همه مفاهیم کلی صدق می‌کند؟

۱) می‌توان مصداق متعددی برایش فرض کرد.

۲) وجود یک مصداق خارجی برای آن محال نیست.

۳) مصداق متعدد هم خارجی و هم ذهنی دارد.

۴) یا بیش از یک مصداق خارجی دارد یا اصلاً فرد خارجی ندارد.

پاسخ: گزینه ۱

گروه آموزشی ماز

۱۲۸- با توجه به اجزای مختلف یک تعریف مفهومی، کدام گزینه درست است؟

۱) نسبت میان مفهوم عام و مفهوم مجهول در تعریف صحیح، تساوی است.

۲) نسبت میان مفهوم عام و مفهوم خاص در تعریف، عموم و خصوص مطلق است.

۳) نسبت میان مجهول و مفهوم خاص در تعریف، همچون نسبت مربع و چهارضلعی است.

۴) نسبت میان مفهوم عام و مجهول در یک تعریف صحیح، همچون نسبت میان دیوار و آجر است.

(دشوار - انواع تعریف - ترکیبی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

قلقش رو یاد بگیر!

برای حل این تست، یک تعریف مفهومی مثال بزنید و نسبت اجزای آن تعریف را به دست آورید.

مثال

تعریف مفهومی «انسان = حیوان ناطق» را مثال می‌زنیم ← بخش عام = حیوان بخش خاص = ناطق مجهول = انسان

رابطه بخش خاص تعریف و بخش عام تعریف ← رابطه «ناطق» و «حیوان» در مثال بالا ← عموم و خصوص مطلق

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) رابطه بخش عام تعریف و مجهول ← رابطه «حیوان» و «انسان» در مثال بالا ← عموم و خصوص مطلق

۳) نسبت میان مربع و چهارضلعی، عموم و خصوص مطلق است؛ درحالی‌که نسبت میان «مجهول و مفهوم خاص» تساوی است.

۴) نسبت میان دیوار و آجر، تباین است، درحالی‌که نسبت میان «مفهوم عام و مجهول» عموم و خصوص مطلق است.

دام تستی

بین یک شیء و اجزای سازنده آن، همواره نسبت تباین برقرار است. درست است که دیوار «از آجر» ساخته شده است؛ ولی دیوار مصداقی از آجر نیست و آجر هم مصداقی از دیوار نیست؛ بنابراین رابطه این دو تباین است.

ویژگی‌های بخش «عام» در تعریف مفهومی صحیح:

۱- باعث جامع شدن تعریف می‌شود.

۲- نسبت آن با سایر اجزای تعریف، عموم و خصوص مطلق است.

۳- وجه اشتراک آن مجهول با برخی موجودات دیگر است.

ویژگی‌های بخش «خاص» در تعریف مفهومی صحیح:

۱- باعث مانع شدن تعریف می‌شود.

۲- نسبت آن با مجهول تساوی است و با بخش عام تعریف، عموم و خصوص مطلق است.

۳- وجه افتراق آن مجهول با سایر موجودات است.

گروه آموزشی ماز

۱۲۹- کدام گزینه استقرای تعمیمی بوده و از سایرین قوی تر است؟

- (۱) با اندازه گرفتن قد همه دانش آموزان مدرسه روستا به این نتیجه رسیدیم که میانگین قدی مردم روستای مذکور خوب است.
- (۲) درپوش بطری های نوشابه در حال سوختن و آب شدن است؛ با قطعیت می توان گفت که جنس آن ها نمی تواند فلزی باشد.
- (۳) حداقل ۷۰ درصد خوابگاه برای اخراج حسن، امضا جمع کرده اند؛ می توان گفت که خوابگاهیان رابطه خوبی با او ندارند.
- (۴) بارش باران در آبان ماه امسال نشان می دهد سال بسیار خوبی از نظر میزان بارش در انتظار مردم ایران خواهد بود.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - استقرای تعمیمی و استنتاج بهترین تبیین - مفهومی - ۱۰۰۵)

استدلال موجود در گزینه ۳ نوعی استقرای تعمیمی بوده که نسبت به سایر گزینه ها قوی تر است. در واقع بیش از ۷۰ درصد از جامعه آماری، ارتباط خوبی با حسن ندارند؛ پس می توان حکم ۷۰ درصد از آن ها را به ۳۰ درصد باقی مانده تعمیم داد و با احتمال زیادی گفت که ساکنین خوابگاه چنین نظری نسبت به حسن دارند.

بررسی سایر گزینه ها:

۱ تعداد نمونه های آماری (دانش آموزان روستا) نسبت به جامعه آماری (کل مردم روستا) مناسب نیست و نمونه نیز بیانگر همه طیف ها نبوده و صرفاً شامل دانش آموزان است.

۲ استدلال مذکور در گزینه ۲ به دلیل قطعی بودن، قیاس است؛ چرا که مشخصاً اگر جنس درپوش ها فلزی باشد، آتش نمی گیرند.

۴ تعداد نمونه های آماری (یک ماه) نسبت به جامعه آماری (۱۲ ماه) مناسب نیست و نمونه نیز بیانگر همه طیف ها نبوده و صرفاً شامل یک ماه در پاییز است.

یادآوری

- نمونه ها باید تصادفی باشند.
- نمونه ها باید متفاوت و بیانگر همه طیف های مختلف جامعه آماری باشند.
- تعداد نمونه ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشد.

شرایط استقرای تعمیمی قوی

گروه آموزشی ماز

۱۳۰- در کدام قضیه، دامنه مصادیق موضوع و محمول علامت متفاوتی دارند؟

- (۱) هیچ کار نیکی بدون پاداش دنیوی یا اخروی نیست.
- (۲) اغلب دادگاه ها متمایل به ایجاد سازش بین طرفین اند.
- (۳) ایلان ماسک رتبه ۱ در میان ثروتمندان جهان را دارد.
- (۴) ابن سینا مؤسس فلسفه مشاء در جهان اسلام نیست.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - قیاس اقترانی / تا قبل از شرایط اعتبار قیاس - مفهومی - ۱۰۰۸)

ساده سازی صورت سؤال

در کدام گزینه هم علامت مثبت وجود دارد و هم علامت منفی؟
علامت موضوع و محمول در این قضیه به صورت زیر است:
ایلان ماسک + دارنده رتبه ۱ در میان ثروتمندان جهان - است.

تذکر!

برای موضوع قضایای شخصی همواره علامت مثبت می گذاریم.

یادآوری

قضیه شخصی قضیه ای است که موضوع آن یک مفهوم جزئی باشد.

مشاوره

از آن جایی که «مفهوم جزئی و کلی» در سایر مباحث درس منطق کاربرد دارد؛ بهتر است حتی اگر در ابتدای سال آن را مطالعه نکرده اید در همین آزمون آن را یاد بگیرید.

بررسی سایر گزینه ها:

۱ علامت موضوع و محمول، هر دو مثبت است.

بررسی جزئی تر

هیچ کار نیکی + بدون پاداش دنیوی یا اخروی + نیست.

نکته

در قضایای سالبه، همه مصادیق محمول آن قضیه مورد نظر گوینده است.

۲ علامت موضوع و محمول، هر دو منفی است.

بررسی جزئی‌تر

اغلب دادگاه‌ها - متمایل به ایجاد سازش بین طرفین - هستند.

نکته

در قضایای موجهه، برخی از مصادیق محمول آن قضیه مورد نظر گوینده است.

۴ علامت موضوع و محمول، هر دو مثبت است.

بررسی جزئی‌تر

ابن‌سینا + مؤسس فلسفه‌ی مشاء در جهان اسلام + نیست.

نکته

چون «ابن‌سینا» اسم خاص و مفهوم جزئی است؛ پس برای موضوع قضیه، علامت مثبت می‌گذاریم.

تست مذکور، مشابه سؤال ۱۳۱ کنکور خارج ۱۴۰۰ طرح شده است.

در کدام قضیه، دامنه‌ی مصادیق موضوع و محمول علامت یکسانی دارند؟

۱) برخی از حیوانات استخوان ندارند. ۲) تیم والیبال جانبازان بازی را برد.

۳) آدمی به‌طور طبیعی به آینده می‌اندیشد. ۴) محمود از فرستاده‌ی مغولان استقبال خوبی نکرد.

پاسخ: گزینه ۴

گروه آموزشی ماز

۱۳۱- کدام عبارت درست است؟

۱) در عبارت «گربه محروم اگر پر داشتی / تخم گنجشک از زمین برداشتی» به عدم پیوستگی بین پر داشتن گربه و برداشتن تخم گنجشک حکم شده است.

۲) در بیت «رای خداوند راست حاکم و فرمانرواست / گر بکشد، بنده‌ایم و بنوازد، غلام» یک قضیه شرطی به کار رفته و «بنده‌ایم» جواب شرط آن است.

۳) در بیت «هزار بوسه دهم بر سحای نامه تو / اگر ببینم بر مهر او، نگین تو را» یک قضیه شرطی متصل به کار رفته که مقدم و تالی در آن به ترتیب هستند.

۴) در عبارت «گر به صورت آدمی انسان بدی / احمد و بوجهل خود یکسان بدی» از آنجا که مصراع اول دارای ادات شرط است، پس مقدم محسوب می‌شود.

(متوسط - قضیه شرطی - مفهومی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۴

آنچه باعث پیوستن «تالی» به «مقدم» می‌شود و ساختار جمله شرطی را تشکیل می‌دهد، ادات شرط است که در ابتدای «مقدم» ذکر می‌شوند.

اجزای قضیه شرطی در بیت مذکور

مقدم ← گر به صورت آدمی انسان بدی

تالی ← احمد و بوجهل خود یکسان بدی

نکته

به مقدم «شرط» و به تالی «جواب یا جزای شرط» می‌گویند.

توجه!

ادات شرط در زبان فارسی عبارت‌اند از: اگر، گر، در صورتی که، چون، هر زمان، هرگاه، همین که، چنانچه و ...

مفهوم بیت گزینه ۴

مولانا در شعر خود بر این نکته تأکید می‌کند که انسان باید به عمق معانی و هستی توجه کند و از سطحی‌نگری فاصله بگیرد و سپس به عنوان تمثیل بیان می‌کند که اگر

انسانیت به ظاهر آدمی بود، می‌باید حضرت محمد (ص) و ابوجهل هم یکسان می‌بودند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بیت مطرح در این گزینه، یک قضیه شرطی متصل است که در آن به پیوستگی و ملازمه و ارتباط بین دو نسبت حکم شده است؛ نه عدم پیوستگی.

اجزای قضیه شرطی در بیت مذکور

مقدم ← گربه محروم اگر پر داشتی

تالی ← تخم گنجشک از زمین برداشتی

مفهوم بیت گزینه ۱

سعیدی در پی بیان این نکته است که اگر فردی ضعیف و مسکین به قدرت برسد، ممکن است خیانت‌هایی از او سر بزنند و به مثال گربه‌ای که اگر قدرت پرواز داشت، تخم

گنجشکی را می‌دزدید اشاره می‌کند که نشان‌دهنده‌ی خطرات وجود قدرت در دستان افراد نادرست است.

۲ در بیت مطرح شده در این گزینه، دو قضیه شرطی به کار رفته که «بنده ایم» جواب شرط برای قضیه اول است.

آنالیز قضایای موجود در بیت مذکور

قضیه حملی ← رأی خداوند راست حاکم و فرمانرواست
مقدم در قضیه شرطی اول ← بکشد
تالی در قضیه شرطی اول ← بنده ایم
مقدم در قضیه شرطی دوم ← بنوازد
تالی در قضیه شرطی دوم ← غلام (هستیم)

تذکر!

فعل در عبارت «ور بنوازد، غلام هستیم» به قرینه لفظی حذف شده و نباید به دلیل نداشتن فعل، آن را قضیه محسوب نکرد.

۳

در این بیت، مقدم و تالی به ترتیب نیستند و جای آن‌ها عوض شده است.

اجزای قضیه شرطی در بیت مذکور

مقدم ← ببینم بر مهر او، نگین تو را
تالی ← هزار بوسه دهم بر سحای نامه تو

گروه آموزشی ماز

۱۳۲- مغالطات به کار رفته در همه گزینه‌های زیر به درستی در مقابل آن‌ها ذکر شده است؛ به جز گزینه ...

- (۱) هر کسی که وطن فروش و بی‌هویت نباشد، تخریب آثار تاریخی- فرهنگی را محکوم می‌کند. ← مسموم کردن چاه
- (۲) امروز پسر من با امیر دعوا کرده است؛ امیر باید از مدرسه اخراج شود، چون می‌دانم حق با پسر من است. ← توسل به احساسات
- (۳) می‌گویند من ولخرج هستم؛ درحالی که تمام پولی که این ماه خرج کردم بیش‌تر از یک سکه طلا نبود. ← بار ارزشی کلمات
- (۴) فروشنده خطاب به مشتری می‌گوید: خانم باسلیقه و خوش‌پوشی مثل شما محال است این لباس را نپسندد. ← تله‌گذاری

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مغالطه‌های درس ۱۰ - ترکیبی - ۱۰۱۰)

در عبارت گزینه «۳» شخص سعی کرده میزان مخارج ماهانه خود را کم جلوه دهد و به نحوی از مغالطه کوچک‌نمایی استفاده کرده؛ به عبارت دیگر این فرد با کوچک‌نمایی و بدون ذکر دلیل، سعی در مخفی کردن ولخرجی خودش داشته است.

مثال‌هایی از مغالطه کوچک‌نمایی - بزرگ‌نمایی:

هزاران بار این نکته را تذکر داده‌ام اما شما باز هم نسبت به آن بی‌توجه هستید.
دانش‌آموزی که می‌خواهد از زیر بار انجام تکلیف شانه خالی کند، می‌گوید: من که نمی‌توانم ۲۴ ساعته درس بخوانم.
کسی که مغازه‌اش را ده سال است باز کرده، بر سر در مغازه‌اش می‌نویسد: با کمتر از یک قرن تجربه.
تمام غیبت‌های موجه و غیرموجه من در ماه فقط ۲۰ ساعت است. چرا این قدر مسئله را بزرگ می‌کنید؟

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ با نسبت دادن صفات بی‌هویت و خائن به کسانی که تخریب آثار فرهنگی را محکوم نمی‌کنند، سعی کرده است بقیه را با خود همراه کند؛ پس مغالطه مسموم کردن چاه است.
- ۲ خودخواهی شخص گوینده باعث شده که روابط خانوادگی و شخصی خود را بر جانب‌داری از حقیقت ترجیح دهد؛ این مورد مصداقی از مغالطه توسل به احساسات است.

مشاوره

مشابه عبارت این گزینه در تمرین صفحه ۱۱۰ کتاب درسی آمده است؛ پس همواره تمرین‌های کتاب درسی را جدی بگیرید.

۴ با نسبت دادن صفات «خوش‌پوش و باسلیقه» سعی کرده‌است برای مشتری تله بگذارد تا از مغازه او خرید کند.

تذکر!

البته اگر شخص علاوه بر این دلایلی منطقی برای انتخاب آن لباس ذکر کند مانند کیفیت آن یا قیمتش، در این صورت کلام وی مغالطه‌آمیز نخواهد بود.

گروه آموزشی ماز

۱۳۳- کدام گزاره درباره «تفکر» قابل پذیرش است؟

- (۱) اگر انسان از تمامی اطلاعات عالم بهره‌مند بود، هیچ‌گاه تفکر به وجود نمی‌آمد.
- (۲) انسان بدون تفکر، همانند حیوانی است که تنها می‌تواند برخی امور را بگذراند.
- (۳) دانش فلسفه دارای تعریف متفاوتی از اندیشه و تفکر نسبت به دانش منطقی است.
- (۴) مهم‌ترین ویژگی انسان، پرسشگری می‌باشد که از سنین اولیه همراه او قرار دارد.

(متوسط - چيستی فلسفه - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

تفکر واسطه رسیدن انسان از معلومات به مجهولات است؛ یعنی تفکر زمانی اتفاق می افتد که چیزی را نمی دانیم و در پی دانستن آن هستیم. در این زمان می کوشیم که با استفاده از معلومات خود، یک مجهول را معلوم کنیم؛ یعنی پاسخ پرسش را بیابیم. بنابراین، فرایند مذکور هنگامی صورت می گیرد که چیزی برای ما مجهول باشد.

؟! از خودتان پرسید که...

اگر همه اطلاعات جهان، معلوم بود، دیگر چه نیازی به تفکر بود؟ انسان همه چیز را می دانست و نیازی به تفکر نداشت.

بررسی سایر گزینه ها:

۲ بدون تفکر هیچ کاری از انسان ساخته نیست؛ حتی امور روزمره و عادی زندگی.

راز طراح

گاهی برخی کلیدواژه ها در تست قرار می گیرد که با نگاه کردن به آن ها، گمان کنید که محتوای عبارت درست است و به سایر مطالب توجه نکنید. برای مثال در گزینه ۲ از کلیدواژه «همانند حیوان» استفاده شده تا به ذهن شما متبادر شود، از آنجا که تفاوت انسان با سایر حیوانات در «تفکر» است، پس انسانی که تفکر نداشته باشد، همان حیوان است؛ درحالی که در ادامه گزینه ۲ کلیدواژه نادرستی مطرح و ادعا شده «انسان، بدون تفکر می تواند برخی امور را انجام دهد».

۳ تعریف تفکر در منطق و فلسفه یکسان است و هردو به فرآیند حرکت از معلوم به مجهول اشاره کرده اند.

متن صفحه ۴ کتاب درسی فلسفه یازدهم:

تفکر، واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات و از پرسش ها به پاسخ ها است.

متن صفحه ۹ کتاب درسی منطق دهم که درباره انواع تفکر (تعریف و استدلال) است:

به کمک تعریف، از تصورات معلوم به شناخت تصورات مجهول و به کمک استدلال از تصدیق های معلوم به کشف تصدیق های مجهول دست می یابیم.

۴ یکی از ویژگی های انسان پرسشگری است و نه مهم ترین ویژگی آن.

گروه آموزشی ماز

۱۳۴- کدام تشبیه بیان کننده نظریه وحدت اعداد از دیدگاه هراکلیتوس نیست؟

۱) در نظر خدا، همه چیز عادلانه و خوب و درست است؛ ولی انسان برخی چیزها را درست و برخی را نادرست می داند. در نهایت آن چیز موضوعی واحد با دیدگاه های متفاوت است.

۲) یک تیر و کمان بر روی زمین است که این کمان دائماً از دو سمت نیرویی بر زه وارد می کند و آن را می کشد؛ اما در نهایت این کمان در حالتی پایدار و هماهنگ دیده می شود.

۳) آب دریا که هم زمان پاک ترین و ناپاک ترین آبها است؛ این آب را ماهیان و آبزیان می نوشند و برایشان گواراست، اما همان آب برای انسان ها خطرناک و غیر آشامیدنی است.

۴) انگور بر روی درخت می روید و رشد می کند و مستقیماً توسط انسان ها مصرف می شود؛ درحالی که اگر از درخت جدا شده و فرآیندی بر روی آن صورت بگیرد، تبدیل به سرکه می شود.

(متوسط - آغاز تاریخی فلسفه - مفهومی - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

عبارت بیان شده در گزینه ۴ ارتباطی با نظریه وحدت اعداد ندارد؛ زیرا اساساً «انگور» و «سرکه» متضاد یکدیگر نیستند و در عبارت مذکور نیز تقابلی میان آنها وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه ها:

۱ اتفاق واحدی در حال رخ دادن است که برخی از افراد آن را بد و برخی دیگر آن را خوب می دانند؛ پس «خوب» و «بد» در یک «اتفاق واحد» جمع شده اند و وحدت یافته اند.

۲ کمان یک «شیء واحد» است که هم زمان از طرف «بالا» و «پایین» در حال کشیده شدن است و این تقابل در شیء واحدی جمع شده و وحدت یافته است.

۳ آب دریا یک «شیء واحد» است که هم زمان برای برخی «مفید» و برای برخی دیگر «غیر مفید» است و این تقابل در شیء واحدی جمع شده و وحدت یافته است.

مشاوره

سؤالات انتزاعی در کنکورهای اخیر رواج پیدا کرده است؛ پس باید تسلط خود را بر روی تحلیل ابیات یا تشبیه های مختلف بالا ببرید.

جالب است بدانید که متن گزینه های درست، دقیقاً از کتب فلسفی بر گرفته شده است؛ کاری که در کنکور سراسری نیز انجام می شود:

متن گزینه ۱ ← کتاب «تاریخ فلسفه غرب» از «راسل».

متن گزینه ۲ ← کتاب «تاریخ فلسفه یونان» هراکلیتوس» از «گاتری».

متن گزینه ۳ ← کتاب «تاریخ فلسفه» از «کاپلستون».

۱۳۵- کدام یک از موارد زیر می‌تواند گام اول در طریق کسب حکمت و دانایی از نظر سقراط باشد؟

- (۱) پذیرفتن خداوند به عنوان دانای حقیقی
- (۲) مورد پرسش قرار دادن امور اساسی
- (۳) فهمیدن راز پیام سروش معبد دلفی
- (۴) توجه کردن مردم به فضیلت

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - زندگی بر اساس اندیشه - مفهومی - ۱۱۰۵)

گام اول:

زمانی که انسان دچار جهل مرکب باشد، نمی‌داند که هیچ نمی‌داند؛ در نتیجه هیچ‌گاه به دنبال کسب حکمت و دانایی نمی‌رود.

گام دوم:

پس برای اینکه انسان به دنبال کسب حکمت و دانایی برود، باید در مرحله اول از جهل مرکب عبور کند.

گام سوم:

راز پیام سروش معبد دلفی نیز آگاه کردن مردم به جهل مرکب بود؛ پس فهمیدن راز پیام سروش معبد دلفی، سبب خروج از جهل مرکب می‌شود.

جالب است بدانید که...

در کتاب نظام قدیم اینگونه نوشته شده بود:

پیام سقراط این است که گام اول در طریق کسب حکمت و دانایی همانا «خودآگاهی» است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۶- کدام یک از گزاره‌های زیر به بهترین نحو دیدگاه پراگماتیسم را در مواجهه با مفهوم «حقیقت» بازتاب می‌دهد؟

- (۱) حقیقت همچنان که در قالب یک ایده ثابت و غیرقابل تغییر باقی می‌ماند، تنها از طریق تجزیه و تحلیل انتزاعی و منطقی قابل دستیابی است و ارتباط مستقیم با تجربه‌های عملی دارد.
- (۲) حقیقت تنها زمانی وجود دارد که یک باور به‌طور عملی و ملموس در زندگی روزمره به نتیجه قابل مشاهده‌ای منجر شود؛ بنابراین معیار درستی هر ایده به کارآمدی آن در عمل بستگی دارد.
- (۳) حقیقت در قالب یک ساختار ثابت و جهان‌شمول وجود دارد که مستقل از زمان و مکان قابل کشف نیست و هرگونه تغییر در آن تنها به دلیل فایده‌های علمی متفاوت آن موضوع است.
- (۴) حقیقت صرفاً یک امر شخصی است که به اراده و خواست فرد بستگی دارد و هیچ‌گونه ارتباطی با دنیای بیرون ندارد؛ در واقع چیزی را باید حقیقت دانست که در عمل سودمند باشد.

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - دوره جدید اروپا - مفهومی - ۱۱۰۸)

پیروان مکتب پراگماتیسم معتقد بودند که ما نیازمند باورهایی هستیم که در عمل به کار بیایند و سودمندی خود را نشان دهند؛ پس معیار حقیقت را سودمندی یک موضوع در عمل می‌دانستند. در گزینه ۲ نیز به همین موضوع اشاره شده؛ به نحوی که معیار درستی یک موضوع را سودمندی آن در عمل دانسته است.

توضیح بیشتر...

در فلسفه پراگماتیسم، حقیقت به‌طور مستقیم به کاربرد و اثربخشی عملی در زندگی واقعی ارتباط دارد. در این دیدگاه، حقیقت چیزی نیست که به‌طور انتزاعی یا ثابت و جهان‌شمول وجود داشته باشد، بلکه بیشتر به تأثیرات آن در عمل بستگی دارد. به عبارت دیگر، ایده‌ها و باورها زمانی حقیقت دارند که بتوانند در موقعیت‌های واقعی زندگی اثربخش و مفید باشند و نتیجه‌های ملموسی از خود به‌جا بگذارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- اولاً در پراگماتیسم، حقیقت دارای قالب واحد و غیرقابل تغییر نیست و بستگی به سودمندی آن در عمل دارد؛ مثلاً ممکن است امروز چیزی سودمند باشد و فردا سودمند نباشد، در نتیجه درستی یا نادرستی آن موضوع متغیر است. ثانیاً، حقیقت در پراگماتیسم، مطلقاً ارتباطی با تحلیل منطقی ندارد و کاملاً به سودمندی آن موضوع در عمل مربوط است.

مثال

فرض کنید یک تئوری علمی مثل نظریه حرکت زمین به دور خورشید وجود دارد. این تئوری ممکن است از لحاظ تحلیل منطقی و انتزاعی قابل قبول باشد؛ اما در پراگماتیسم، فقط زمانی حقیقت محسوب می‌شود که در عمل و در زندگی واقعی سودمند باشد.

۳- تغییر در حقیقت، به دلیل فایده‌های عملی آن موضوع است؛ نه فایده‌های علمی.

دام تستی

اگر به تفاوت «علمی» و «عملی» دقت نکردید، در دام طراح افتاده‌اید.

نکته

در پراگماتیسم، حقیقت مستقل از زمان و مکان قابل کشف نیست و باید سودمندی آن موضوع را در زمان و مکان فعلی در نظر گرفت.

۴- حقیقت در پراگماتیسم ارتباط مستقیم با دنیای بیرون دارد؛ باید دید که آن موضوع در دنیای بیرون سودمند است یا نه.

مثال

فرض کنید که یک نفر باور دارد که استفاده از یک رژیم غذایی خاص برای او سودمند است و برای او حقیقت دارد؛ اما در پراگماتیسم، این حقیقت تنها زمانی تأیید می‌شود که نتیجه‌ی ملموسی در دنیای واقعی مشاهده شود و در برابر شرایط مختلف آزموده شود.

تذکره!

گزینه ۴ مشابه دیدگاه نسبی‌گرایان است؛ نه پراگماتیسم‌ها.

مشاوره

حفظ کردن کلیات یک مبحث برای پاسخگویی به سؤالات کنکور و آزمون‌های آزمایشی (حداقل آزمون ماز) کافی نیست و باید به جزئیات آن مسلط شوید. پس اگر در هنگام مرور مطالب، صرفاً به این موضوع توجه می‌کنید که پراگماتیست‌ها به سودمندی یک عمل تأکید داشتند، امکان پاسخگویی به این تست را ندارید؛ چرا که در هر چهار گزینه به سودمندی اشاره شده است 😊

گروه آموزشی ماز

۱۳۷- کدام گزینه درباره‌ی انسان‌شناسی فلسفی افلاطون دقیق‌تر بیان شده است؟

- ۱) افلاطون بیان می‌کند: تنها موجودی که به‌صورت خاص دارای عقل و خرد می‌باشد؛ انسان است.
- ۲) نفس انسان، از جنس موجودات مجرد از ماده می‌باشد و غیرفانی، ازلی، ابدی و جاوید است.
- ۳) نفس، زیبا و آراسته به فضائل است؛ به‌همین دلیل وظیفه‌ی هر انسانی، مراقبت از آن است.
- ۴) نمی‌توان نفس را که با ارزش‌ترین دارایی انسان است، فاقد هرگونه محدودیت دانست.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - چستی انسان (۱) - خط به خط - ۱۱۰۹)

تذکره!

به‌دنبال دقیق‌ترین گزینه باشید؛ نه صرفاً گزینه درست.

از نظر افلاطون، نفس، محدودیت‌های بدن را ندارد؛ نه اینکه فاقد محدودیت باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) افلاطون معتقد است که: تنها موجودی که به‌طور خاص دارای عقل و خرد است، نفس است؛ نه انسان.

مشاوره

لطفاً حرف توی دهن افلاطون نذارید (: ایشون عقل و خرد رو متعلق به نفس دونسته؛ نه انسان. ممکنه بگید که خب، نفس هم برای انسان هست؛ پس عقل و خرد هم برای انسانه. بله! کلاً حق با شماست؛ اما وقتی می‌خواید دقیق‌ترین گزینه رو انتخاب کنید، اجازه دارید حرف افلاطون رو عوض کنید؟ خیر. پس برید دنبال دقیق‌ترین و بهترین گزینه.

۲) نفس انسان، ازلی نیست؛ یعنی این‌گونه نیست که از ابتدا وجود داشته باشد.

ازلی و ابدی به چه معناست؟

ازلی: از ابتدای خلقت، وجود داشته است؛ مثل خدا

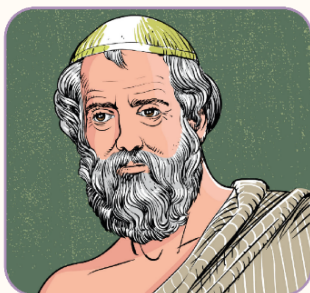
ابدی: هیچ وقت نابود نمی‌شود و همیشه وجود خواهد داشت؛ مثل نفس انسان

۳) رابطه‌ی علی و معلولی بیان شده در این گزینه برعکس است؛ هر انسانی باید از نفس مراقبت کند تا از این طریق، نفس زیبا و آراسته به فضائل شود.

رد گزینه «۳»

از خودتون بپرسید که آیا نفس، از همون ابتدا زیبا و آراسته به فضائل هست؛ یا اینکه باید از طریق مراقبت و توجه، اینجوری بشه؟

کلاس درس: ویژگی‌های نفس از نظر افلاطون

- ۱) غیرمادی و غیرقابل مشاهده است.
- ۲) فقط مخصوص انسان است.
- ۳) دارای قدرت تفکر است.
- ۴) باقی و جاوید است.
- ۵) محدودیت‌های کمتری از بدن دارد.
- ۶) این‌گونه نیست که از ابتدا دارای همه‌ی فضائل باشد؛ بلکه نیازمند مراقبت و توجه است.
- ۷) حقیقت انسان و با ارزش‌ترین دارایی او است

گروه آموزشی ماز

۱۳۸- کدام عبارت در مورد «ممتنع الوجود بالغیر» دقیق تر بیان شده است؟

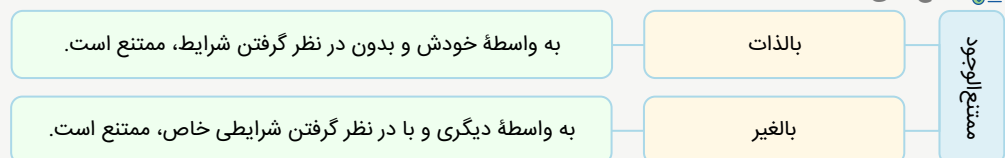
- (۱) ماهیتی که صرف نظر از علت خارجی به عدم گرایش دارد؛ ممتنع الوجود بالغیر است؛ مانند دایره زاویه دار.
- (۲) ماهیتی که امتناعش وابسته به شرایط و اوضاع خاصی باشد، ممتنع بالغیر نام دارد؛ مانند پرندۀ سیمرغ.
- (۳) ممتنع الوجود بالغیر ماهیتی است که هیچگاه قابل تصور در ذهن نبوده و به سوی عدم حرکت کرده است.
- (۴) با فرض وجود داشتن ممتنع الوجود بالغیر، قواعد بدیهی در ذهن انسان نقض شده و استثناء پیدا می کنند.

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - جهان ممکنات - خط به خط - ۱۲۰۲)

اگر چیزی به این دلیل که شرایط و علت آن موجود نیست، به سوی عدم حرکت کند، ممتنع الوجود بالغیر است؛ مثل سیمرغ و همه ممکن الوجودهایی که الان در عالم وجود ندارد. در واقع امتناع این ماهیتها، به دلیل نبودن شرایط خاصی است که برای ایجاد آنها لازم است.

جمع بندی

بررسی سایر گزینه ها:

۱- اولاً، متن گزینه یک درباره تعریف ممتنع الوجود بالذات است. ثانیاً، مثال بیان شده برای آن نیز مربوط به ممتنع الوجود بالذات است؛ در واقع دایره به هیچ عنوان نمی تواند زاویه داشته باشد و منحنی الدور است.

نکته

ممتنع الوجود بالغیر به دلیل علت خارجی به سوی عدم گرایش دارد و ممتنع الوجود بالذات، صرف نظر از علت خارجی، گرایش ذاتی به سوی عدم دارد.

۳- ممتنع الوجود بالغیر در حال حاضر وجود ندارد؛ نه اینکه در ذهن قابل تصور نباشد؛ مثلاً می توان دیو را در ذهن تصور کرد.

راز طراح

گاهی عبارت های نادرست در میان عبارت های درست پنهان می شوند؛ مثلاً در گزینه ۳ اینکه ممتنع الوجود بالغیر به سوی عدم حرکت کرده درست است؛ اما قبل از آن نوشته شده که این ماهیت قابل تصور نیست که نادرست می باشد.

۴- وجود نداشتن ممتنع الوجود بالذات از بدیهیات است؛ نه ممتنع الوجود بالغیر.

مثال

اینکه «مربع مثلث» وجود ندارد، از بدیهیات است؛ حال آنکه اگر وجود پیدا کند، یک قاعده بدیهی در ذهن انسان نقض شده و استثناء پیدا می کند.

گروه آموزشی ماز

۱۳۹- کدام گزینه مورد موافقت تجربه گرایان و مورد مخالفت هیوم قرار می گیرد؟

- (۱) هر چیزی در جهان باید بر اساس حس و تجربه تحلیل شود.
- (۲) درک هم زمانی و توالی پدیده ها از طریق حس صورت می گیرد.
- (۳) هم زمانی دائمی دو پدیده ما را به مفهوم ضروری علیت می رساند.
- (۴) تداعی علیت صرفاً یک حالت روان شناختی ناشی از توالی است.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - علیت و دیدگاه فیلسوفان اروپایی - مفهومی - ۱۲۰۳)

تجربه گرایان معتقدند مثلاً چون زمین همواره با آمدن خورشید، روشن می شود و با ناپدید شدن آن، تاریک می گردد، انسان متوجه یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین شده و اسم این رابطه را «علیت» گذاشته است؛ اما هیوم معتقد است رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست و نمی توان آن را از طریق مشاهده حسی و تجربه (مثلاً مشاهده خورشید و روشن شدن زمین) به دست آورد.

بررسی سایر گزینه ها:

۱- هیوم خود تجربه گرا است و با تجربه گرایان موافق است که تنها راه شناخت واقعیات حس و تجربه است و هر چیزی بر اساس حس و تجربه باید تحلیل شود.

نکته

شرط تجربه گرایی این است که تنها راه شناخت واقعیات را حس و تجربه بدانیم؛ هیوم نیز تجربه گراست و این موضوع را انکار نمی کند.

۲- هیوم و تجربه گرایان هردو معتقد هستند که توالی پدیده ها از طریق حس و تجربه درک می شود.

رد گزینه ۲

اگر هیوم مخالف این باشد که توالی پدیده‌ها از طریق حس و تجربه درک می‌شود، پس چگونه آن را توجیه می‌کند؟ یعنی اگر بخواهد بگوید که فهمیدن دو حادثه متوالی از چه ابزاری صورت می‌گیرد، باید از چه ابزاری حرف بزند؟ قطعاً همان حس و تجربه درست است!

این گزینه **نظر هیوم است** و نمی‌تواند مورد مخالفت هیوم قرار بگیرد.

کلاس درس:

دیدگاه هیوم درباره اصل علیت و مقایسه آن با تجربه‌گرایان

- همچون تجربه‌گرایان، تنها راه شناخت واقعیت‌ها را حس و تجربه می‌دانست.
- همچون تجربه‌گرایان، درک توالی حوادث را از طریق حس و تجربه می‌دانست.
- همچون تجربه‌گرایان، منکر امور عقلی محض بود.
- برخلاف تجربه‌گرایان، اصل علیت را ضروری نمی‌دانست.
- اصل علیت از نظر او، یک حالت روانی بود که به ذهن افراد رسیده است.
- از نظر هیوم، توالی حوادث متوالی این گمان را به ذهن برده است که میان آن‌ها، رابطه علیت وجود دارد.

گروه آموزشی ماز

۱۴۰- کدام گزینه درباره برهان اولیه ارسطو بر وجود خدا درست است؟

- در این برهان، خداوند به عنوان محرک نامتحرک اثبات می‌شود.
- پذیرش محال بودن تسلسل علل نامتناهی به آن ارتباطی ندارد.
- با مشاهده علت نخستین، وجود معلول، به نحو عقلانی اثبات می‌شود.
- با فرض گرفتن حرکت در جهان، وجود محرک اثبات می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - خدا در یونان باستان - مفهومی - ۱۲۰۵)

جرقه ذهنی

برهان اولیه ارسطو بر اثبات وجود خدا ← برهان درجات کمال
برهان مشهور ارسطو بر وجود خدا ← برهان حرکت

برهان اولیه ارسطو برای اثبات وجود خدا، همان «برهان درجات کمال» است. در هیچ کجای این برهان از محال بودن تسلسل علل نامتناهی استفاده نشده است. ارسطو در برهان درجات کمال، با مشاهده اینکه در جهان چیزهایی خوب و چیزهایی خوب‌تر وجود دارند، نتیجه می‌گیرد که یک خوب‌ترین و کامل‌ترین نیز وجود دارد که همان واقعیت الهی است. در واقع این خوب‌ترین، همان خوب مطلق و کمال مطلق است که شرط وجود خوب و خوب‌تر است.

نکته

محال بودن تسلسل علل نامتناهی، از مقدمات برهان مشهور ارسطو بر وجود خدا، یعنی «برهان حرکت» است؛ نه برهان درجات کمال.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- و ۴ این دو گزینه، مرتبط با برهان مشهور ارسطو، یعنی **برهان حرکت** است؛ نه برهان اولیه ارسطو.
- در برهان درجات کمال، از **وجود معلول**، **پی به وجود علت** برده می‌شود؛ نه برعکس.

نکته

ارسطو با مشاهده خوب و خوب‌تر در جهان (معلول‌ها) وجود خوب‌ترین (علت) که همان خداوند است را اثبات می‌کند؛ پس از معلول به علت می‌رسد.

راز طراح

گزینه‌های ۱ و ۴ هر دو درباره برهان حرکت هستند و اتفاقاً هر دو به لحاظ محتوایی نیز درست‌اند. از آنجا که یک تست، نمی‌تواند بیش از یک گزینه درست داشته باشد؛ پس هیچ‌کدام از گزینه‌های ۱ و ۴ نمی‌تواند پاسخ این تست باشد و مشخص می‌شود که منظور طراح، برهان حرکت ارسطو نیست.

در نمودار زیر به بررسی برهان درجات کمال می‌پردازیم:

برهان درجات کمال

مقدمه ۱: در این جهان، موجوداتی حضور دارند که نسبت به هم، خوب‌تر و بهتر هستند.

مقدمه ۲: هر جا که یک خوب‌تر و بهتر وجود دارد، خوب‌ترین و بهترین نیز هست.

نتیجه: پس در این جهان، موجودی هست که از همه خوب‌تر و بهترین است.

۱۴۱- کدام گزینه تسلسل علل نامتناهی را به درستی توضیح می دهد؟

- (۱) اینکه سلسله علت ها و معلول ها، منتهی به هیچ آغاز و ابتدایی نشوند.
- (۲) اینکه هیچ معلولی که خود علت نیست، در جهان وجود نداشته باشد.
- (۳) اینکه همه موجودات این جهان، معلول علتی بالاتر از خود باشند.
- (۴) اینکه در رأس سلسله علل، علتی غیرمعلول وجود داشته باشد.

(دشوار - اثبات خدا نزد فیلسوفان مسلمان - مفهومی - ۱۲۰۶)

پاسخ: گزینه ۱

رد سریع گزینه ها

تسلسل علل نامتناهی، امری محال است؛ درحالی که گزینه ۴ به امری ضروری اشاره کرده است. (رد گزینه ۴)
تسلسل علل نامتناهی، درباره «علت» است، نه معلول؛ درحالی که موضوع گزینه ۲ «معلول» است. (رد گزینه ۲)
تسلسل علل نامتناهی، به بی پایان بودن سلسله علل اشاره دارد؛ درحالی که گزینه ۳ درباره بی پایان بودن سلسله علل حرفی زده است. (رد گزینه ۳)

از نظر فارابی، اگر سلسله علت ها بخواهد تا بی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد، بدین معناست که آغاز و ابتدایی در کار نباشد و در این صورت اصلاً چیزی پدید نمی آید تا نوبت به معلولی برسد که اکنون پیش روی ماست.

بررسی سایر گزینه ها:

۲ به تسلسل معلول های نامتناهی اشاره دارد؛ نه تسلسل علل نامتناهی.

مقایسه

تفاوت تسلسل علل نامتناهی و تسلسل معلول های نامتناهی:

- ۱- هر علتی معلول علت بالاتر از خود است و این سلسله تا بی نهایت ادامه دارد ← تسلسل علل نامتناهی
- ۲- هر معلولی علت معلول پایین تر از خود است و این سلسله تا بی نهایت ادامه دارد ← تسلسل معلول های نامتناهی
- ۳ این گزینه مستقیماً به تسلسل علل نامتناهی اشاره ندارد؛ زیرا مشخص نکرده این سلسله دارای ابتدا و آغاز هست یا خیر.

تذکره!

چه ایرادی دارد که همه موجودات این جهان، معلول علتی بالاتر از خود باشند؟ این گزینه درباره علت العلل حرفی زده و نه آن را انکار کرده و نه تأیید.

۴ صورت سؤال به «تسلسل علل نامتناهی» اشاره دارد؛ درحالی که این گزینه درباره «امتناع تسلسل علل نامتناهی» است. به بیان دیگر، اگر در رأس سلسله علل، علتی غیرمعلول وجود داشته باشد، این سلسله دیگر تا بی نهایت ادامه نخواهد داشت و این همان دیدگاه فارابی است.

تذکره!

اگر در این گزینه گفته می شد «علتی غیرمعلول وجود نداشته باشد»، این گزینه نیز می توانست پاسخ درست باشد.

تست مذکور مشابه تست ۲۵۸ کنکور خارج ۹۹ است.

کدام عبارت، اصطلاح «تسلسل علل نامتناهی» را به درستی توضیح می دهد؟

- (۱) هر موجودی، معلول علتی و آن علت، معلول علتی دیگر باشد.
- (۲) علل و معلول های مترتب بر هم، منتهی به هیچ معلول غیرعلتی نشوند.
- (۳) علل و معلول های مترتب بر هم، منتهی به هیچ علت غیرمعلول نشوند.
- (۴) موجودات بی شماری وجود داشته باشند که با یکدیگر رابطه علی دارند.

پاسخ: گزینه ۳

گروه آموزشی هاز

۱۴۲- کدام گزینه مناسب ترین تفسیر از گزاره زیر است؟

فیلسوفان مسلمان می گویند: «ما فرزندان دلیل هستیم».

- (۱) عقل، وسیله شناخت انسان و ابزار تفکر و تعقل است.
- (۲) شرط پذیرش هر چیزی، مطابقت با عقل محض می باشد.
- (۳) دلایل عقلی محض یا تجربی، لازمه پذیرش هر نظری است.
- (۴) دلایل تجربی را نمی توان برای پذیرش نظرات مبنا قرار دارد.

(متوسط - عقل از نظر فیلسوفان مسلمان - مفهومی - ۱۲۰۸)

پاسخ: گزینه ۳

فیلسوفان مسلمان، همه توانایی های عقل را در جای خود معتبر می دانند؛ یعنی به تجربه، استدلال عقلی محض و تمثیل باور دارند و هر یک را در جای خود استفاده می کنند. آنان می گویند که ما فرزندان دلیل هستیم و مقصودشان از «دلیل»، صرفاً دلایل عقلی محض نیست؛ بلکه سایر توانایی های عقل (همچون تجربه) را نیز شامل می شود.

یک برش از صفحه ۶۴ کتاب درسی فلسفه دوازدهم برای تأیید گزینه ۳:

به همین دلیل فیلسوفان مسلمان، به عقل‌گرا و تجربه‌گرا تقسیم نمی‌شوند.

در کنار «حس» و «قلب»، عقل نیز یکی از ابزارهای شناخت است.

۲. نظر فیلسوفان مسلمان درباره عقل به عنوان دستگاه تفکر

فیلسوفان مسلمان همچنین عقیده دارند که عقل، ابزار شناخت انسان و وسیله تفکر و تعقل اوست. این ابزار روش‌هایی مانند استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض دارد که همه این روش‌ها در محدوده و جایگاه خود معتبر هستند و قابل استفاده می‌باشند. آنان می‌گویند «ما فرزندان دلیل هستیم.»^۲ و هر نظر و هر مکتب و آیینی را که دلایل استوار عقلی داشته باشد، می‌پذیریم. ابن سینا می‌گوید: «هر کس که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد، از حقیقت انسانی خود خارج شده است.»^۳

هر نوع دلیل عقلی محض یا تجربی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ این عبارت از نظر محتوا درست است؛ اما ارتباطی با صورت سؤال ندارد و قبل از گزاره مذکور در صورت سؤال بیان شده است.
- ۲ این گونه نیست که صرفاً عقل محض در فلسفه اسلامی معتبر باشد.
- ۴ دلایل تجربی در جای خودش، در فلسفه اسلامی معتبر است.

راز طراح

سؤالات ساده در میان سؤالات دشوار قرار می‌گیرند تا نتوانید آن‌ها را پیدا کنید. مثلاً تست قبل، دشوار بود؛ اما این تست آسان‌تر است. 😊

گروه آموزشی ماز

۱۴۳- چرا ابن سینا با وجود اطلاع از اموری همچون سیل و زلزله و مرگ، عالم طبیعت را مجموعه‌ای رو به کمال می‌داند؟ زیرا

- ۱ این امور همگی به کمال نهایی طبیعت و اعتدال آن کمک می‌کنند.
- ۲ آنچه واقعاً شر و بدی به نظر می‌رسد، در ظاهر برای اعتدال جهان لازم است.
- ۳ با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان، نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.
- ۴ این امور طبیعی را باید در نسبت با ماوراءالطبیعه بسنجیم تا عمق آن را دریابیم.

(متوسط - ابن سینا - مفهومی - ۱۳۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

ابن سینا معتقد است حتی آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، مانند پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار یا حتی وقایع ویرانگر طبیعی همچون سیل و زلزله، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت و اعتدال طبیعت کمک می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ این عبارت برعکس ذکر شده است. در واقع آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، واقعاً خیر است و برای اعتدال جهان لازم است.

نکته

ابن سینا وجود شر را به‌طور کلی انکار نمی‌کند، بلکه معتقد است شر واقعی در جهان وجود ندارد و صرفاً برخی امور به نظر ما می‌رسد که شر هستند، درحالی‌که همواره نهایتاً خیر هستند.

- ۳ این گزینه نتیجه عبارت صورت سؤال است؛ نه دلیل آن.

به بیان دیگر...

یعنی چون همه این امور به نظم کلی جهان کمک می‌کنند، پس ما هم باید نگاه کلی‌نگر داشته باشیم و صرفاً به بخش کوچکی از جهان نگاه نکنیم.

- ۴ این گزینه بی‌ربط است و ارتباطی با صورت سؤال ندارد.

گروه آموزشی ماز

۱۴۴- با توجه به بحث اصالت وجود و اعتباری بودن ماهیت، چند مورد از گزاره‌های زیر درست است؟

- معنای اصالت این است که مفهومی دارای منشأ واقعی باشد.
- اصالت در اینجا به معنای آن چیزی است که در خارج تحقق دارد.
- صرف مصداق ذهنی داشتن برای اصیل بودن کافی نیست.
- وجود اصیل است و ماهیت، انتزاعی و کاملاً ذهنی است.

(۴) یک

(۳) دو

(۲) سه

(۱) چهار

گزاره‌های دوم و سوم درست هستند.

بررسی موارد:

گزاره اول: نادرست است؛ اینگونه نیست که هر مفهومی که منشأ واقعی داشته باشد، اصیل باشد؛ زیرا ماهیت نیز منشأ واقعی دارد؛ اما اصیل نیست.

چرا ماهیت منشأ واقعی دارد؟

ماهیت از کجا آمده؟ منشأ ماهیت کجاست؟ از جیب طراح آمده؟ 😊 خیر منشأ ماهیت، همان وجود است؛ پس ماهیت منشأ واقعی دارد.

تذکر!

ماهیت، خودش واقعی و اصیل نیست؛ اما منشأ واقعی و اصیل دارد.

گزاره دوم: درست است. اصالت به معنای واقعی و خارجی بودن است. در بحث اصالت وجود، وجود چیزی است که در خارج، واقعیت دارد و منشأ آثار است.

گزاره سوم: درست است؛ زیرا ممکن است مفهومی، مصداق ذهنی و خیالی داشته باشد؛ اما در جهان خارج مصداقی نداشته و اصیل نباشد.

مثال

مفهوم «سیندرلا» نیز دارای مصداق ذهنی است؛ اما مفهومی اصیل نیست.

تذکر!

معیار اصیل بودن، داشتن مصداق خارجی است؛ نه مصداق ذهنی.

گزاره چهارم: نادرست است؛ زیرا ماهیت کاملاً ذهنی نیست؛ بلکه انتزاع ذهن از واقعیت خارجی است.

تذکر!

بین این دو گزاره که اولی نادرست و دومی درست است، تفاوت اساسی وجود دارد:

ماهیت، صرفاً انتزاع ذهن است ← یعنی از «هیچ»، ماهیت را تصور کردیم و ماهیت هیچ منشأ واقعی در جهان ندارد.

ماهیت، انتزاع ذهن از وجود است ← یعنی چیزی را در جهان خارج دیده‌ایم و بر اساس آن ماهیت را تصور کرده‌ایم.

جرقة ذهنی

آیا می‌توان گفت ماهیتی همچون درخت که هر روز در حیاط مدرسه می‌بینیم، کاملاً ذهنی است؟ آیا درختی که در حیاط مدرسه موجود است، هیچ تفاوتی با مفهومی همچون اژدهای دهرس ندارد که کاملاً ساخته ذهن ماست؟ تفاوتی میان این دو وجود دارد؛ درخت به نحوی دارای واقعیت است؛ اما اژدهای دهرس هیچ واقعیتی ندارد.

گروه آموزشی ماز

۱۴۵- کدام عبارت درباره امام خمینی (ره) نادرست است؟

(۱) ایشان در دوره جوانی آثار بزرگ فیلسوفان اسلامی را تدریس می‌کرده است.

(۲) از آثار مهم ایشان در زمینه عرفان می‌توان به «مصابح الهدایه» و «آداب الصلوة» اشاره کرد.

(۳) علوم مقدماتی را نزد استادان بزرگ آن زمان از جمله سید ابولحسن رفیعی قزوینی و آیت‌الله شاه‌آبادی آموخت.

(۴) هنگامی که تدریس فلسفه را در حوزه‌ها آغاز کرد، بزرگان حوزه چندان دیدگاه مساعدی راجع به تدریس فلسفه نداشتند.

(متوسط - حکمت معاصر و امام خمینی (ره) - خط به خط - ۱۳۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

امام خمینی (ره) در همان کودکی و نوجوانی علوم مقدماتی را آموخت و برای آموختن فلسفه و عرفان، به حضور استادان بزرگ آن زمان، از جمله سید ابولحسن رفیعی قزوینی و آیت‌الله شیخ محمدعلی شاه‌آبادی رسید.

نادرستی گزینه ۳

کلیدواژه «علوم مقدماتی» نادرست است.

دام تستی

کلیدواژه علوم مقدماتی، شما را به اشتباه می‌اندازد که اساتید بزرگ ایشان در دوره کودکی بوده‌اند؛ در حالی که آن اساتید مربوط به مراحل عالی فلسفه و عرفان بودند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ امام خمینی (ره) از سنین جوانی به تدریس کتاب‌هایی چون شفا و اسفار می‌پرداخت که در میان آثار فلسفی اسلامی از عمیق‌ترین‌ها محسوب می‌شوند.

۲ دو اثر مهم عرفانی امام خمینی (ره) «مصابح الهدایه» و «آداب الصلوة» هستند که عمق عرفانی و نثر خاص این آثار نشان از تسلط علمی ایشان در این حوزه دارد.

۴ امام خمینی در شرایطی تدریس فلسفه را در حوزه‌ها آغاز کرد که بسیاری از بزرگان حوزه به شدت با تدریس فلسفه و به خصوص فلسفه صدرایی مخالف بودند.

گروه آموزشی ماز

۱۴۶- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک باغدار به همراه ۵ نفر کارگر و یک مهندس کشاورزی با تولید شش تن میوه به ارزش ۲/۲۵ میلیارد ریال، کدام مورد است؟

۱	اجاره ماهیانه باغ	۳۰ میلیون ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر کارگر	۵ میلیون ریال
۳	خرید منزل مسکونی صاحب باغ	۱۰ میلیون ریال
۴	اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز	$\frac{1}{5}$ حقوق ماهیانه مجموع کارگران
۵	خرید سم و کود مورد نیاز	۲۵/۵ میلیون ریال
۶	کرایه حمل و نقل محصول	$\frac{3}{2}$ اجاره وسایل
۷	حقوق ماهیانه مهندس کشاورزی	۳۵ میلیون ریال

(۱) ۱,۰۷۷ میلیون ریال (زیان) (۲) ۱,۱۳۲ میلیون ریال (سود) (۳) ۱,۱۳۲ میلیون ریال (زیان) (۴) ۱,۰۷۷ میلیون ریال (سود)

(دشوار - کسب و کار آفرینی - محاسباتی - ۱۰۰)

پاسخ: گزینه ۲

برای به دست آوردن میزان سود یا زیان سالیانه یک بنگاه اقتصادی، ابتدا باید هزینه های تولید آن بنگاه را به صورت سالیانه محاسبه و جمع کرده؛ سپس میزان درآمد سالیانه بنگاه را به دست آوریم. حال اگر میزان درآمد بیشتر از میزان هزینه ها باشد، بنگاه اقتصادی سود کرده است ولی اگر میزان درآمد کمتر از میزان هزینه ها باشد، بنگاه اقتصادی متحمل ضرر و زیان شده است.

میلیون ریال $360 = 30 \times 12 =$ اجاره سالیانه باغ

میلیون ریال $300 = 5 \times 5 \times 12 =$ حقوق سالیانه مجموع کارگران

میلیون ریال $5 = \frac{1}{5} \times (5 \times 5) =$ اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز

میلیون ریال $25/5 =$ خرید سم و کود مناسب

میلیون ریال $7/5 = \frac{3}{2} \times 5 =$ کرایه حمل و نقل محصول

میلیون ریال $420 = 35 \times 12 =$ حقوق سالیانه مهندس کشاورزی

❖ خرید منزل مسکونی صاحب باغ جزو هزینه های تولید نیست.

❖ برای موارد ردیف های ۴، ۵ و ۶ عنوان ماهیانه یا سالیانه ذکر نشده است، در نتیجه آنها را سالیانه در نظر می گیریم.

میلیون ریال $1118 = 360 + 300 + 5 + 25/5 + 7/5 + 420 =$ مجموع هزینه های سالیانه

در صورت سؤال داریم: تولید شش تن میوه به ارزش ۲/۲۵ میلیارد ریال، یعنی ۲/۲۵ میلیارد ریال به عنوان کل درآمد در نظر گرفته می شود؛ چرا که قیمت تمامی شش تن میوه است، نه قیمت هر تن میوه. (نباید ۲/۲۵ میلیارد ریال را در شش ضرب کنیم). اگر قیمت هر تن میوه را می داد باید ۲/۲۵ میلیارد ریال را در شش ضرب می کردیم.

میلیون ریال $2250 = 2/25 \times 1000 =$ درآمد سالیانه حاصل از فروش محصولات

چون میزان درآمد از هزینه ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

میلیون ریال $1132 = 2250 - 1118 =$ سود = درآمد - هزینه های تولید

هزینه های تولید

♦ پولی را که کارآفرینان به ناچار برای تولید محصولات خود (اعم از کالاها یا خدمات)، صرف می کنند، هزینه های تولید می نامند. (این پول درواقع همان پول هایی است که تولیدکنندگان برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آنها پرداخت می کنند، مانند: پولی که برای خرید یا اجاره محلی به عنوان کارگاه، مغازه یا دفتر کار پرداخت می شود یا پولی که برای خرید ماشین آلات و سایر ابزارها و سرمایه های فیزیکی یا خرید مواد اولیه صرف می شود یا پولی که برای استخدام تعدادی کارگر و کارمند پرداخت می شود).

درآمد

♦ در پایان تولید، همه محصول و سود و زیان هرچه باشد، به صاحب (یا صاحبان) کار می رسد.

♦ درآمد به پولی که تولیدکنندگان با فروش محصولات خود به دست می آورند؛ گفته می شود.

کل محصول $\times$ قیمت = درآمد

سود یا زیان (حسابداری)

اگر میزان درآمد از هزینه بیشتر باشد، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

• $\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه}$

اگر میزان درآمد از هزینه کمتر باشد، کسب و کار دچار ضرر و زیان می‌شود.

• $\text{ضرر} = \text{درآمد} - \text{هزینه}$

گروه آموزشی ماز

۱۴۷- ۳ نفر (افراد A، B و C) کل سهام یک شرکت فرضی را خریداری کرده‌اند. اگر ارزش هر سهم ۱۰۰ تومان باشد و اگر نفر سوم (C) مبلغ ۵۵۰۰ تومان برای خرید سهام هزینه کرده باشد و مالک ۲۵ درصد از سهام شرکت باشد، آنگاه:

الف - کل سرمایه شرکت چند تومان است؟

ب - اگر فرد دوم (B) مالک ۳۵ درصد از سهام شرکت باشد، آنگاه چند تومان برای خرید سهام هزینه کرده است؟

ج - اگر سود شرکت در پایان سال ۸۵۰ تومان باشد، سهم فرد اول (A) از سود چند تومان است؟

د - تعداد سهم‌های ارائه شده توسط شرکت کدام است؟

ه - تعداد سهام خریداری شده توسط فرد C کدام است؟

$$(۲) \quad ۲۲۰۰۰ - ۷۷۰۰ - ۳۴۰ - ۲۲۰ = ۵۵$$

$$(۱) \quad ۱۱۰۰۰ - ۷۷۰۰ - ۴۳۰ - ۲۲۰ = ۴۵$$

$$(۴) \quad ۱۱۰۰۰ - ۶۵۰۰ - ۳۴۰ - ۱۱۰ = ۵۵$$

$$(۳) \quad ۲۲۰۰۰ - ۶۵۰۰ - ۴۳۰ - ۱۱۰ = ۴۵$$

(دشوار - انتخاب نوع کسب‌وکار - محاسباتی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

الف:

$$\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد} \times ۱۰۰ = \frac{\text{درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت}}{\text{ارزش سهام شرکت}}$$

$$\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد C} \times ۱۰۰ = \frac{\text{درصد مالکیت فرد C از دارایی شرکت}}{\text{ارزش سهام شرکت}}$$

$$۲۵ = \frac{۵۵۰۰}{\text{ارزش سهام شرکت}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \text{ارزش سهام شرکت} = \frac{۵۵۰۰ \times ۱۰۰}{۲۵} = ۲۲,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ب:

ارزش سهام شرکت $\times$ درصد مالکیت فرد B از دارایی شرکت = هزینه فرد B بابت خرید سهام

$$\text{تومان } ۷,۷۰۰ = \frac{۳۵}{۱۰۰} \times ۲۲,۰۰۰ = \text{هزینه فرد B بابت خرید سهام}$$

ج:

چون ۳ نفر کل سهام شرکت را خریده‌اند، در نتیجه مجموع درصد میزان مالکیت افراد از دارایی شرکت برابر با ۱۰۰ خواهد بود؛ در نتیجه درصد مالکیت فرد A برابر خواهد بود با:

$$\text{درصد } ۴۰ = ۱۰۰ - (۲۵ + ۳۵)$$

سود شرکت $\times$ درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت = سود تعلق گرفته به هر فرد

$$\text{تومان } ۳۴۰ = \frac{۴۰}{۱۰۰} \times ۸۵۰ = \text{سود تعلق گرفته به فرد A}$$

د:

$$\text{عدد } ۲۲۰ = \frac{\text{ارزش سهام شرکت}}{\text{ارزش هر سهم}} = \frac{۲۲,۰۰۰}{۱۰۰} = \text{تعداد سهام شرکت}$$

ه:

$$\text{عدد } ۵۵ = \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد C}}{\text{ارزش هر سهم}} = \frac{۵,۵۰۰}{۱۰۰} = \text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد C}$$

$$100 \times \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{ارزش سهام شرکت}} = \text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت (به درصد)}$$

یا

$$100 \times \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{دارایی شرکت (ارزش کل سهام شرکت)}} = \text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت (به درصد)}$$

$$\frac{\text{ارزش کل سهام شرکت}}{\text{تعداد سهام شرکت}} = \text{ارزش هر سهم}$$

$$\frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}} = \text{ارزش هر سهم}$$

$$\text{سود شرکت} \times \text{درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت} = \text{سود تعلق گرفته به فرد}$$

$$\text{ارزش هر سهم} \times \text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد} = \text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}$$

یا

$$\text{ارزش کل سهام شرکت} \times \text{درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت} = \text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}$$

گروه آموزشی ماز

۱۴۸- چه تعداد از عبارات زیر نادرست هستند؟

الف - قانون دوم از اصول انتخاب درست، ترسیم قید بودجه است.

ب - هزینه هدررفته، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد از آن صرف نظر کرده است و نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم افراد داشته باشد.

ج - برای کارآفرینان مقایسه میان منافع و هزینه های کسب و کار، از مهم ترین مراحل راه اندازی یا استمرار آن است.

د - در مقایسه میان هزینه ها و منافع، اینکه چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم، یک اصل یکی و بین همه افراد یکسان است.

ه - در هر نقطه از زمان، هر شخص، شرکت یا کشور ممکن است منابع نامحدودی از نیروی کار، زمین قابل بهره برداری، سرمایه انسانی و فیزیکی در اختیار داشته باشد.

۱ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

(متوسط - اصول انتخاب درست - مفهومی / خط به خط - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

الف: نادرست؛ قانون دوم تصمیم گیری صحیح، محاسبه هزینه فرصت هر انتخاب است.

نکته

قبل از هر تصمیمی در انتخاب کسب و کار، قوانینی باید رعایت شود، این قوانین به ترتیب عبارتند از:

قانون اول: منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آنها کمیاب اند!

قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید!

قانون سوم: قید بودجه خود را ترسیم کنید!

قانون چهارم: هزینه های هدررفته را فراموش کنید!

قانون پنجم: بین هزینه ها و منافع خود، مقایسه کنید!

ب: نادرست؛

- هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد آن را هنگام انتخاب از دست داده است.

- هزینه هایی که پرداخت شده است و شما نمی توانید آن را بازگردانید «هزینه هدررفته» نام دارد؛ این هزینه ها نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم شما داشته باشد.

ج: درست

د: نادرست؛ در مقایسه میان هزینه ها و منافع، اینکه چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم، وابسته به موقعیت ها و ارزش های فرهنگی و اجتماعی ما است.

هـ: نادرست؛

- افراد قبل از اخذ تصمیمات خود، در ذهن خود دو سؤال اساسی دارند:

اصل اول: منابعی که در اختیار دارید (به عنوان مثال منابعی که در اختیار یک کشاورز است؛ مانند: متراژ زمین، حجم بذر، نیروی کار و ...) پایان ناپذیر نیست؛ بلکه برعکس، کاملاً محدود است.

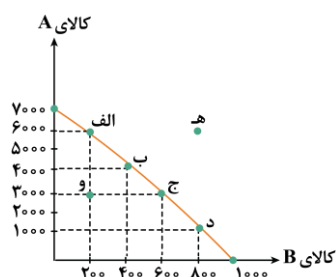
اصل دوم: در آن واحد نمی توانید از یک چیز دو استفاده متفاوت بکنید؛ یعنی هر چیزی دارای محدودیت در استفاده است. به عنوان مثال اگر کشاورز کل زمین را زیر کشت گندم ببرد، دیگر نمی تواند در آن یونجه یا جو بکارد.

• همه عوامل یا منابع تولید در اقتصاد کمیاب اند.

• ما به منابع در دسترس محدود شده ایم. هر چه منابع بیشتری داشته باشیم، کالاها و خدمات بیشتری می توانیم تولید کنیم. (اما نمی توانیم منابع را خلق کنیم).

• در هر نقطه از زمان، هر شخص یا شرکت و یا هر کشوری، مقدار معینی از نیروی کار، زمین قابل بهره برداری، سرمایه انسانی و فیزیکی دارد.

گروه آموزشی ماز

۱۴۹- با توجه به نمودار منحنی مرز امکانات تولید روبه رو به سؤالات پاسخ دهید:

الف - اگر این شرکت بخواهد ۱۰۰۰ واحد کالای B تولید کند، هزینه فرصت آن چه مقدار است؟

ب - تولید در کدام نقطه نیازمند افزایش منابع است؟

ج - هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» چند واحد پولی است؟

(قیمت هر واحد کالای A: ۱۰۰۰ واحد پولی / قیمت هر واحد کالای B: ۲۰۰۰ واحد پولی)

(۲) ۷۰۰۰ واحد کالای A - «ه» - ۲,۰۰۰,۰۰۰

(۱) ۸۰۰ واحد کالای B - «ه» - ۲,۰۰۰,۰۰۰

(۴) ۸۰۰ واحد کالای B - «و» - ۴۰۰,۰۰۰

(۳) ۷۰۰۰ واحد کالای A - «و» - ۴۰۰,۰۰۰

(متوسط - مرز امکانات تولید - مفهوم - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

الف: اگر این شرکت تمام منابع خود را به تولید کالای B اختصاص ندهد و تنها کالای A را تولید کند، می تواند ۷۰۰۰ واحد کالای A تولید کند. در نتیجه اگر این شرکت بخواهد تمامی منابع خود را به تولید کالای B اختصاص دهد، می تواند ۱۰۰۰ واحد کالای B تولید کند که هزینه فرصت این انتخاب ۷۰۰۰ واحد کالای A است که تولیدکننده از تولید آن صرف نظر کرده است.

ب: نقاطی که خارج از منحنی مرز امکانات تولید هستند.

ه: در حال حاضر غیرقابل دسترس می باشند و تنها با افزایش منابع می توان به آنها دست یافت.

ج: در نقطه «الف»، بنگاه ۶۰۰۰ واحد کالای A و ۲۰۰ واحد کالای B تولید می کند. حال اگر بنگاه، تصمیم بگیرد نقطه تولید را به نقطه «ب» انتقال دهد، میزان تولید کالای A، ۴۰۰۰ واحد و میزان تولید کالای B ۴۰۰ واحد خواهد شد. در نتیجه، هزینه فرصت این انتقال ۲۰۰۰ واحد کالای A است که تولیدکننده از تولید آن صرف نظر کرده است. در صورت سؤال هزینه فرصت را بر اساس واحد پولی خواسته است و خواهیم داشت:

$$\text{واحد پولی } 2,000,000 = 2000 \times 1000$$

نکته

به طور کلی برای محاسبه هزینه فرصت با توجه به نمودار باید ببینید با این جابه جایی و حرکت بر روی نمودار از میزان تولید کدام کالا کاسته می شود؛ سپس میزان کاهش تعداد کالا یا ارزش تعداد کالای کاسته شده را به عنوان هزینه فرصت در نظر بگیرید.

تعداد (واحد) کالایی که از تولید آن صرف نظر شده است = هزینه فرصت

یا

ارزش هر واحد از کالایی که از تولید آن صرف نظر شده است $\times$ تعداد (واحد) کالایی که از تولید آن صرف نظر شده است = ارزش هزینه فرصت

گروه آموزشی ماز

۱۵۰- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارتهای زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

الف - شرکت توانیر در کشور ما به دلیل قانونی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می رود.

ب - هنگامی که دو کالا جانشین هم باشند، افزایش قیمت یک کالا، مقدار تقاضا برای کالای جانشینش را کاهش می دهد.

ج - اگر یک شرکت یا کشور، از تمامی فرصتهای خود برای بهتر شدن وضعیت خودش استفاده کرده باشد؛ به گونه ای که این بهبود وضعیت، موجب بدتر شدن وضع دیگران نشده باشد، اقتصاد آن شرکت یا کشور کاراست.

د - دانش و مهارت افراد در یک مجموعه تولیدی، مربوط به عامل نیروی انسانی از عوامل تولید می باشد.

(۴) ص - غ - ص - ص

(۳) غ - ص - غ - غ

(۲) ص - ص - غ - ص

(۱) غ - غ - ص - غ

(متوسط - جریان چرخشی ساده، بازار کالا و خدمات - مفهومی / خط به خط - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

الف: غلط است.

گاه به دلایل طبیعی، اقتصادی، قانونی یا حتی غیرقانونی، تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می‌شود. این وضعیت را «انحصار» می‌گوییم.

مثال

مثلاً شرکت توانیر در کشور ما به دلیل طبیعی و شرکت خودرویی به دلایل قانونی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند. شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی از یک سو تنها خریدار و از سوی دیگر تنها فروشنده محصولات نفتی است و خرید و فروش این کالا را در انحصار خود دارد.

ب: غلط است.

کالاهای جانشین، کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. اگر قیمت یک کالا افزایش یابد، تقاضا برای آن کالا کاهش و تقاضا برای کالای جانشینش افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن کالا افزایش و تقاضا برای کالای جانشینش کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز

به عنوان مثال

افزایش قیمت گوشت مرغ باعث کاهش تقاضا برای آن و افزایش تقاضا برای گوشت قرمز خواهد شد.

ج: صحیح است.

اگر یک شرکت یا کشور از تمامی فرصت‌های خود برای بهتر شدن وضعیت خودش استفاده کرده باشد، به گونه‌ای که این بهبود وضعیت، موجب بدتر شدن وضع دیگران نشده باشد، اقتصاد آن شرکت یا کشور کاراست؛ یعنی شرکت یا کشور از منابع موجود خود، بیشترین استفاده را می‌برد. در غیر این صورت حداقل بیش از یک کالا و خدمات می‌توان در دسترس مردم قرار داد، بدون آن که کالاهای و خدمات دیگر کاهش پیدا کنند. توجه داشته باشید هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

د: غلط است.

یکی از عوامل تولید سرمایه انسانی است.

سرمایه انسانی شامل مهارت، دانش، تخصص و آگاهی نیروی انسانی می‌باشد و نیروی انسانی هم یکی دیگر از عوامل تولید است که شامل افرادی است که در جهت تولید کالا و خدمات فعالیت‌هایی را انجام می‌دهند؛ مانند معلمان، کشاورزان، کارگران و کارمندان و ...

- اقتصاددانان منابع تولید را در سه دسته کلی طبقه‌بندی می‌کنند: منابع طبیعی (زمین) / نیروی کار / سرمایه (سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی)

عوامل تولید	مثال
منابع طبیعی (زمین)	زمینی که تولیدکننده گندم آن را زیر کشت می‌برد. / زمینی که شرکت در آن احداث شده است.
نیروی کار	کشاورزانی که بر روی زمین کار می‌کنند. / کارمندان و کارگران شرکت
سرمایه فیزیکی	تراکتوری که در روی زمین کار می‌کند. / تجهیزات اداری (مثلاً میز یا تخته و یا ابزارهای آموزشی دیگر)
سرمایه انسانی	دانش و مهارت نیروی انسانی یک مجموعه تولیدی / مهارت و دانش تدریس معلمان یک شرکت

گروه آموزشی ماز

۱۵۱- کدام گزینه در رابطه با انواع مالیات صحیح است؟

- ۱) مالیات‌های غیرمستقیم به دو دسته مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد تقسیم می‌شوند.
- ۲) مهم‌ترین نوع مالیات بر درآمد، مالیات بر ارث است که از اموال و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت شده، دریافت می‌شود.
- ۳) در مالیات بر ارزش افزوده، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.
- ۴) مالیات بر مصرف، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورهاست.

(آسان - ابزارها و منابع مالی دولت - خط به خط - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مالیات‌های مستقیم به دو دسته مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد تقسیم می‌شوند. مالیات‌های غیرمستقیم به سه دسته عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف و مالیات بر ارزش افزوده تقسیم می‌شوند.
- ۲) مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارث است که از اموال و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت شده، دریافت می‌شود. / مهم‌ترین نوع مالیات بر درآمد، مالیات بر درآمد اشخاص است.
- ۴) حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است که با نام تعرفه‌های گمرکی نیز شناخته می‌شود. این نوع از مالیات، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورهاست.

گروه آموزشی ماز

۱۵۲- سه کشور مطابق جدول رو به رو، سه محصول فلز روی، نقره و پنبه را تولید می‌کنند. با فرض اینکه هر ۳ کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش

فنی برخوردار باشند و همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل برای تولید این سه محصول به کار گیرند:

الف - کدام کشور بهتر است در تولید پنبه تخصص و تمرکز یابد؟

ب - اگر هزینه فرصت تولید کالای پنبه در کشور پاکستان ۳۰ واحد، کالای نقره ۵۰ واحد و کالای روی ۶۵ واحد

باشد، این کشور در تولید چه کالایی مزیت نسبی دارد؟

ج - کدام مورد در رابطه با کشور اندونزی درست است؟

کشور \ کالا	پنبه	نقره	روی
ایران	۸۷	۴۵	۶۹
پاکستان	۷۰	۴۰	۴۸
اندونزی	۷۸	۵۸	۸۹

(۱) اندونزی - پنبه - در تولید کالای نقره مزیت مطلق دارد و باید کالاهای روی و پنبه را از کشور ایران وارد کند.

(۲) ایران - پنبه - در تولید کالاهای روی و نقره از مزیت مطلق برخوردار است و باید کالای پنبه مورد نیاز خود را از کشور ایران وارد کند.

(۳) اندونزی - روی - در تولید کالای نقره مزیت مطلق دارد و باید کالاهای روی و پنبه را از کشور ایران وارد کند.

(۴) ایران - روی - در تولید کالاهای روی و نقره از مزیت مطلق برخوردار است و باید کالای پنبه مورد نیاز خود را از کشور ایران وارد کند.

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - اهمیت تجارت و مزیت مطلق و نسبی - مفهومی - ۱۰۰۷)

بررسی موارد:

الف: در ایران میزان تولید پنبه (۸۷ واحد) از دو کشور دیگر «پاکستان و اندونزی» بیشتر است؛ پس ایران در تولید پنبه مزیت مطلق دارد. در نتیجه بهتر است در محصولی که مزیت دارد «پنبه» تخصص و تمرکز یابد.

ب: با توجه به جدول زیر در کشور پاکستان کالای «پنبه» با هزینه فرصت کمتری در مقایسه با سایر محصولات تولید می‌شود. در نتیجه پاکستان در تولید کالای «پنبه» مزیت نسبی دارد و باید منابع کمیاب خود را به تولید این کالا اختصاص دهد.

نام کشور	پنبه	نقره	روی
پاکستان	۳۰	۵۰	۶۵

ج: ایران در مقایسه با سایر کشورها کالای «پنبه» بیشتری تولید می‌کند (۸۷ واحد) در نتیجه در تولید کالای «پنبه» مزیت مطلق دارد. اندونزی در مقایسه با سایر کشورها کالای «نقره» (۵۸ واحد) و کالای «روی» (۸۹ واحد) بیشتری تولید می‌کند؛ در نتیجه در تولید کالاهای «نقره» و «روی» مزیت مطلق دارد. بهتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و سایر محصولات را از دیگر کشورها بگیرد.

اندونزی باید کالاهای «نقره» و «روی» را در داخل تولید کند (و هم‌چنین مازاد این کالاها را به سایر کشورها صادر کند) و کالای «پنبه» مورد نیاز خود را از کشور ایران وارد کند.

مشاوره

در مباحث مربوط به مزیت مطلق و مزیت نسبی دقت لازم را داشته باشید؛ زیرا یک سؤال در کنکور تیر ۱۴۰۳ از این قسمت طراحی شده است.

در حل مسائل مزیت مطلق و نسبی به این نکات توجه داشته باشید:

اگر اطلاعات جدول یا مسئله، بر اساس هزینه تولید کالاها بود، کشوری که کالایی را با هزینه تولید کمتر تولید کند، در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد.

اگر اطلاعات جدول یا مسئله، بر اساس میزان تولید کالاها بود، کشوری که میزان بیشتری از آن کالا را تولید کند، در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد.

اگر اطلاعات جدول یا مسئله، بر اساس میزان هزینه فرصت تولید کالاها بود، کشوری که هزینه فرصت کمتری در تولید آن کالا داشته باشد، در تولید آن کالا مزیت نسبی دارد.

گروه آموزشی ماز

۱۵۳- نتیجه کدامیک از رویدادهای زیر، تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود؟

(۱) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۷

(۲) کنفرانس جهانی گات در سال ۱۹۴۷

(۳) کنفرانس تجارت جهانی نفتا در سال ۱۹۴۴

(۴) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - دولت و تجارت بین‌الملل - خط به خط - ۱۰۰۷)

کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

مشاوره

به مبحث دولت‌ها و تجارت بین‌الملل دقت کنید؛ چرا که در کنکور تیر ۱۴۰۲ و اردیبهشت ۱۴۰۳ از این مبحث سؤال طرح شده بود.

گروه آموزشی ماز

۱۵۴- در این جدول سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدا و انتهای سال ۲۰۱۰ میلادی در ۳ کشور مختلف را ملاحظه می‌کنید. با فرض این که نرخ تورم در طی این سال در این کشورها برابر باشد، به ترتیب سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال برای کشور A و سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور C، چند واحد پولی است؟

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها	
	ابتدای سال	انتهای سال
A	؟	۱۲۶,۰۰۰
B	۱۵۳,۶۰۰	۱۹۲,۰۰۰
C	۲۵۰,۰۰۰	؟

(۱) ۱۰۰,۸۰۰ - ۳۱۲,۵۰۰

(۲) ۱۰۰,۸۰۰ - ۷۸۵,۰۰۰

(۳) ۱۰۰,۸۰۰ - ۳۱۵,۲۰۰

(۴) ۱۰۰,۸۰۰ - ۷۸۵,۰۰۰

(دشوار - تورم - محاسباتی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۱

برای حل این مسئله، ابتدا باید نرخ تورم در کشور B را حساب کنیم و از آنجایی که در صورت سؤال گفته شده است نرخ تورم در هر ۳ کشور برابر است، با جایگذاری اعداد می‌توانیم به پاسخ برسیم:

$$\text{نرخ تورم کشور B} = \frac{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال} - \text{سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال}}{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال}} \times ۱۰۰ = \frac{۱۹۲,۰۰۰ - ۱۵۳,۶۰۰}{۱۵۳,۶۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۵ \text{ درصد}$$

درصد ۲۵ = نرخ تورم کشور C = نرخ تورم کشور A = نرخ تورم کشور B

$$\text{تورم کشور A} = \frac{۲۵}{۱۰۰} = \frac{۱۲۶,۰۰۰ - x}{x} \Rightarrow \frac{۱}{۴} = \frac{۱۲۶,۰۰۰ - x}{x} \Rightarrow x = ۵۰۴,۰۰۰ - ۴x$$

$$\Rightarrow ۵x = ۵۰۴,۰۰۰ \Rightarrow x = \frac{۵۰۴,۰۰۰}{۵} = ۱۰۰,۸۰۰ \text{ واحد پولی}$$

$$\text{تورم کشور C} = \frac{۲۵}{۱۰۰} = \frac{x - ۲۵۰,۰۰۰}{۲۵۰,۰۰۰} \Rightarrow \frac{۱}{۴} = \frac{x - ۲۵۰,۰۰۰}{۲۵۰,۰۰۰} \Rightarrow ۲۵۰,۰۰۰ = ۴x - ۱,۰۰۰,۰۰۰$$

$$\Rightarrow ۴x = ۱,۲۵۰,۰۰۰ \Rightarrow x = \frac{۱,۲۵۰,۰۰۰}{۴} = ۳۱۲,۵۰۰ \text{ واحد پولی}$$

در سؤال‌هایی که نرخ تورم به ما داده شده است و قیمت سال قبل (سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال) و یا سال جدید (سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال) را از ما می‌خواهد، می‌توان خیلی راحت به جواب رسید:

ابتدا باید عدد نرخ تورم را به صورت اعشاری بنویسیم و سپس آن را با عدد ۱ جمع کنیم:

یعنی اگر نرخ تورم برابر با ۲۵ درصد است می‌شود: ۰/۲۵ و سپس با یک جمع می‌کنیم و برابر می‌شود با: ۱/۲۵

حال دو حالت پیش می‌آید:

حالت اول: (مانند کشور A)

سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال را داریم و باید سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال را به دست بیاوریم. در این حالت باید سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال را بر

$$\frac{۱۲۶,۰۰۰}{۱/۲۵} = ۱۰۰,۸۰۰$$

عدد به دست آمده (۱/۲۵) تقسیم کنیم:

حالت دوم: (مانند کشور C)

سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال را داریم و باید سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال را به دست بیاوریم. در این حالت باید سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال را در

$$۲۵۰,۰۰۰ \times ۱/۲۵ = ۳۱۲,۵۰۰$$

عدد به دست آمده (۱/۲۵) ضرب کنیم:

گروه آموزشی ماز

۱۵۵- پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

الف - در دوران صفویه، ثروت‌اندوزی کشورهای غربی و همچنین نوسازی سریع صنایع و تولیدات این کشورها به ترتیب نتیجه کدام یک از موارد زیر بوده است؟

ب - در بخش اقتصادی قانون اساسی نظام جمهوری اسلامی بر کدام یک از موارد زیر تأکید نشده است؟

(۱) چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان، رقابت با یکدیگر - تعیین سیاست‌های فرهنگی و اجتماعی

(۲) استعمار کشورهای دیگر، تسریع جریان توسعه کشورهای غربی - اقتصاد مردمی

(۳) استعمار کشورهای دیگر، چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان - نفی سلطه بیگانگان

(۴) رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر، استعمار کشورهای دیگر - استقلال اقتصادی

(متوسط - مقاومت‌سازی اقتصاد - خط به خط - ۱۰۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

الف: وضعیت در ایران در دوران پایانی حکومت صفویه با تغییر و تحول سریع در اروپا و شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در آن قاره مصادف بود. دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند. این رقابت و همچنین استعمار کشورهای دیگر موجب تسریع جریان توسعه این کشورها شد. آن‌ها از یک سو با چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان به ثروت‌اندوزی پرداختند و از سوی دیگر در رقابت با یکدیگر به نوسازی سریع صنایع و تولیدات خود اقدام کردند.

«پ»: بعد از شکل‌گیری نظام جمهوری اسلامی آنچه مورد نظر امام خمینی رهبر ایران و خواسته ملت بود در قانون اساسی کشور تجلی یافت و تصویری از خطوط کلی اقتصاد مطلوب نیز در آن درج شد. در بخش اقتصادی قانون اساسی بر آموزه‌هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

مشاوره

دانش‌آموزان به ویژگی‌های مثبت و منفی هر دوره از تاریخ که در درس ۱۰ اقتصاد آمده است، دقت لازم را داشته باشند که در کنکور تیر ۱۴۰۲ به‌عنوان سؤال طراحی شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۵۶- اطلاعات جدول زیر ارقام تولید کالا و خدمات در سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ (با احتساب سال ۱۴۰۰ به‌عنوان سال پایه) را نشان می‌دهد. با توجه به جدول، اطلاعات کدام گزینه نادرست است؟

سال	کالا		خدمات	
	قیمت (واحد پولی)	مقدار (تن)	قیمت (واحد پولی)	مقدار (تن)
۱۴۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰	۵۰۰	۶۰۰
۱۴۰۱	۱۵۰۰	۳۰۰	۱۰۰۰	۵۰۰
۱۴۰۲	۲۰۰۰	۴۰۰	۲۵۰۰	۴۰۰

(۱)	نوع تولید	تولید کالا	تولید خدمات	مجموع
	واقعی ۱۴۰۱	۳۰۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۵۵۰,۰۰۰
(۲)	نوع تولید	تولید کالا	تولید خدمات	مجموع
	اسمی ۱۴۰۱	۴۵۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۹۵۰,۰۰۰
(۳)	نوع تولید	تولید کالا	تولید خدمات	مجموع
	واقعی ۱۴۰۲	۴۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰
(۴)	نوع تولید	تولید کالا	تولید خدمات	مجموع
	اسمی ۱۴۰۲	۸۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰

(دشوار - رشد اقتصادی و محاسبه آن - محاسباتی / مفهومی - ۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

فرض کنید در جامعه‌ای تنها دو کالای A و B تولید می‌شود.

فرمول محاسبه تولید کل به قیمت جاری در هر سال:

= تولید کل در سال موردنظر به قیمت جاری (تولید کل اسمی)

(قیمت کالای B در همان سال × مقدار تولید کالای B در سال موردنظر) + (قیمت کالای A در همان سال × مقدار تولید کالای A در سال موردنظر)

فرمول محاسبه تولید کل به قیمت ثابت در هر سال:

= تولید کل در سال موردنظر به قیمت ثابت (تولید کل واقعی)

(قیمت کالای B در سال پایه × مقدار تولید کالای B در سال موردنظر) + (قیمت کالای A در سال پایه × مقدار تولید کالای A در سال موردنظر)

$$\text{واقعی } ۱۴۰۱ \left\{ \begin{array}{l} \text{کالا} \Rightarrow ۳۰۰ \times ۱۰۰۰ = ۳۰۰,۰۰۰ \\ \text{خدمات} \Rightarrow ۵۰۰ \times ۵۰۰ = ۲۵۰,۰۰۰ \end{array} \right\} ۵۵۰,۰۰۰$$

$$\text{اسمی } ۱۴۰۱ \left\{ \begin{array}{l} \text{کالا} \Rightarrow ۳۰۰ \times ۱۵۰۰ = ۴۵۰,۰۰۰ \\ \text{خدمات} \Rightarrow ۵۰۰ \times ۱۰۰۰ = ۵۰۰,۰۰۰ \end{array} \right\} ۹۵۰,۰۰۰$$

$$\text{واقعی } ۱۴۰۲ \left\{ \begin{array}{l} \text{کالا} \Rightarrow ۴۰۰ \times ۱۰۰۰ = ۴۰۰,۰۰۰ \\ \text{خدمات} \Rightarrow ۴۰۰ \times ۵۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰ \end{array} \right\} ۶۰۰,۰۰۰$$

$$\text{اسمی } ۱۴۰۲ \left\{ \begin{array}{l} \text{کالا} \Rightarrow ۴۰۰ \times ۲۰۰۰ = ۸۰۰,۰۰۰ \\ \text{خدمات} \Rightarrow ۴۰۰ \times ۲۵۰۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰ \end{array} \right\} ۱,۸۰۰,۰۰۰$$

گروه آموزشی ماز

۱۵۷- جدول روبه رو حاوی اطلاعات دهک‌های چهار کشور مختلف است؛ با توجه به این اطلاعات:

الف - کدام کشور ناعادلانه‌ترین وضعیت توزیع درآمد را دارد؟

ب - شاخص کشوری که مناسب ترین وضعیت توزیع درآمد را دارد چند است؟

پ - نسبت شاخص دهک‌ها در کشور B نسبت به کشور C چقدر است؟

ت - مفهوم شاخص دهک محاسبه شده در این جوامع چیست؟

(۱) کشور D - ۴ - ۸ - ۱۰ درصد ثروتمندان جامعه چند برابر ۱۰ درصد فقرای جامعه درآمد داشته‌اند.

(۲) کشور D - $\frac{3}{5}$ - $\frac{1}{25}$ - ۱۰ درصد ثروتمندان جامعه چند برابر ۱۰ درصد فقرای جامعه درآمد داشته‌اند.

(۳) کشور B - ۴ - ۸٪ - ۱۰ درصد فقرای جامعه چند برابر ۱۰ درصد ثروتمندان جامعه درآمد داشته‌اند.

(۴) کشور B - $\frac{3}{5}$ - $\frac{1}{25}$ - ۱۰ درصد فقرای جامعه چند برابر ۱۰ درصد ثروتمندان جامعه درآمد داشته‌اند.

دھم	اول	دھک کشور
۲۷	۶	A
۲۴	۶	B
۲۲/۵	۴/۵	C
۳۰	۵	D

یاسخ: گزینه ۱

(دشوار - شاخص‌های پیشرفت اقتصادی - محاسباتی / مفهومی - ۱۰۱)

با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر (ناعادلانه‌تر) و هرچه این نسبت کمتر باشد توزیع درآمد مناسب‌تر (عادلانه‌تر) است.

برای محاسبه شاخص دهک‌ها از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

شاخص دهک = دهک اول $\div$ دهک دهم

A کشور $\Rightarrow 27 \div 6 = 4/5$

B کشور $\Rightarrow 24 \div 6 = 4$

C كشور $\Rightarrow 22/5 \div 4/5 = 5$

D کشور $\Rightarrow 30 \div 5 = 6$

کشور D که شاخص توزیع درآمد آن برابر با ۶ است، نا عادلانه‌ترین و کشور B با شاخص ۴ عادلانه‌ترین وضعیت توزیع درآمد را دارند.

نسبت شاخص دهک‌ها در کشور B نسبت به کشور C برابر است با:

مفهوم شاخص دهک در جوامع بدین معناست که نسبت درآمد دهک دهم (ثروتمندان جامعه) به دهک اول (فقرای جامعه) چقدر است؛ پس پاسخ درست، گزینه ۱ خواهد بود.

مشاوره

دانش‌آموزان به محاسبه شاخص دهک توجه داشتند. این موضوع در کنکورهای سال‌های اخیر به وضوح دیده می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۱۵۸- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارت‌های زیر در رابطه با خمس در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

- بعد از گذشت یک سال، ۵ درصد درآمد به همراه ارزش اقلام مصرفی که در طول یک سال خریدیده‌اید (چه استفاده کرده باشید، چه نه) تحت عنوان خمس باید پرداخت گردد.

– به صورت طبیعی، در پرداخت خمس، سال مالی از اولین روز سال (۱ فروردین) شروع می‌شود.

– در اسلام، پرداخت خمس موجب توزیع مجدد ثروت می‌شود و عدالت اقتصادی را در جامعه گسترش می‌دهد.

– کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند تا بتوانند ادامه حیات دهند.

(۱) غ - ص - ص - غ
(۲) غ - غ - ص - ص
(۳) ص - غ - غ - ص
(۴) ص - ص - غ - غ

(آسان - بودجه بندی - حفظی - ۱۰۱۲)

یاسخ: گزینه ۲

خمس، در واقع همان مالیات اسلامیه است.

پرداخت خمس موجب توزیع محدود ثروت / گسترش عدالت اقتصادی در جامعه می‌شود.

افرادی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند تا بتوانند ادامه حیات دهند.

بعد از گذشت یک سال، درآمد باقی مانده پس از کسر مخارج، به همراه ارقام مصرفی که خریده‌اید ولی از آن استفاده نکرده‌اید را محاسبه کنید و خمس آن را پرداخت کنید.

(اقدام مصرفی که خریده ولی از آن استفاده نکرده است + میزان درآمدی که برای فرد پس از کسر مخارج در پایان سال باقی مانده است) $\times \frac{20}{100}$ = خمس پرداختی

بررسی موارد:

- نادرست است؛ هر درآمدی که به‌دست می‌آوریم، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارجمان زیاد بیايد (به همان میزان که زیاد آمده است) مشمول خمس قرار می‌گیرد و موظفیم ۲۰ درصد از مازاد مخارج یک سال خود را به‌عنوان سهم امام و سهم سادات به مرجع تقلید یا نمایندهٔ او بدهیم.
- نادرست است؛ در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی حتماً باید زمانی را به‌عنوان آغاز سال مالی خود در نظر بگیرید. سال مالی به‌طور طبیعی، از همان روزی که اولین درآمدها را به‌دست آورده‌اید، شروع می‌شود. که لزوماً در تاریخ ۱ فروردین نیست.
- صحیح است.
- صحیح است.

۱۵۹- شما قصد خرید تلویزیون جدید دارید و دو مدل مختلف را با هم مقایسه می کنید:

مدل اول - تلویزیون ۴K (کیفیت تصویر ۴ برابر بیشتر از ۱۰۸۰P) با صفحه نمایش ۵۵ اینچی، فناوری OLED می تواند (رنگ های تیره را به طور واقعی نمایش دهد)، سیستم صوتی Dolby Atmos و قابلیت های هوشمند پیشرفته و قیمت بالا

مدل دوم - تلویزیون با کیفیت تصویر ۱۰۸۰P و صفحه نمایش ۵۰ اینچی، فناوری LED (نمی تواند رنگ های تیره را به طور کامل نمایش دهد)، سیستم صوتی استاندارد و قابلیت های هوشمند محدودتر و قیمت ارزان تر نسبت به مدل اول

با توجه به ویژگی های ذکر شده، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) اگر کیفیت تصویر و تجربه سینمایی مهم باشد، تلویزیون مدل دوم مناسب تر است؛ چون با فناوری LED رنگ ها و سیاهی ها را به طور واقعی نمایش می دهد.
- (۲) اگر قیمت ارزان تر و فضای کمتر برای تلویزیون اهمیت داشته باشد، تلویزیون مدل دوم انتخاب مناسب تری است؛ چون قیمت پایین تر و اندازه صفحه نمایش کوچک تر دارد.
- (۳) اگر ویژگی های هوشمند و دسترسی به برنامه های مختلف مهم باشد، تلویزیون مدل دوم مناسب تر است؛ چون ساده تر است و از قابلیت های محدودتری برخوردار است.
- (۴) اگر اندازه صفحه نمایش بزرگ تر برای شما مهم باشد، تلویزیون مدل دوم مناسب تر است؛ چون اندازه صفحه نمایش آن ۵۰ اینچ است.

پاسخ: گزینه ۲

متوسط - تصمیم گیری در مخارج - مفهومی - (۱۰۱۳)

جدول خرید مقایسه ای

مدل های مورد بررسی	معیار اول (کیفیت تصویر)	معیار دوم (صفحه نمایش)	معیار سوم (فناوری)	معیار چهارم (سیستم صوتی و قابلیت های هوشمند)
مدل اول	۴K (کیفیت تصویر ۴ برابر بیشتر از ۱۰۸۰P)	۵۵ اینچ	فناوری OLED (می تواند رنگ های تیره را به طور واقعی نمایش دهد).	سیستم صوتی Dolby Atmos و قابلیت های هوشمند پیشرفته
مدل دوم	۱۰۸۰P	۵۰ اینچ	فناوری LED (نمی تواند رنگ های تیره را به طور کامل نمایش دهد).	سیستم صوتی استاندارد و قابلیت های هوشمند محدودتر

اگر قیمت ارزان تر و فضای کمتر برای تلویزیون اهمیت داشته باشد، تلویزیون مدل دوم انتخاب مناسب تری است؛ چون قیمت پایین تر و اندازه صفحه نمایش کوچک تر دارد. این انتخاب بر اساس خرید مقایسه ای درست است.

گروه آموزشی ماز

۱۶۰- فردی ۲۵۰ ورقه سهم را به ارزش کلی ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان در عرضه اولیه شرکت خریداری کرده است. در صورتی که سود هر برگه سهم در پایان سال برابر با پنج هزار و پانصد تومان باشد، آنگاه:

الف - قیمت اسمی و قیمت بازاری هر ورقه سهم به ترتیب، چند هزار تومان است؟

ب - اگر منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه گذاری در بازار بورس باشد و کل مخارج فرد برابر با ۳۷۵ هزار تومان شده باشد، خمس سالیانه پرداختی او چند هزار تومان است؟

$$\begin{aligned} & ۱۸۰(۱) - ۱۸۵/۵۰۰, ۲۰۰ - ۳۵۰ \\ & ۱۸۰(۳) - ۱۸۵/۵۰۰, ۳۵۰ - ۲۰۰ \end{aligned}$$

پاسخ: گزینه ۱

دشوار - پس انداز و سرمایه گذاری - محاسباتی - (۱۰۱۴)

$$\begin{aligned} \text{ارزش کلی سهام خریداری شده توسط فرد} &= \frac{\text{قیمت اسمی هر سهم}}{\text{تعداد سهم خریداری شده}} \Rightarrow \text{هزار تومان } ۱۸۰ = \text{تومان } ۱۸۰,۰۰۰ = \frac{۴۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲۵۰} \\ \text{سود هر برگه سهم} + \text{قیمت اسمی هر سهم} &= \text{قیمت بازاری هر سهم} \Rightarrow \text{هزار تومان } ۱۸۵ = ۱۸۰ + ۵/۵ \\ \text{تعداد سهم خریداری شده} \times \text{سود هر برگه سهم} &= \text{سود حاصل از خرید اوراق سهام} \Rightarrow \text{هزار تومان } ۱۳۷۵ = ۵/۵ \times ۲۵۰ \\ \text{میزان سود فرد در پایان سال برابر با } ۱۳۷۵ \text{ هزار تومان است که پس از کسر مخارج } (۱۳۷۵ - ۳۷۵ = ۱۰۰۰), &\text{ به آن خمس تعلق می گیرد، در نتیجه خواهیم داشت:} \\ \text{هزار تومان } ۲۰۰ = ۱۰۰۰ \times \frac{۱}{۵} &= \text{میزان خمس پرداختی} \end{aligned}$$

گروه آموزشی ماز

